
รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการจัดทำมาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพ
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน

โครงการจัดทำมาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพ
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน

โดย

สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

หัวหน้าโครงการ

รศ. วิทวัส รุ่งเรืองผล

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คณะที่ปรึกษาโครงการ

คุณรัฐ ดำรงค์ศรี

ที่ปรึกษาด้านวางแผนกลยุทธ์องค์กร และทรัพยากรมนุษย์

ดร. ศุภชัย ศรีสุชาติ

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผศ. ดร. พีระ เจริญพร

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คณะวิจัยและดำเนินโครงการ

คุณยุวดี แสนกลาง

นักวิจัยอาวุโส

คุณปรวี หะริเมา

ผู้ช่วยนักวิจัย

คุณอรพิชา กิตติรัตนไชติ

ผู้ช่วยนักวิจัย

คุณจามจรี อยู่มาลัย

เลขานุการโครงการ

บทสรุปผู้บริหาร

โครงการจัดทำมาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน

สถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง กอปรกับการรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) เพื่อเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน (Single Market and Single Production Base) ซึ่งจะมีผล ณ สิ้นปี 2558 มีผลให้เกิดการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน เงินทุน และแรงงานฝีมือระหว่างกันอย่างเสรี ส่งผลให้ไทยต้องเร่งรัด ปรับตัว และเตรียมความพร้อม ทั้งในเรื่องการเชื่อมโยงด้านระบบขนส่งและโลจิสติกส์ ด้านกฎระเบียบ การอำนวยความสะดวกทางการค้า การพัฒนาด้านชายแดน และการเตรียมการด้านทรัพยากรมนุษย์ เพื่อส่งเสริมการใช้โอกาสและประโยชน์จากความร่วมมือดังกล่าว ทั้งนี้ นโยบายรัฐบาลในปัจจุบันให้ความสำคัญกับการส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยเร่งสร้างความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน การเสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการ การพัฒนาฝีมือแรงงาน รวมถึงให้ความสำคัญกับการค้าชายแดน โดยมีนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ เริ่มจากการพัฒนาด้านการค้าชายแดน และโครงการคมนาคมขนส่ง บริเวณประตูการค้าหลักของประเทศ เพื่อรองรับการเชื่อมโยงกระบวนการผลิตและการลงทุนข้ามแดน ทั้งการปรับปรุงโครงข่ายระบบถนน การพัฒนาระบบ National Single Window (NSW) และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าและการขนส่งสินค้าข้ามแดนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งระยะแรกได้ให้ความสำคัญกับด่านชายแดนที่สำคัญ 6 ด่าน ได้แก่ ด่านปาดังเบซาร์ สะเดา อรัฐประเทศ แม่สอด บ้านคลองลึก และบ้านคลองใหญ่ ซึ่งจากข้อมูลสถิติการค้าชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน (มาเลเซีย เมียนมาร์ สปป. ลาว กัมพูชา) ของกรมการค้าต่างประเทศ ได้แสดงให้เห็นถึงมูลค่าการค้าชายแดนที่มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องในช่วง 10 ปี ที่ผ่านมา จาก 377,457.76 ล้านบาท ในปี 2547 เป็น 924,241.79 ล้านบาท ในปี 2556 โดยมูลค่าการค้าชายแดนไทย – มาเลเซีย มีมูลค่าการค้าสูงสุด 501,402.79 ล้านบาท รองลงมา ได้แก่ มูลค่าการค้าชายแดนไทย – เมียนมาร์ 196,861.58 ล้านบาท มูลค่าการค้าชายแดนไทย – สปป. ลาว 132,137.16 ล้านบาท และมูลค่าการค้าชายแดนไทย – กัมพูชา 93,836.61 ล้านบาท ตามลำดับ จากตัวเลขดังกล่าว จึงเป็นข้อมูลสนับสนุนให้เห็นถึงความสำคัญของการค้าชายแดน นอกจาก มูลค่าการค้าชายแดนที่เกิดขึ้น การค้าชายแดนยังเป็นโอกาสสำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ทั้งด้านการผลิต การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และการบริการอื่นๆ รวมถึงเป็นช่องทางการขยายตลาดเข้าสู่ประเทศเพื่อนบ้าน และเป็นอีกตลาดที่ผู้ประกอบการไม่ควรมองข้าม

ดังนั้น สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่มีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ได้ตระหนักถึงบทบาทความสำคัญของพื้นที่ชายแดนต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ รวมถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนต่อการดำเนินธุรกิจทั้งด้านการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว เพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกประเทศ จึงเห็นควรจัดทำ

มาตรการส่งเสริม และเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) รวมทั้งแรงงานในพื้นที่ชายแดน เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนต่อไป

โครงการจัดทำมาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน จึงมีวัตถุประสงค์หลักในการศึกษาดังนี้

- (1) เพื่อศึกษาข้อมูลสถานการณ์การดำเนินธุรกิจ การวิเคราะห์ศักยภาพพื้นที่ชายแดน แนวทางการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของภาครัฐและภาคเอกชน ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงปัญหา อุปสรรค และปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในมุมมองของผู้ให้บริการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ทั้งในส่วนของภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องและมุมมองของผู้รับบริการ ซึ่งเป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนที่มีศักยภาพ
- (2) เพื่อให้มาตรการและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เพื่อการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) รวมทั้งแรงงานในพื้นที่ชายแดน

จากผลการศึกษาวิจัยข้อมูลทั้ง 2 ส่วน ซึ่งได้แก่ 1) การศึกษาทบทวนข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ด้วยการศึกษาทบทวนนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม หรือมีผลกระทบต่อการทำงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในพื้นที่ชายแดน ได้แก่ พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555 – 2559) แนวทางและมาตรการส่งเสริมของหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ส่วนที่ 2) การศึกษาจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ด้วยการสำรวจเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่อยู่ในพื้นที่ศึกษาและส่วนกลาง

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อแรก คณะผู้วิจัยได้ทบทวนนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม หรือมีผลกระทบต่อการทำงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในพื้นที่ชายแดน ได้แก่ พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2543 แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (ปี 2555 – 2559) มาตรการและแนวทางการส่งเสริมของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ยุทธศาสตร์หลักของกระทรวงพาณิชย์ ปี 2557 – 2558 ยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ชายแดนเชื่อมโยงภูมิภาคของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และแนวทางการส่งเสริมเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ระยะที่ 1 และระยะที่ 2

ทั้งนี้ การจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะแรกของไทย คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ได้เห็นชอบให้จัดตั้งพื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสม 5 พื้นที่ชายแดน ซึ่งประกอบไปด้วย (1) ด้านแม่สอด จังหวัดตาก (2) ด้านอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว (3) ด้านคลองใหญ่ จังหวัดตราด (4) ด้านชายแดน จังหวัดมุกดาหาร (5) ด้านสะเดา และด้านปาดังเบซาร์ จังหวัดสงขลา และเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในระยะที่สอง มี 5 พื้นที่ ประกอบไปด้วย (1) จังหวัดเชียงราย (2) จังหวัดกาญจนบุรี (3) จังหวัดนครพนม (4) จังหวัดนราธิวาส (5) จังหวัดหนองคาย

แนวทางในการสนับสนุนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน คือ มีการให้สิทธิประโยชน์สำหรับการลงทุน โดยเฉพาะทางด้านภาษีอากร การให้บริการจุดเดียวแบบเบ็ดเสร็จ ซึ่งอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ การสนับสนุนใช้แรงงานต่างด้าว รวมถึงงบประมาณพิเศษ เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานองค์ประกอบเหล่านี้ เป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจแนวใหม่ที่น่าจะช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจของไทยได้ในระยะกลางจนถึงระยะยาว

แนวทางการสนับสนุนการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

สิทธิประโยชน์	<ul style="list-style-type: none"> ให้สิทธิประโยชน์ตามเขตการส่งเสริมการลงทุนเขต 3 พิเศษ สิทธิประโยชน์อื่นทั้งที่เป็นภาษีและไม่ใช่ภาษี
การให้บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ	<ul style="list-style-type: none"> จัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service : OSS) ด้านการลงทุน โดยมีสำนักงานในพื้นที่ และเชื่อมโยงกับศูนย์บริการด้านการลงทุนของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (The Board of Investment of Thailand : BOI) จัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service : OSS) ด้านแรงงาน สาธารณสุข และการตรวจคนเข้าเมือง
แรงงานต่างด้าว	<ul style="list-style-type: none"> จัดระบบแรงงานต่างด้าวแบบไป – กลับ กำหนดแนวทางการฝึกอบรมแรงงาน
โครงสร้างพื้นฐาน	<ul style="list-style-type: none"> ด้านศุลกากรและการผ่านแดน โครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่ง ระบบน้ำ ไฟฟ้า และอื่นๆ

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัดซึ่งอยู่ในพื้นที่ชายแดน ได้แก่ พื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย (จังหวัดสงขลา) พื้นที่ชายแดนไทย – เมียนมาร์ (จังหวัดตาก) พื้นที่ชายแดนไทย – กัมพูชา (จังหวัดตราดและสระแก้ว) และพื้นที่ชายแดนไทย – สปป. ลาว (จังหวัดมุกดาหาร) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การวิเคราะห์ศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย (จังหวัดสงขลา)

คณะผู้วิจัยประเมินศักยภาพสินค้าส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ไทย 3 อันดับแรก ที่มีการส่งออกผ่านชายแดนไทยไปยังมาเลเซีย ในปี 2557 ได้แก่ 1) ยางและของทำด้วยยาง 2) ไม้และของทำด้วยไม้ ถ่านไม้ 3) อุปกรณ์ไฟฟ้าและส่วนประกอบ โดยพิจารณาค่าดัชนีความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบ (RCA) ในภาพรวมของการส่งออกสินค้าทั้ง 3 ประเภท พบว่า ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (ปี 2548 - 2557) สินค้ายางและของทำด้วย ยาง (HS40) และสินค้าไม้และของทำด้วยไม้ ถ่านไม้ (HS44) เป็นสินค้าไทย ที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกไปยังมาเลเซียมาโดยตลอด แต่ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบดังกล่าวมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2550 โดยสินค้ายาง และของทำด้วยยาง (HS40) มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบสูงกว่าสินค้าอีก 2 ประเภท ซึ่งสอดคล้องกับมูลค่าการส่งออกที่เป็นอันดับ 1 ขณะที่สินค้าประเภทอุปกรณ์ไฟฟ้าและส่วนประกอบ (HS85) ไม่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ ตลอดช่วงระยะ 10 ปี (ค่าดัชนี RCA ต่ำกว่า 1) กล่าวคือ สินค้าอุปกรณ์ไฟฟ้าและส่วนประกอบ อาจมีความสำคัญต่อมาเลเซียน้อยกว่า สินค้านำเข้าประเภทอื่นๆ

ในการวิเคราะห์ศักยภาพด้วยแบบจำลองเพชรเชิงพลวัต (Diamond Model) จาก *ปัจจัยด้านการผลิต* พื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย มีความได้เปรียบของพื้นที่ซึ่งเป็นแหล่งวัตถุดิบและแหล่งแรงงานฝีมือ แต่ในขณะเดียวกันก็มีปัญหาการขาดแคลนแรงงานในพื้นที่ และการลักลอบจ้างแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย สำหรับ *ปัจจัยด้านอุปสงค์* มีปัจจัยบวกจากการเป็นศูนย์กลางการค้าชายแดนของภาคใต้ตอนล่าง ในการทำการค้ากับประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์ และเป็นแหล่งศูนย์กลางการค้ายางพาราที่สำคัญของประเทศ ในเรื่องของ *ยุทธศาสตร์ โครงสร้าง และบริหารการแข่งขัน* พื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย มีความได้เปรียบจากการเป็นพื้นที่เชื่อมโยงในระดับภูมิภาคและเป็นศูนย์กลางการค้าการลงทุน แต่เมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน อย่างมาเลเซีย นับว่ามาเลเซียมีความพร้อมมากกว่าไทยในเรื่องการรองรับการค้าการลงทุนจากต่างประเทศ ทั้งนี้ ในส่วนของ *ปัจจัยด้านอุตสาหกรรมต่อเนื่องและสนับสนุน* นับว่าอุตสาหกรรมในพื้นที่มีความหลากหลายและครอบคลุม มีอุตสาหกรรมต่อเนื่องและสนับสนุน ทางด้านการศึกษา การบริการต่างๆ รองรับ ในพื้นที่ แต่ยังคงขาดการรวมกลุ่มกันระหว่างอุตสาหกรรม ทำให้เครือข่ายการผลิตในพื้นที่ไม่มีความเข้มแข็ง ใน *ปัจจัยของโอกาสและภาครัฐ* จากนโยบายภาครัฐที่จัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ นับเป็นโอกาสสำหรับธุรกิจหลายประเภทของพื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย ได้แก่ ธุรกิจภัตตาคารและร้านอาหารไทย ธุรกิจเกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยว เป็นต้น ทั้งนี้การสนับสนุนการลงทุนจากภาครัฐในเรื่องเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ยังขาดมิติในการส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนจังหวัดสงขลา

การวิเคราะห์ศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย – เมียนมาร์ (จังหวัดตาก)

คณะผู้วิจัยประเมินศักยภาพสินค้าส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ไทย 3 อันดับแรก ที่มีการส่งออกผ่านชายแดนไทยไปยังเมียนมาร์ในปี 2557 ได้แก่ เครื่องดื่ม สุรา น้ำส้มสายชู (HS22) ของปรุงแต่งเบ็ดเตล็ดที่บริโภคได้ (HS21) เครื่องจักร คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ (HS84) โดยพิจารณา ค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (RCA) ในภาพรวมของการส่งออกสินค้าทั้ง 3 ประเภท พบว่า ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (ปี 2548–2557) สินค้าส่งออกทั้ง 3 ประเภท มีแนวโน้มความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยสินค้าเครื่องดื่ม สุรา น้ำส้มสายชู (HS22) เป็นสินค้าที่มีความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบ ในการส่งออกไปยังเมียนมาร์ ตั้งแต่ปี 2551 สูงที่สุดมาโดยตลอด และสอดคล้องกับมูลค่า การส่งออกที่เป็นอันดับ 1 ขณะที่สินค้าประเภทของปรุงแต่งเบ็ดเตล็ดที่บริโภคได้ (HS21) เป็นสินค้าที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ ตั้งแต่ปี 2552 รองลงมาจากสินค้าเครื่องดื่ม สุรา น้ำส้มสายชู ในขณะที่ สินค้าเครื่องจักร คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ (HS84) ไม่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบตลอดช่วงระยะ 10 ปี (ค่าดัชนี RCA ต่ำกว่า 1) กล่าวคือ สินค้าเครื่องจักร คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ อาจมีความสำคัญต่อเมียนมาร์ น้อยกว่าสินค้านำเข้าประเภทอื่นๆ อย่างไรก็ตาม ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของสินค้านี้มีแนวโน้ม เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ในการวิเคราะห์ศักยภาพด้วยแบบจำลองเพชรเชิงพลวัต (Diamond Model) จาก **ปัจจัยด้านการผลิต** พื้นที่ชายแดนไทย – เมียนมาร์ มีความได้เปรียบด้านทรัพยากรทางกายภาพ และมีวัตถุดิบ ในพื้นที่หลายชนิด ที่มีปริมาณมากเพียงพอที่จะดำเนินการด้านอุตสาหกรรม รวมถึงมีแหล่งท่องเที่ยว ที่หลากหลาย และสิ่งสำคัญยังมีความได้เปรียบในเรื่องของแรงงานเข้มข้นในพื้นที่ เนื่องจากเป็นฐานการผลิต เดิม และอยู่ติดกับเมียนมาร์ ซึ่งเป็นหน้าด่านแรกๆ ของแรงงานเมียนมาร์ที่เข้ามาทำงานในไทย แต่ในทางกลับกัน ก็มีปัจจัยด้านลบจากแรงงานต่างด้าวส่วนใหญ่ที่ไร้ฝีมือ และมีอัตราการเข้า – ออกสูง **ปัจจัยด้านอุปสงค์** สินค้าไทยได้รับความนิยมจากชาวเมียนมาร์ เมื่อเปรียบเทียบกับสินค้าประเทศคู่แข่งอื่นๆ นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยบวกในเรื่องของศักยภาพตลาดเมียนมาร์ ซึ่งมีขนาดใหญ่ มีกำลังซื้อ ขณะเดียวกันยังต้อง พึ่งพาการนำเข้าสินค้าค่อนข้างมาก โดยเฉพาะความต้องการสินค้าอุปโภคและบริโภค เนื่องจากอุตสาหกรรม ภายในเมียนมาร์ไม่สามารถรองรับความต้องการภายในประเทศได้อย่างเพียงพอ **ปัจจัยด้านยุทธศาสตร์ โครงสร้าง และบริบทการแข่งขัน** พื้นที่ชายแดนไทย – เมียนมาร์ มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นประตูการค้า ของไทยไปยังเมียนมาร์ รวมถึงประเทศเวียดนาม และการพัฒนาพื้นที่ชายแดนร่วม “แม่สอด – เมียวดี” มีส่วนช่วยในการสนับสนุนการพัฒนาและเชื่อมโยงการค้าระหว่างกัน ใน **ด้านปัจจัยอุตสาหกรรมต่อเนื่อง และสนับสนุน** ซึ่งมีความได้เปรียบเนื่องจากมีฐานการผลิต แต่มีปัจจัยลบในเรื่องของระบบการขนส่งและ โลจิสติกส์ ในพื้นที่และการส่งออกไปยังเมียนมาร์ที่มีข้อจำกัดและต้นทุนสูง ใน **บทบาทของโอกาสและภาครัฐ** จากนโยบายภาครัฐที่จัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ นับเป็นโอกาสในการเชื่อมโยงไทยร่วมและเมียนมาร์

ในลักษณะของอุตสาหกรรมการผลิตร่วม (Co-production) แต่การสนับสนุนการลงทุนจากภาครัฐในเรื่อง เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ยังขาดมิติในการส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ขนาดเล็กในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก

การวิเคราะห์ศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย - กัมพูชา (จังหวัดสระแก้ว และตราด)

คณะผู้วิจัยประเมินศักยภาพสินค้าส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ไทย 3 อันดับแรก ที่มีการส่งออกผ่านชายแดนไทยไปยังกัมพูชาในปี 2557 ได้แก่ เครื่องดื่ม สุรา น้ำส้มสายชู (HS22) พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก (HS39) น้ำตาลและขนมทำจากน้ำตาล (HS17) โดยพิจารณา ค่าดัชนี ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (RCA) ในภาพรวมของการส่งออกสินค้าทั้ง 3 ประเภท พบว่า ในช่วง 10 ปี ที่ผ่านมา (ปี 2548 – 2557) สินค้าประเภทน้ำตาลและขนมทำจากน้ำตาล (HS17) เป็นสินค้าไทยที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออก ไปยังกัมพูชาสูงที่สุดมาโดยตลอด (แม้เป็นสินค้าส่งออกอันดับที่ 3 ในปี 2557) ขณะที่สินค้าประเภทเครื่องดื่ม สุรา น้ำส้มสายชู (HS22) ที่มีมูลค่าการส่งออกเป็นอันดับที่ 1 ในปี 2557 กลับมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ ในการส่งออกเป็นอันดับรองลงมา และสินค้าประเภทพลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก (HS39) มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกเป็นอันดับที่ 3

ในการวิเคราะห์ศักยภาพด้วยแบบจำลองเพชรเชิงพลวัต (Diamond Model) จาก **ปัจจัยด้านการผลิต** พื้นที่ชายแดนไทย - กัมพูชา มีความได้เปรียบด้านทรัพยากร ซึ่งเป็นแหล่งวัตถุดิบทางการเกษตรที่สำคัญพืชเศรษฐกิจ แหล่งแปรรูปเป็นพลังงานทดแทน และผลไม้ที่มีชื่อเสียงของไทย รวมทั้งเป็นแหล่งผลิตอาหารทะเลขนาดใหญ่ มีศักยภาพในการเป็นเมืองท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน แต่มีปัจจัยลบ ในเรื่องการขาดแรงงานด้านการเกษตร เนื่องจากประชาชนผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่เข้าไปทำงานในเมืองใหญ่ ด้านอุตสาหกรรมหรือด้านบริการ สำหรับ **ปัจจัยด้านอุปสงค์** เป็นปัจจัยบวกจากความต้องการสินค้าและบริการของไทย เนื่องจากชาวกัมพูชายังคุ้นเคยกับสินค้าอุปโภคและบริโภคของไทยเป็นอย่างดี อีกทั้ง ชาวกัมพูชาเห็นว่าสินค้าไทยมีคุณภาพดี ราคาสมเหตุสมผล และมีอายุการใช้งานนานกว่าสินค้าจีน และเวียดนาม ใน **ปัจจัยด้านยุทธศาสตร์ โครงสร้าง และบริบทการแข่งขัน** พื้นที่ชายแดนไทย - กัมพูชา ตั้งอยู่ในตำแหน่งยุทธศาสตร์ที่เอื้อต่อการเชื่อมโยงกับการค้าการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งเป็นประตูเชื่อมโยงการค้ามาคมการขนส่งไปสู่ประเทศอื่นๆ ใน **ด้านปัจจัยอุตสาหกรรมต่อเนื่องและสนับสนุน** มีความได้เปรียบในอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตรที่มีห่วงโซ่อุปทานที่เข้มแข็งในพื้นที่ แต่มีปัจจัยลบในเรื่องของระบบการศึกษาในพื้นที่ไม่สอดคล้องกับตลาดแรงงาน และมีปัญหาการขาดแรงงานในทุกๆระดับ สำหรับ **บทบาทของโอกาสและภาครัฐ** จากนโยบายภาครัฐที่จัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ นับเป็นโอกาสพัฒนาเป็นศูนย์อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตรและการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ แต่การสนับสนุน

การลงทุนจากภาครัฐในเรื่องเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ยังขาดมิติในการส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนจังหวัดสระแก้วและตราด

การวิเคราะห์ศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย – สปป. ลาว (จังหวัดมุกดาหาร)

คณะผู้วิจัยประเมินศักยภาพสินค้าส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ไทย 3 อันดับแรก ที่มีการส่งออกผ่านชายแดนไทยไปยัง สปป. ลาว ในปี 2557 ได้แก่ เครื่องจักร คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ (HS84) ผลไม้และลูกนัต เปลือกส้มหรือเปลือกแตง (HS08) เนื้อสัตว์และส่วนอื่นของสัตว์ที่บริโภคได้ (HS02) โดยพิจารณาค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (RCA) ในภาพรวมของการส่งออกสินค้าทั้ง 3 ประเภท พบว่า ในช่วง 10 ปี ที่ผ่านมา (ปี 2548 – 2557) สินค้าประเภทเครื่องจักร คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ (HS84) มีมูลค่าการส่งออกเป็นอันดับ 1 ในปี 2557 แต่กลับไม่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในตลอดระยะเวลา 10 ปี (ค่าดัชนี RCA ต่ำกว่า 1) กล่าวคือ สินค้าเครื่องจักร คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ อาจมีความสำคัญต่อ สปป. ลาว น้อยกว่า สินค้านำเข้าประเภทอื่นๆ ขณะที่สินค้าประเภทผลไม้และลูกนัต เปลือกส้มหรือเปลือกแตง (HS08) และสินค้าประเภทเนื้อสัตว์และส่วนอื่นของสัตว์ที่บริโภคได้ (HS02) ก่อนข้างมีความผันผวนในค่าดัชนี RCA โดยในปี 2548 – 2550 สินค้าประเภทผลไม้และลูกนัต เปลือกส้มหรือเปลือกแตง (HS08) มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบสูงกว่าสินค้าประเภทอื่นๆ ก่อนที่จะลดลงในปี 2551 และในปี 2555 เป็นต้นมา สินค้าประเภทนี้สูญเสียความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (ค่าดัชนี RCA ต่ำกว่า 1) สำหรับสินค้าประเภทเนื้อสัตว์และส่วนอื่นของสัตว์ที่บริโภคได้ (HS02) มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบตั้งแต่ปี 2550 เป็นต้นมา

ในการวิเคราะห์ศักยภาพด้วยแบบจำลองเพชรเชิงพลวัต (Diamond Model) จาก **ปัจจัยด้านการผลิต** พื้นที่ชายแดนไทย – สปป. ลาว มีปัจจัยบวกในด้านศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว ในการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในระดับภูมิภาค สำหรับแรงงานเป็นทั้งปัจจัยบวกและลบ เนื่องจากแรงงาน แม้ว่าจะมีข้อได้เปรียบในเรื่องของแรงงานต่างด้าวจาก สปป. ลาว ซึ่งมีภาษาและวัฒนธรรมใกล้เคียงกับไทย ทำให้มีปัญหาเรื่องการสื่อสารน้อยกว่าแรงงานต่างด้าวประเทศอื่นๆ แต่ก็มีปัญหาในเรื่องของการพัฒนาฝีมือแรงงานต่างด้าว สำหรับ **ปัจจัยด้านอุปสงค์** เช่นเดียวกับประเทศเพื่อนบ้านอื่นๆ ที่กล่าวมา (กลุ่ม CLMV) ที่มีความนิยมสินค้าและบริการจากไทย ในส่วนของ **ปัจจัยด้านยุทธศาสตร์ โครงสร้าง และบริบทการแข่งขัน** มีความได้เปรียบเนื่องจากเป็นประตูเศรษฐกิจทางด้านตะวันออกของไทยสู่อินโดจีน และเป็นจุดเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจบนแนวระเบียงตะวันออก – ตะวันตก (EWEC) สำหรับปัจจัยด้านบริบทการแข่งขัน (Rivalry) กลับเป็นปัจจัยลบ เมื่อเปรียบเทียบกับเขตเศรษฐกิจของ สปป. ลาว มีการจัดตั้งอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม และมีความพร้อมมากกว่าไทย **ด้านปัจจัยอุตสาหกรรมต่อเนื่องและสนับสนุน** มีความได้เปรียบสำหรับภาคการผลิตสินค้าเกษตรแปรรูป เนื่องจากมีโรงงานอุตสาหกรรมรองรับอยู่ในพื้นที่ แต่กลับ

เป็นปัจจัยลบ สำหรับการผลิตสินค้าอุปโภคบริโภค เนื่องจากมีวัตถุดิบจำกัดและส่วนใหญ่เป็นผลผลิตทางด้านเกษตร เช่น อ้อย มันสำปะหลัง และยางพารา นับว่าเหมาะสมที่สุดในการลงทุนอุตสาหกรรม นอกจากอุตสาหกรรมบริการ การท่องเที่ยว อุตสาหกรรมต่อเนื่องจากกิจการเกษตร เช่น การแปรรูปเพื่อส่งออก ใน **บทบาทของโอกาสและภาครัฐ** จากนโยบายภาครัฐที่จัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ นับเป็นโอกาสในการพัฒนาเป็นศูนย์กลางการขนส่งต่อเนื่องด้านโลจิสติกส์ เนื่องด้วยศักยภาพของจังหวัดที่สามารถเชื่อมโยงได้หลายประเทศ ตั้งอยู่บนแนวระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก – ตะวันตก สามารถเชื่อมโยงเข้าสู่ลาวและเวียดนาม และต่อเนื่องไปยังประเทศในแถบตะวันออกไกล (ญี่ปุ่น เกาหลี ไต้หวัน) จึงเป็นช่องทางที่สำคัญในการขนส่งสินค้า

ทั้งนี้ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ในข้อที่สอง คณะผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ประมวลผลการศึกษาเพื่อจัดทำมาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

มาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน

คณะผู้วิจัยได้นำมาข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ในรูปแบบความสัมพันธ์แบบเมตริกซ์ โดยใช้ตาราง TOWS Matrix มาวิเคราะห์ เพื่อกำหนดออกเป็นยุทธศาสตร์ และมาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน ดังนี้

		Strengths	Weaknesses
		<p>S1 สินค้าและบริการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ไทยได้รับความนิยมและความเชื่อมั่นจากประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะใน CLMV คือ ประเทศกัมพูชา สปป. ลาว เมียนมาร์ เวียดนาม</p> <p>S2 ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนมีความเข้าใจและมีความสัมพันธ์อันดีกับคู่ค้าในประเทศเพื่อนบ้าน</p>	<p>W1 ไม่สามารถยกระดับศักยภาพด้วยตนเองและไม่ทราบวิธีในการเข้าถึงความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ</p> <p>W2 เครือข่าย SMEs ในพื้นที่ ขาดความเข้มแข็ง</p> <p>W3 ขาดความรู้ในการพัฒนาพนักงานและแรงงานสัมพันธ์</p>
Opportunities	O1 ตั้งอยู่ในพื้นที่การค้าและการลงทุนที่มีศักยภาพในการเติบโตสูง และมีโอกาสในการขยายสู่การค้าไปยังประเทศเพื่อนบ้าน รวมถึงประเทศอื่นๆ ในภูมิภาค	<p>S-O กลยุทธ์เชิงรุก</p> <p>1. เสริมสร้างศักยภาพด้านการตลาดเชิงรุกให้กับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน</p>	<p>W-O กลยุทธ์เชิงแก้ไข</p> <p>4. เสริมสร้างการยกระดับมาตรฐานแรงงานในพื้นที่ชายแดน</p> <p>5. เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน</p>
	O2 อยู่ใกล้กับประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้มีโอกาสในเรื่องของแรงงานต่างด้าว และวัตถุดิบ ราคาถูกจากประเทศเพื่อนบ้าน		
Treat	T1 ความไม่แน่นอนของการเมืองประเทศเพื่อนบ้าน และกฎระเบียบการค้าต่างๆ รวมถึงปัญหาความขัดแย้งเรื่องเขตแดน	<p>S-T กลยุทธ์เชิงป้องกัน</p> <p>2. สนับสนุนการยกระดับมาตรฐานคุณภาพสินค้าและบริการในพื้นที่ชายแดน</p> <p>3. สร้างเสริมศักยภาพทางด้านการจัดการความเสี่ยงให้กับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน</p>	<p>W-T กลยุทธ์เชิงรับ</p>
	T2 การเข้ามาของนายทุนขนาดใหญ่ (Modern Trade) ในพื้นที่ชายแดน และการเข้าไปลงทุนของนายทุนต่างประเทศ		

ยุทธศาสตร์การส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน

เป้าประสงค์

1. เพื่อสร้างเสริมศักยภาพทางด้านการตลาดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) พื้นที่ชายแดน ให้สามารถก้าวสู่ตลาดการค้า การลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน
2. เพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพสินค้าและบริการ ของผู้ประกอบการในพื้นที่ชายแดน ให้สามารถแข่งขันในระดับสากล
3. เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินงานของผู้ประกอบการในพื้นที่ชายแดน ให้เป็นภูมิคุ้มกัน จากปัจจัยเสี่ยงและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ทั้งภายในและภายนอกประเทศ
4. เพื่อยกระดับมาตรฐานแรงงาน ทั้งไทยและต่างด้าวในพื้นที่ชายแดน
5. เพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมถึงหน่วยงานในพื้นที่ ในการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการในพื้นที่ชายแดน

ตัวชี้วัด

1. การเพิ่มขึ้นของมูลค่าการส่งออกสินค้าของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในแต่ละพื้นที่ชายแดน ไปยังประเทศเพื่อนบ้าน
2. การเพิ่มขึ้นของจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีการส่งออกหรือเข้าไปลงทุนยังประเทศเพื่อนบ้าน
3. การเพิ่มขึ้นของจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีการนำเทคโนโลยีมาใช้พัฒนาสินค้าและบริการ
4. การเพิ่มขึ้นของจำนวนแรงงานไทยและต่างด้าวในพื้นที่ชายแดนที่ได้รับการพัฒนาทักษะฝีมือ
5. การเพิ่มขึ้นของจำนวนเครือข่ายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ได้รับการพัฒนาให้มีความเข้มแข็ง
6. การเพิ่มขึ้นของจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ได้รับการสนับสนุนหรือส่งเสริมจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน
7. การเพิ่มของระดับความพึงพอใจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน ในการได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐ

ยุทธศาสตร์การส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน

คณะผู้วิจัยได้นำมาข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ โดยสามารถกำหนดออกมาเป็นยุทธศาสตร์ และมาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน ในภาพรวมได้ดังนี้

กลยุทธ์	แผนงาน
<p>1. เสริมสร้างศักยภาพทางการตลาดเชิงรุกของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ เสริมสร้างความรู้และทักษะด้านการค้าและการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน ■ เสริมสร้างโอกาสทางการตลาดเชิงรุกสู่ตลาดต่างประเทศ ■ สนับสนุนการสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ■ ยกระดับศักยภาพในการเติบโตทางธุรกิจแบบครบวงจร โดยพัฒนาตามขนาดและวงจรธุรกิจ ■ สนับสนุนการพัฒนาตราสัญลักษณ์สินค้าของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
<p>2. สนับสนุนการยกระดับมาตรฐานและคุณภาพสินค้าและบริการในพื้นที่ชายแดน</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ สร้างเสริมความรู้ด้านเทคโนโลยีในการเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน ■ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเพิ่มประสิทธิภาพในดำเนินธุรกิจ ■ สนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในการเข้าถึงบริการ งานวิจัย ด้านเทคโนโลยีของสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต่างๆ ■ สร้างแรงจูงใจให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและเครื่องจักรกลเพื่อลดการใช้แรงงาน ■ สร้างแรงจูงใจและผลักดันให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จำหน่าย/ผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน
<p>3. สร้างเสริมศักยภาพทางการจัดการความเสี่ยงผู้ประกอบการในพื้นที่ชายแดน</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ เสริมสร้างความรู้ในการจัดการความเสี่ยง ■ สร้างแรงจูงใจและอำนวยความสะดวกในการจัดทำแผนสำรอง/ฉุกเฉิน ในการดำเนินธุรกิจ และแผนการฟื้นฟูธุรกิจหลังวิกฤติ ■ สร้างแรงจูงใจให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในการทำประกันภัยความเสี่ยงการลงทุน ■ สร้างโอกาสและอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนสำรองธุรกิจในยามวิกฤติ

กลยุทธ์	แผนงาน
4. ส่งเสริมการยกระดับมาตรฐานแรงงานในพื้นที่ชายแดน	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ส่งเสริมการจัดทำทะเบียนข้อมูลแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว โดยแบ่งตามระดับทักษะฝีมือและภาษาในพื้นที่ ▪ ส่งเสริมการพัฒนาทักษะฝีมือ-ภาษาแรงงานในพื้นที่ ▪ ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจในการสร้างแรงงานสัมพันธ์ในสถานประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
5. เสริมสร้างความเข้มแข็งให้เครือข่ายการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการในพื้นที่ชายแดน	<ul style="list-style-type: none"> ▪ บูรณาการองค์ความรู้และการส่งเสริมระหว่างหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชนในการบริการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน ▪ สนับสนุนการสร้างเครือข่ายหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานเอกชน รวมถึงผู้นำในท้องถิ่น ในการเข้าถึงการสนับสนุนผู้ประกอบการ ▪ พัฒนากลไกและเครื่องมือทางด้านเทคโนโลยีในการทำงานร่วมกัน (Collaborative Technology) ของหน่วยงานภาครัฐ ▪ พัฒนาประสิทธิภาพในการติดตามประเมินผลการส่งเสริมผู้ประกอบการ

มาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน

ไทย – มาเลเซีย

การกำหนดมาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพเฉพาะพื้นที่ จากผลการศึกษาในเรื่องของศักยภาพและปัญหาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้มุ่งเน้นการศึกษาใน 3 ภาคธุรกิจ ได้แก่ ภาคการเกษตร ภาคการผลิต และภาคการบริการ ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ถือเป็นภาคธุรกิจที่มีศักยภาพในพื้นที่ โดยมีการกำหนดมาตรการหรือกลยุทธ์เร่งด่วนในการส่งเสริมพื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย ดังนี้

กลยุทธ์/มาตรการส่งเสริม	แผนงาน	ตัวอย่างโครงการ
กลยุทธ์ที่ 1 เสริมสร้างศักยภาพด้านการตลาดเชิงรุกให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน	<ul style="list-style-type: none"> ■ เสริมสร้างความรู้และทักษะด้านการค้าและการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน ■ เสริมสร้างโอกาสทางการตลาดเชิงรุกสู่ตลาดต่างประเทศ ■ ยกระดับศักยภาพในการเติบโตทางธุรกิจแบบครบวงจร โดยพัฒนาตามขนาดและวงจรธุรกิจ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ โครงการห้องความรู้ชายแดนผ่านระบบเทคโนโลยีการเรียนรู้ (Learning Technology) ■ โครงการพัฒนาศักยภาพทางการตลาดเชิงรุกสู่ตลาดต่างประเทศ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ฮาลาลไทย ■ โครงการยกระดับศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในการเติบโตทางธุรกิจแบบครบวงจร
กลยุทธ์ที่ 3 สร้างเสริมศักยภาพทางด้านการจัดการความเสี่ยงผู้ประกอบการในพื้นที่ชายแดน	<ul style="list-style-type: none"> ■ สร้างแรงจูงใจให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในการทำประกันภัยความเสี่ยงการลงทุน 	<ul style="list-style-type: none"> ■ โครงการประกันภัยความเสี่ยงการค้าชายแดนใต้
กลยุทธ์ที่ 4 การส่งเสริมการยกระดับมาตรฐานแรงงานในพื้นที่ทั้งแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว	<ul style="list-style-type: none"> ■ ส่งเสริมการจัดทำทะเบียนข้อมูลแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว โดยแบ่งตามระดับทักษะฝีมือและภาษาในพื้นที่ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ โครงการจัดทำทะเบียนข้อมูลแรงงานไทยและต่างด้าวในพื้นที่

มาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน ไทย – เมียนมาร์

การกำหนดมาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพเฉพาะพื้นที่ โดยวิเคราะห์จากผลการศึกษาในเรื่องของศักยภาพและปัญหาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย – เมียนมาร์ ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้มุ่งเน้นการศึกษาใน 3 ภาคธุรกิจ ได้แก่ ภาคการค้า ภาคการผลิต ภาคการบริการ ซึ่งจากผลวิเคราะห์ถือเป็นภาคธุรกิจที่มีศักยภาพในพื้นที่ โดยมีการกำหนดมาตรการหรือกลยุทธ์เร่งด่วนในการส่งเสริมพื้นที่ชายแดนไทย – เมียนมาร์ ดังนี้

กลยุทธ์/มาตรการส่งเสริม	แผนงาน	ตัวอย่างโครงการ
กลยุทธ์ที่ 1 เสริมสร้างศักยภาพด้านการตลาดเชิงรุกให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน	<ul style="list-style-type: none"> ■ เสริมสร้างความรู้และทักษะด้านการค้าและการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน ■ เสริมสร้างโอกาสทางการตลาดเชิงรุกสู่ตลาดต่างประเทศ ■ สนับสนุนการสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ■ สนับสนุนการพัฒนาตราสัญลักษณ์สินค้าของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) 	<ul style="list-style-type: none"> ■ โครงการห้องความรู้ชายแดนผ่านระบบเทคโนโลยีการเรียนรู้ (Learning Technology) ■ โครงการพัฒนาศักยภาพทางการตลาดเชิงรุกสู่ตลาดเมียนมาร์ ■ โครงการพัฒนาความรู้ความร่วมมือระหว่างทายาทธุรกิจไทย – เมียนมาร์ ■ โครงการพัฒนาผู้รับจ้างผลิตสู่เจ้าของแบรนด์ไทย
กลยุทธ์ที่ 2 สนับสนุนการยกระดับมาตรฐานและคุณภาพสินค้าและบริการในพื้นที่ชายแดน	<ul style="list-style-type: none"> ■ แผนงานสร้างเสริมความรู้ด้านเทคโนโลยีในการเพิ่มผลผลิตลดต้นทุน 	<ul style="list-style-type: none"> ■ โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเทคโนโลยีการลดต้นทุน
กลยุทธ์ที่ 3 สร้างเสริมศักยภาพทางด้านการจัดการความเสี่ยงผู้ประกอบการในพื้นที่ชายแดน	<ul style="list-style-type: none"> ■ สร้างแรงจูงใจและอำนวยความสะดวกในการจัดทำแผนสำรอง/ฉุกเฉินในการดำเนินธุรกิจและแผนการฟื้นฟูธุรกิจหลังวิกฤติ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ โครงการให้ความรู้การจัดการแผนสำรองธุรกิจ
กลยุทธ์ที่ 4 การส่งเสริมการยกระดับมาตรฐานแรงงานในพื้นที่ทั้งแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว	<ul style="list-style-type: none"> ■ ส่งเสริมการจัดทำทะเบียนข้อมูลแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว โดยแบ่งตามระดับทักษะฝีมือและภาษาในพื้นที่ ■ ส่งเสริมการพัฒนาทักษะฝีมือภาษาแรงงานในพื้นที่ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ โครงการจัดทำทะเบียนข้อมูลแรงงานไทยและต่างด้าวในพื้นที่

กลยุทธ์/มาตรการส่งเสริม	แผนงาน	ตัวอย่างโครงการ
	<ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจในการสร้างแรงงานสัมพันธ์ในสถานประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) 	

มาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย - กัมพูชา

คณะผู้วิจัยได้กำหนดมาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพเฉพาะพื้นที่ โดยวิเคราะห์จากผลการศึกษาในเรื่องของศักยภาพและปัญหาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย - กัมพูชา ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้มุ่งเน้นการศึกษาใน 3 ภาคธุรกิจ ได้แก่ ภาคการค้า ภาคการผลิต และภาคการบริการ ซึ่งจากผลวิเคราะห์ถือเป็นภาคธุรกิจที่มีศักยภาพในพื้นที่ โดยมีการกำหนดมาตรการหรือกลยุทธ์เร่งด่วนในการส่งเสริมพื้นที่ชายแดนไทย - กัมพูชา ดังนี้

กลยุทธ์/มาตรการส่งเสริม	แผนงาน	ตัวอย่างโครงการ
กลยุทธ์ที่ 1 เสริมสร้างศักยภาพด้านการตลาดเชิงรุกให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน	<ul style="list-style-type: none"> เสริมสร้างความรู้และทักษะด้านการค้าและการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน เสริมสร้างโอกาสทางการตลาดเชิงรุกสู่ตลาดต่างประเทศ สนับสนุนการสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> โครงการห้องความรู้ชายแดนผ่านระบบเทคโนโลยีการเรียนรู้ (Learning Technology) โครงการพัฒนาศักยภาพทางการตลาดเชิงรุกสู่ตลาดกัมพูชา โครงการเจรจาจับคู่ธุรกิจระหว่างประเทศไทย - กัมพูชา
กลยุทธ์ที่ 2 สนับสนุนการยกระดับมาตรฐานและคุณภาพสินค้าและบริการในพื้นที่ชายแดน	<ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเพิ่มประสิทธิภาพในดำเนินธุรกิจ แผนงานสร้างเสริมความรู้ด้านเทคโนโลยีในการเพิ่มผลผลิตลดต้นทุน 	<ul style="list-style-type: none"> โครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการธุรกิจการค้าชายแดน โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเทคโนโลยีการลดต้นทุน
กลยุทธ์ที่ 3 สร้างเสริมศักยภาพทางด้านการจัดการความเสี่ยงผู้ประกอบการในพื้นที่ชายแดน	<ul style="list-style-type: none"> สร้างแรงจูงใจและอำนวยความสะดวกในการจัดทำแผนสำรอง/ฉุกเฉินในการดำเนินธุรกิจ และแผนการฟื้นฟูธุรกิจหลังวิกฤติ 	<ul style="list-style-type: none"> โครงการให้ความรู้การจัดการแผนสำรองธุรกิจ

กลยุทธ์/มาตรการส่งเสริม	แผนงาน	ตัวอย่างโครงการ
กลยุทธ์ที่ 4 การส่งเสริมการยกระดับมาตรฐานแรงงานในพื้นที่ทั้งแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ส่งเสริมการจัดทำทะเบียนข้อมูลแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าวโดยแบ่งตามระดับทักษะฝีมือและภาษาในพื้นที่ ▪ ส่งเสริมการพัฒนาทักษะฝีมือ - ภาษาแรงงานในพื้นที่ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ โครงการจัดทำทะเบียนข้อมูลแรงงานไทยและต่างด้าวในพื้นที่ ▪ พัฒนาทักษะฝีมือ - ภาษาแรงงานในพื้นที่ชายแดนไทย - กัมพูชา

มาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน
ไทย – สปป. ลาว

มาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพเฉพาะพื้นที่ โดยวิเคราะห์จากผลการศึกษาในเรื่องของศักยภาพและปัญหาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย – สปป. ลาว ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้มุ่งเน้นการศึกษาใน 3 ภาคธุรกิจ ได้แก่ ภาคการค้า ภาคการผลิต และภาคการบริการ ซึ่งจากผลวิเคราะห์ถือเป็นภาคธุรกิจที่มีศักยภาพในพื้นที่ โดยมีการกำหนดมาตรการหรือกลยุทธ์เร่งด่วนในการส่งเสริมพื้นที่ชายแดนไทย – สปป. ลาว ดังนี้

กลยุทธ์/มาตรการส่งเสริม	แผนงาน	ตัวอย่างโครงการ
กลยุทธ์ที่ 1 เสริมสร้างศักยภาพด้านการตลาดเชิงรุกให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน	<ul style="list-style-type: none"> ■ เสริมสร้างความรู้และทักษะด้านการค้าและการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน ■ เสริมสร้างโอกาสทางการตลาดเชิงรุกสู่ตลาดต่างประเทศ ■ สนับสนุนการสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ โครงการห้องความรู้ชายแดนผ่านระบบเทคโนโลยีการเรียนรู้ (Learning Technology) ■ โครงการพัฒนาศักยภาพทางการตลาดเชิงรุกสู่ตลาด สปป. ลาว ■ โครงการเจรจาจับคู่ธุรกิจระหว่างประเทศไทย – สปป. ลาว
กลยุทธ์ที่ 2 สนับสนุนการยกระดับมาตรฐานและคุณภาพสินค้าและบริการในพื้นที่ชายแดน	<ul style="list-style-type: none"> ■ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเพิ่มประสิทธิภาพในดำเนินธุรกิจ ■ สร้างแรงจูงใจและผลักดันให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จำหน่าย/ผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน 	<ul style="list-style-type: none"> ■ โครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการธุรกิจการค้าชายแดน
กลยุทธ์ที่ 4 การส่งเสริมการยกระดับมาตรฐานแรงงานในพื้นที่ทั้งแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว	<ul style="list-style-type: none"> ■ ส่งเสริมการจัดทำทะเบียนข้อมูลแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าวโดยแบ่งตามระดับทักษะฝีมือและภาษาในพื้นที่ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ โครงการจัดทำทะเบียนข้อมูลแรงงานไทยและต่างด้าวในพื้นที่

สารบัญ

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	
	1.1 หลักการและเหตุผล	1 – 1
	1.2 วัตถุประสงค์โครงการ	1 – 2
	1.3 ขอบเขตการดำเนินการของโครงการ	1 – 3
	1.4 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	1 – 7
	1.5 กลุ่มเป้าหมายของโครงการ	1 – 8
	1.6 กรอบแนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาและวิธีการศึกษาวิจัย	1 – 9
2	นโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการ ในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน	
	2.1 ทบทวนนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการที่เกี่ยวข้อง	2 – 1
	2.2 กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน	2 – 31
	2.3 แนวทางการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตชายแดนในต่างประเทศ	2 – 46
3	ภาพรวมสถานการณ์พื้นที่ชายแดนไทย – ประเทศเพื่อนบ้าน	
	ภาพรวมสถานการณ์การค้าชายแดนไทย – ประเทศเพื่อนบ้าน	3 – 1
	ภาพรวมสถานการณ์การค้าชายแดนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)	3 – 7
	3.1 พื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย	3 – 9
	3.1.1 ภาพรวมสถานการณ์พื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย	3 – 9
	- จุดผ่านแดนระหว่างไทย – มาเลเซีย	3 – 9
	- ภาพรวมการค้าชายแดนไทย – มาเลเซีย	3 – 11
	3.1.2 ภาพรวมสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย	3 – 18
	- สถานการณ์การค้าชายแดนระหว่างไทย – มาเลเซีย ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)	3 – 18
	3.2 พื้นที่ชายแดนไทย – เมียนมาร์	3 – 22
	3.2.1 ภาพรวมสถานการณ์พื้นที่ชายแดนไทย – เมียนมาร์	3 – 22
	- จุดผ่านแดนระหว่างไทย – เมียนมาร์	3 – 22
	- ภาพรวมการค้าชายแดนไทย – เมียนมาร์	3 – 25
	3.2.2 ภาพรวมสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย – เมียนมาร์	3 – 32
	- สถานการณ์การค้าชายแดนระหว่างไทย – เมียนมาร์ ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)	3 – 32

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.3 สถานการณ์พื้นที่ชายแดนไทย – กัมพูชา	3 – 36
3.3.1 ภาพรวมสถานการณ์พื้นที่ชายแดนไทย – กัมพูชา	3 – 36
- จุดผ่านแดนระหว่างไทย – กัมพูชา	3 – 36
- ภาพรวมการค้าชายแดนไทย – กัมพูชา	3 – 39
3.3.2 ภาพรวมสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย – กัมพูชา	3 – 46
- สถานการณ์การค้าชายแดนระหว่างไทย – กัมพูชา ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)	3 – 46
3.4 พื้นที่ชายแดนไทย – สปป. ลาว	3 – 51
3.4.1 ภาพรวมสถานการณ์พื้นที่ชายแดนไทย – สปป. ลาว	3 – 51
- จุดผ่านแดนระหว่างไทย – สปป. ลาว	3 – 51
- ภาพรวมการค้าชายแดนไทย – สปป. ลาว	3 – 56
3.4.2 ภาพรวมสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย – สปป. ลาว	3 – 64
- สถานการณ์การค้าชายแดนระหว่างไทย – สปป. ลาว ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)	3 – 64
3.5 การกำหนดพื้นที่ศักยภาพในการศึกษา	3 – 69
3.6 ภาพรวมสถานการณ์ในพื้นที่ศักยภาพ ตามกรอบที่กำหนดในการศึกษา	3 – 72
3.6.1 พื้นที่ศักยภาพชายแดนจังหวัดสงขลา	3 – 72
- ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ของจังหวัดสงขลา	3 – 72
- จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และการจ้างงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของจังหวัดสงขลา	3 – 75
3.6.2 พื้นที่ศักยภาพชายแดนจังหวัดตาก	3 – 79
- ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ของจังหวัดตาก	3 – 79
- จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และการจ้างงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของจังหวัดตาก	3 – 82
3.6.3 พื้นที่ศักยภาพชายแดนจังหวัดสระแก้ว และจังหวัดตราด	3 – 86
- ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ของจังหวัดสระแก้ว และจังหวัดตราด	3 – 86
- จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และการจ้างงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของจังหวัดสระแก้วและตราด	3 – 90

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.6.4 พื้นที่ศักยภาพชายแดนจังหวัดมุกดาหาร	3 – 97
- ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ของจังหวัดมุกดาหาร	3 – 97
- จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และการจ้างงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของจังหวัดมุกดาหาร	3 – 100
3.7 เกณฑ์การคัดเลือกกรณีศึกษาผู้ประกอบการค้าชายแดนที่ประสบความสำเร็จ	3 – 104
3.7.1 สรุปผลการคัดเลือกภาคธุรกิจที่มีศักยภาพ ในพื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย	3 – 104
3.7.2 สรุปผลการคัดเลือกภาคธุรกิจที่มีศักยภาพ ในพื้นที่ชายแดนไทย – เมียนมาร์	3 – 106
3.7.3 สรุปผลการคัดเลือกภาคธุรกิจที่มีศักยภาพ ในพื้นที่ชายแดนไทย – กัมพูชา	3 – 108
3.7.4 สรุปผลการคัดเลือกภาคธุรกิจที่มีศักยภาพ ในพื้นที่ชายแดนไทย – สปป. ลาว	3 – 111
3.7.5 สรุปเกณฑ์การคัดเลือกกรณีศึกษาผู้ประกอบการค้าชายแดนที่ประสบความสำเร็จ	3 – 113
4 วิเคราะห์ศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน	
4.1 วิเคราะห์ศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย	4 – 1
• การประเมินศักยภาพการแข่งขันโดยเปรียบเทียบ (Revealed Comparative Advantage : RCA)	4 – 1
• การวิเคราะห์ศักยภาพในพื้นที่ชายแดนด้วยแบบจำลองเพชรเชิงพลวัต (Diamond Model)	4 – 3
• การสรุปผลการวิเคราะห์ SWOT ของพื้นที่ชายแดนจังหวัดสงขลา	4 – 12
• การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน – ปัจจัยภายนอก (TOWS Matrix Analysis)	4 – 13
4.2 วิเคราะห์ศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย – เมียนมาร์	4 – 15
• การประเมินศักยภาพการแข่งขันโดยเปรียบเทียบ (Revealed Comparative Advantage : RCA)	4 – 15
• การวิเคราะห์ศักยภาพในพื้นที่ชายแดนด้วยแบบจำลองเพชรเชิงพลวัต (Diamond Model)	4 – 17
• การสรุปผลการวิเคราะห์ SWOT ของพื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก	4 – 25
• การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน – ปัจจัยภายนอก (TOWS Matrix Analysis)	4 – 27

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4.3 วิเคราะห์ศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย – กัมพูชา	4 – 29
<ul style="list-style-type: none"> • การประเมินศักยภาพการแข่งขันโดยเปรียบเทียบ (Revealed Comparative Advantage : RCA) • การวิเคราะห์ศักยภาพในพื้นที่ชายแดนด้วยแบบจำลองเพชรเชิงพลวัต (Diamond Model) • การสรุปผลการวิเคราะห์ SWOT ของพื้นที่ชายแดนจังหวัดสระแก้ว และจังหวัดตราด • การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน – ปัจจัยภายนอก (TOWS Matrix Analysis) 	4 – 29 4 – 30 4 – 37 4 – 39
4.4 วิเคราะห์ศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย – สเปน. ลาว	4 – 41
<ul style="list-style-type: none"> • การประเมินศักยภาพการแข่งขันโดยเปรียบเทียบ (Revealed Comparative Advantage : RCA) • การวิเคราะห์ศักยภาพในพื้นที่ชายแดนด้วยแบบจำลองเพชรเชิงพลวัต (Diamond Model) • การสรุปผลการวิเคราะห์ SWOT ของพื้นที่ชายแดนจังหวัดมุกดาหาร • การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน – ปัจจัยภายนอก (TOWS Matrix Analysis) 	4 – 41 4 – 43 4 – 50 4 – 52
5 มาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน	
5.1 การวิเคราะห์เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์และมาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน	5 – 1
5.2 ยุทธศาสตร์การส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน	5 – 5
5.3 มาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย	5 – 12
5.4 มาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย – เมียนมาร์	5 – 17
5.5 มาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย – กัมพูชา	5 – 23
5.6 มาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย – สเปน. ลาว	5 – 28

สารบัญชาราย

ตารางที่		หน้า
2.1	ยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ชายแดนเชื่อมโยงภูมิภาค	2 – 22
2.2	มาตรการส่งเสริมการค้าชายแดน	2 – 23
2.3	แนวทางการสนับสนุนการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ	2 – 29
2.4	เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของประเทศเพื่อนบ้านที่มีอาณาเขตติดกับประเทศไทย	2 – 47
3.1	มูลค่าการค้าระหว่างประเทศ และการค้าชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน (มาเลเซีย – เมียนมาร์ – สปป. ลาว – กัมพูชา) ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 3
3.2	มูลค่าการค้าระหว่างประเทศ และการค้าชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน (จำแนกรายประเทศ) ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 5
3.3	ภาพรวมการค้าชายแดนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ปี 2556 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 7
3.4	จุดการค้าชายแดนระหว่างไทยกับมาเลเซีย ในพื้นที่ต่างๆ	3 – 9
3.5	มูลค่าการค้าชายแดนไทยกับประเทศมาเลเซียรายปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 11
3.6	มูลค่าการค้าชายแดนไทยกับประเทศมาเลเซีย (จำแนกตามรายเดือน) ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 12
3.7	มูลค่าการค้าชายแดนไทยกับประเทศมาเลเซีย (จำแนกตามรายจังหวัด) ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 14
3.8	มูลค่าการค้าการส่งออกของชายแดนไทยกับมาเลเซีย (จำแนกตามรายด่าน) ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 15
3.9	มูลค่าการค้าการนำเข้าของชายแดนไทยกับมาเลเซีย (จำแนกตามรายด่าน) ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 15
3.10	มูลค่าการค้าการส่งออกชายแดนไทยกับมาเลเซีย (จำแนกตามรายสินค้า) ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 16
3.11	มูลค่าการค้าการนำเข้าชายแดนไทยกับมาเลเซีย (จำแนกตามรายสินค้า) ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 17
3.12	ภาพรวมการค้าชายแดนระหว่างไทยกับมาเลเซียของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ปี 2556 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 18
3.13	มูลค่าการส่งออกระหว่างชายแดนไทยกับมาเลเซียของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) (จำแนกตามรายด่าน) ปี 2556 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 19
3.14	มูลค่าการนำเข้าระหว่างชายแดนไทยกับมาเลเซียของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) (จำแนกตามรายด่าน) ปี 2556 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 19

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
3.15	สินค้าส่งออกระหว่างชายแดนไทยกับมาเลเซียของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) (10 อันดับแรก) ปี 2556 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 20
3.16	สินค้านำเข้าระหว่างชายแดนไทยกับมาเลเซียของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) (10 อันดับแรก) ปี 2556 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 21
3.17	จุดผ่านแดนระหว่างไทยกับเมียนมาร์ ในพื้นที่ต่างๆ	3 – 22
3.18	มูลค่าการค้าชายแดนไทยกับประเทศเมียนมาร์ รายปี 2554–2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 25
3.19	มูลค่าการค้าชายแดนไทยกับประเทศเมียนมาร์ (จำแนกตามรายเดือน) ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 26
3.20	มูลค่าการค้าชายแดนไทยกับประเทศเมียนมาร์ (จำแนกตามรายจังหวัด) ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 28
3.21	มูลค่าการค้าการส่งออกของชายแดนไทยกับประเทศเมียนมาร์ (จำแนกตามรายด่าน) ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 29
3.22	มูลค่าการค้าการนำเข้าของชายแดนไทยกับประเทศเมียนมาร์ (จำแนกตามรายด่าน) ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 29
3.23	มูลค่าการค้าการส่งออกชายแดนไทยกับเมียนมาร์ (จำแนกตามรายสินค้า) ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 30
3.24	มูลค่าการค้าการนำเข้าชายแดนไทยกับเมียนมาร์ (จำแนกตามรายสินค้า) ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 31
3.25	ภาพรวมการค้าชายแดนระหว่างไทยกับเมียนมาร์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ปี 2556 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 32
3.26	มูลค่าการส่งออกระหว่างชายแดนไทยกับเมียนมาร์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) (จำแนกตามรายด่าน) ปี 2556 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 33
3.27	มูลค่าการนำเข้าระหว่างชายแดนไทยกับเมียนมาร์ ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) (จำแนกตามรายด่าน) ปี 2556 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 33
3.28	สินค้าส่งออกระหว่างชายแดนไทยกับกับเมียนมาร์ ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) (10 อันดับแรก) ปี 2556 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 34
3.29	สินค้านำเข้าระหว่างชายแดนไทยกับเมียนมาร์ ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) (10 อันดับแรก) ปี 2556 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 35
3.30	จุดการค้าชายแดนระหว่างไทยกับกัมพูชา ในพื้นที่ต่างๆ	3 – 37
3.31	มูลค่าการค้าชายแดนไทยกับประเทศกัมพูชา รายปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 39
3.32	มูลค่าการค้าชายแดนไทยกับประเทศกัมพูชา (จำแนกตามรายเดือน) ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 40

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
3.33	มูลค่าการค้าชายแดนไทยกับประเทศกัมพูชา (จำแนกตามรายจังหวัด) ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 42
3.34	มูลค่าการค้าการส่งออกของชายแดนไทยกับประเทศกัมพูชา (จำแนกตามรายด่าน) ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 43
3.35	มูลค่าการค้าการนำเข้าของชายแดนไทยกับประเทศกัมพูชา (จำแนกตามรายด่าน) ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 43
3.36	มูลค่าการค้าการส่งออกชายแดนไทยกับกัมพูชา (จำแนกตามรายสินค้า) ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 44
3.37	มูลค่าการค้าการนำเข้าชายแดนไทยกับกัมพูชา (จำแนกตามรายสินค้า) ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 45
3.38	ภาพรวมการค้าชายแดนระหว่างไทยกับกัมพูชาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ปี 2556 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 46
3.39	มูลค่าการส่งออกระหว่างชายแดนระหว่างไทยกับกัมพูชาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ปี 2556 – 2557 จำแนกตามรายด่าน (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 47
3.40	มูลค่าการนำเข้าระหว่างชายแดนระหว่างไทยกับกัมพูชาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ปี 2556 – 2557 จำแนกตามรายด่าน (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 48
3.41	สินค้าส่งออกระหว่างชายแดนไทยกับกัมพูชาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) (10 อันดับแรก) ปี 2556 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 49
3.42	สินค้านำเข้าระหว่างชายแดนไทยกับกัมพูชาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) (10 อันดับแรก) ปี 2556 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 50
3.43	จุดการค้าชายแดนระหว่างไทยกับ สปป. ลาว ในพื้นที่ต่างๆ	3 – 52
3.44	มูลค่าการค้าชายแดนไทยกับ สปป. ลาว รายปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 56
3.45	มูลค่าการค้าชายแดนไทยกับ สปป. ลาว (จำแนกตามรายเดือน) ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 57
3.46	มูลค่าการค้าชายแดนไทยกับ สปป. ลาว (จำแนกตามรายจังหวัด) ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 59
3.47	มูลค่าการค้าการส่งออกของชายแดนไทยกับ สปป. ลาว (จำแนกตามรายด่าน) ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 60
3.48	มูลค่าการค้าการนำเข้าของชายแดนไทย กับ สปป. ลาว (จำแนกตามรายด่าน) ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 61
3.49	มูลค่าการค้าการส่งออกชายแดนไทย กับ สปป. ลาว (จำแนกตามรายสินค้า) ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 62

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
3.50	มูลค่าการค้าการนำเข้าชายแดนไทย กับ สปป. ลาว (จำแนกตามรายสินค้า) ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 63
3.51	ภาพรวมการค้าชายแดนระหว่างไทยกับ สปป. ลาว ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ปี 2556 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 64
3.52	มูลค่าการส่งออกระหว่างชายแดนไทย กับ สปป. ลาว ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) (จำแนกตามรายด่าน) ปี 2556 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 65
3.53	มูลค่าการนำเข้าระหว่างชายแดนไทย กับ สปป. ลาว ของ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) (จำแนกตามรายด่าน) ปี 2556 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 66
3.54	สินค้าส่งออกระหว่างชายแดนไทย กับ สปป. ลาว ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) (10 อันดับแรก) ปี 2556 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 67
3.55	สินค้านำเข้าระหว่างชายแดนไทย กับ สปป. ลาว ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) (10 อันดับแรก) ปี 2556 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 68
3.56	ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ของจังหวัดสงขลา ณ ราคาประจำปี 2555 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 73
3.57	จำนวนวิสาหกิจ จำแนกตามขนาดวิสาหกิจ และกิจกรรมทางเศรษฐกิจ จังหวัดสงขลา ปี 2556	3 – 76
3.58	จำนวนการจ้างงานรวมจำแนกตามขนาดวิสาหกิจ และกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ของจังหวัดสงขลา ปี 2556	3 – 78
3.59	ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ของจังหวัดตาก ณ ราคาประจำปี 2555 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 80
3.60	จำนวนวิสาหกิจ จำแนกตามขนาดวิสาหกิจ และกิจกรรมทางเศรษฐกิจ จังหวัดตาก ปี 2556	3 – 83
3.61	จำนวนการจ้างงานรวมจำแนกตามขนาดวิสาหกิจ และกิจกรรมทางเศรษฐกิจ จังหวัดตาก ปี 2556	3 – 85
3.62	ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ของจังหวัดสระแก้ว ณ ราคาประจำปี 2555 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 87
3.63	ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ของจังหวัดตราด ณ ราคาประจำปี 2555 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 88
3.64	จำนวนวิสาหกิจจำแนกตามขนาดวิสาหกิจ และกิจกรรมทางเศรษฐกิจ จังหวัดสระแก้ว ปี 2556	3 – 91
3.65	จำนวนวิสาหกิจจำแนกตามขนาดวิสาหกิจ และกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ของจังหวัดตราด ปี 2556	3 – 93

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
3.66	จำนวนการจ้างงานรวม จำแนกตามขนาดวิสาหกิจ และกิจกรรมทางเศรษฐกิจของจังหวัดสระแก้ว ปี 2556	3 – 95
3.67	จำนวนการจ้างงานรวม จำแนกตามขนาดวิสาหกิจ และกิจกรรมทางเศรษฐกิจของจังหวัดตราด ปี 2556	3 – 96
3.68	ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ของจังหวัดมุกดาหาร ณ ราคาประจำปี 2555 (หน่วย : ล้านบาท)	3 – 98
3.69	จำนวนวิสาหกิจ จำแนกตามขนาดวิสาหกิจ และกิจกรรมทางเศรษฐกิจจังหวัดมุกดาหาร ปี 2556	3 – 101
3.70	จำนวนการจ้างงานรวม จำแนกตามขนาดวิสาหกิจ และกิจกรรมทางเศรษฐกิจของจังหวัดมุกดาหารปี 2556	3 – 103
3.71	วิเคราะห์ภาคธุรกิจสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีศักยภาพในพื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย (จังหวัดสงขลา)	3 – 104
3.72	วิเคราะห์ภาคธุรกิจสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีศักยภาพในพื้นที่ชายแดนไทย – เมียนมาร์ (จังหวัดตาก)	3 – 106
3.73	วิเคราะห์ภาคธุรกิจสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีศักยภาพในพื้นที่ชายแดนไทย – กัมพูชา (จังหวัดสระแก้ว)	3 – 108
3.74	วิเคราะห์ภาคธุรกิจสำหรับ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีศักยภาพในพื้นที่ชายแดนไทย – กัมพูชา (จังหวัดตราด)	3 – 108
3.75	วิเคราะห์ภาคธุรกิจสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีศักยภาพในพื้นที่ชายแดนไทย – สปป. ลาว (จังหวัดมุกดาหาร)	3 – 111
3.76	สรุปผลการคัดเลือกภาคธุรกิจที่มีศักยภาพสำหรับกรณีศึกษาผู้ประกอบการค้าชายแดนที่ประสบความสำเร็จ (เบื้องต้น)	3 – 113
4.1	อันดับแรกของสินค้าส่งออกระหว่างชายแดนไทยไปยังมาเลเซีย ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ปี 2556 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	4 – 3
4.2	อันดับแรกของสินค้าส่งออกระหว่างชายแดนไทยไปยังเมียนมาร์ ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ปี 2556 - 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	4 – 17
4.3	อันดับแรกของสินค้าส่งออกระหว่างชายแดนไทยไปยังกัมพูชา ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ปี 2556 - 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	4 – 30
4.4	อันดับแรกของสินค้าส่งออกระหว่างชายแดนไทยไปยัง สปป. ลาว ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ปี 2556 - 2557 (หน่วย : ล้านบาท)	4 – 43

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
5.1	การวิเคราะห์ TOWS Matrix เพื่อกำหนดเป็นมาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน	5 – 1
5.2	ยุทธศาสตร์การส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน	5 – 7
5.3	มาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพพื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย	5 – 12
5.4	มาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพพื้นที่ชายแดนไทย – เมียนมาร์	5 – 17
5.5	มาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพพื้นที่ชายแดนไทย – กัมพูชา	5 – 23
5.6	มาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพพื้นที่ชายแดนไทย – สปป. ลาว	5 – 28

สารบัญแนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
2.1	ยุทธศาสตร์การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยตามแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555 – 2559)	2 – 4
2.2	พื้นที่ชายแดนที่ตั้งอยู่บนแนวระเบียงเศรษฐกิจอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (GMS Economic Corridors)	2 – 26
2.3	พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษใน 5 จังหวัด เป้าหมาย ระยะที่ 1	2 – 27
2.4	พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษใน 5 พื้นที่ชายแดนเป้าหมาย ระยะที่ 2	2 – 28
4.1	การประเมินเปรียบเทียบศักยภาพสินค้าส่งออก 3 อันดับแรกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ไทยไปมาเลเซีย ในปี 2548 – 2557 (พิจารณาจากค่าดัชนี RCA การส่งออกโดยรวมของประเทศ)	4 – 2
4.2	สรุปการวิเคราะห์ความได้เปรียบของพื้นที่ศักยภาพชายแดนไทย – มาเลเซีย จังหวัดสงขลา ตามกรอบแนวคิดแบบจำลองเพชรเชิงพลวัต (Diamond Model)	4 – 4
4.3	การประเมินเปรียบเทียบศักยภาพสินค้าส่งออก 3 อันดับแรกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ไทยไปเมียนมาร์ ในปี 2548 – 2557 (พิจารณาจากค่าดัชนี RCA การส่งออกโดยรวมของประเทศ)	4 – 16
4.4	สรุปการวิเคราะห์ความได้เปรียบของพื้นที่ศักยภาพชายแดนไทย – เมียนมาร์ จังหวัดตาก ตามกรอบแนวคิดแบบจำลองเพชรเชิงพลวัต (Diamond Model)	4 – 18
4.5	การประเมินเปรียบเทียบศักยภาพสินค้าส่งออก 3 อันดับแรกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ไทยไปกัมพูชา ในปี 2548 - 2557 (พิจารณาจากค่าดัชนี RCA การส่งออกโดยรวมของประเทศ)	4 – 30
4.6	สรุปการวิเคราะห์ความได้เปรียบของพื้นที่ศักยภาพชายแดนไทย – กัมพูชา จังหวัดสระแก้วและตราด ตามกรอบแนวคิดแบบจำลองเพชรเชิงพลวัต (Diamond Model)	4 – 31
4.7	การประเมินเปรียบเทียบศักยภาพสินค้าส่งออก 3 อันดับแรกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ไทยไปยัง สปป. ลาว ในปี 2548 – 2557 (พิจารณาจากค่าดัชนี RCA การส่งออกโดยรวมของประเทศ)	4 – 42
4.8	สรุปการวิเคราะห์ความได้เปรียบของพื้นที่ศักยภาพชายแดนไทย – สปป. ลาว จังหวัดมุกดาหาร ตามกรอบแนวคิดแบบจำลองเพชรเชิงพลวัต (Diamond Model)	4 – 44

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

สถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง กอปรกับการรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) เพื่อเป็นตลาด และฐานการผลิตเดียวร่วมกัน (Single Market and Single Production Base) ซึ่งจะมีผล ณ สิ้นปี 2558 มีผลให้เกิดการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน เงินทุน และแรงงานฝีมือระหว่างกันอย่างเสรี ส่งผลให้ไทยต้องเร่งรัด ปรับตัว และเตรียมความพร้อม ทั้งในเรื่องการเชื่อมโยงด้านระบบขนส่งและโลจิสติกส์ ด้านกฎระเบียบ การอำนวยความสะดวกทางการค้า การพัฒนาด้านชายแดน และการเตรียมการด้านทรัพยากรมนุษย์ เพื่อส่งเสริมการใช้โอกาสและประโยชน์จากความร่วมมือดังกล่าว นอกจากนี้ การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ยังก่อให้เกิดโอกาสทางการค้าและการลงทุนเพิ่มขึ้นกับไทย ดังจะเห็นได้จากมูลค่าการค้าในกลุ่มอาเซียนที่มีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมูลค่า 479,252.36 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2556

จากนโยบายรัฐบาลปัจจุบันที่ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยเร่งสร้างความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน การเสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการ การพัฒนาฝีมือแรงงาน รวมถึงให้ความสำคัญกับการค้าชายแดน โดยมีนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเริ่มจากการพัฒนาด้านการค้าชายแดน และโครงข่ายการคมนาคมขนส่งบริเวณประตูการค้าหลักของประเทศเพื่อรองรับการเชื่อมโยงกระบวนการผลิตและการลงทุนข้ามแดน โดยปรับปรุงโครงข่ายระบบถนน พัฒนาระบบ National Single Window (NSW) และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้า และการขนส่งสินค้าข้ามแดนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งระยะแรกได้ให้ความสำคัญกับด่านชายแดนที่สำคัญ 6 ด่าน ได้แก่ ด่านปางดงเบงช่า สะเดา อร์รัฐประเทศ แม่สอด บ้านคลองลึก และบ้านคลองใหญ่ และจากข้อมูลสถิติการค้าชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน (มาเลเซีย เมียนมาร์ สปป. ลาว กัมพูชา) ของกรมการค้าต่างประเทศ ได้แสดงให้เห็นถึงมูลค่าการค้าชายแดนที่มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องในช่วง 10 ปี ที่ผ่านมา จาก 377,457.76 ล้านบาท ในปี 2547 เป็น 924,241.79 ล้านบาท ในปี 2556 โดยมูลค่าการค้าชายแดนไทย – มาเลเซีย มีมูลค่าการค้าสูงสุด 501,402.79 ล้านบาท รองลงมา ได้แก่ มูลค่าการค้าชายแดนไทย – เมียนมาร์ 196,861.58 ล้านบาท มูลค่าการค้าชายแดนไทย – สปป. ลาว 132,137.16 ล้านบาท และมูลค่าการค้าชายแดนไทย – กัมพูชา 93,836.61 ล้านบาท ตามลำดับ จากตัวเลขดังกล่าว จึงเป็นข้อมูลสนับสนุนให้เห็นถึงความสำคัญของการค้าชายแดนได้ดียิ่ง นอกจากมูลค่าการค้าชายแดนที่เกิดขึ้น การค้าชายแดนยังเป็นโอกาสสำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ทั้งด้านการผลิต การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และการบริการอื่นๆ รวมถึงเป็นช่องทางการขยายตลาดเข้าสู่ประเทศเพื่อนบ้าน และเป็นอีกตลาดหนึ่งที่ผู้ประกอบการไม่ควรมองข้าม

ดังนั้น สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่มีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ได้ตระหนักถึงบทบาทความสำคัญของพื้นที่ชายแดนต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ รวมถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนต่อการดำเนินธุรกิจทั้งด้านการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว เพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกประเทศ จึงเห็นควรจัดทำมาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) รวมทั้งแรงงานในพื้นที่ชายแดน เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์โครงการ

สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ดำเนินการศึกษาโครงการจัดทำมาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้

- 1.2.1 เพื่อศึกษาข้อมูลสถานการณ์การดำเนินธุรกิจ การวิเคราะห์ศักยภาพพื้นที่ชายแดน แนวทางการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของภาครัฐ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงปัญหา อุปสรรค และปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในมุมมองของผู้ให้บริการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ทั้งในส่วนของภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องและมุมมองของผู้รับบริการ ซึ่งเป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนที่มีศักยภาพ
- 1.2.2 เพื่อให้มาตรการและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) รวมทั้งแรงงานในพื้นที่ชายแดน

1.3 ขอบเขตการดำเนินการของโครงการ

สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ดำเนินการศึกษาโครงการจัดทำมาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน โดยดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามขอบเขต ดังนี้

1.3.1 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิของพื้นที่ชายแดนที่มีศักยภาพต่อการดำเนินธุรกิจการค้าชายแดนเพื่อกำหนดกรอบการศึกษาและพื้นที่ดำเนินการ อาทิ

- นโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมหรือมีผลกระทบต่อการค้าดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน ทั้งในประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน 4 ประเทศ
- กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศในระดับต่างๆ ที่มีผลต่อธุรกิจการค้าชายแดน
- ภาพรวม ศักยภาพ และโครงสร้างของธุรกิจการค้าชายแดน
- ภาพรวมการค้าชายแดนไทย - ประเทศเพื่อนบ้าน (มาเลเซีย เมียนมาร์ กัมพูชา สปป. ลาว)
- ภาพรวมแนวทางการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ 5 พื้นที่ชายแดนในระยะที่ 1 และภาพรวมและแนวทางการพัฒนาพื้นที่ที่เหมาะสมในการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ระยะที่ 2 ตามนโยบายของรัฐบาลปัจจุบัน (เชียงใหม่ กาญจนบุรี นครพนม นราธิวาส และหนองคาย)

1.3.2 จัดการประชุมระดมความคิดเห็น (Focus Group) ในส่วนกลาง 1 ครั้ง และส่วนภูมิภาค 4 ครั้ง (1 พื้นที่ / 1 ครั้ง) โดยกำหนดผู้เข้าร่วมประชุมในแต่ละครั้ง จำนวน 8 - 10 ราย ประกอบไปด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีส่วนในการสนับสนุนและส่งเสริมการประกอบธุรกิจการค้าชายแดน รวมถึงผู้ประกอบการการค้าชายแดน และการสัมภาษณ์เชิงลึกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน จำนวนไม่น้อยกว่า 20 ราย

1.3.3 ศึกษากรณีตัวอย่างผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ประสบความสำเร็จ ในพื้นที่ชายแดน 4 พื้นที่ (ไม่น้อยกว่า 5 รายต่อพื้นที่ รวมไม่น้อยกว่า 20 ราย) โดยดำเนินการดังนี้

- 1) สัมภาษณ์เชิงลึก และจัดทำกรณีตัวอย่างของผู้ประกอบการแต่ละราย รวมไม่น้อยกว่า 20 ราย ในประเด็นน่าสนใจและเหมาะสมกับการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ
 - มุมมองและวิสัยทัศน์ต่อธุรกิจการค้าชายแดน
 - การใช้ประโยชน์จากกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศในระดับต่างๆ
 - การสนับสนุนและส่งเสริมการประกอบธุรกิจการค้าชายแดนจากหน่วยงานรัฐและเอกชน
 - ปัจจัยภายในและภายนอกที่มีผลต่อการประกอบธุรกิจการค้าชายแดน
 - กลยุทธ์การดำเนินธุรกิจการค้าชายแดนที่นำไปสู่ความสำเร็จ
 - ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์
 - ประเด็นอื่นที่น่าสนใจ
- 2) ประมวลผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อสรุปผลเป็นปัจจัยความสำเร็จในการประกอบธุรกิจการค้าชายแดน

1.3.4 วิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล เพื่อจัดทำมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน ครอบคลุมทั้งผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และแรงงานในพื้นที่ชายแดน ประกอบด้วย

- ภาพรวมสถานการณ์การค้าชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน โครงสร้างและแนวโน้มของธุรกิจการค้าชายแดน
- ศักยภาพของผู้ประกอบการธุรกิจการค้าชายแดน
- ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผู้ประกอบการธุรกิจการค้าชายแดน และแรงงานในพื้นที่ชายแดน อาทิ การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ นโยบายพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ระยะที่ 1 ตามนโยบายรัฐบาลปัจจุบัน การส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่ชายแดน การส่งเสริมธุรกิจการค้าชายแดนของหน่วยงานในระดับพื้นที่ ปัญหาและอุปสรรคในการประกอบธุรกิจการค้าชายแดนของหน่วยงานระดับพื้นที่ และปัญหาอุปสรรคในการประกอบธุรกิจการค้าชายแดน
- มาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน ครอบคลุม ทั้งผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และแรงงานในพื้นที่ชายแดน

- 1.3.5 จัดประชุมเพื่อนำเสนอร่างมาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนแก่หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง ในส่วนกลาง 1 ครั้ง และส่วนภูมิภาค 4 ครั้ง (1 พื้นที่ / 1 ครั้ง) โดยกำหนดผู้เข้าร่วมประชุมรวมทั้งหมดไม่น้อยกว่า 200 ราย เพื่อรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ นำมาปรับปรุงแก้ไขรายงานให้มีความสมบูรณ์
- 1.3.6 จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report) ที่ได้จากการรวบรวม วิเคราะห์ และประมวลผลจากการดำเนินงานทั้งหมดข้างต้น จำแนกเป็น 2 รายการ ได้แก่
 - “มาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน” ที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับพื้นที่ SECTOR หรือขนาดของธุรกิจ โดยแสดงให้เห็นถึงแนวทาง วิธีการ ผลผลิตหรือประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น
 - กรณีศึกษาผู้ประกอบการธุรกิจการค้าชายแดนที่ประสบความสำเร็จ

นิยามศัพท์ในการศึกษา

1. การค้าชายแดน หมายถึง การไหล (Flow) ของสินค้า/บริการที่เกิดขึ้นผ่านด่านศุลกากร ข้ามไป – มา ระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านที่มีอาณาเขตติดกัน รวมถึงการไหลของสินค้า/บริการจากประเทศไทยผ่านประเทศที่สองไปยังประเทศที่สามหรือในทางกลับกัน โดยผู้ประกอบการที่มีสถานประกอบการในจังหวัดนั้นๆ ที่มีพรมแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน
2. ธุรกิจการค้าชายแดน หมายถึง ธุรกิจ ทั้งภาคเกษตร ภาคการผลิต ภาคการค้าและภาคบริการ ที่ตั้งอยู่ในจังหวัดที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน
3. พื้นที่ชายแดน หมายถึง จังหวัดที่มีอาณาเขตติดต่อกันกับประเทศเพื่อนบ้าน
4. วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคเกษตร คือ วิสาหกิจที่ผลิตสินค้าเกษตร ปศุสัตว์ ประมง แบบธุรกิจโดยพิจารณาจาก 2 ใน 4 ประเด็น ดังนี้
 - 4.1 มีการจดทะเบียนตามกฎหมาย เช่น ทะเบียนนิติบุคคล ทะเบียนการค้า ฯลฯ
 - 4.2 ใช้เงินทุนในระบบ
 - 4.3 มีการจ้างงานอย่างน้อย 1 คน รวมการจ้างงานตนเอง
 - 4.4 มีบัญชีรายรับรายจ่ายแยกจากบัญชีส่วนตัว

5. วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

ในการศึกษาครั้งนี้นิยมขอบเขตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ตามการนิยามของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ตามกฎกระทรวงอุตสาหกรรม ลงวันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2545 กำหนดจำนวนการจ้างงาน หรือมูลค่าสินทรัพย์ถาวรเป็นเกณฑ์ โดยถือจำนวนการจ้างงานหรือมูลค่าสินทรัพย์ถาวรที่น้อยกว่าเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้¹

ประเภทกิจการ	วิสาหกิจขนาดย่อม		วิสาหกิจขนาดกลาง	
	การจ้างงาน	มูลค่าสินทรัพย์ถาวร	การจ้างงาน	มูลค่าสินทรัพย์ถาวร*
กิจการผลิต	ไม่เกิน 50 คน	ไม่เกิน 50 ล้านบาท	51-200 คน	เกิน 50 -200 ล้านบาท
กิจการค้าส่ง	ไม่เกิน 25 คน	ไม่เกิน 50 ล้านบาท	26-50 คน	เกิน 50 -100 ล้านบาท
กิจการค้าปลีก	ไม่เกิน 15 คน	ไม่เกิน 30 ล้านบาท	16-30 คน	เกิน 30 - 60 ล้านบาท
กิจการบริการ	ไม่เกิน 50 คน	ไม่เกิน 50 ล้านบาท	51-200 คน	เกิน 50 -200 ล้านบาท

หมายเหตุ: *สินทรัพย์ถาวรสุทธิซึ่งไม่รวมที่ดิน

โดยความหมายของกิจการผลิตสินค้า กิจการให้บริการ และกิจการค้าส่งและค้าปลีก รายละเอียด ดังนี้

กิจการผลิตสินค้า หมายความครอบคลุมถึง การผลิตที่เป็นลักษณะของการประกอบอุตสาหกรรมทุกประเภท โดยความหมายที่เป็นสากลของการผลิต คือ การเปลี่ยนรูปวัตถุให้เป็นผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่ด้วยเครื่องจักรกล หรือเคมีภัณฑ์ โดยไม่คำนึงว่างานนั้นทำโดยเครื่องจักรหรือด้วยมือ ทั้งนี้ กิจการผลิตสินค้าในที่นี่รวมถึงการแปรรูปผลิตผลการเกษตรอย่างง่ายที่มีลักษณะเป็นการอุตสาหกรรม การผลิตที่มีลักษณะเป็นวิสาหกิจชุมชน และการผลิตที่เป็นการประกอบอุตสาหกรรมในครัวเรือนด้วย

กิจการบริการ หมายความครอบคลุมถึง การศึกษา การสุขภาพ การบันเทิง การขนส่ง การก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์ การโรงแรมและที่พัก การภัตตาคาร การขายอาหาร การขายเครื่องดื่มของภัตตาคารและร้านอาหาร การให้บริการเช่าสิ่งบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ การให้บริการส่วนบุคคล บริการในครัวเรือน บริการที่ให้กับธุรกิจ การซ่อมแซมทุกชนิด และการท่องเที่ยว และธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยว

¹ ข้อมูลอ้างอิงจากกฎกระทรวงกำหนดจำนวนการจ้างงานและมูลค่าสินทรัพย์ถาวรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2545, (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 119 ตอนที่ 93 ก หน้า 17 วันที่ 20 กันยายน 2545)

กิจกรรมการค้าส่งและการค้าปลีก หมายถึง การให้บริการเกี่ยวกับการค้า โดยที่

- **การค้าส่ง** หมายถึง การขายสินค้าใหม่และสินค้าใช้แล้วให้แก่ ผู้ค้าปลีก ผู้ใช้ในงานอุตสาหกรรม งานพาณิชย์กรรม สถาบัน ผู้ใช้ในงานวิชาชีพ และรวมทั้งการขายให้แก่ผู้ค้าส่งด้วยกันเอง
- **การค้าปลีก** หมายถึง การขายโดยไม่มีการเปลี่ยนรูปสินค้าทั้งสินค้าใหม่และสินค้าใช้แล้วให้กับประชาชนทั่วไปเพื่อการบริโภคหรือการใช้ประโยชน์เฉพาะส่วนบุคคลในครัวเรือน การค้าในที่นี่มีความหมายรวมถึง การเป็นนายหน้าหรือตัวแทนการซื้อขาย สถานีบริการน้ำมัน และสหกรณ์ผู้บริโภค

1.4 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ดำเนินการศึกษาโครงการจัดทำมาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน ซึ่งผลการศึกษาที่คาดว่าจะได้รับ มีดังนี้

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) สามารถนำมาตรการส่งเสริม และเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน และกรณีศึกษาผู้ประกอบการธุรกิจการค้าชายแดนที่ประสบความสำเร็จ ไปใช้ประโยชน์ในการเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และแรงงานในพื้นที่ชายแดน รวมถึงผู้ประกอบการธุรกิจการค้าชายแดนสามารถนำกรณีศึกษาฯ ไปเป็นตัวอย่างและแนวทางในการประกอบธุรกิจการค้าชายแดน

1.5 กลุ่มเป้าหมายของโครงการ

สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ดำเนินการศึกษาโครงการจัดทำ มาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน ซึ่งกลุ่มเป้าหมายของการศึกษา มีดังนี้

- 1.5.1 กลุ่มเป้าหมายของการจัดประชุมระดมความคิดเห็น (Focus Group) คือ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีสถานประกอบการตั้งอยู่ในจังหวัดที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน
- 1.5.2 กลุ่มเป้าหมายของกรณีตัวอย่างผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย 2 กลุ่ม คือ
 - 1) วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีสถานประกอบการตั้งอยู่ในจังหวัดที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน และมีการค้าชายแดนตามนิยามศัพท์ในการศึกษาที่กำหนดไว้
 - 2) วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีสถานประกอบการตั้งอยู่ในจังหวัดที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน และประกอบธุรกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน

โดยเน้นให้ความสำคัญกับกลุ่มเป้าหมายที่ 1.5.1

1.6 กรอบแนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาและวิธีการศึกษาวิจัย

เพื่อการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์และขอบเขตการศึกษาข้างต้น สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้กำหนดกรอบแนวคิด วิธีการศึกษาวิจัยและการดำเนินงานสำหรับโครงการจัดทำมาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน โดยแบ่งเป็น 3 ช่วงการศึกษา ดังนี้

ช่วงการศึกษาที่ 1

ศึกษาและรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิของพื้นที่ชายแดนที่มีศักยภาพต่อการดำเนินธุรกิจการค้าชายแดน

ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตพื้นที่ชายแดนทั้งในประเทศและต่างประเทศ

นโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดน ในเขตพื้นที่ชายแดนของประเทศเพื่อนบ้านกลุ่มเป้าหมาย

กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศในระดับต่างๆ ที่มีผลต่อธุรกิจการค้าชายแดน

ศักยภาพ และโครงสร้างของธุรกิจการค้าชายแดน

การค้าชายแดนไทย-ประเทศเพื่อนบ้าน (มาเลเซีย เมียนมาร์ สปป. ลาว กัมพูชา)

แนวทางการพัฒนาพื้นที่ที่เหมาะสมในการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

Output: ภาพรวมสถานการณ์การค้าชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน
โครงสร้างและแนวโน้มของธุรกิจการค้าชายแดน

ช่วงการศึกษาที่ 2

ช่วงการศึกษาที่ 2
ศึกษาวิจัย วิเคราะห์ และประมวลผล เพื่อจัดทำมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน

ผลจากการศึกษาช่วงที่ 1

วิเคราะห์และประมวลผลผลจากการศึกษาช่วงที่ 1 และ 2

- Output:**
- ศักยภาพของผู้ประกอบการธุรกิจการค้าชายแดน
 - ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผู้ประกอบการธุรกิจการค้าชายแดน และแรงงานในพื้นที่
 - ร่างมาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน
 - ปัจจัยความสำเร็จในการประกอบธุรกิจการค้าชายแดน

ช่วงการศึกษาที่ 3

ช่วงการศึกษาที่ 3

กำหนดมาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่

ผลจากการศึกษาช่วงที่ 2

จัดประชุมเพื่อนำเสนอร่างมาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน

- จำนวน 5 ครั้ง / กรุงเทพมหานคร 1 ครั้ง และส่วนภูมิภาค 4 ครั้ง

Outcome : มาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพ SMEs ในพื้นที่ชายแดน

จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report)

- ✓ รายงานฉบับสมบูรณ์ “มาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน”
- ✓ บทสรุปผู้บริหาร “มาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน”
 - ✓ กรณีศึกษาผู้ประกอบการธุรกิจการค้าชายแดนที่ประสบความสำเร็จ

ช่วงการศึกษาที่ 1

ศึกษาและรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิของพื้นที่ชายแดนที่มีศักยภาพ ต่อการดำเนินธุรกิจการค้าชายแดน

ในช่วงการศึกษาที่ 1 เป็นการศึกษาค้นคว้าข้อมูลสถานการณ์การค้าชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน โครงสร้างและแนวโน้มธุรกิจการค้า เพื่อนำมากำหนดกรอบการศึกษาและวิเคราะห์ศักยภาพพื้นที่ชายแดน รวมถึงการวิเคราะห์หาธุรกิจที่มีศักยภาพสำหรับการค้าชายแดน โดยการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data Study) ในกรอบประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

- นโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตพื้นที่ชายแดนทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- นโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดน ในเขตพื้นที่ชายแดนของประเทศเพื่อนบ้านกลุ่มเป้าหมาย
- กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศในระดับต่าง ๆ ที่มีผลต่อธุรกิจการค้าชายแดน
- ภาพรวม ศักยภาพ และโครงสร้างของธุรกิจการค้าชายแดน
- ภาพรวมการค้าชายแดนไทย – ประเทศเพื่อนบ้าน (มาเลเซีย เมียนมาร์ สปป. ลาว กัมพูชา)
- ภาพรวมแนวทางการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ 5 พื้นที่ชายแดนในระยะที่ 1 และภาพรวมและแนวทางการพัฒนาพื้นที่ที่เหมาะสมในการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะที่ 2 ตามนโยบายของรัฐบาลปัจจุบัน (เชียงราย กาญจนบุรี นครพนม นราธิวาส และหนองคาย)

ผลที่คาดว่าจะได้รับจากช่วงการศึกษาที่ 1 :

คณะผู้วิจัยบูรณาการผลการศึกษามาจากกรอบแนวคิดและวิธีการศึกษาวิจัยข้างต้น ซึ่งผลที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษามีดังนี้

- 1) โครงสร้างและสถานการณ์การค้าชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน
- 2) ผลวิเคราะห์ศักยภาพธุรกิจการค้าของแต่ละพื้นที่ชายแดนไทย – ประเทศเพื่อนบ้าน (4 พื้นที่)
- 3) ธุรกิจที่มีศักยภาพ (ธุรกิจดาวเด่น – ดาวดับ) ของแต่ละพื้นที่ชายแดนไทย – ประเทศเพื่อนบ้าน
- 4) กรอบแนวคิดและประเด็นคำถามในช่วงการศึกษาที่ 2

ช่วงการศึกษาที่ 2

ศึกษาวิจัย วิเคราะห์ และประมวลผล เพื่อจัดทำมาตรการส่งเสริม SMEs ในพื้นที่ชายแดน

ในช่วงการศึกษาที่ 2 เป็นการศึกษาวิจัย ซึ่งจะนำผลจากการศึกษาในช่วงการศึกษาแรก มาเป็นกรอบแนวคิดและประเด็นคำถามในการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data Study) และนำมาวิเคราะห์ประมวลผล เพื่อจัดทำมาตรการและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เพื่อการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) รวมทั้งแรงงานในพื้นที่เขตชายแดน โดยแบ่งการศึกษาออกเป็นทั้งหมด 3 ส่วน ดังนี้

1) การจัดประชุมระดมความคิดเห็น (Focus Group)

คณะผู้วิจัยทำการประชุมระดมความคิดเห็น (Focus Group) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีส่วนในการสนับสนุนและส่งเสริมการประกอบธุรกิจการค้าชายแดน รวมถึง ผู้ประกอบการธุรกิจการค้าชายแดน จำนวนทั้งหมด 5 ครั้ง โดยแบ่งเป็นส่วนกลาง 1 ครั้ง และส่วนภูมิภาค 4 ครั้ง (1 พื้นที่/ 1 ครั้ง) โดยกำหนดผู้เข้าร่วมประชุมในแต่ละครั้งจำนวน 8 – 10 ราย เพื่อให้ผู้นำประชุมสามารถทราบความคิดเห็นในข้อมูลต่างๆ ของผู้เข้าร่วมประชุมได้อย่างทั่วถึง

2) การสัมภาษณ์เชิงลึกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (In – depth Interview)

คณะผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนและส่งเสริมการประกอบธุรกิจการค้าชายแดน จำนวนไม่น้อยกว่า 20 ราย โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มต่างๆ ดังนี้

- หน่วยงานภาครัฐส่วนกลางที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
- หน่วยงานภาครัฐในท้องถิ่นของแต่ละพื้นที่ชายแดน
- หน่วยงานเอกชนและหน่วยงานอิสระที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
- หน่วยงานสนับสนุนอื่นๆ เช่น สถาบันการศึกษา

3) การศึกษากรณีตัวอย่างผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ประสบความสำเร็จ (Best Practices)

คณะผู้วิจัยทำการศึกษากรณีตัวอย่างผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ประสบความสำเร็จ ในพื้นที่ชายแดน 4 พื้นที่ ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาไม่น้อยกว่า 20 ราย โดยแบ่งออกเป็น 4 พื้นที่ (ไม่น้อยกว่า 5 รายต่อพื้นที่) โดยดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก (In – depth Interview) ในประเด็นต่างๆ ดังนี้

- มุมมองและวิสัยทัศน์ต่อธุรกิจการค้าชายแดน
- การใช้ประโยชน์จากกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศในระดับต่างๆ

- การสนับสนุนและส่งเสริมการประกอบธุรกิจการค้าชายแดนจากหน่วยงานรัฐและเอกชน
- ปัจจัยภายในและภายนอกที่มีผลต่อการประกอบธุรกิจการค้าชายแดน
- กลยุทธ์การดำเนินธุรกิจการค้าชายแดนที่นำไปสู่ความสำเร็จ
- ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์
- ประเด็นอื่นๆ

หลังจากการสัมภาษณ์เชิงลึก คณะผู้วิจัยนำผลข้อมูลมาประมวลผล เพื่อสรุปเป็นปัจจัยความสำเร็จในการประกอบธุรกิจการค้าชายแดน

ผลที่คาดว่าจะได้รับจากช่วงการศึกษาที่ 2 :

คณะผู้วิจัยบูรณาการผลการศึกษากจากกรอบแนวคิดและวิธีการศึกษาวิจัยข้างต้น ซึ่งผลที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษามีดังนี้

- 1) ศักยภาพของผู้ประกอบการธุรกิจการค้าชายแดน
- 2) ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผู้ประกอบการธุรกิจการค้าชายแดน และแรงงานในพื้นที่
- 3) ร่างมาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน
- 4) กรณศึกษาตัวอย่างผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และปัจจัยความสำเร็จในการประกอบธุรกิจการค้าชายแดน

ช่วงการศึกษาที่ 3

กำหนดมาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่

ในช่วงการศึกษาที่ 3 เป็นช่วงการศึกษาที่จะกำหนดมาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่หรือแต่ละ SECTOR (กลุ่มธุรกิจ/ขนาดของธุรกิจ) โดยคณะผู้วิจัยจัดประชุมเพื่อนำเสนอร่างมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนแก่หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้ที่เกี่ยวข้องจำนวนทั้งหมด 5 ครั้ง โดยแบ่งเป็นส่วนกลาง 1 ครั้ง และส่วนภูมิภาค 4 ครั้ง (1 พื้นที่/1ครั้ง) โดยกำหนดผู้เข้าร่วมประชุมรวมทั้งหมด ไม่น้อยกว่า 200 ราย เพื่อรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาปรับปรุงร่างมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนและจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ ดังนี้

- รายงานฉบับสมบูรณ์ “มาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน”

- บทสรุปผู้บริหาร “มาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน”
- กรณีศึกษาผู้ประกอบการธุรกิจการค้าชายแดนที่ประสบความสำเร็จ

กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

คณะผู้วิจัยพิจารณาใช้กรอบแนวคิด ทฤษฎีและแนวทางการวิเคราะห์ โดยมีรายละเอียดของกรอบแนวคิดดังนี้

1) RCA (Revealed Comparative Advantage : RCA)

เป็นดัชนีที่ใช้ในการประเมินศักยภาพการแข่งขันโดยเปรียบเทียบ ซึ่งพัฒนามาจากแนวความคิดด้านเศรษฐศาสตร์การค้าระหว่างประเทศ ดัชนี RCA สามารถบอกได้ว่าประเทศหนึ่งๆ มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด เมื่อเปรียบเทียบกันในแต่ละช่วงเวลา หรือ เปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ

ซึ่งคณะทำงานได้นำ RCA มาเป็นกรอบในการศึกษา โดยประยุกต์ใช้ในการศึกษาประเมินศักยภาพของสินค้าส่งออกที่ผ่านพื้นที่ชายแดนไทยไปยังประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับศักยภาพของสินค้าส่งออกแต่ละประเภทว่าสินค้าส่งออกประเภทใดที่เป็นสินค้าส่งออกสำคัญในพื้นที่ชายแดนไทย – ประเทศเพื่อนบ้านแต่ละพื้นที่ ซึ่งมีโครงสร้างสมการดังนี้

$$RCA = \frac{X_{ia}}{X_a}$$

$$\frac{X_{ib}}{X_b}$$

โดยที่ X_{ia} = การส่งออกสินค้า i ของพื้นที่ชายแดน a ไปยังประเทศ b

X_a = การส่งออกสินค้าทั้งหมดของพื้นที่ชายแดน a ไปยังประเทศ b

X_{ib} = การนำเข้าสินค้า i ทั้งหมดภายในประเทศ b

X_b = การนำเข้าสินค้าทั้งหมดภายในประเทศ b

ทั้งนี้ RCA จะมีค่ามากกว่า 0 เสมอ โดยค่าที่มากกว่า 1 แสดงว่าโครงสร้างการส่งออกสินค้า i ของพื้นที่ชายแดน a ไปยังประเทศเพื่อนบ้าน b มีสัดส่วนสูงกว่าโครงสร้างการส่งออกของสินค้าประเภทอื่นๆ โดยรวม นั่นคือ สินค้า i เป็นสินค้านำเข้าที่สำคัญของประเทศ b มากกว่าสินค้าประเภทอื่นๆ ที่มีค่า RCA น้อยกว่า

ในทางกลับกันถ้า RCA มีค่าน้อยกว่า 1 จะแสดงว่าแสดงว่าโครงสร้างการส่งออกสินค้า i ของพื้นที่ชายแดน a ไปยังประเทศเพื่อนบ้าน b มีสัดส่วนต่ำกว่าโครงสร้างการส่งออกของสินค้าประเภทอื่นๆ โดยรวม นั่นคือ สินค้า i เป็นสินค้านำเข้าของประเทศเพื่อนบ้าน b ที่มีความสำคัญน้อยกว่าสินค้าประเภทอื่นๆ ที่มีค่า RCA มากกว่า

2) แบบจำลองเพชรเชิงพลวัต (Diamond Model)

การวิเคราะห์ภายใต้แบบจำลองเพชรเชิงพลวัต (Diamond Model) ได้ให้ความสำคัญและคำนึงถึงความเชื่อมโยงกันระหว่างเงื่อนไขและสภาพปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องโดยพิจารณาจากตัวแปรสำคัญ 5 ปัจจัย ได้แก่

- 1) ปัจจัยด้านการผลิต (Factor Conditions) ครอบคลุมประเด็นต่างๆ เช่น
 - ทรัพยากรทางกายภาพ : ความอุดมสมบูรณ์/คุณภาพวัตถุดิบพลอย แร่หรือวัตถุดิบที่สำคัญในการผลิต
 - โครงสร้างพื้นฐาน : ระบบขนส่ง สื่อสารโทรคมนาคม สาธารณสุข วัฒนธรรม คุณภาพชีวิตของประชากร ท่าเรือที่ตั้งหรือตำแหน่งที่ตั้งของประเทศ
 - ทรัพยากรมนุษย์ : จำนวนแรงงาน ทักษะ ต้นทุนค่าแรง ต้นทุนการจัดการ
 - ทรัพยากรด้านความรู้ : วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิทยาการ การตลาด หน่วยงานทางสถิติ คู่มือ รายงานและงานวิจัย
 - อำนาจการต่อรองกับ Supplier / จำนวน Supplier

- 2) ปัจจัยด้านอุปสงค์ของสินค้า (Demand Conditions) ครอบคลุมประเด็นต่างๆ เช่น
 - ขนาดและรูปแบบการเติบโตของตลาด AEC
 - ความต้องการของผู้ซื้อในตลาด AEC
 - การตอบสนองของธุรกิจ : ได้แก่ ภาพลักษณ์และการยอมรับสินค้าจากสากลของผู้บริโภคปลายทาง (End-user) พฤติกรรมของผู้ซื้อในตลาด

- 3) ปัจจัยด้านยุทธศาสตร์ โครงสร้าง และการแข่งขัน (Strategy, structure and rivalry) เช่น
 - การแข่งขันที่เกิดขึ้นภายในประเทศต่างๆ ในกลุ่ม AEC : รูปแบบของธุรกิจใหม่ที่เกิดขึ้นที่แตกต่างและหลากหลาย
 - บริบทในการแข่งขันกับต่างประเทศ : รูปแบบการแข่งขันและวิธีการได้มาซึ่งการรับความรู้ เช่น การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการแสวงหาหรือขยายตลาดหรือการสร้างเครือข่ายใหม่ๆ ความเข้มข้นของการแข่งขันในตลาด

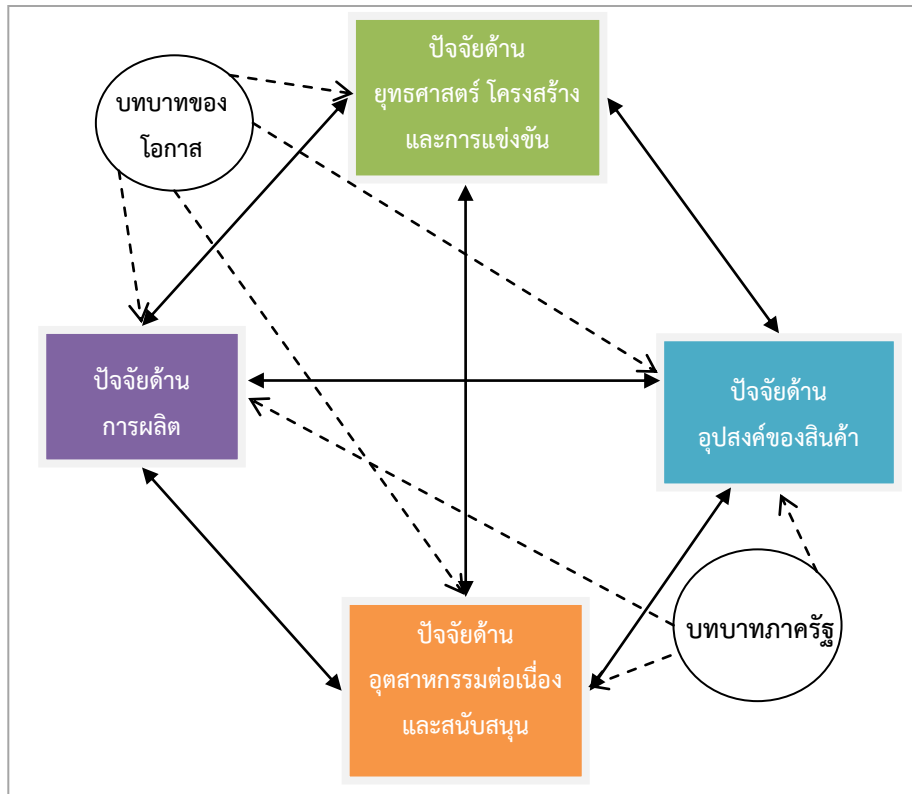
- 4) ปัจจัยด้านอุตสาหกรรมต่อเนื่องและสนับสนุน (Related and supporting industries) เช่น
 - อุตสาหกรรมต้นน้ำ (Upstream) : การผลิตวัตถุดิบ
 - อุตสาหกรรมกลางน้ำ (Midstream) : อุตสาหกรรมหลักและต่อเนื่องจากต้นน้ำ

- อุตสาหกรรมปลายน้ำ (Downstream) : อุตสาหกรรมประเภทการผลิต / ประกอบผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป

5) บทบาทของภาครัฐและบทบาทของโอกาส (The Role of Government and The Role of Chance) ประเด็นที่เกี่ยวข้อง เช่น

- นโยบายสนับสนุนของรัฐด้านการค้า เช่น ส่งเสริมตลาดทุน กำหนดกฎเกณฑ์ นโยบายการค้า และมาตรฐานสินค้า เป็นต้น
- การกำหนดสภาพของอุตสาหกรรมที่สนับสนุนเกี่ยวเนื่องกัน เป็นต้น

ทั้งนี้ จากปัจจัยวิเคราะห์ข้างต้น คณะผู้วิจัยจะวิเคราะห์เปรียบเทียบกับคู่แข่งหลักของแต่ละผลิตภัณฑ์ พิจารณาแผนภาพโมเดลด้านล่าง

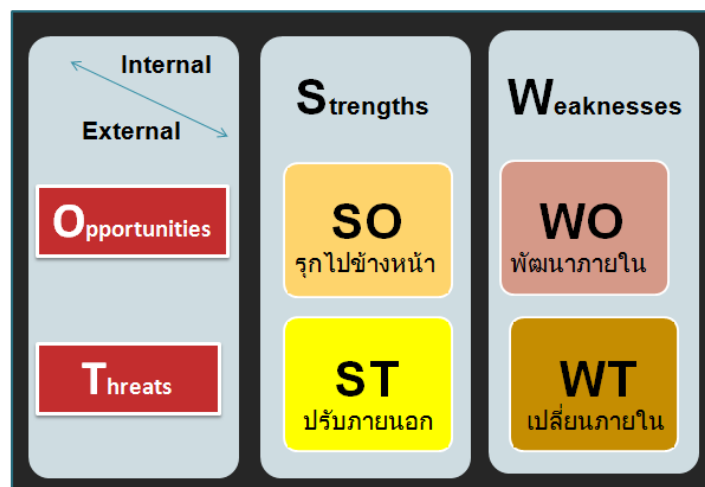

ที่มา: Michael E. Porter, The Competitive Advantage of Nations (New York: Free Press, 1990).

3) TOWS Matrix Analysis : วิเคราะห์ปัจจัยภายใน – ปัจจัยภายนอก

TOWS Matrix Analysis ที่เป็นการนำการวิเคราะห์ปัจจัยภายใน – ปัจจัยภายนอกมาวิเคราะห์ ประกอบกับวัตถุประสงค์ (Objective) ขององค์กร เพื่อนำไปสู่การวางกลยุทธ์ในการดำเนินการ ตามวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ในเบื้องต้น คณะผู้วิจัยนำเครื่องมือ TOWS Matrix Analysis ประเมินสถานการณ์ ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ชายแดนไทย เพื่อกำหนดจุดอ่อนและจุด แข็งจากสภาพแวดล้อมภายในองค์กร ตลอดจนโอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอกที่มี ผลกระทบต่อผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ชายแดนไทย โดยแบ่งการ วิเคราะห์ออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

- **Threats** หมายถึง อุปสรรค ซึ่งเกิดจากปัจจัยภายนอก เป็นข้อจำกัดที่เกิดจาก สภาพแวดล้อมภายนอกขององค์กร ซึ่งนำไปสู่การปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ให้สอดคล้อง และพยายามขจัดอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้น
- **Opportunities** หมายถึง โอกาส ซึ่งเกิดจากปัจจัยภายนอกเป็นผลจากการที่สภาพแวดล้อม ภายนอกขององค์กรที่เอื้อประโยชน์หรือส่งเสริมการพัฒนาองค์กร โดยโอกาสแตกต่าง จากจุดแข็งตรงที่โอกาสเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมภายนอก ในขณะที่จุดแข็ง เกิดจากสภาพแวดล้อมภายใน
- **Weaknesses** หมายถึง จุดด้อยหรือจุดอ่อน ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยภายใน เป็นปัญหา หรือข้อบกพร่องที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในต่างๆ ขององค์กร
- **Strengths** หมายถึง จุดเด่นหรือจุดแข็ง ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยภายใน เป็นข้อดีที่ เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในองค์กรเอง

หลังจากนั้นคณะผู้วิจัยจะนำมาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกประกอบกัน คือ

- 1) SO Analysis : หากวัตถุประสงค์ขององค์กรมีจุดแข็งภายในองค์กร และมีโอกาสจากสภาพแวดล้อมภายนอก ถือว่าเป็นความได้เปรียบอย่างยิ่งที่อาจจะเรียกว่า The Best – Case Scenario ดังนั้น ควรนำจุดแข็งประสานกับความได้เปรียบในโอกาสเพื่อการรุกไปข้างหน้า
- 2) WT Analysis : หากวัตถุประสงค์ขององค์กรเป็นจุดอ่อนภายในและมีอุปสรรคจากสภาพแวดล้อม ถือเป็นความเสียเปรียบอันสำคัญที่ถือเป็น The Worst – Case Scenario ดังนั้น ต้องระมัดระวังจุดอ่อนและหลบหลีกข้อจำกัดหรืออุปสรรค รวมทั้งต้องมีการปรับเปลี่ยนภายในโดยการเสริมให้เกิดจุดแข็งภายในให้ได้ เพื่อความพร้อมที่มากกว่าเดิม
- 3) WO Analysis : หากวัตถุประสงค์ขององค์กรมีโอกาสที่ดีแต่มีจุดอ่อนภายในในขีดความสามารถ ดังนั้นควรเสริมความมั่นคงเพื่อการปรับสภาพและความสามารถขององค์กร และพยายามปรับสภาพแวดล้อมภายนอกเพื่อให้เกิดโอกาสที่ดีในอนาคต
- 4) ST Analysis : หากวัตถุประสงค์ขององค์กรมีความพร้อมในขีดความสามารถขององค์กร แต่มีอุปสรรคในสภาพแวดล้อมภายนอก ทำให้ไม่สามารถทำวัตถุประสงค์นั้นได้ ควรมีการเตรียมความพร้อม เพื่อรอให้มีโอกาสที่ดีในอนาคต

บทที่ 2

นโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการ
ในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง
และขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน

2.1 ทบทวนนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการที่เกี่ยวข้อง

คณะผู้วิจัยได้ทบทวน นโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม หรือมีผลกระทบต่อการทำงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในพื้นที่ชายแดน ได้แก่ พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2543 แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (ปี 2555 – 2559) แนวทางและมาตรการส่งเสริมของหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงแนวทางการส่งเสริม SMEs ในเขตชายแดนในต่างประเทศ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

2.1.1 พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543

จากการศึกษา พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 ได้กำหนดวัตถุประสงค์การจัดตั้ง สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) **ให้มีบทบาทเป็นหน่วยงานที่กำหนดนโยบาย (Policy Maker) และส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Facilitator)** โดยหนึ่งในวัตถุประสงค์ ได้แก่ การประสานและจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกับส่วนราชการของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้อง

- (1) การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในชุมชน ในภูมิภาค และในท้องถิ่นชนบท โดยคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างเหมาะสม
- (2) การสนับสนุนและช่วยเหลือด้านการเงินเพื่อปรับปรุงและพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ให้มีประสิทธิภาพและขีดความสามารถเพิ่มขึ้น
- (3) การพัฒนาหรือจัดตั้งตลาดทุนหรือตลาดเงินสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
- (4) การพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ประกอบการและบุคลากรในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในด้านการบริหาร การจัดการ การตลาด การผลิต และการพัฒนา
- (5) การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในด้านการจัดการ การผลิต การบริหารงานบุคคล การเงิน การตลาด ตลอดจนการจัดการเชิงประยุกต์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
- (6) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ทั้งในด้านคุณภาพและมาตรฐาน รวมถึงการส่งเสริมภาพลักษณ์ การพัฒนารูปแบบ และการบรรจุผลิตภัณฑ์
- (7) การส่งเสริมหรือการสนับสนุนด้านการตลาด การขยายตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- (8) การส่งเสริม วิจัย และพัฒนา รวมทั้งการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสมสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ตลอดจนการผสมผสานหรือประยุกต์เทคโนโลยีที่ทันสมัยกับภูมิปัญญาท้องถิ่น
- (9) การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิสาหกิจ ตลอดจนการส่งเสริมพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

- (10) การส่งเสริมเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงและสนับสนุนระหว่างวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) กับวิสาหกิจขนาดใหญ่
- (11) การส่งเสริมการรวมกลุ่มของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน หรือเพื่อดำเนินธุรกิจร่วมกัน
- (12) การส่งเสริมและพัฒนาองค์การเอกชนที่มีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
- (13) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการลงทุนและการประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
- (14) การให้สิทธิและประโยชน์เพื่อส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) หรือเพื่อลดความเสียหายหรือความจำกัดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
- (15) การส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการด้านอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมและด้านสุขอนามัย
- (16) การปรับปรุงแก้ไขกฎ ระเบียบ ขั้นตอน วิธีการ และวิธีปฏิบัติที่เป็นอุปสรรคและเพิ่มต้นทุนต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
- (17) การส่งเสริมสนับสนุนด้านลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า และทรัพย์สินทางปัญญาอื่น
- (18) เรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมให้เกิดการจัดตั้งวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ใหม่ ตลอดจนการช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ให้สามารถดำเนินการต่อไป หรือรวมทั้งสามารถขยายกิจการ และแข่งขันกับกิจการอื่นทั้งในประเทศและต่างประเทศได้

2.1.2 แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3

(พ.ศ. 2555 – 2559)

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ได้จัดทำแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555 – 2559) ขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทย ให้มีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง ยั่งยืน และสามารถแข่งขันได้ในบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปของโลกในปัจจุบัน โดยมีวิสัยทัศน์ คือ “พัฒนาศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย (SMEs) ให้เติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืน เพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนหลักของเศรษฐกิจไทย” ซึ่งทิศทางการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2555 – 2559) มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืน ทั้งในด้านการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในทุกระดับ

สำหรับกรอบแนวคิดในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ต้องการผลักดันให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป็นพลังขับเคลื่อนหลักของเศรษฐกิจไทย โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เพื่อให้ดำเนินธุรกิจโดยใช้ความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม และเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ทั้งในระดับสาขาธุรกิจและระดับผู้ประกอบการ และมุ่งสนับสนุนตามระยะการเติบโตของธุรกิจ ได้แก่ ขั้นเริ่มต้นธุรกิจ (Start – up) ที่หมายถึงธุรกิจที่มีระยะเวลาการดำเนินธุรกิจไม่เกิน 3 ปี ขั้นเติบโต (Growth & Maturity) และขั้นการปรับเปลี่ยนธุรกิจ (Turn Around) ซึ่งครอบคลุมมิติเชิงพื้นที่ ทั้งระดับภาพรวมประเทศ กลุ่มจังหวัด และรายจังหวัด

โดยพันธกิจในการดำเนินการเพื่อบรรลุยังเป้าหมายตามแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555 – 2559) มีทั้งสิ้น 4 พันธกิจ ดังนี้

- พันธกิจ 1** สนับสนุนปัจจัยเกื้อหนุนที่จำเป็นและเหมาะสมต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย ทั้งภาคการผลิต การค้า และบริการ
- พันธกิจ 2** เสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย โดยใช้องค์ความรู้ ทักษะฝีมือ เทคโนโลยี นวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ และวัฒนธรรม
- พันธกิจ 3** ส่งเสริมบทบาทวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยแต่ละพื้นที่ในการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ โดยคำนึงถึงคุณค่าทางสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล
- พันธกิจ 4** ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย ให้มีศักยภาพในทางการค้าและการลงทุน ทั้งในและต่างประเทศ

เป้าหมายการส่งเสริม

สำหรับการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม นั้น ตามแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555 – 2559) ได้กำหนดเป้าหมายการส่งเสริมไว้ 5 ประการ ได้แก่

- (1) วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีการจดทะเบียนนิติบุคคลเพิ่มขึ้นและสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ไม่น้อยกว่า 250,000 วิสาหกิจ ภายในปี 2559
- (2) วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในสาขากลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาขีดความสามารถการแข่งขันในเชิงลึกไม่น้อยกว่า 30,000 รายภายในปี 2559
- (3) เครือข่ายวิสาหกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้รับการพัฒนาให้มีความเข้มแข็ง ไม่น้อยกว่า 60 เครือข่ายวิสาหกิจต่อปี
- (4) ปัจจัยแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจได้รับการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข เพื่อให้ลดอุปสรรคและเอื้ออำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมากขึ้น
- (5) การบริหารจัดการด้านงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีประสิทธิภาพและทำงานเชิงบูรณาการ

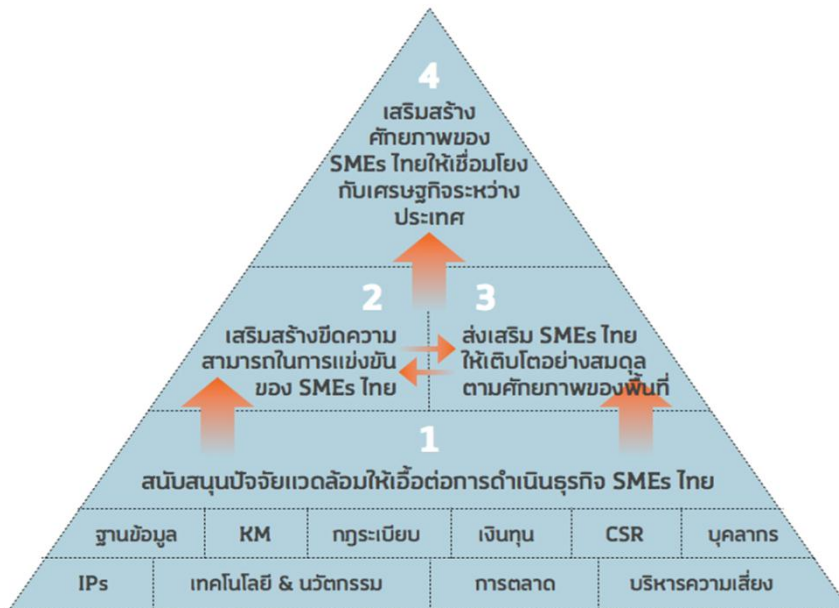
กลุ่มเป้าหมายของการส่งเสริม

1. กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีและนวัตกรรม
2. กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและเกษตรแปรรูป
3. กลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์
4. กลุ่มธุรกิจการค้าปลีกและค้าส่ง
5. กลุ่มธุรกิจบริการและท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย

แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555 – 2559) กำหนดยุทธศาสตร์และกลยุทธ์การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยยุทธศาสตร์การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย ตามแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555 – 2559) ทั้งหมด 4 ยุทธศาสตร์ ดังนี้ (ตามแผนภาพที่ 2.1)

แผนภาพที่ 2.1 ยุทธศาสตร์การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยตามแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555 – 2559)

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

ยุทธศาสตร์ที่ 1 สนับสนุนปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย

เป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้น การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐานเพื่อให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อาทิ กฎหมาย กฎระเบียบ การเงิน ฐานข้อมูล วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม การตลาด บุคลากร การพัฒนาศักยภาพหน่วยงาน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นต้น รวมถึงการแก้ไขและบรรเทาผลกระทบจากสถานการณ์ที่ไม่ปกติต่างๆ เช่น ภัยพิบัติทางธรรมชาติ การชุมนุมทางการเมือง ความผันผวนทางเศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย กลุ่มเป้าหมายของการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

เป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการสนับสนุนให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจ รวมทั้งพัฒนาการรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายวิสาหกิจที่เข้มแข็ง ตลอดจนพัฒนาสินค้าและบริการให้มีคุณภาพและมาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของตลาด และสามารถดำเนินธุรกิจได้ในภาวะวิกฤติ ตลอดจนสนับสนุนการขยายโอกาสและช่องทางการตลาด และสร้างผู้ประกอบการใหม่ให้มีศักยภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยให้เติบโตอย่างสมดุลตามศักยภาพของพื้นที่

เป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยตามศักยภาพของพื้นที่ โดยส่งเสริมการนำอัตลักษณ์ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการสร้างมูลค่าให้กับสินค้าและบริการ ส่งเสริมให้เกิดการจ้างงานในพื้นที่และการนำทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นมาใช้ได้อย่างเหมาะสม และเกิดประโยชน์สูงสุด อีกทั้ง สนับสนุนให้เกิดการบูรณาการการทำงานและสร้างเครือข่ายความร่วมมือในทุกภาคส่วน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 เสริมสร้างศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยให้เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

เป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์การค้าระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย โดยเฉพาะข้อตกลงภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งมีผลต่อการประกอบธุรกิจในหลายๆ สาขาธุรกิจ สนับสนุนการปรับปรุงการประกอบธุรกิจให้สามารถรองรับการแข่งขันที่มีมากขึ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศ นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมศักยภาพและสร้างโอกาสทางการค้าระหว่างประเทศและการลงทุนในต่างประเทศให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย รวมทั้งการสนับสนุนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับธุรกิจในต่างประเทศ

2.1.3 มาตรการและแนวทางการส่งเสริมของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

จากการศึกษาและทบทวนมาตรการและนโยบายการส่งเสริมการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในพื้นที่ชายแดนของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ได้แก่ มาตรการเพิ่มขีดความสามารถของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และนโยบายส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) มาตรการเพิ่มขีดความสามารถของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

จากประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 2/2557 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2557 เรื่อง นโยบายและหลักเกณฑ์การส่งเสริมการลงทุน มีมาตรการส่งเสริมศักยภาพและสร้างความเข้มแข็งให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 มาตรการส่งเสริมการลงทุนแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

- 1.1 กำหนดประเภทกิจการและเงื่อนไขของกิจการที่ให้การส่งเสริมการลงทุนในการประกอบธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ดังนี้

หมวด 1 เกษตรกรรมและผลิตผลจากการเกษตร

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์ในการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล (ปี)
1.1 กิจการผลิตปุ๋ยชีวภาพ ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยอินทรีย์เคมีนาโน และสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชชีวภัณฑ์	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผลิตภัณฑ์ปุ๋ยชีวภาพ ปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยอินทรีย์เคมีนาโน ต้องได้รับการขึ้นทะเบียนและใบอนุญาตผลิตปุ๋ยเพื่อการค้าจากกรมวิชาการเกษตร 2. ผลิตภัณฑ์สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช ต้องได้รับการขึ้นทะเบียน และใบอนุญาตผลิตสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชจากกรมวิชาการเกษตร 3. ต้องใช้หัวเชื้อ หรือนวัตกรรมที่มีเอกสารเชิงวิชาการสนับสนุน 	7
1.2 กิจการปรับปรุงพันธุ์พืช หรือสัตว์ (ที่ไม่เข้าข่ายกิจการเทคโนโลยีชีวภาพ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ต้องมีกิจกรรมการวิจัยและพัฒนา ในโครงการ 2. สำหรับการปรับปรุงพันธุ์พืชที่มีความอ่อนไหว ตามนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ต้องมีผู้มีสัญชาติไทยถือหุ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ 51 ของทุนจดทะเบียน 3. รายได้จากการขยายพันธุ์พืช อันเกิดจากการปรับปรุงพันธุ์พืชในกิจการที่ได้รับจากการส่งเสริม ถือเป็นรายได้ที่ได้รับการส่งเสริม ทั้งนี้ไม่รวมถึงการขยายพันธุ์มันสำปะหลัง 	7
1.5 กิจการขยายพันธุ์สัตว์หรือเลี้ยงสัตว์ 1.5.1 กิจการขยายพันธุ์ ปศุสัตว์หรือสัตว์น้ำ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ต้องใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น ใช้โรงเรือนระบบปิดมีระบบระบายอากาศเพื่อทำให้อากาศในโรงเรือนอยู่ในสภาวะที่เหมาะสมตลอดเวลา มีระบบการให้น้ำและอาหารอัตโนมัติ มีมาตรการและระบบป้องกันพาหะนำโรคเข้าสู่ฟาร์ม มีระบบเซนเซอร์การตรวจนับ จำนวนสัตว์ เป็นต้น 2. ไม่ให้การส่งเสริมโครงการที่นำไข่ม้วนมาฟักให้เป็นลูกสัตว์ โดยไม่มีกระบวนการเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์ 	5

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์ในการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล (ปี)
<p>1.5.2 กิจการเลี้ยงปศุสัตว์หรือสัตว์น้ำ (ยกเว้นกุ้ง)</p> <p>หมายเหตุ :</p> <p>1) สำหรับกิจการที่ได้รับสิทธิประโยชน์ในการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 2 ปี ต้องผ่านเกณฑ์การพิจารณาตามเงื่อนไขข้อที่ 1</p> <p>2) สำหรับกิจการที่ได้รับสิทธิประโยชน์ในการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 5 ปี ต้องผ่านเกณฑ์การพิจารณาตามเงื่อนไข ข้อที่ 1 และ 2</p>	<p>1. ต้องใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น ใช้โรงเรือนระบบปิด มีระบบระบายอากาศ เพื่อให้อากาศในโรงเรือนอยู่ในสภาวะที่เหมาะสมตลอดเวลา มีระบบการให้น้ำและอาหารอัตโนมัติ และมีมาตรการและระบบป้องกันพาหะนำโรคเข้าสู่ฟาร์ม มีระบบเซ็นเซอร์การตรวจนับจำนวนสัตว์ และระบบป้องกันและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ เป็นต้น</p> <p>2. ต้องมีการขยายพันธุ์สัตว์ในโครงการด้วย</p>	5
	<p>1. ต้องใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น ใช้โรงเรือนระบบปิด มีระบบระบายอากาศเพื่อให้อากาศในโรงเรือนอยู่ในสภาวะที่เหมาะสมตลอดเวลา มีระบบการให้น้ำและอาหารอัตโนมัติ และมีมาตรการและระบบป้องกันพาหะนำโรคเข้าสู่ฟาร์ม มีระบบเซ็นเซอร์การตรวจนับจำนวนสัตว์ และระบบป้องกันและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ เป็นต้น</p>	2
<p>1.8 กิจการคัดคุณภาพ บรรจุ และเก็บรักษาพืช ผัก หรือดอกไม้</p>	<p>1. กรณีใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เช่น การใช้ระบบเซ็นเซอร์ตรวจสอบเนื้อในผลไม้ การใช้คลื่นความถี่วิทยุในการกำจัดแมลง การใช้ Nuclear Magnetic Resonance เป็นต้น</p>	8
	<p>2. กรณีใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น การใช้เครื่องคัดแยกสีเมล็ดพืช การอบไอน้ำฆ่าไข่แมลงวันผลไม้ การเคลือบผิวเมล็ดพืช เป็นต้น</p>	7
	<p>3. กิจการคัดคุณภาพข้าวต้องใช้เทคโนโลยีขั้นสูงเท่านั้น</p>	8
<p>1.10 กิจการผลิตน้ำมันหรือไขมันจากพืชหรือสัตว์ (ยกเว้นน้ำมันจากถั่วเหลือง)</p>	<p>1. ผลิตภัณฑ์น้ำมันดิบ และน้ำมันกึ่งบริสุทธิ์จากพืช ต้องเริ่มต้นจากผลิตผลทางการเกษตร</p> <p>2. ผลิตภัณฑ์น้ำมันบริสุทธิ์จากพืช ต้องเริ่มต้นจากผลิตผลทางการเกษตร หรือน้ำมันดิบ</p>	7

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์ ในการยกเว้นภาษี เงินได้นิติบุคคล (ปี)
1.11 กิจการผลิตสารสกัดจากวัตถุดิบทาง ธรรมชาติ หรือผลิตภัณฑ์จากสารสกัด จากวัตถุดิบทางธรรมชาติ (ยกเว้นยา สูบ ยาสมุนไพร ยาสีฟัน และ เครื่องสำอาง)		5
1.14 กิจการผลิตผลิตภัณฑ์จากยาง ธรรมชาติ (ยกเว้นยางรัดของ ลูกโป่ง และแหวนยาง) 1.14.2 กิจการผลิตผลิตภัณฑ์จากยาง ธรรมชาติ		8
1.15 กิจการผลิตผลิตภัณฑ์จากผลพลอยได้ หรือเศษวัสดุทางการเกษตร (ยกเว้นที่ มีขั้นตอนการผลิตไม่ซับซ้อน เช่น อบแห้ง ตากแห้ง เป็นต้น)		5

หมวด 2 แร่ เซรามิกส์ และโลหะขั้นมูลฐาน

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์ ในการยกเว้นภาษีเงิน ได้นิติบุคคล (ปี)
2.3 กิจการผลิต Advanced หรือ Nano Materials หรือผลิตภัณฑ์จาก Advanced หรือ Nano Materials 2.3.1 กิจการผลิต Advanced หรือ Nano Materials หรือการผลิตผลิตภัณฑ์ จาก Advanced หรือ Nano Materials ที่มีขั้นตอนการผลิต ต่อเนื่องจากการผลิต Advanced หรือ Nano Materials ในโครงการ เดียวกัน 2.3.2 กิจการผลิตผลิตภัณฑ์จาก Advanced หรือ Nano Materials	ต้องได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน พัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ	8 7

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์ ในการยกเว้นภาษีเงิน ได้นิติบุคคล (ปี)
2.4 กิจการผลิตผลิตภัณฑ์แก้ว หรือ เซรามิกส์ 2.4.3 กิจการผลิตผลิตภัณฑ์ เซรามิกส์ (ยกเว้น Earthen Ware และ กระเบื้องเซรามิกส์)	ต้องมีขั้นตอนการเผา และ/หรือการอบ	2
2.13 กิจการผลิตชิ้นส่วนเหล็กหล่อ 2.13.1 กิจการผลิตชิ้นส่วนเหล็กหล่อเหนียว 2.13.2 กิจการผลิตชิ้นส่วนเหล็กหล่ออื่นๆ	ต้องใช้เตาหลอมแบบ Induction Furnace	8 7
2.14 กิจการผลิตชิ้นส่วนเหล็กทูป		7
2.15 กิจการรีด ดึง หล่อ หรือทูปโลหะ ที่มีชิ้น เหล็ก		5

หมวด 3 อุตสาหกรรมเบา

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์ ในการยกเว้นภาษีเงิน ได้นิติบุคคล (ปี)
3.1 กิจการผลิตผลิตภัณฑ์สิ่งทอหรือชิ้นส่วน 3.1.2 กิจการผลิตด้านหรือผ้า 3.1.2.2 กิจการผลิตด้ายหรือผ้าอื่นๆ	ต้องมีการลงทุนหรือมีค่าใช้จ่ายด้านการวิจัย หรือ ออกแบบ หรือพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 0.5 ของยอดขายรวมใน 3 ปีแรก	5
3.1.4 กิจการผลิตเครื่องนุ่งห่ม เครื่องประกอบการแต่งกาย และ เคหะสิ่งทอ	ต้องมีการลงทุนหรือมีค่าใช้จ่ายด้านการวิจัย หรือ ออกแบบ หรือพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 0.5 ของยอดขายรวมใน 3 ปีแรก	5
3.3 กิจการผลิตกระเป๋าหรือรองเท้า หรือ ผลิตภัณฑ์จากหนังสัตว์หรือหนังเทียม	ต้องมีการลงทุนหรือมีค่าใช้จ่ายด้านการวิจัย หรือ ออกแบบ หรือพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 0.5 ของยอดขายรวมใน 3 ปีแรก	5
3.4 กิจการผลิตเครื่องกีฬาและชิ้นส่วน		2
3.5 กิจการผลิตเครื่องดนตรี		2
3.6 กิจการผลิตเครื่องเรือนหรือชิ้นส่วน	ต้องมีการลงทุนหรือมีค่าใช้จ่ายด้านการวิจัย หรือ ออกแบบ หรือพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 0.5 ของยอดขายรวมใน 3 ปีแรก	5
3.7 กิจการผลิตของเล่น	ต้องมีการลงทุนหรือมีค่าใช้จ่ายด้านการวิจัย หรือ ออกแบบ หรือพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ไม่น้อยกว่า	5

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์ในการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล (ปี)
	ร้อยละ 0.5 ของยอดขายรวมใน 3 ปีแรก	
3.8 กิจการผลิตอัดภูมิณี และเครื่องประดับหรือชิ้นส่วน รวมถึงวัตถุดิบและต้นแบบ	ต้องมีการลงทุนหรือมีค่าใช้จ่ายด้านการวิจัย หรือ ออกแบบ หรือพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 0.5 ของยอดขายรวมใน 3 ปีแรก	5

หมวด 4 ผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักร และอุปกรณ์ขนส่ง

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์ในการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล (ปี)
4.1 กิจการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะรวมทั้งชิ้นส่วนโลหะ	ต้องมีขั้นตอนการขึ้นรูปต่อเนื่องจากการผลิตชิ้นส่วนเหล็กหล่อที่ใช้เตาหลอม แบบ Induction Furnance หรือ ชิ้นส่วนเหล็กทุบในโครงการเดียวกัน	7
4.1.2 กิจการผลิตผลิตภัณฑ์เหล็ก หรือ ชิ้นส่วนเหล็ก	กรณีขั้นตอนการขึ้นรูปต่อเนื่องจากการรีด ดึง หล่อหรือทุบโลหะที่มีใช้เหล็ก ในโครงการเดียวกัน	5
4.1.3 กิจการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะรวมทั้งชิ้นส่วนโลหะ	กรณีมีขั้นตอนการขึ้นรูป เช่น Matching และ Stamping เป็นต้น	2
4.5 กิจการผลิตเครื่องจักร อุปกรณ์ และชิ้นส่วน		
4.5.1 กิจการผลิตเครื่องจักร และ/หรือ อุปกรณ์อัตโนมัติ (Automation) ที่มีการออกแบบทางวิศวกรรม	ต้องมีขั้นตอนการออกแบบระบบควบคุม การปฏิบัติงานด้วยระบบสมองกลเอง	8
4.5.2 กิจการผลิตเครื่องจักร อุปกรณ์หรือชิ้นส่วน และ/หรือ การซ่อมแซมแม่พิมพ์	ต้องมีขั้นตอนการขึ้นรูปชิ้นส่วน และ/หรือ การออกแบบทางวิศวกรรม	7
4.5.3 กิจการประกอบเครื่องจักร และ/หรือ อุปกรณ์เครื่องจักร	ต้องมีขั้นตอนการประกอบตามที่คณะกรรมการเห็นชอบ	5
4.8 กิจการผลิตชิ้นส่วนยานพาหนะ		
4.8.4 กิจการผลิตยางล้อสำหรับยานพาหนะ		8
4.8.5 กิจการผลิตชิ้นส่วนยานพาหนะอื่นๆ		2
4.9 กิจการต่อเรือหรือซ่อมเรือ		
4.9.1 กิจการต่อเรือหรือซ่อมเรือ ขนาดตั้งแต่ 500 ตันกรอส	ต้องได้รับใบรับรองระบบคุณภาพตามมาตรฐาน ISO 14000 ภายใน 2 ปี นับแต่วันครบเปิดดำเนินการ	8

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์ในการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล (ปี)
4.14 กิจการผลิตโครงสร้างโลหะสำหรับงานก่อสร้าง หรืองานอุตสาหกรรม (Fabrication Industry) หรือการซ่อม Platform สำหรับอุตสาหกรรมปิโตรเลียม		
4.14.1 กิจการผลิตโครงสร้างโลหะสำหรับงานก่อสร้างหรืองานอุตสาหกรรม (Fabrication Industry) ที่มีขั้นตอนการออกแบบทางวิศวกรรม		7
4.14.2 กิจการผลิตโครงสร้างโลหะสำหรับงานก่อสร้างหรืองานอุตสาหกรรม (Fabrication Industry) หรือการซ่อม Platform สำหรับอุตสาหกรรมปิโตรเลียม		5

หมวด 5 อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์ในการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล (ปี)
5.1 กิจการผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้า		
5.1.2 กิจการผลิตเครื่องปรับอากาศ ตู้เย็น ตู้แช่ เครื่องซักผ้า เครื่องอบผ้า	ต้องเป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐานประสิทธิภาพสูงในระดับฉลากประหยัดไฟฟ้าเบอร์ 5 ของกระทรวงพลังงาน หรือมาตรฐานประสิทธิภาพพลังงานอื่นที่เทียบเท่า	5
5.1.3 กิจการผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าอื่นๆ		2
5.2 กิจการผลิตชิ้นส่วนและ/หรืออุปกรณ์ไฟฟ้าหรือชิ้นส่วน และ/หรืออุปกรณ์ที่ใช้กับเครื่องใช้ไฟฟ้า		
5.2.1 กิจการผลิต Power Inverter		
5.2.1.2 กิจการผลิต Power Inverter อื่นๆ		5
5.2.2 กิจการผลิตหลอดไฟแบบ LED		5
5.2.4 กิจการผลิต Wire Harness		2
5.2.5 กิจการผลิตชิ้นส่วนเครื่องใช้ไฟฟ้าอื่นๆ		2

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์ในการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล (ปี)
5.3 กิจการผลิตผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ 5.3.5 กิจการผลิตผลิตภัณฑ์กลุ่มภาพและเสียง (Audio Visual Product)		5
5.4 กิจการผลิตชิ้นส่วนและ/หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ หรือชิ้นส่วนและ/หรืออุปกรณ์ที่ใช้กับผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์		
5.4.17 กิจการผลิตชิ้นส่วนสำหรับผลิตภัณฑ์กลุ่มภาพและเสียง (Audio Visual Product)		5
5.7 กิจกรรมซอฟต์แวร์ 5.7.2 กิจการพัฒนา Enterprise Software และ/หรือ Digital Content Digital Content ได้แก่ - Animation, Cartoon & Characters - Computer Generated Imagery (CGI) - Web-Based Application และ Cloud Computing - Interactive Application - Game: Windows-based, Mobile Platform, Console, PDA, Online Game, Massive Multi-Player Online Game (MMOG) เป็นต้น - Wireless Location Based Service Content - Visual Effects - Multimedia Video Conferencing Application - E-Learning Content via Broadband and Multimedia	<ol style="list-style-type: none"> 1. ต้องมีค่าใช้จ่ายเงินเดือนของบุคลากรด้านพัฒนาเทคโนโลยีไม่น้อยกว่า 1,500,000 บาท ต่อปี 2. ต้องมีกระบวนการพัฒนาซอฟต์แวร์อย่างใดอย่างหนึ่งตามที่สำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติกำหนดหรือให้ความเห็นชอบ 3. โครงการลงทุนตั้งแต่ 10 ล้านบาทขึ้นไป (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) ต้องดำเนินการให้ได้รับใบรับรองมาตรฐานจากสำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ หรือใบรับรองระบบคุณภาพตามมาตรฐาน Capability Maturity Model Integration (CMI) หรือเทียบเท่าภายใน 2 ปี นับแต่วันครบเปิดดำเนินการ หากไม่สามารถดำเนินการได้จะถูกเพิกถอนสิทธิและประโยชน์การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 1 ปี 4. รายได้จากการจำหน่ายหรือการให้บริการอันเป็นผลงานที่เกี่ยวข้องกับซอฟต์แวร์ที่ได้รับการส่งเสริมโดยตรง ถือเป็นรายได้ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน 	7 (ไม่จำกัดสัดส่วนการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล)

หมวด 6 เคมีภัณฑ์ พลาสติก และกระดาษ

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์ในการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล (ปี)
6.6 กิจการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกสำหรับอุตสาหกรรม (Plastic Products for Industrial Goods)	ต้องมีกระบวนการขึ้นรูปพลาสติก	2
6.8 กิจการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกรีไซเคิล	ต้องมีกระบวนการขึ้นรูปด้วยเศษพลาสติกจากในประเทศเท่านั้น	5
6.10 กิจการผลิตยา	<ol style="list-style-type: none"> 1. กรณีการผลิตยาแผนปัจจุบัน ต้องได้รับการรับรองมาตรฐาน GMP ตามแนวทาง PIC/S ภายใน 2 ปี นับแต่วันครบเปิดดำเนินการ 2. กรณียาแผนโบราณ ต้องได้รับการรับรองมาตรฐาน GMP ภายใน 2 ปี นับแต่วันครบเปิดดำเนินการ 3. ในกรณีการปรับปรุงกิจการเดิม จะอนุญาตให้นำเครื่องจักรเดิมมาใช้ในโครงการที่ได้รับการส่งเสริมได้แต่ไม่ให้นับเป็นมูลค่าเงินทุนของโครงการ 	2
6.14 กิจการผลิตสิ่งพิมพ์		
6.14.1 กิจการผลิตสิ่งพิมพ์ดิจิทัล	ต้องมีขั้นตอนการผลิตสิ่งพิมพ์ และการออกแบบสิ่งพิมพ์ โดยใช้ Digital Media Software ในโครงการ	7
6.14.2 กิจการผลิตสิ่งพิมพ์ทั่วไป		2

หมวด 7 กิจการบริการและสาธารณูปโภค

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์ในการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล (ปี)
7.4 กิจการศูนย์บริการโลจิสติกส์		
7.4.1 กิจการศูนย์กระจายสินค้าด้วยระบบที่ทันสมัย (Distribution Center : DC)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ต้องมีทุนจดทะเบียนไม่น้อยกว่า 10 ล้านบาท 2. ต้องจัดให้มีสถานที่จัดเก็บสินค้าควบคุมด้วยระบบคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย 3. ไม่สามารถขอรับสิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมตามคุณค่าของโครงการได้ 	2
7.20 กิจการสร้างภาพยนตร์ไทย	<ol style="list-style-type: none"> 1. การสร้างภาพยนตร์ไทย ให้รวมถึงภาพยนตร์เรื่องสารคดี รายการโทรทัศน์ ภาพยนตร์แอนิเมชัน แต่ไม่รวมถึง ภาพยนตร์โฆษณา 2. รายได้ที่อยู่ในข่ายได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลให้รวมถึง <ol style="list-style-type: none"> 2.1 รายได้จากการขายลิขสิทธิ์ รวมทั้งการจำหน่ายภาพยนตร์ในรูปแบบต่างๆ เช่น แผ่นซีดี วีซีดี และดีวีดี เป็นต้น 2.2 รายได้ส่วนแบ่งจากโรงภาพยนตร์และสายหนัง 	7
7.21 กิจการบริการแก่ธุรกิจสร้างภาพยนตร์	<p>การบริการแก่ธุรกิจสร้างภาพยนตร์ ให้รวมถึง ภาพยนตร์เรื่อง สารคดี รายการโทรทัศน์ ภาพยนตร์แอนิเมชัน และภาพยนตร์โฆษณา โดยมีขอบข่ายการให้บริการดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. บริการให้เช่าอุปกรณ์ถ่ายทำ และ/หรือ ประกอบการถ่ายทำภาพยนตร์ โดยมีอุปกรณ์หลัก เช่น กล้องถ่ายทำภาพยนตร์ อุปกรณ์เสริมความเคลื่อนไหวของกล้อง อุปกรณ์ไฟถ่ายทำภาพยนตร์ เป็นต้น 2. บริการล้างและพิมพ์ฟิล์มภาพยนตร์ หรือสำเนาไฟล์ภาพยนตร์โดยมีอุปกรณ์หลัก เช่น เครื่องล้างฟิล์ม เครื่องพิมพ์ฟิล์ม อุปกรณ์สำเนาไฟล์ภาพยนตร์ระบบดิจิทัล เป็นต้น 3. บริการบันทึกเสียงภาพยนตร์ โดยมีอุปกรณ์หลัก เช่น ชุดบันทึกเสียงระบบดิจิทัล เป็นต้น 	7

ประเภทกิจการ	เงื่อนไข	สิทธิและประโยชน์ในการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล (ปี)
	<p>4. บริการทำเทคนิคด้านภาพ ต้องมีเครื่องจักรและอุปกรณ์สร้างภาพพิเศษ ซึ่งไม่สามารถทำได้สำเร็จในตัวกล้อง เช่น เครื่องตัดต่อและลำดับภาพ เครื่องประกอบสร้างเทคนิคพิเศษและภาพระบบดิจิทัล เป็นต้น</p> <p>5. บริการประสานงานภาพยนตร์จากต่างประเทศที่มำถ่ายทำในประเทศไทย โดยมีขอบข่ายการให้บริการครอบคลุมถึงการติดต่อขออนุญาตจากทางราชการ การติดต่อหาสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์ การติดต่อหาบุคลากร และการติดต่อหาอุปกรณ์สร้างภาพยนตร์</p> <p>6. บริการให้เช่าโรงถ่ายทำภาพยนตร์และรายการโทรทัศน์ที่ได้มาตรฐาน</p>	
<p>7.23 กิจการเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว</p> <p>7.23.1 กิจการโรงแรม</p>	<p>1. ต้องมีจำนวนห้องพักไม่น้อยกว่า 20 ห้อง และต้องมีเงินลงทุนโดยไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียนไม่น้อยกว่า 2 ล้านบาทต่อห้อง</p> <p>2. สำหรับกิจการโรงแรมให้ได้รับสิทธิและประโยชน์ดังนี้ กรณีตั้งสถานประกอบการในเขตส่งเสริมการลงทุนเฉพาะพื้นที่ 20 จังหวัด</p> <p>กรณีตั้งสถานประกอบการในพื้นที่อื่นๆ (ไม่สามารถขอรับสิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมตามคุณค่าของโครงการได้)</p> <p>กรณีตั้งสถานประกอบการในพื้นที่ดังต่อไปนี้ ไม่อยู่ในข่ายให้การส่งเสริมการลงทุน</p> <p>1. จังหวัดกระบี่ จังหวัดพังงา จังหวัดภูเก็ต และกรุงเทพมหานคร</p> <p>2. อำเภอเกาะสมุย อำเภอชะอำ อำเภอเมืองเชียงใหม่ อำเภอหัวหิน อำเภอหาดใหญ่ และเมืองพัทยา</p>	<p>5</p> <p>2</p>

ข้อ 2. สิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมตามคุณค่าของโครงการ (Merit – based Incentives)

เพื่อจูงใจและกระตุ้นให้มีการลงทุนหรือการใช้จ่ายในกิจกรรมที่จะเป็นประโยชน์ต่อประเทศหรืออุตสาหกรรมโดยรวมมากขึ้น คณะกรรมการจึงกำหนดสิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมตามคุณค่าของโครงการดังนี้

2.1 กรณีที่ได้ลงทุนหรือมีค่าใช้จ่ายเพื่อพัฒนาความสามารถในการแข่งขัน ดังนี้

- (1) การวิจัยและพัฒนา เทคโนโลยีและนวัตกรรม ทั้งการดำเนินการเอง หรือการว่าจ้างผู้อื่นในประเทศ หรือการร่วมวิจัยและพัฒนา กับองค์กรในต่างประเทศ
- (2) การสนับสนุนกองทุนด้านการพัฒนาเทคโนโลยีและบุคลากร สถาบันการศึกษา ศูนย์ฝึกอบรมเฉพาะทาง สถาบันวิจัย หรือหน่วยงานของภาครัฐในประเทศ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตามที่คณะกรรมการเห็นชอบ
- (3) ค่าธรรมเนียมการใช้สิทธิเทคโนโลยีที่พัฒนาจากแหล่งในประเทศ
- (4) การฝึกอบรมด้านเทคโนโลยีขั้นสูง
- (5) การออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ ทั้งการดำเนินการเอง หรือการว่าจ้างผู้อื่นในประเทศ ตามที่คณะกรรมการเห็นชอบ

ทั้งนี้ รายละเอียดให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานกำหนดสิทธิและประโยชน์ที่จะได้รับเพิ่มเติม ดังนี้

- (1) หากมีการลงทุนหรือมีค่าใช้จ่ายข้างต้นรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 0.5 ของยอดขายรวมใน 3 ปีแรก ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มเติมอีก 1 ปี แต่รวมแล้วไม่เกิน 8 ปี
- (2) หากมีการลงทุนหรือมีค่าใช้จ่ายข้างต้นรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 1 ของยอดขายรวมใน 3 ปีแรก ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มเติมอีก 2 ปี แต่รวมแล้วไม่เกิน 8 ปี
- (3) หากมีการลงทุนหรือมีค่าใช้จ่ายข้างต้นรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 1.5 ของยอดขายรวมใน 3 ปีแรก ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มเติมอีก 3 ปี แต่รวมแล้วไม่เกิน 8 ปี

ทั้งนี้ จำนวนภาษีเงินได้นิติบุคคลที่จะได้รับการยกเว้นเพิ่มเติม คิดเป็นร้อยละ 200 ของเงินลงทุนและค่าใช้จ่ายตามข้อ 2.1 (1) และคิดเป็นร้อยละ 100 ของเงินลงทุนและค่าใช้จ่ายตามข้อ 2.1 (2) - (5)

2.2 หากตั้งสถานประกอบการในพื้นที่ 20 จังหวัดได้แก่ กาฬสินธุ์ ชัยภูมิ นครพนม น่าน บึงกาฬ บุรีรัมย์ แพร่ มหาสารคาม มุกดาหาร แม่ฮ่องสอน ยโสธร ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ สกลนคร สระแก้ว สุโขทัย สุรินทร์ หนองบัวลำภู อุบลราชธานี และอำนาจเจริญ ให้ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มเติมอีก 3 ปี แต่รวมแล้วไม่เกิน 8 ปี แต่หากเป็นกิจการที่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปีอยู่แล้ว จะให้ได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 50 เพิ่มเติมอีก 5 ปี นับจากวันที่กำหนดระยะเวลายกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสิ้นสุดลง

ข้อ 3. เงื่อนไข

- 3.1 ต้องมีเงินลงทุนขั้นต่ำของแต่ละโครงการไม่น้อยกว่า 500,000 บาท (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน)
- 3.2 ต้องมีบุคคลธรรมดาสัญชาติไทยถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ของทุนจดทะเบียน
- 3.3 ต้องมีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนไม่เกิน 3 ต่อ 1
- 3.4 อนุญาตให้นำเครื่องจักรใช้แล้วในประเทศมาใช้ในโครงการที่ขอรับการส่งเสริมได้มีมูลค่าไม่เกิน 10 ล้านบาท โดยจะคำนวณราคาเครื่องจักรใช้แล้วในประเทศ โดยใช้มูลค่าตามบัญชี และต้องลงทุนใหม่ในเครื่องจักรหลักเป็นสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของมูลค่าเครื่องจักรที่ใช้ในโครงการ
- 3.5 เมื่อรวมกิจการทั้งหมดที่ได้รับการส่งเสริมและไม่ได้รับการส่งเสริมแล้ว ผู้ขอรับการส่งเสริมต้องมีสินทรัพย์ถาวรสุทธิหรือเงินลงทุนไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียนไม่เกิน 200 ล้านบาท

ข้อ 4. สิทธิและประโยชน์

- 4.1 ให้ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร
- 4.2 ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลตามบัญชีประเภทกิจการตามข้อ 1.1 และสิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมตามคุณค่าของโครงการ ตามข้อ 2
- 4.3 สิทธิและประโยชน์อื่นให้ได้รับตามหลักเกณฑ์ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 2/2557 ลงวันที่ 2 ธันวาคม 2557

ข้อ 5. ต้องยื่นคำขอรับการส่งเสริมภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2560

2) นโยบายส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

จากประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 4 / 2557 เรื่อง นโยบายส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ออกประกาศกำหนดกิจการและเงื่อนไขในการให้การส่งเสริมการลงทุนของโครงการที่ตั้งในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ดังนี้

ข้อ 1 เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ หมายความว่า เขตที่ตั้งหรือพื้นที่ที่คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกำหนดให้เป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

ข้อ 2 กรณีเป็นประเภทกิจการทั่วไปตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 2/2557 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2557 และตั้งในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษให้ได้รับสิทธิและประโยชน์ ดังนี้

- 2.1 ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มเติมเป็นเวลา 3 ปี แต่รวมแล้วไม่เกิน 8 ปี
- 2.2 หากเป็นกิจการในกลุ่ม A 1 หรือ A 2 ซึ่งได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 8 ปี แล้ว ให้ได้สิทธิประโยชน์เพิ่มเติมโดยให้ได้รับลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิที่ได้จากการลงทุนในอัตราร้อยละ 50 ของอัตรากกติเป็นเวลา 5 ปี นับจากวันสิ้นสุดระยะเวลาการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล
- 2.3 ให้ได้รับอนุญาตหักค่าขนส่ง ค่าไฟฟ้า และค่าประปา 2 เท่าของค่าใช้จ่ายดังกล่าวเป็นเวลา 10 ปี นับตั้งแต่วันที่เริ่มมีรายได้จากการประกอบกิจการ
- 2.4 ให้ได้รับอนุญาตให้หักเงินลงทุนในการติดตั้งหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก ร้อยละ 25 ของเงินลงทุน นอกเหนือไปจากการหักค่าเสื่อมราคาตามปกติ
- 2.5 ให้ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร
- 2.6 ให้ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบและวัสดุจำเป็นสำหรับส่วนที่ผลิตเพื่อการส่งออก เป็นระยะเวลา 5 ปี
- 2.7 อนุญาตให้ใช้แรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือในโครงการที่ได้รับการส่งเสริม โดยให้เป็นไปตามแนวทางที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนกำหนด
- 2.8 สิทธิและประโยชน์ที่มีใช้ภาษีอากร

ข้อ 3 กรณีเป็นกิจการเป้าหมายตามที่คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกำหนด และตั้งในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษให้ได้รับสิทธิและประโยชน์ ดังนี้

- 3.1 ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี โดยจำกัดวงเงินไม่เกินร้อยละ 100 ของเงินลงทุนไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน
- 3.2 ให้ได้รับลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิที่ได้จากการลงทุนในอัตราร้อยละ 50 ของอัตรากกติ เป็นระยะเวลา 5 ปี นับจากวันสิ้นสุดระยะเวลาการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล

- 3.3 ให้ได้รับอนุญาตหักค่าขนส่ง ค่าไฟฟ้า และค่าประปา 2 เท่าของค่าใช้จ่ายดังกล่าวเป็นเวลา 10 ปี นับตั้งแต่วันเริ่มมีรายได้จากการประกอบกิจการ
- 3.4 ให้ได้รับอนุญาตให้หักเงินลงทุนในการติดตั้งหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกร้อยละ 25 ของเงินลงทุน นอกเหนือไปจากการหักค่าเสื่อมราคาตามปกติ
- 3.5 ให้ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร
- 3.6 ให้ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบและวัสดุจำเป็นสำหรับส่วนที่ผลิตเพื่อการส่งออก เป็นระยะเวลา 5 ปี
- 3.7 อนุญาตให้ใช้แรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือในโครงการที่ได้รับการส่งเสริม โดยให้เป็นไปตามแนวทางที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนกำหนด
- 3.8 สิทธิและประโยชน์ที่มีใช้ภาษีอากร

ข้อ 4 ต้องยื่นคำขอรับการส่งเสริมภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2560

2.1.4 ยุทธศาสตร์หลักของกระทรวงพาณิชย์ ปี 2557 – 2558

จากการทบทวนยุทธศาสตร์หลักของกระทรวงพาณิชย์ ปี 2557 – 2558 การขับเคลื่อนการส่งออก และพัฒนาการค้าชายแดน และการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการและวิสาหกิจ (Smart Enterprise) นับเป็นหนึ่งในกลุ่มยุทธศาสตร์หลักที่มีความเร่งด่วน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) การขับเคลื่อนการส่งออกและพัฒนาการค้าชายแดน

ภายใต้นโยบายการเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการส่งออก โดยเน้นการลดอุปสรรคในการส่งออกเพื่อให้เกิดความคล่องตัวและสะดวกรวดเร็วขึ้น พร้อมทั้งแสวงหาตลาดที่มีศักยภาพเพื่อขยายฐานการส่งออกซึ่งครอบคลุมถึงการค้าชายแดนที่มีความสำคัญมากขึ้น

เพื่อสนับสนุนนโยบายดังกล่าว กระทรวงพาณิชย์จะผลักดันให้มีการทบทวนความสามารถในการส่งออกของประเทศทั้งในปัจจุบันและในอนาคตให้ชัดเจนแบบบูรณาการทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ เพื่อร่วมกับภาคเอกชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกำหนดยุทธศาสตร์การส่งออกให้มีความต่อเนื่องทั้งในมิติของสินค้า และบริการที่ประเทศไทยมีศักยภาพสูงและตลาดเป้าหมายที่น่าสนใจ

โดยในระยะสั้น มีความจำเป็นต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าจะผลักดันการส่งออกสินค้าและบริการใด โดยเร่งจัดทำแผนยุทธศาสตร์กระตุ้นการส่งออก ซึ่งจะรวมถึงการปรับแผนงานและเครือข่ายทูตพาณิชย์ให้สามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ดังกล่าวได้อย่างเข้มแข็ง ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ยุทธศาสตร์การส่งออกของประเทศ จะต้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ธุรกิจบริการและยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวและยุทธศาสตร์การลงทุนและพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตทั้งภาคเกษตรและอุตสาหกรรมแบบบูรณาการ

พร้อมกันนี้ กระทรวงพาณิชย์จะเร่งพัฒนาการค้าชายแดนและการค้าผ่านแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน และประเทศใกล้เคียง (CLMV) ยุทธศาสตร์หลักในการส่งเสริมการค้าชายแดน ได้แก่ การอำนวยความสะดวกทางการค้าและการเสริมศักยภาพให้กับผู้ประกอบการเพื่อเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน ตามเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจของภูมิภาค (Regional Economic Corridor) ตลอดจนเร่งรัดกิจกรรมส่งเสริมการค้าและส่งเสริมการขยายธุรกิจของผู้ประกอบการไทยในประเทศเพื่อนบ้าน

นอกจากนี้ กระทรวงพาณิชย์จะฟื้นคืนความสำคัญของการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ (Re-engaging with Trade Regime) เพื่อให้ประเทศไทยกลับมามีบทบาทในเวทีการค้าทั้งในระดับภูมิภาคและเวทีโลก โดยทบทวนและวางกรอบยุทธศาสตร์การเจรจาการค้าระหว่างประเทศใหม่ให้ชัดเจน ทั้งระดับทวิภาคี ภูมิภาค และพหุภาคี และใช้กลไกความสัมพันธ์ทางการค้าที่มีอยู่กับคู่ค้าหลักที่สำคัญ ทั้งอาเซียน จีน อินเดีย ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป เพื่อเพิ่มโอกาสทางการตลาด อำนวยความสะดวกทางการค้า และการลดอุปสรรค ในการส่งออกให้กับผู้ประกอบการในการส่งออกไปสู่ตลาดหลักในภูมิภาคและเวทีโลก

2) การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการและวิสาหกิจ (Smart Enterprise)

ผู้ประกอบการถือเป็นหัวใจสำคัญที่เชื่อมโยงระหว่างผู้ผลิตกับผู้บริโภคให้ได้รับสินค้าและบริการ ในราคาและคุณภาพที่เหมาะสม อย่างไรก็ตาม จุดอ่อนที่สำคัญของประเทศไทย คือ ผู้ประกอบการยังมีขีดความสามารถไม่ทัดเทียมกับผู้ประกอบการในหลายประเทศ ในขณะที่ประเทศไทยมีความเชื่อมโยงกับการค้าการลงทุนกับประเทศอื่นๆ มากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

รัฐบาลมีนโยบายเพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ให้เข้มแข็ง สามารถแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการ การตลาด และโอกาส ในการลงทุนในต่างประเทศ

ดังนั้น กระทรวงพาณิชย์จะดำเนินยุทธศาสตร์พัฒนาผู้ประกอบการให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งต่อผู้บริโภค ผู้ผลิต ผู้ค้าเอง และระบบโดยรวม ซึ่งการพัฒนาจะต้องครอบคลุมผู้ประกอบการรายใหญ่และผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ไปพร้อมกัน ให้สามารถยกระดับการประกอบการได้ทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ อาทิ การสร้างแบรนด์ การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ผ่านการสร้างกลุ่มเชื่อมโยงแบบคลัสเตอร์ระหว่างผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) กับผู้ประกอบการขนาดใหญ่ ตามกลุ่มธุรกิจในห่วงโซ่คุณค่า (value chain) เพื่อให้ผู้ประกอบการในคลัสเตอร์นั้นๆ สามารถก้าวสู่เวทีการแข่งขันในระดับภูมิภาคอาเซียน และระดับโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพและเข้มแข็ง อาทิ คลัสเตอร์ของอาหาร สิ่งทอ อัญมณี ธุรกิจบริการ และท่องเที่ยว เป็นต้น

2.1.5 ยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ชายแดนเชื่อมโยงภูมิภาคของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้มีการกำหนดทิศทางการพัฒนาพื้นที่ชายแดนให้เป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงภูมิภาค สร้างเครือข่ายระบบการผลิตร่วมที่สร้างสรรค์ เพื่อบรรลุผลประโยชน์ร่วมกัน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง โดยกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ชายแดนเชื่อมโยงภูมิภาค และมาตรการส่งเสริมการค้าชายแดน ดังนี้ (ตามตารางที่ 2.1 และ ตารางที่ 2.2)

ตารางที่ 2.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ชายแดนเชื่อมโยงภูมิภาค

กระตุ้นเศรษฐกิจ	<ul style="list-style-type: none"> • การพัฒนาความพร้อมของเมืองชายแดน • การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน และเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ • การส่งเสริมการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน
พัฒนาศักยภาพ	<ul style="list-style-type: none"> • การพัฒนาศักยภาพบุคลากร • การเสริมสร้างศักยภาพของ SMEs ให้ได้ประโยชน์จากการพัฒนา • การพัฒนาระบบการเงินการธนาคารในบริเวณพื้นที่ชายแดน
พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน	<ul style="list-style-type: none"> • พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการเติบโตของเมือง • พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง เชื่อมโยงพื้นที่ใกล้เคียงและประเทศเพื่อนบ้าน อาทิ ถนน รถไฟ ท่าเรือ สะพาน
การอำนวยความสะดวก	<ul style="list-style-type: none"> • การดำเนินงานตามความตกลงการขนส่งข้ามพรมแดนในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง • การตรวจลงตราเดี่ยว หรือ Single VISA • การนำเข้าผลผลิตทางการเกษตรจากโครงการ Contract Farming • การดำเนินงาน National Single Window และ Single Stop Inspection
การบริหารจัดการเชิงพื้นที่	<ul style="list-style-type: none"> • การกำหนดแผนการพัฒนา และแนวทางการใช้ประโยชน์ที่ดินที่เหมาะสม • การวางผังเมืองและผังเฉพาะ จัดทำ Zoning การพัฒนา • บูรณาการเตรียมการรองรับผลกระทบเชิงสังคมและสิ่งแวดล้อม จัดระเบียบแรงงานข้ามพรมแดน • การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและจัดระบบการตรวจปล่อยคนและสินค้า ณด่านพรมแดน อาทิ ที่ทำการของศุลกากร และหน่วยงาน ICQ ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ รวมถึงพื้นที่ CCA

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

ตารางที่ 2.2 มาตรการส่งเสริมการค้าชายแดน

ระดับการค้า	การส่งเสริมการค้าชายแดน	จุดผ่านแดน
การค้าระหว่างประเทศ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ การจัดกิจกรรม Road Show/Trade Mission และงานแสดงสินค้าเพื่อส่งเสริมการตลาด ▪ เร่งรัดการออกกฎหมายเพื่อรองรับการขนส่งข้ามพรมแดน ▪ เจรจาเพื่อรักษาตลาดเดิมและส่งเสริมการตลาดสินค้าใหม่ๆ รวมถึงลดอุปสรรคทางการค้า ▪ สร้างแบรนด์สินค้าเพื่อให้เป็นที่ยอมรับในกลุ่มประเทศ GMS ▪ ลดต้นทุนโลจิสติกส์ เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของไทยในภูมิภาค 	การค้าผ่านแดนไปยังประเทศที่สาม เช่น จีน เวียดนาม สิงคโปร์
การค้าระหว่างไทยและประเทศเพื่อนบ้าน (Cross Border Trade)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ พัฒนาเส้นทางการขนส่ง ด้านชายแดน ปรับปรุงกระบวนการการข้ามแดน (CIQ) และผลักดันการดำเนินงาน National Single Window และ Single Stop Inspection ▪ เร่งรัดการออกกฎหมายเพื่อรองรับการขนส่งข้ามพรมแดน ▪ พัฒนาแรงงานไทยเพื่อยกระดับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เช่น ด้านโลจิสติกส์ ▪ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน/สิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ เช่น ICD ศูนย์กระจายสินค้า ▪ พัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เขตอุตสาหกรรมชายแดน และเชื่อมโยงการผลิตร่วมกัน ▪ ร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการปักปันเขตแดนให้มีความชัดเจน 	แม่สอด – เมียวดี เชียงของ – ห้วยทราย อรัญประเทศ- ปอยเปต
ตลาดท้องถิ่น/ตลาดชายแดน	<ul style="list-style-type: none"> ▪ เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในระดับท้องถิ่น ▪ พัฒนาตลาดชายแดนให้ได้มาตรฐาน และอำนวยความสะดวกในการข้ามแดนของประชาชน ▪ สร้างกลไกป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดต่อ และปัญหาสังคมและความมั่นคงต่างๆ ▪ ส่งเสริมศักยภาพของผู้ประกอบการท้องถิ่นให้สามารถแข่งขันได้ ▪ พัฒนาด่านและโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนการค้าและการขนส่งระดับท้องถิ่นให้ได้มาตรฐาน 	ตลาดริมเมย ตลาดโรงเกลือ ตลาดอินโดจีน ตลาดเมืองใหม่ ช่องสะง่า

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

นอกจากยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ชายแดนเชื่อมโยงภูมิภาคมาตรการส่งเสริมการค้าชายแดน ดังที่กล่าวมาข้างต้น เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาชายแดน ดังนี้

- เพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของพื้นที่ เพื่อสร้างประโยชน์ จากความเชื่อมโยงกับฐานการผลิตหลักของประเทศ ภาค และประเทศในภูมิภาค ดึงดูด การลงทุนจากในและต่างประเทศ และตอบสนองต่อเป้าหมายการพัฒนาประเทศในภาพรวม
- มีการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์พื้นที่และการส่งเสริมกิจกรรมในพื้นที่อย่างเป็นระบบ ได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพ
- คุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่ดีขึ้น มีการจ้างงานและเพิ่มรายได้ให้ชุมชน รวมถึงมีกฎระเบียบ และแนวทางการกำกับดูแลผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมที่ได้มาตรฐานและมีการบังคับใช้ ที่เข้มแข็ง
- แก้ปัญหาข้อจำกัดเดิมในพื้นที่และการป้องกันผลกระทบเชิงลบต่างๆ เช่น ปัญหาขาดแคลน แรงงานไร้ทักษะ ปัญหาสิ่งแวดล้อม หรือความแออัดของด่านพรมแดน
- เป็นพื้นที่ลำดับความสำคัญสูงที่ได้รับการสนับสนุนเชิงนโยบายและงบประมาณและการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานจากภาครัฐ
- สามารถเสริมสร้างศักยภาพความแข็งแกร่งของหน่วยงาน ภาคเอกชน และชุมชน ในพื้นที่ ตั้งแต่การวางแผน บริหารจัดการ และการติดตามประเมินผล

2.1.6 แนวทางการส่งเสริมเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนระยะที่ 1 และระยะที่ 2

คณะผู้วิจัยทบทวนภาพรวมและแนวทางการส่งเสริมเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนระยะที่ 1 และระยะที่ 2 รวมถึงสถานการณ์และโครงสร้างของการค้าชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดและรายละเอียดวิธีการศึกษาวิจัย ดังนี้

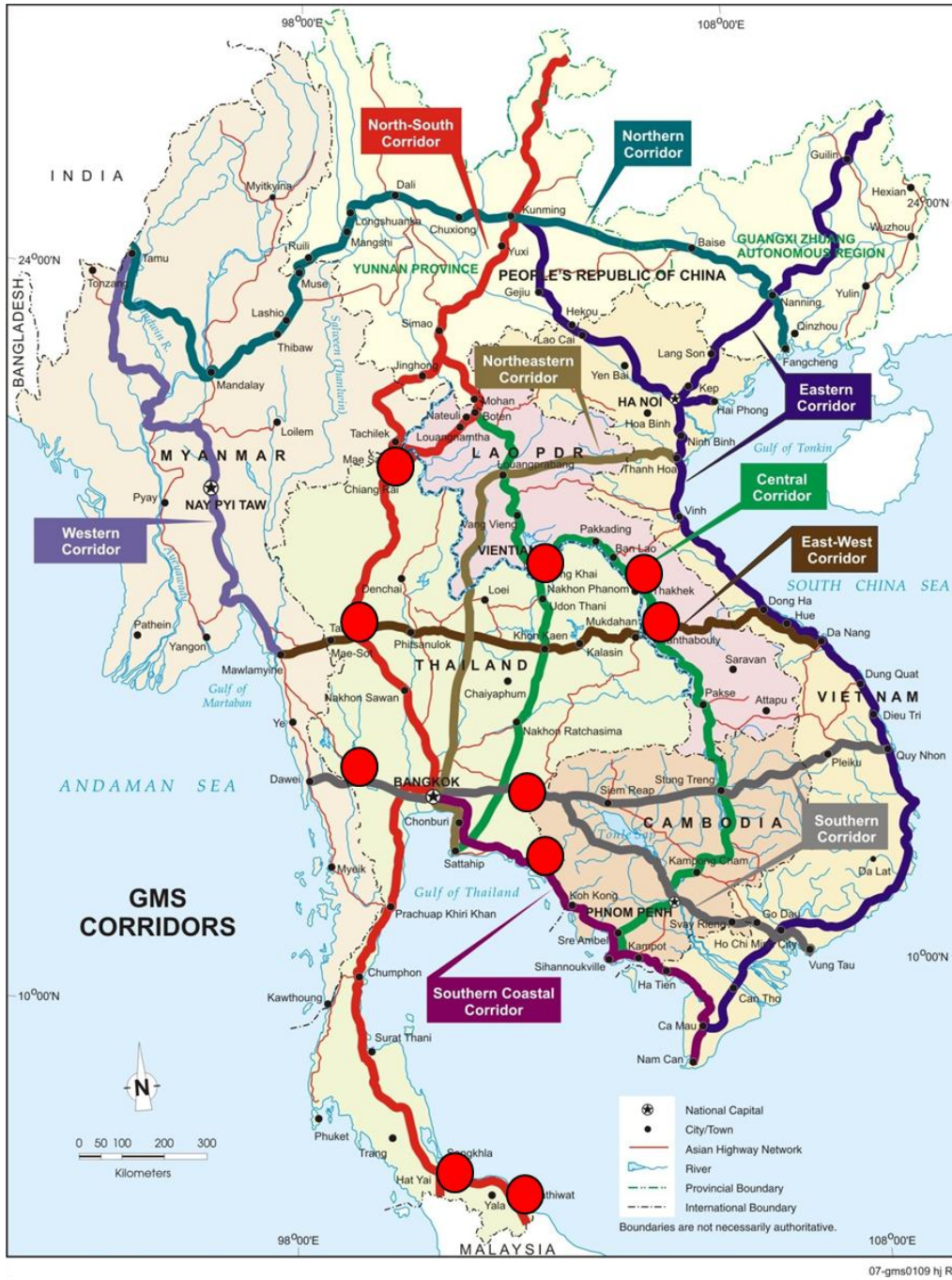
1) ภาพรวมและแนวทางการส่งเสริมเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนระยะที่ 1 และระยะที่ 2

สืบเนื่องจากการประชุมคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ครั้งที่ 1/2557 ได้เห็นชอบพื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมในการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะแรกของไทย ใน 5 พื้นที่ชายแดน ซึ่งประกอบไปด้วย 1) ด่านแม่สอด จังหวัดตาก 2) ด่านอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว 3) ด่านคลองใหญ่ จังหวัดตราด 4) ด่านชายแดน จังหวัดมุกดาหาร 5) ด่านสะเดาและด่านปาดังเบซาร์ จังหวัดสงขลา และให้เร่งรัดเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ให้เริ่มมีการลงทุนได้ในปี 2558 ตามความพร้อมของพื้นที่ และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการ ทั้งในเรื่องโครงสร้างพื้นฐานและด่านพรมแดน โดยเฉพาะระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการรองรับกิจกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

ทั้งนี้ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสม เนื่องจากเป็นพื้นที่ชายแดนที่ตั้งอยู่บนแนวระเบียงเศรษฐกิจอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS Economic Corridors) (แผนภาพที่ 2.2) เพื่อเตรียมความพร้อมของประเทศไทย ในการเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) โดยแนวทางการพัฒนาสำหรับพื้นที่เป้าหมายแต่ละแห่ง พิจารณาจากปัจจัยต่างๆ ดังนี้

1. ศักยภาพ ชีตความสามารถในการแข่งขัน
2. โอกาส
3. ความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐาน
4. ปัจจัยการผลิตในพื้นที่
5. ลักษณะและมูลค่าการค้าชายแดน
6. แนวทางการพัฒนาพื้นที่ของประเทศเพื่อนบ้าน
7. ปัญหา/ข้อจำกัดในการพัฒนา

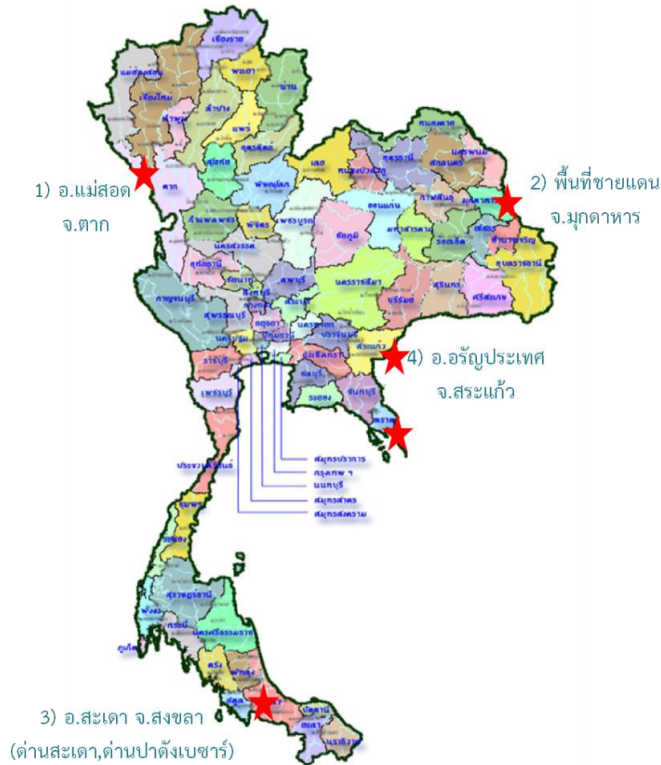
แผนภาพที่ 2.2 พื้นที่ชายแดนที่ตั้งอยู่บนแนวระเบียงเศรษฐกิจอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขง (GMS Economic Corridors)

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

พื้นที่ชายแดนที่ได้รับพิจารณาเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะที่ 1 จำนวน 5 พื้นที่ (6 ด้าน) ประกอบด้วยพื้นที่ดังต่อไปนี้ (ตามรายละเอียดแผนภาพที่ 2.3)

แผนภาพที่ 2.3 พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษใน 5 จังหวัด เป้าหมาย ระยะที่ 1

จังหวัดตาก	14 ตำบล 886,875 ไร่ (1,419 ตร.กม.) ครอบคลุม อำเภอแม่สอด อำเภอพบพระ และอำเภอแม่ระมาด
จังหวัดมุกดาหาร	11 ตำบล 361,542 ไร่ (578.5 ตร.กม.) ครอบคลุม อำเภอเมือง อำเภอหว้านใหญ่ และอำเภอดอนตาล
จังหวัดสงขลา	4 ตำบล 345,187 ไร่ (552.3 ตร.กม.) ครอบคลุม อำเภอสะเดา
จังหวัดสระแก้ว	4 ตำบล 207,500 ไร่ (332.0 ตร.กม.) ครอบคลุม อำเภออรัญประเทศ และ อำเภอวัฒนานคร
จังหวัดตราด	3 ตำบล 31,375 ไร่ (50.2 ตร.กม.) ครอบคลุม อำเภอคลองใหญ่

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

ประมวลโดย : สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สำหรับในระยะที่สอง จากประกาศคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่ 2/2558 เรื่องกำหนดพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ระยะที่ 2 ได้มีการกำหนดพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มเติมตามรายละเอียดแผนภาพที่ 2.4

แผนภาพที่ 2.4 พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษใน 5 พื้นที่ชายแดนเป้าหมาย ระยะที่ 2

จังหวัดหนองคาย	อำเภอเมืองหนองคาย อำเภอสระใคร
จังหวัดเชียงราย	อำเภอเชียงแสน อำเภอเชียงของ
จังหวัดกาญจนบุรี	ตำบลบ้านพุน้ำร้อน
จังหวัดนครพนม	พื้นที่ชายแดนนครพนม
จังหวัดนราธิวาส	พื้นที่ชายแดนนราธิวาส

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

ประมวลโดย : สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ทั้งนี้ แนวทางการสนับสนุน "เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ชายแดน" คือ การให้สิทธิประโยชน์สำหรับการลงทุน โดยเฉพาะทางด้านภาษีอากร การให้บริการจุดเดียวแบบเบ็ดเสร็จซึ่งอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ การสนับสนุนใช้แรงงานต่างด้าว รวมถึงงบประมาณพิเศษเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (ตารางที่ 2.1) องค์กรเหล่านี้เป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจแนวใหม่ที่ว่าจะช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจของไทยได้ในระยะกลางจนถึงระยะยาว ซึ่งหากดูตัวอย่างการส่งเสริมเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของประเทศจีน อาทิ เซินเจิ้นหรือจูไห่ พบว่า ประสบความสำเร็จอย่างสูง สามารถดึงดูดเงินลงทุนได้อย่างมหาศาล รวมถึงยังสร้างงานสร้างรายได้ให้กับพื้นที่ดังกล่าวเป็นอย่างมาก

ตารางที่ 2.3 แนวทางการสนับสนุนการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

สิทธิประโยชน์	<ul style="list-style-type: none"> ให้สิทธิประโยชน์ตามเขตการส่งเสริมการลงทุนเขต 3 พิเศษ สิทธิประโยชน์อื่นทั้งที่เป็นภาษีและไม่ใช่อำนาจ
การให้บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ	<ul style="list-style-type: none"> จัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service : OSS) ด้านการลงทุน โดยมีสำนักงานในพื้นที่ และเชื่อมโยงกับศูนย์บริการด้านการลงทุนของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (The Board of Investment of Thailand : BOI) จัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service : OSS) ด้านแรงงาน สาธารณสุข และการตรวจคนเข้าเมือง
แรงงานต่างด้าว	<ul style="list-style-type: none"> จัดระบบแรงงานต่างด้าวแบบไป – กลับ กำหนดแนวทางการฝึกอบรมแรงงาน
โครงสร้างพื้นฐาน	<ul style="list-style-type: none"> ด้านศุลกากรและการผ่านแดน โครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่ง ระบบน้ำ ไฟฟ้า และอื่นๆ

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

โดยความคืบหน้า ณ ปัจจุบัน มีดังนี้¹

1. สิทธิประโยชน์ส่งเสริมการลงทุน ที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) เห็นชอบในหลักการกิจการเป้าหมาย สำหรับการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และมอบหมายให้ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมหารือรายละเอียดของกิจการเป้าหมาย สำหรับการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อให้นักลงทุนที่ประกอบกิจการเป้าหมายสามารถขอรับการสนับสนุนการลงทุนตามประกาศของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้โดยเร็ว

¹ กลุ่มยุทธศาสตร์และแผนการประชาสัมพันธ์ สำนักโฆษก สำนักนายกรัฐมนตรี, 17 พ.ย. 2557

2. กำหนดให้มีหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการให้ข้อมูลและประสานงานการดำเนินงาน เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในระยะที่ 1 ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน กระทรวงการคลัง ศูนย์ดำรงธรรม และกระทรวงต่างประเทศ
3. ตั้งคณะกรรมการด้านการจัดการหาที่ดินและบริหารการจัดการ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นประธาน และให้จัดหาพื้นที่ของรัฐเพื่อให้เอกชนเช่า เพื่อให้ดำเนินการได้โดยเร็ว
4. ขอบเขตพื้นที่ ที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ให้ความเห็นชอบขอบเขตพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษใน 5 พื้นที่ (6 ด้าน) ได้แก่ จังหวัดตาก จังหวัดสระแก้ว จังหวัดตราด จังหวัดมุกดาหาร และจังหวัดสงขลา
5. โครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากร ที่ประชุมเห็นชอบในหลักการแผนโครงสร้างพื้นฐาน และด้านศุลกากร ปี 2557 - 2565 และให้ความเห็นชอบแผนระยะเร่งด่วน (ปี 2557 - 2559) ซึ่งจะขอรับจัดสรรงบประมาณ ปี 2558 (งบกลาง) และโครงการที่จะขอรับจัดสรรงบประมาณ ปี 2559
6. ด้านแรงงาน ได้มอบหมายให้กระทรวงแรงงาน ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งรัด แนวทางการจัดระบบแรงงานต่างด้าวในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่เข้ามาทำงานในลักษณะ ไป - กลับ ให้เป็นรูปธรรมโดยเร็ว
7. ให้มีการเตรียมการด้านสาธารณสุข การศึกษา ความปลอดภัยเพื่อรองรับการพัฒนา เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

2.2 กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน

คณะผู้วิจัยได้ทบทวนกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศในระดับต่างๆ ทั้งกรอบความร่วมมือภาครัฐในระดับทวิภาคีและพหุภาคี และกรอบความร่วมมือภาคเอกชน ที่มีผลต่อธุรกิจระหว่างประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน ดังนี้

2.2.1 กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศไทย – ประเทศมาเลเซีย

การพัฒนาพื้นที่ชายแดนไทยกับประเทศมาเลเซีย ที่ผ่านมามีการกำหนดโครงการ/แผนงานสำคัญ การพัฒนาพื้นที่ในด้านต่างๆ ภายใต้กรอบความร่วมมือกันของรัฐบาลของสองประเทศ ทั้งในความสัมพันธ์ทวิภาคี และพหุภาคี รวมถึงความร่วมมือกันของภาคเอกชนต่างๆ ดังนี้

กรอบความร่วมมือภาครัฐในระดับทวิภาคี

- ความตกลงจัดตั้งคณะกรรมการร่วม (Joint Commission : JC) ไทย - มาเลเซีย ได้มีการลงนามเมื่อ 29 มิถุนายน 2530 มีการประชุมไปแล้ว 12 ครั้ง ครั้งสุดท้าย เมื่อ 14 – 15 ธันวาคม 2555 ณ โรงแรม JW Marriott Phuket จังหวัดภูเก็ต โดยการประชุมคณะกรรมการร่วมว่าด้วยความร่วมมือทวิภาคีระหว่างไทยกับมาเลเซีย (Joint Commission : JC) ครั้งที่ 12 ได้เน้นเรื่องความร่วมมือทวิภาคีในด้านต่างๆ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้
 1. ด้านการค้าและการลงทุน ไทยได้ตกลงความร่วมมือด้านการค้ากับมาเลเซีย โดยได้หารือเรื่องความร่วมมือทางเศรษฐกิจในพื้นที่ชายแดนในสาขาที่มีศักยภาพด้านต่างๆ
 2. ด้านความร่วมมือตามแนวชายแดน มาเลเซียแสดงความพร้อมเรื่องความร่วมมือด้านการตรวจคนเข้าเมืองในพื้นที่ชายแดน เพื่อเพิ่มความสะดวกในการเดินทางข้ามชายแดนของประชาชนที่อาศัยอยู่ตามแนวชายแดน โดยไทยเห็นว่าความร่วมมือนี้จะช่วยให้ทั้งสองประเทศสามารถจัดการปัญหาเรื่องบุคคลสองสัญชาติได้ โดยจะหารือกันเรื่องการใช้ฐานข้อมูลของไทยร่วมกับระบบ Automated Clearance ของมาเลเซีย (MACS)
 3. ด้านการท่องเที่ยว ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงกันที่จะส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยเน้นการเดินทางโดยทางรถไฟ ปาดังเบซาร์ – หาดใหญ่ – กรุงเทพฯ – เชียงใหม่ และการเชื่อมโยงสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ของทั้งสองประเทศโดยการใช้เส้นทางถนน ทะเล และอากาศ
 4. มาตรการสร้างความไว้วางใจในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (Confidence Building Measures) ซึ่งทั้งสองฝ่ายได้เห็นร่วมกันว่า ประชาชนเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนา จึงได้ตกลงกันที่จะร่วมมือกันในการพัฒนาทางการศึกษา ธุรกิจ และการสร้างงานให้กับประชาชน เพื่อเป็นผลพวงสำหรับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ต่อไป

- ความตกลงทางการค้าไทย - มาเลเซีย ลงนามเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2543 และมีการจัดตั้ง คณะกรรมการร่วมทางการค้าไทย - มาเลเซีย (Joint Trade Committee : JTC) ขึ้นภายใต้ ความตกลงฯ มีการประชุมครั้งแรก เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2548 ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย โดยมีการประชุมครั้งสุดท้ายเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2556 โดยทั้งสองฝ่ายได้ตกลงให้ มีการจัดทำความร่วมมือใน 4 ด้าน ได้แก่
 1. ความตกลงด้านการขนส่งสินค้าและผู้โดยสารผ่านแดนทางบกระหว่างไทย - มาเลเซีย ซึ่งขยายขอบเขตการขนส่งสินค้าผ่านแดนให้ครอบคลุมสินค้าทุกชนิด และขยายเส้นทางขนส่ง ไปถึงเมียนมาร์ สปป. ลาว และกัมพูชา
 2. ความร่วมมือด้านศุลกากร เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าผ่านแดน ระหว่างไทย - มาเลเซีย ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงที่จะใช้แบบฟอร์มศุลกากรร่วมกัน (Single Declaration Form) และให้มีการยอมรับการตรวจปล่อยสินค้าในจุดเดียว (Single Inspection) โดยจะเริ่มทดลองใช้ระหว่างด่านสะเดาของไทยและด่านบูกิตกาฮูฮิตัม ของมาเลเซียเป็นโครงการนำร่อง แต่ปัจจุบันยังไม่ได้เริ่มทดลองใช้
 3. ความตกลงการยอมรับร่วมในผลการตรวจสอบและรับรองคุณภาพ (Mutual Recognition Arrangements: MRA) สำหรับสินค้าเกษตร เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้าและขยายการค้า สินค้าเกษตรระหว่างกัน ปัจจุบัน สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) อยู่ระหว่างพิจารณารายการสินค้าที่มีความเป็นไปได้ในการจัดทำ MRA กับมาเลเซีย
 4. ความร่วมมือระหว่างวิสาหกิจขนาดกลางและย่อม (SMEs) ทั้งสองฝ่ายเห็นชอบที่จะร่วมกัน จัดงานแสดงสินค้า (Joint Trade Exhibition) ในต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมสินค้าของวิสาหกิจ ขนาดกลางและย่อม (SMEs) ทั้งสินค้าหัตถกรรม และอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ เช่น ชิ้นส่วน และส่วนประกอบรถยนต์ ชิ้นส่วนและส่วนประกอบด้านวิศวกรรม และการค้าบริการ

- คณะกรรมการว่าด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนาร่วมสำหรับพื้นที่ชายแดนไทย - มาเลเซีย (Thailand -Malaysia Committee on Joint Development Strategy for border areas : JDS) นายกรัฐมนตรีไทยและมาเลเซียได้เห็นชอบให้จัดตั้ง JDS มีการประชุมไปแล้ว 3 ครั้ง โดยจัดการประชุมครั้งสุดท้าย เมื่อวันที่ 14 - 15 ธันวาคม 2555 ณ โรงแรม JW Marriott Phuket จังหวัดภูเก็ต ซึ่งการประชุม JDS ครั้งที่ 3 เป็นการให้ความสำคัญเรื่องการเชื่อมโยง การอำนวยความสะดวกในการเดินทางและขนส่งข้ามพรมแดน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในพื้นที่ชายแดน ระหว่างไทยกับมาเลเซีย และทั้งสองฝ่ายยังได้เห็นร่วมกันว่า ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ จะช่วยให้เกิดความมั่นคงในพื้นที่ชายแดน โดยไทยและมาเลเซียได้ตกลงที่จะดำเนินการในเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. การเชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจภาคใต้ (Southern Development Plan – SDP) ของไทยกับพื้นที่เศรษฐกิจภาคเหนือ (North Corridor Economic Region – NCER) และภาคตะวันออก (East Coast Economic Region – ECER) ของมาเลเซีย
2. การเร่งการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโก-ลกสองแห่งที่ยังค้างค้างอยู่ให้แล้วเสร็จ ได้แก่ สะพานเชื่อมระหว่างตากใบ – เปิงกาลัยกูโบร์ และระหว่างสุโหลงโก-ลก – รันเตาปันยัง โดยให้สร้างสะพานทั้งสองไปพร้อมกัน
3. ไทยจะเปิดด่านตรวจคนเข้าเมืองบ้านประกอบ จังหวัดสงขลา ในระยะแรกในเดือนกุมภาพันธ์ 2556 และจะเปิดใช้งานในระยะที่ 2 ในปี 2559
4. ไทยและมาเลเซียได้ตกลงกันที่จะทำการสำรวจความเป็นไปได้ในการกลับไปใช้เส้นทางรถไฟระหว่างสุโหลงโก-ลก – รันเตาปันยัง ที่ไปสิ้นสุดที่เมืองตุมปัตของมาเลเซีย เพื่อส่งเสริมการเดินทางข้ามชายแดนและเพิ่มเส้นทางสำหรับการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจในพื้นที่ชายแดน ซึ่งการให้บริการทางรถไฟสายนี้ได้ถูกยกเลิกมาเป็นเวลานานกว่า 10 ปีแล้ว

กรอบความร่วมมือภาครัฐในระดับพหุภาคี

- ความสัมพันธ์ในกรอบอาเซียน : ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) โดยมีประเทศสมาชิกรวม 10 ประเทศ ได้แก่ ไทย เมียนมาร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ เวียดนาม สปป. ลาว กัมพูชา บรูไน ปัจจุบันอาเซียนเป็นกลุ่มเศรษฐกิจภูมิภาคขนาดใหญ่ มีประชากร รวมกันเกือบ 500 ล้านคน เพื่อที่จะให้มีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกัน จะทำให้มีผลประโยชน์อำนาจต่อรองต่างๆ กับคู่ค้าได้มากขึ้น และการนำเข้า การส่งออกของชาติในอาเซียนก็จะเสรี ยกเว้นสินค้าบางชนิดที่แต่ละประเทศ อาจจะขอไว้ไม่ลดภาษีนำเข้า (เรียกว่าสินค้าอ่อนไหว) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและมีผลเป็นรูปธรรม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558
- สามเหลี่ยมเศรษฐกิจ (IMT – GT : Indonesia – Malaysia – Thailand Growth Triangle) กลุ่มความร่วมมือ IMT – GT ก่อตั้งในปี 2536 หลังจากที่ผู้นำของ 3 ประเทศ เห็นชอบให้มีการร่วมมือทางเศรษฐกิจเพื่อพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ 3 ประเทศ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภูมิภาคภายในของอินโดนีเซีย – มาเลเซีย – ไทย ในการพัฒนาพื้นที่เขตสามเหลี่ยมซึ่งเชื่อมต่อกับเขตภาคใต้ของไทย ทางเหนือของมาเลเซีย และเกาะสุมาตราของอินโดนีเซีย จุดประสงค์หลัก คือ การจัดหาสนับสนุนความช่วยเหลือทางด้านเศรษฐกิจและสังคมโดยกระตุ้นให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและผลผลิตที่มากที่สุด นอกจากนี้ ยังรวมไปถึงการถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยีและสาธารณูปโภค ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนการขนส่ง เพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันในตลาดโลกได้

ทั้งนี้ สถานการณ์ความคืบหน้าการดำเนินการระหว่างไทย – IMT – GT ในสาขาการค้าการลงทุน ภายใต้กรอบ IMT – GT ได้แก่ การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ชายแดนนราธิวาส โครงการปรับปรุงระเบียบเกี่ยวกับพิธีการทางศุลกากร การตรวจคนเข้าเมืองและการกักกันโรคพืชและสัตว์ โครงการจัดทำฐานข้อมูลด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว โครงการ CIQ Complex Development (จังหวัดนราธิวาส และจังหวัดสงขลา) โครงการจัดคณะผู้แทนการค้าและการลงทุน และโครงการแลกเปลี่ยนงานด้าน CIQ

กรอบความร่วมมือภาคเอกชน

- มีการจัดตั้งหอการค้ามาเลเซีย – ไทย (Malaysian – Thai Business Council : MTCC) เมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2545
- มีการประชุม Joint Business Council ระหว่างภาคเอกชนสองฝ่าย คือ สภาอุตสาหกรรมของมาเลเซีย (Federation of Malaysian Manufacturers : FMM) และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (FTI) ซึ่งทั้งสองฝ่ายได้ลงนาม MOU เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2546 ณ เกาะลังกาวิ มีการประชุม ไปแล้ว 3 ครั้ง ครั้งสุดท้าย เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2548 ณ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
- การประชุม Lima Dasar Summit ภายใต้นโยบาย 3 วงแหวน 5 ประตุการค้า (โครงการ 5-5-5) ซึ่งเป็นประเด็นด้านใต้ ในพื้นที่ 5 จังหวัดภาคใต้ของไทย ได้แก่ จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี จังหวัดสตูล จังหวัดสงขลา และจังหวัดยะลา กับ 5 รัฐตอนเหนือของมาเลเซีย คือ รัฐเคดาห์ กลันตัน ปีนัง เปรัก และเปอร์ลิส ใน 5 สาขา ได้แก่ 1) การค้า 2) การลงทุน 3) ผลิตภัณฑ์ฮาลาล 4) โลจิสติกส์ และ 5) การท่องเที่ยวและการศึกษา มีการประชุมไปแล้ว 2 ครั้ง ครั้งสุดท้าย เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2554 ได้มีการประกาศยุทธศาสตร์ 5-5-5 เพื่อพัฒนาความร่วมมือในสาขาเศรษฐกิจที่สำคัญ 5 สาขา ได้แก่ 1) การค้าชายแดน 2) การลงทุน 3) การท่องเที่ยว โลจิสติกส์ และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว 4) โลจิสติกส์ และ 5) อุตสาหกรรมของฮาลาล ระหว่าง 5 รัฐตอนเหนือของมาเลเซีย กับ 5 จังหวัดภาคใต้ของไทย และได้มีการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์อย่างต่อเนื่อง

2.2.2 กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศไทย - เมียนมาร์

การพัฒนาพื้นที่ชายแดนไทยกับเมียนมาร์ ที่ผ่านมามีการกำหนดโครงการ/แผนงานสำคัญการพัฒนาพื้นที่ในด้านต่างๆ ภายใต้กรอบความร่วมมือกันของรัฐบาลของสองประเทศทั้งในความสัมพันธ์ทวิภาคี และพหุภาคี รวมถึงความร่วมมือกันของภาคเอกชนต่างๆ ดังนี้²

กรอบความร่วมมือภาครัฐในระดับทวิภาคี

- บันทึกความเข้าใจเพื่อการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมทางการค้า (Joint Trade Commission: JTC) ไทย - เมียนมาร์ ลงนามเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2533 ณ กรุงย่างกุ้ง มีการประชุมไปแล้ว 6 ครั้ง ครั้งล่าสุด เมื่อวันที่ 1 - 2 พฤศจิกายน 2555 ณ กรุงเทพฯ โดยทั้ง 2 ประเทศจะเน้นด้านการค้าชายแดน การเพิ่มกิจกรรมส่งเสริมการค้าในรูปแบบต่างๆ อาทิ การร่วมจัดแสดงสินค้า การจัดคณะผู้แทนการค้าไทยเดินทางเยือนเมียนมาร์เพื่อแลกเปลี่ยนการค้าและการลงทุน การอำนวยความสะดวกด้านการค้าและการลงทุน การลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และนิคมอุตสาหกรรม การแลกเปลี่ยนข้อมูลกฎระเบียบ การค้าและการลงทุน การยกระดับจุดผ่านแดนด้วยการนำระบบ ICT มาใช้เพื่อให้สอดคล้องกับการตั้งเป้าหมายเพิ่มมูลค่าการค้าเป็น 3 เท่า อย่างไรก็ตาม ทั้งไทยและเมียนมาร์ ยินดีต้อนรับนักธุรกิจไทยที่เข้าไปทำการค้าและลงทุนในธุรกิจด้านต่างๆ ซึ่งจะเปิดกว้างมากขึ้น
- ความตกลงว่าด้วยการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมว่าด้วยความร่วมมือทวิภาคี (Joint Commission : JC) ไทย - เมียนมาร์ ลงนามเมื่อวันที่ 21 มกราคม 2536 ณ กรุงเทพฯ ประชุมไปแล้ว 7 ครั้ง ครั้งล่าสุด เมื่อวันที่ 27 - 28 กุมภาพันธ์ 2556 ณ กรุงเนปิดอว์ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ทั้งสองฝ่ายได้หารือประเด็นสำคัญต่างๆ ในความสัมพันธ์ระหว่างกัน โดยแบ่งเป็น 4 ด้านหลัก ได้แก่
 1. ความเป็นหุ้นส่วนในการเริ่มสร้างขีดความสามารถของทรัพยากรบุคคล โดยได้ เห็นชอบที่จะร่วมกันพัฒนาพื้นที่และความเป็นอยู่ของประชาชนตามแนวชายแดนโดยเฉพาะด้านการสาธารณสุข การพัฒนาทักษะของแรงงาน และการศึกษา
 2. ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ เห็นชอบให้เพิ่มเป้าหมายมูลค่าการค้าเป็น 3 เท่าตัว หรือ 12 พันล้านดอลลาร์ ในปี 2558 และการพัฒนาถนนสายสำคัญๆ ที่เชื่อมโยงระหว่างไทยกับเมียนมาร์ รวมทั้งยืนยันผลักดันโครงการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ทวาย
 3. ความร่วมมือด้านสังคมและวัฒนธรรม ยินดีกับการตั้งสมาคมมิตรภาพเมียนมาร์ - ไทย เพื่อส่งเสริมความร่วมมือและความสัมพันธ์ระดับประชาชนกับสมาคมมิตรภาพไทย - เมียนมาร์

² ส่วนบริหารงานทวิภาคี สำนักอาเซียน. กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. กุมภาพันธ์ 2557.

4. ความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคง ไทยสนับสนุนการปฏิรูปประเทศและการปรองดองแห่งชาติของเมียนมาร์ ทั้งสองฝ่ายยืนยันการส่งเสริมความร่วมมือแก้ไขปัญหาเสียดิต ปัญหาข้ามชาติ ตลอดจนประเด็นด้านเขตแดน

- ความตกลงว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน ไทย – เมียนมาร์ ลงนามเมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2551 ทั้งนี้ ไทยและเมียนมาร์มีความตกลงเพื่อการเว้นการเก็บภาษีซ้อนและการป้องกันการเลี่ยงรัษฎากร ซึ่งเริ่มมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2555 นอกจากนี้ ไทยและเมียนมาร์ได้ลงนามความตกลงเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน ลงนามเมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2551 ซึ่งฝ่ายเมียนมาร์ได้แจ้งฝ่ายไทย เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2554 ว่าได้ดำเนินการตามกระบวนการภายในเสร็จสิ้นแล้ว และโดยที่ความตกลงฯ ดังกล่าวเข้าข่ายมาตรา 190 ของรัฐธรรมนูญ ฝ่ายไทยจึงได้เสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วเมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2554

กรอบความร่วมมือภาคีในระดับพหุภาคี

- ความสัมพันธ์ในกรอบอาเซียน : ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) โดยมีประเทศสมาชิกรวม 10 ประเทศ ได้แก่ ไทย เมียนมาร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ เวียดนาม สปป. ลาว กัมพูชา บรูไน ปัจจุบันอาเซียนเป็นกลุ่มเศรษฐกิจภูมิภาคขนาดใหญ่ มีประชากร รวมกันเกือบ 500 ล้านคน เพื่อที่จะให้มีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกัน จะทำให้มีผลประโยชน์อำนาจต่อรองต่างๆ กับคู่ค้าได้มากขึ้น และการนำเข้า ส่งออกของชาติในอาเซียน ก็จะเสรี ยกเว้นสินค้าบางชนิดที่แต่ละประเทศอาจจะขอไว้ไม่ลดภาษีนำเข้า (เรียกว่าสินค้าอ่อนไหว) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและมีผลเป็นรูปธรรม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558
- กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Greater Mekong Sub – region Economic Cooperation: GMS – EC) ตั้งแต่ปี 2535 ประกอบด้วย ประเทศสมาชิก 6 ประเทศ ได้แก่ กัมพูชา สปป. ลาว เมียนมาร์ เวียดนาม ไทย และจีนตอนใต้ มีความก้าวหน้าที่สำคัญ คือ การพัฒนาเส้นทางเศรษฐกิจ (Economic Corridors) เชื่อมโยงระหว่างกัน และการจัดทำความตกลงว่าด้วยการขนส่งข้ามพรมแดน (Cross Border Transport Agreement : CBTA) ซึ่งกลุ่มความร่วมมือนี้ มีความต้องการที่จะพัฒนาเศรษฐกิจแบบยั่งยืนและลดความยากจน รวมทั้งเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันในระบบเศรษฐกิจโลกกลุ่มหกเหลี่ยมเศรษฐกิจ จะให้ความร่วมมือใน 9 สาขา คือ 1) คมนาคมขนส่ง 2) โทรคมนาคม 3) พลังงาน 4) การค้า 5) การลงทุน 6) เกษตร 7) สิ่งแวดล้อม 8) การท่องเที่ยว และ 9) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

- ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อิระวดี – เจ้าพระยา – แม่น้ำโขง (Ayeyawady – Chao Phraya – Mekong Economic Cooperation Strategy : ACMECS) จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2546 ประกอบด้วย ประเทศสมาชิก 5 ประเทศ ได้แก่ กัมพูชา สปป.ลาว เมียนมาร์ เวียดนาม และไทย โดยได้ร่วมกันออกปฏิญญาพุกาม (Pagan Declaration) และแผนปฏิบัติการ (Plan of Action) โดยกลุ่ม ACMECS มีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดช่องทางระหว่างประเทศไทย กับประเทศเพื่อนบ้าน โดยสร้างความร่วมมือกันภายในภูมิภาคและกรอบการค้าแบบทวิภาคี ระหว่างกัน ครอบคลุมความร่วมมือ 5 สาขา ได้แก่ 1) การอำนวยความสะดวกด้านการค้า และการลงทุน 2) ความร่วมมือด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม 3) การเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคม 4) การท่องเที่ยว และ 5) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
- ความริเริ่มแห่งอ่าวเบงกอลสำหรับความร่วมมือหลากหลายสาขาทางวิชาการและเศรษฐกิจ (Bay of Bengal Initiative for Multi – Sectoral Technical and Economic Cooperation : BIMSTEC) จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2540 ภายใต้ชื่อ BIMSTEC ประกอบด้วย ประเทศสมาชิก 7 ประเทศ ได้แก่ บังกลาเทศ ภูฏาน อินเดีย เมียนมาร์ เนปาล ศรีลังกา และไทย โดยเมียนมาร์ได้เข้าเป็นสมาชิก เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2540 ซึ่งเป็นการเชื่อมต่อทางภูมิภาคระหว่างเอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีศูนย์กลางคือ อ่าวเบงกอล จุดมุ่งหมายที่สำคัญ ได้แก่ การส่งเสริมการค้า การลงทุน และความร่วมมือทางเทคโนโลยี ระหว่างประเทศสมาชิก รวมทั้งการพัฒนาพื้นที่เขตการค้าเสรี โดยในปัจจุบันมีความร่วมมือทางเศรษฐกิจ 13 ส่วนด้วยกัน ได้แก่ 1) การค้า 2) การลงทุน 3) การเทคนิค 4) การขนส่ง 5) พลังงาน 6) การท่องเที่ยว 7) การประมง 8) การเกษตรกรรม 9) สุขอนามัย 10) การจัด การสิ่งแวดลอม 11) การต่อต้านการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ 12) การขจัดความยากจน และ 13) วัฒนธรรม

กรอบความร่วมมือภาคเอกชน

- ข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยกับหอการค้าและสภาอุตสาหกรรม สาธารณรัฐเมียนมาร์ ลงนามเมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2538 ณ กรุงย่างกุ้ง โดยได้มีการประชุม ความร่วมมือด้านการค้าการลงทุน และโลจิสติกส์ ระหว่างสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และสภาหอการค้าเมียนมาร์ และความร่วมมือการค้าชายแดนแม่สอด – เมียวดี ระหว่างหอการค้า จังหวัดตากกับหอการค้าเมียวดี จัดขึ้นระหว่างวันที่ 28 มกราคม 2558 ซึ่งมีความร่วมมือ ดังนี้
 1. การจับคู่ธุรกิจระหว่างภาคเอกชนไทย และเมียนมาร์ และมหกรรมการค้าชายแดน จังหวัดตาก ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ 28 มกราคม – 1 กุมภาพันธ์ 2558 เพื่อเชื่อมโยงการค้า ระหว่างผู้ประกอบการ โดยมีสินค้าจากผู้ประกอบการ SMEs ที่มีศักยภาพ ทั้งไทย และเมียนมาร์

2. ภาคเอกชนไทย – เมียนมาร์ ได้ลงนามความตกลงจัดตั้งคณะทำงานร่วมเพื่อขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และการค้าชายแดน โดยมีตัวแทนของภาคเอกชนทั้ง 2 ฝ่าย เป็นคณะกรรมการ เพื่อจัดทำข้อเสนอยื่นต่อภาครัฐของทั้ง 2 ฝ่าย ในแก้ไขปัญหาและส่งเสริมการค้าชายแดน โดยจะจัดให้มีการประชุมร่วมกันทุก 6 เดือน ซึ่งในครั้งต่อไป จะจัดขึ้น ในเดือนสิงหาคม 2558 ที่กรุงเนปิดอว์ ประเทศเมียนมาร์

ทั้งนี้ จากการประชุมร่วมกัน ได้เห็นชอบในประเด็นต่างๆ ได้แก่ ด้านโลจิสติกส์ และการอำนวยความสะดวกด้านการขนส่ง เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ได้เร่งรัดการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเมยแห่งที่ 2 เร่งรัดการก่อสร้างถนนเส้นทางเมียวดี – กอกะเร็ก ให้มีการอำนวยความสะดวกการขนส่งสินค้าข้ามแดนระหว่างกัน โดยไม่ต้องเปลี่ยนตู้คอนเทนเนอร์และเสนอให้มีการสร้างท่าเรือบก (dry port) ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

นอกจากนี้ ได้เสนอประเด็นการอำนวยความสะดวกด้านการข้ามแดน ได้แก่ สนับสนุนโครงการจัดตั้งเมืองคู่แฝดระหว่างแม่สอด – เมียวดี ผลักดันรัฐบาลทั้ง 2 ฝ่ายยอมรับการใช้ Thai – Myanmar Business Pass สำหรับนักธุรกิจในการเดินทางไปมาระหว่างกัน ผลักดันให้ด่านพรมแดนระหว่างไทย – เมียนมาร์สามารถออกเอกสาร Visa On Arrival ได้ และการเปิดรถโดยสารประจำทางเพื่อการท่องเที่ยว เช่น แม่สอด – เมียวดี พิษณุโลก – เมะล่ำไย นครสวรรค์ – ผาอัน เชียงใหม่ – ย่างกุ้ง กรุงเทพฯ – มัณฑะเลย์ เชียงราย – เชียงตุง กาญจนบุรี – ทวาย

2.2.3 กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศไทย – กัมพูชา

การพัฒนาพื้นที่ชายแดนระหว่างประเทศไทยกับกัมพูชานั้น ที่ผ่านมามีการกำหนดโครงการ/แผนงานสำคัญการพัฒนาพื้นที่ในด้านต่างๆ ภายใต้กรอบความร่วมมือกันของรัฐบาลของสองประเทศ ทั้งในความสัมพันธ์ทวิภาคีและพหุภาคี รวมถึงความร่วมมือกันของภาคเอกชนต่างๆ ดังนี้³

กรอบความร่วมมือภาครัฐในระดับทวิภาคี

- ความตกลงว่าด้วยการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมว่าด้วยความร่วมมือทวิภาคี (Joint Commission for Bilateral Cooperation : JC) ไทย – กัมพูชา ลงนามเมื่อวันที่ 13 มกราคม 2537 มีการประชุมไปแล้ว 8 ครั้ง ครั้งล่าสุด เมื่อวันที่ 25 – 26 ธันวาคม 2555

³ ส่วนบริหารงานทวิภาคี สำนักอาเซียน. กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. กุมภาพันธ์ 2557.

ณ กรุงเทพฯ สำหรับประเด็นสำคัญของ JC นอกจากการสานความสัมพันธ์อันดีแล้ว ยังเน้นเรื่องการพัฒนาพื้นที่ชายแดน

1. ด้านการเมืองและความมั่นคง ที่ประชุมจะผลักดันให้เกิดความคืบหน้าในการเปิดจุดผ่านแดนถาวรระหว่างบ้านหนองเอี่ยน จังหวัดสระแก้ว – บ้านสตึงบท จังหวัดบันเตียนเมียน – เจย รวมทั้งการเปิดจุดผ่อนปรนทางการค้า บ้านโนนหมากมุ่น จังหวัดสระแก้ว – บ้านบึงสนอร์ จังหวัดบันเตียนเมียนเจย ซึ่งการเปิดจุดผ่านแดนระหว่างไทยกับกัมพูชา จะเกื้อกูลต่อการอำนวยความสะดวกในการสัญจรไปมาระหว่างประชาชนของทั้งสองประเทศ ตลอดจนส่งเสริมการค้าและการลงทุนระหว่างกัน
 2. ด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว เน้นการส่งเสริมความเชื่อมโยงและการอำนวยความสะดวกในการสัญจรและขนส่งสินค้าในภูมิภาค การพิจารณาความเป็นไปได้ในการประกาศใช้ ACMECS Single Visa การจัดทำความตกลงว่าด้วยการสัญจรข้ามแดนโดยเส้นทางรถไฟ ความร่วมมือด้านการพัฒนาปศุสัตว์และสุขอนามัยของสัตว์ และการควบคุมโรคในสัตว์บริเวณชายแดน และให้มีความคืบหน้าในการสร้างโครงสร้างพื้นฐานและเส้นทางเชื่อมโยงระหว่างกัน รวมทั้งความร่วมมือด้านพลังงาน โดยเฉพาะโครงการไฟฟ้าพลังน้ำสตึงม่นัม/สตึงเมตติก ซึ่งจะนำมาซึ่งความมั่นคงทางพลังงานอันเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาทางเศรษฐกิจระหว่างสองประเทศ
 3. ด้านการศึกษา กีฬา วัฒนธรรม สังคม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โครงการปรับปรุงศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานไทย – กพช. โครงการพัฒนาชุมชนตามแนวชายแดนไทย – กัมพูชา
 4. ด้านอื่นๆ นอกจากนี้ ที่ประชุมจะได้มีการหารือแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น เพื่อแก้ไขปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยุง
- บันทึกความเข้าใจเพื่อจัดตั้งคณะกรรมการร่วมทางการค้า (Joint Trade Committee : JTC) ไทย – กัมพูชา ลงนามเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2543 ประชุมไปแล้ว 4 ครั้ง ครั้งล่าสุด เมื่อวันที่ 21 – 22 เมษายน 2556 ณ กรุงพนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา โดยทั้งสองฝ่ายพอใจกับการขยายตัวทางการค้าระหว่างกันซึ่งเป็นไปตามเป้าหมาย รวมถึงได้ติดตามความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการความร่วมมือด้านการค้าการลงทุน ปี 2555 – 2558 ได้แก่ ความร่วมมือด้านการค้าและการลงทุนในสินค้าเกษตร การเสริมสร้างความเชื่อมโยงระหว่างกัน การส่งเสริมและอำนวยความสะดวกแก่การค้าและการลงทุน ความร่วมมือด้านวิชาการ และความร่วมมือสาขาใหม่ คือ การท่องเที่ยว การสนับสนุนให้ใช้ประโยชน์จาก ACMECS Single Visa Scheme และการจัดช่องทางด่วนสำหรับนักท่องเที่ยวที่ด้านชายแดน

กรอบความร่วมมือภาครัฐในระดับพหุภาคี

- ความสัมพันธ์ในกรอบอาเซียน : ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) โดยมีประเทศสมาชิกรวม 10 ประเทศ ได้แก่ ไทย เมียนมาร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ เวียดนาม สปป. ลาว กัมพูชา บรูไน ปัจจุบันอาเซียนเป็นกลุ่มเศรษฐกิจภูมิภาคขนาดใหญ่ มีประชากรรวมกันเกือบ 500 ล้านคน เพื่อที่จะให้มีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกัน จะทำให้มีผลประโยชน์อำนาจต่อรองต่างๆ กับคู่ค้าได้มากขึ้น และการนำเข้า ส่งออกของชาติในอาเซียนก็จะเสรี ยกเว้นสินค้าบางชนิดที่แต่ละประเทศ อาจจะขอไว้ไม่ลดภาษีนำเข้า (เรียกว่าสินค้าอ่อนไหว) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและมีผลเป็นรูปธรรม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558
- กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Greater Mekong Sub – region Economic Cooperation: GMS – EC) ตั้งแต่ปี 2535 ประกอบด้วย ประเทศสมาชิก 6 ประเทศ ได้แก่ กัมพูชา สปป. ลาว เมียนมาร์ เวียดนาม ไทย และจีนตอนใต้ มีความก้าวหน้าที่สำคัญ คือ การพัฒนาเส้นทางเศรษฐกิจ (Economic Corridors) เชื่อมโยงระหว่างกัน และการจัดทำความตกลงว่าด้วยการขนส่งข้ามพรมแดน (Cross Border Transport Agreement : CBTA) ซึ่งกลุ่มความร่วมมือนี้ มีความต้องการที่จะพัฒนาเศรษฐกิจแบบยั่งยืนและลดความยากจน รวมทั้งเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันในระบบเศรษฐกิจโลกกลุ่มมหเหลียมเศรษฐกิจ จะให้ความร่วมมือใน 9 สาขา คือ 1) คมนาคมขนส่ง 2) โทรคมนาคม 3) พลังงาน 4) การค้า 5) การลงทุน 6) เกษตร 7) สิ่งแวดล้อม 8) การท่องเที่ยว และ 9) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
- ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อิรวดี – เจ้าพระยา – แม่น้ำโขง (Ayeyawady – Chao Phraya – Mekong Economic Cooperation Strategy: ACMECS) จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2546 ประกอบด้วย ประเทศสมาชิก 5 ประเทศ ได้แก่ กัมพูชา สปป. ลาว เมียนมาร์ เวียดนาม และไทย โดยได้ร่วมกันออกปฏิญญาพุกาม (Pagan Declaration) และแผนปฏิบัติการ (Plan of Action) ครอบคลุมความร่วมมือ 5 สาขา ได้แก่ 1) การอำนวยความสะดวกด้านการค้าและการลงทุน 2) ความร่วมมือด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม 3) การเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคม 4) การท่องเที่ยว และ 5) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

กรอบความร่วมมือภาคเอกชน

- บันทึกความเข้าใจเพื่อจัดตั้งคณะกรรมการร่วมฯ ระหว่างคณะกรรมการร่วมสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมไทยและสมาคมธนาคารไทยกับหอการค้ากัมพูชา (MOU on Establishing Thai – Cambodia Joint Standing Committee between Commerce, Industry and Banking of Thailand and the Cambodia Chamber of Commerce) ภายใต้กรอบ ACMECS โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นกลไกการสนับสนุนความร่วมมือภาคธุรกิจไทย – กัมพูชา 6 ด้าน ได้แก่ 1) ความร่วมมือด้านการค้าการลงทุน 2) พัฒนาการพยาบาลมนุษย์ 3) การอำนวยความสะดวกทางการค้า 4) โลจิสติกส์และโครงสร้างพื้นฐาน 5) พัฒนาการท่องเที่ยวและภาคบริการ และ 6) การพัฒนาด้านการเกษตร
- การประชุมระหว่างภาคเอกชนไทย กับภาคเอกชนกัมพูชา ครั้งที่ 1 (The 1st Cambodian – Thai Business Summit 2011) ณ กรุงเทพมหานคร ประเทศกัมพูชา เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2554 ภายใต้นโยบาย 3 วงแหวน 5 ประตุการค้า

2.2.4 กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศไทย – สปป.ลาว

การพัฒนาพื้นที่ชายแดนไทยกับ สปป. ลาว ที่ผ่านมามีการกำหนดโครงการ/แผนงานสำคัญ การพัฒนาพื้นที่ในด้านต่างๆ ภายใต้กรอบความร่วมมือกันของรัฐบาลของสองประเทศ ทั้งในความสัมพันธ์ ทวิภาคี และพหุภาคี ดังนี้

กรอบความร่วมมือภาครัฐในระดับทวิภาคี

- ข้อตกลงทางการค้า (Trade Agreement) ระหว่างไทย – สปป. ลาว ลงนามเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2521 และลงนามแก้ไขปรับปรุงเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2534 ต่อมาได้จัดตั้ง คณะกรรมการร่วมทางการค้า (Joint Trade Committee : JTC) ระดับรัฐมนตรี ภายใต้ ข้อตกลงดังกล่าว มีการประชุมไปแล้ว 1 ครั้งเมื่อวันที่ 16 – 17 กรกฎาคม 2541 ณ กรุงเทพฯ และภายหลังได้เปลี่ยนชื่อเป็นการประชุมแผนความร่วมมือระหว่างกระทรวงพาณิชย์ แห่งราชอาณาจักรไทยกับกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้าแห่ง สปป. ลาว มีการประชุมไปแล้ว 5 ครั้ง ครั้งล่าสุด เมื่อวันที่ 8 – 9 สิงหาคม 2556 ณ นครหลวงเวียงจันทน์ สปป. ลาว โดยเป็นกลไกเพื่อส่งเสริมการค้าและจัดอุปสรรคทางการค้าระหว่างกัน
- ความตกลงเพื่อจัดตั้งคณะกรรมการว่าด้วยความร่วมมือไทย – สปป. ลาว (Joint Commission : JC) ลงนามเมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2534 มีการประชุมไปแล้ว 16 ครั้ง ในการประชุม เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2556 ณ จังหวัดเชียงใหม่ การประชุมคณะกรรมการ

ร่วมว่าด้วยความร่วมมือ ไทย – สปป. ลาว (Joint Commission : JC) เป็นกลไกหลักที่กำกับดูแลภาพรวมความสัมพันธ์ไทย – สปป. ลาว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลักดันความร่วมมือในสาขาต่าง ๆ ให้คืบหน้าอย่างต่อเนื่อง และแก้ไขประเด็นสำคัญต่างๆ ที่คั่งค้าง และทบทวนความสัมพันธ์ทวิภาคีในภาพรวม และในการประชุมครั้งล่าสุด เมื่อวันที่ 26 – 27 พฤศจิกายน 2557 ได้มีการประชุม JC ไทย – สปป. ลาว ครั้งนี้ ทั้งสองฝ่ายจะให้ความสำคัญกับความร่วมมือ 4 เรื่องหลัก ได้แก่ (1) การพัฒนาพื้นที่ชายแดนรวมทั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (2) การพัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งและการเชื่อมโยงในภูมิภาค รวมทั้งเส้นทางรถไฟ จีน – สปป. ลาว – ไทย (3) การระดมทุนของ สปป. ลาว ในตลาดทุนไทยและการพัฒนาตลาดทุนและตลาดหลักทรัพย์ของ สปป. ลาว รวมถึงการสนับสนุนด้านวิชาการด้านการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ และ (4) ความร่วมมือด้านแรงงาน การพิสูจน์สัญชาติแรงงานชาวลาวในไทย แรงงานรายวัน และตามฤดูกาลตามแนวชายแดน และการจัดทำ smart card สำหรับแรงงานดังกล่าว รวมทั้งหารือเกี่ยวกับแนวคิด “ทศวรรษแห่งสายสัมพันธ์ไทย – สปป. ลาว” (Decade of Thai – Lao People’s Relations) ด้วย

- ความตกลงว่าด้วยกรอบความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจไทย – สปป. ลาว ลงนามเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2547 ณ เมืองปากเซ แขวงจำปาสัก สปป. ลาว ทั้งสองฝ่ายได้หารือในปัญหาที่คั่งค้างเป็นเวลานาน และหาทางออกที่เหมาะสมร่วมกัน และได้ผลักดันความร่วมมือในเรื่องต่างๆ เพื่อผลประโยชน์ร่วมกันโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งสองฝ่ายได้นำผลการประชุมดังกล่าวมาปฏิบัติจนมีผลคืบหน้า สรุปด้านการเมืองและความมั่นคงและด้านเศรษฐกิจ ได้ดังนี้

- **ด้านการเมืองและความมั่นคง**

- การลงนามความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านความมั่นคงบริเวณชายแดน ไทย – สปป. ลาว ระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงป้องกันประเทศ เมื่อเดือนมีนาคม 2551 ที่นครหลวงเวียงจันทน์ เพื่อเป็นกรอบในการปฏิบัติงานให้ชายแดนไทย – สปป. ลาว เป็นชายแดนแห่งมิตรภาพ สันติภาพ และความมั่นคง
- การแก้ไขปัญหาบุคคลผู้ไม่หวังดีต่อความสัมพันธ์ไทย – สปป. ลาว หรือ “คนไม่ดี” ทางกรมไทยได้ยืนยันกับ สปป. ลาว ในทุกโอกาสว่า รัฐบาลไทยมีนโยบายชัดเจนที่จะไม่ยินยอมให้กลุ่มหรือบุคคลใด ใช้ดินแดนไทยเป็นฐานหรือทางผ่านเข้าไปก่อความไม่สงบในประเทศเพื่อนบ้านและได้ดำเนินการอย่างจริงจัง
- การสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนไทย – สปป. ลาว เขตแดนไทย – สปป. ลาว มีระยะทางทั้งสิ้นประมาณ 1,810 กิโลเมตร แบ่งเป็นเขตแดนทางบก 702 กิโลเมตร

และเขตแดนทางน้ำ 1,108 กิโลเมตร ไทยและ สปป. ลาว ได้ลงนามความตกลงเกี่ยวกับการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนตลอดแนวร่วมกัน

- ความร่วมมือด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ด้านเศรษฐกิจ

- การให้สิทธิพิเศษด้านภาษีศุลกากรในการนำเข้าสินค้าเกษตรจาก สปป. ลาว ไทยมีนโยบายสนับสนุนการนำเข้าสินค้าเกษตรจากประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้ง สปป. ลาว ทั้งในกรอบอาเซียน และ ACMECS เพื่อช่วยพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้าน สำหรับในปี 2547 ไทยได้ให้สิทธิพิเศษด้านภาษีศุลกากรในการนำเข้าสินค้าเกษตรจาก สปป. ลาว ทั้งในรูปของการให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรแก่ประเทศสมาชิกอาเซียนใหม่ (ASEAN Integration System of Preferences – AISP) และยกเว้นอากรขาเข้าสินค้าในลักษณะ One Way Free Trade
 - ความร่วมมือด้านคมนาคมขนส่ง กระทรวงคมนาคมไทยและ สปป. ลาว ได้ประชุมหารือ เพื่อแก้ไขความไม่สะดวกในการสัญจรของประชาชนและยานพาหนะและได้ร่วมกันกำหนดแนวทางปฏิบัติ
- บันทึกความเข้าใจสามฝ่าย รัฐบาลแห่ง สปป. ลาว ราชอาณาจักรไทย และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ว่าด้วยความร่วมมือเพื่อการใช้ประโยชน์สูงสุดจากสะพานมิตรภาพ 2 (มุกดาหาร – สะหวันนะเขต) และเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจแนวตะวันออก – ตะวันตก เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2550 ณ แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว

กรอบความร่วมมือภาครัฐในระดับพหุภาคี

- ความสัมพันธ์ในกรอบอาเซียน : ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) โดยมีประเทศสมาชิกรวม 10 ประเทศได้แก่ ไทย เมียนมาร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ เวียดนาม สปป. ลาว กัมพูชา บรูไน ปัจจุบันอาเซียนเป็นกลุ่มเศรษฐกิจภูมิภาคขนาดใหญ่ มีประชากร รวมกันเกือบ 500 ล้านคน เพื่อที่จะให้มีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกัน จะทำให้มีผลประโยชน์อำนาจต่อรองต่างๆ กับคู่ค้าได้มากขึ้น และการนำเข้า ส่งออกของชาติในอาเซียนก็จะเสรี ยกเว้นสินค้าบางชนิดที่แต่ละประเทศอาจจะขอไว้ไม่ลดภาษีนำเข้า (เรียกว่าสินค้าอ่อนไหว) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และมีผลเป็นรูปธรรม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558

- กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (Greater Mekong Sub – region Economic Cooperation: GMS – EC) ตั้งแต่ปี 2535 ประกอบด้วย ประเทศสมาชิก 6 ประเทศ ได้แก่ กัมพูชา สปป. ลาว เมียนมาร์ เวียดนาม ไทย และจีนตอนใต้ มีความก้าวหน้าที่สำคัญ คือ การพัฒนาเส้นทางเศรษฐกิจ (Economic Corridors) เชื่อมโยงระหว่างกัน และการจัดทำความตกลงว่าด้วยการขนส่งข้ามพรมแดน (Cross Border Transport Agreement : CBTA) ซึ่งกลุ่มความร่วมมือนี้ มีความต้องการที่จะพัฒนาเศรษฐกิจแบบยั่งยืน และลดความยากจน รวมทั้งเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันในระบบเศรษฐกิจโลก กลุ่มหกเหลี่ยมเศรษฐกิจจะให้ความร่วมมือใน 9 สาขา คือ 1) คมนาคมขนส่ง 2) โทรคมนาคม 3) พลังงาน 4) การค้า 5) การลงทุน 6) เกษตร 7) สิ่งแวดล้อม 8) การท่องเที่ยว และ 9) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
- ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อิระวดี – เจ้าพระยา – แม่น้ำโขง (Ayeyawady – Chao Phraya – Mekong Economic Cooperation Strategy: ACMECS) จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2546 ประกอบด้วย ประเทศสมาชิก 5 ประเทศ ได้แก่ กัมพูชา สปป. ลาว เมียนมาร์ เวียดนาม และไทย โดยได้ร่วมกันออกปฏิญญาพุกาม (Pagan Declaration) และแผนปฏิบัติการ (Plan of Action) โดยกลุ่ม ACMECS มีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดช่องทางระหว่างประเทศไทย กับประเทศเพื่อนบ้าน โดยสร้างความร่วมมือกันภายในภูมิภาคและกรอบการค้าแบบทวิภาคี ระหว่างกัน ครอบคลุมความร่วมมือ 5 สาขา ได้แก่ 1) การอำนวยความสะดวกด้านการค้าและการลงทุน 2) ความร่วมมือด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม 3) การเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคม 4) การท่องเที่ยว และ 5) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

กรอบความร่วมมือภาคเอกชน

- ความตกลงระหว่างสภาการค้าและอุตสาหกรรมแห่งชาติ สปป. ลาว และสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ลงนามเมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2535 ณ นครหลวงเวียงจันทน์ โดยมีการทำข้อตกลงความร่วมมือครั้งล่าสุด ในการประชุมของภาคเอกชนไทย – สปป. ลาว ระหว่างวันที่ 26 – 27 มกราคม 2554 ซึ่งเป็นการประชุมระหว่างภาคเอกชนทั้งสองประเทศ ได้แก่ หอการค้าจังหวัด สภาอุตสาหกรรมจังหวัดของไทย และหน่วยงานที่รับผิดชอบฝ่ายไทย และ สปป. ลาว ได้แก่ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ และกรมนโยบายการค้าต่างประเทศ ของ สปป. ลาว การประชุมจะแบ่งเป็น 5 กลุ่มความร่วมมือ ได้แก่ 1) การค้า 2) การลงทุน 3) เกษตรกรรม 4) โลจิสติกส์ การท่องเที่ยว และ 5) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

- การประชุมความร่วมมือทางด้านธุรกิจ สปป. ลาว – ไทย เพื่อก้าวไปเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ครั้งที่ 1 (The 1st LAOS – THAI Business Cooperation) เมื่อวันที่ 26 – 30 มกราคม 2554 ภายใต้นโยบาย 3 วงแหวน 5 ประตุการค้า โดยการดำเนินการในประตุอีสาน (สปป. ลาว – ไทย) จัดขึ้น ณ ศูนย์แสดงสินค้า สปป. ลาว – ไอเทค (LAO – ITECC) กรุงเทพมหานคร สปป. ลาว โดยงานดังกล่าว มีความร่วมมือดังนี้
 1. การจับคู่ธุรกิจ (Business Matching) ระหว่างนักธุรกิจไทยกับนักธุรกิจ สปป. ลาว ระหว่างวันที่ 26 – 30 มกราคม 2554 โดยกรมพัฒนาธุรกิจการค้าเป็นผู้รับผิดชอบ และประสานงานกับสภาการค้าและอุตสาหกรรมแห่งชาติ สปป. ลาว ให้แต่ละฝ่ายเสนอความต้องการที่นักธุรกิจต้องการจับคู่ธุรกิจ ฝ่าย สปป. ลาว สนใจให้นักลงทุนไทยมาลงทุนใน สปป. ลาว ด้านศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อทำการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีต่างๆ ศูนย์ฝึกฝีมือแรงงาน และต้องการให้นักลงทุนไทยเข้ามาลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ สำหรับ UP Stream Industry สำหรับแร่ทองแดงการผลิตเอทานอลจากกากน้ำตาล และกากมันสำปะหลัง รวมทั้งผลิตภัณฑ์จากไม้ และนักธุรกิจไทยสนใจ ได้แก่ ธุรกิจแพนไซส์ สินค้าครัวเรือน ผลิตภัณฑ์สปา ผลิตภัณฑ์ขายตรง ธุรกิจโลจิสติกส์ ธุรกิจด้านสุขภาพ Contract Farming ธุรกิจการท่องเที่ยว ฯลฯ
 2. เพื่อเป็นการสร้างโอกาสทำธุรกิจร่วมกันระหว่างนักธุรกิจชาวลาว – ไทยในอนาคต โดยฝ่ายไทยได้เสนอแนวคิดเรื่องต่างๆ เช่น การจัดหลักสูตรฝึกอบรมลูกเจ้าของธุรกิจไทยและ สปป. ลาว ให้เข้าร่วมกิจกรรมด้วยกัน เพื่อจะได้รู้จักและสร้างเครือข่ายการร่วมทุนให้เกิดธุรกิจระหว่างประเทศ

ความร่วมมือในครั้งนี้ จะเป็นการสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการในภูมิภาคได้ใช้ประโยชน์และเตรียมพร้อมการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และจะส่งเสริมให้มีการค้าชายแดนและเพิ่มมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10 ตามเป้าหมายการส่งออกรวมของไทยอย่างแน่นอน ทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้มีการขยายฐานการผลิตสินค้าและเกษตรกรรมใน สปป. ลาว และส่งเสริมการลงทุนทั้งด้านสินค้าและบริการ รวมทั้งการท่องเที่ยว ซึ่งไทยจะได้รับประโยชน์ในด้านการลดต้นทุนการผลิต และการได้รับสิทธิพิเศษของ สปป. ลาว ที่ได้รับการลดภาษีนำเข้าจากประเทศพัฒนาแล้ว นอกจากนี้ ยังส่งเสริมให้ผู้ประกอบการไทย โดยเฉพาะผู้ประกอบการในภูมิภาคได้เตรียมความพร้อมและสร้างเครือข่ายทางการค้าเพื่อรองรับการเปิดเสรีอาเซียนในปี 2558 อีกด้วย

2.3 แนวทางการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตชายแดนในต่างประเทศ

คณะทำงานได้ทำการศึกษาและทบทวนการส่งเสริมการลงทุนในเขตชายแดนในต่างประเทศ โดยทำการศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนของประเทศเพื่อนบ้านซึ่งมีอาณาเขตชายแดนติดกับประเทศไทย และเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของประเทศอื่นๆ ซึ่งมีความน่าสนใจ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนของประเทศเพื่อนบ้าน

ประเทศเพื่อนบ้านของไทยได้เริ่มมีการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone – SEZ) หลายแห่ง ทั้งที่ดำเนินการเปิดเรียบร้อยแล้วและที่อยู่ในระหว่างการวางแผนดำเนินงาน นับเป็นโอกาสอันดีที่ไทยจะประสานให้เกิดความร่วมมือระหว่างกันในการส่งเสริมการค้าการลงทุนในภูมิภาคให้เติบโตมากยิ่งขึ้น เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ที่เพิ่งเกิดขึ้น ซึ่งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของประเทศเพื่อนบ้านที่มีอาณาเขตติดต่อกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของไทย มีดังนี้ (ตามตารางที่ 2.4)

ตารางที่ 2.4 เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของประเทศเพื่อนบ้านที่มีอาณาเขตติดกับประเทศไทย

ชื่อเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ของประเทศเพื่อนบ้าน	มีอาณาเขต ติดต่อกับ	รายละเอียด
1. เมียนมาร์ - เขตพัฒนา เศรษฐกิจพิเศษเมียวดี	อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก	<p>เมืองเมียวดีอยู่ในรัฐกะเหรี่ยง มีพรมแดนติดกับ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก มีแม่น้ำเมยเป็นเขตกัน และมีสะพานมิตรภาพไทย - เมียนมาร์ เป็นเส้นทางเชื่อมโยงการค้าระหว่างกัน ซึ่งทำเลที่ตั้งของเมืองเมียวดีอยู่ใกล้เมืองเศรษฐกิจสำคัญของเมียนมาร์ อาทิ เมืองย่างกุ้ง และเมืองมาละแหม่ง อีกทั้งยังอยู่บนเส้นทางเศรษฐกิจตามแนวตะวันออก - ตะวันตก (East - West Economic Corridor : EWEC) ซึ่งเป็นจุดกระจายสินค้าสำคัญของไทยในเมียนมาร์ ทางรัฐบาลไทยและรัฐบาลเมียนมาร์ จึงมีแนวคิดที่สอดคล้องกันในการพัฒนาพื้นที่ชายแดนบริเวณดังกล่าวให้เป็นเมืองคู่แฝดกับแม่สอด เพื่อกระตุ้นการค้าการลงทุนระหว่างกัน</p> <p>โดยเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีนี้มุ่งเน้นสนับสนุนอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น รวมถึงกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค สำหรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเมียวดี จัดตั้งเมื่อปี 2552 มีพื้นที่ประมาณ 496 เอเคอร์ ภายในประกอบไปด้วย โซนพักสินค้านำเข้าและส่งออก ศูนย์บริการศุลกากร แบบ OSS โซนขนถ่ายสินค้า และเขตนิคมอุตสาหกรรม เป็นต้น</p> <p>ในเรื่องของสิทธิพิเศษสำหรับนักลงทุน ทางรัฐบาลเมียนมาร์ได้มีการปรับกฎระเบียบการนำเข้าส่งออกสินค้าผ่านเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเมียวดี จากเดิมที่ต้องขอใบอนุญาตที่มีกรนำเข้าสินค้ากว่า 8,000 ชนิด แต่ขณะนี้ ได้ยกเว้น 1,926 ชนิด โดยไม่จำเป็นต้องขอใบอนุญาต ในกลุ่มของสินค้าอุปโภคบริโภค สินค้าการเกษตร และอุปกรณ์การเกษตร และสินค้าธุรกิจเสื้อผ้าสำเร็จรูป ขณะที่ผู้ประกอบการนำเข้า และส่งออกที่เข้าสู่ระบบการค้าถูกต้องตามกฎหมายทั้งประเทศมีกว่า 1,800 บริษัท และคาดว่าหลังจากนี้จะมีสัดส่วนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มที่ยังไม่ลงทะเบียนจะเข้ามาสู่ระบบมากขึ้น</p> <p>ด้านการคมนาคมมีการปรับปรุงเส้นทางคมนาคมระหว่างจังหวัดเมียวดีไปยังจังหวัดกอกาเรก คาดว่าดำเนินการก่อสร้างเสร็จภายในปี 2558 จะทำให้เส้นทางจากแม่สอดไปยังเมืองมาละแหม่ง เมืองหลวงของรัฐมอญ และเข้าสู่ย่างกุ้งสะดวกยิ่งขึ้น ใช้เวลาเดินทางเพียง 1 วัน จากปกติทุกวันนี้ต้องวิ่งรถขาเข้าสลับกับวิ่งรถขาออกไม่สามารถสวนทางกันได้ การเตรียมการด้านเทคโนโลยีมีการติดตั้งเครื่องเอ็กซ์เรย์ตู้คอนเทนเนอร์ เข้ามาตรวจสอบสินค้านำเข้า และส่งออกให้รวดเร็วยิ่งขึ้น</p>
2. กัมพูชา - เขตนิคม อุตสาหกรรมพิเศษปอยเปตโอ เนียง เมืองปอยเปต	อำเภอ อรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว	<p>มีพื้นที่รวม 2,919 ไร่ จังหวัดบันเตียเมียนเจยอยู่ห่างชายแดนไทย 10 กม. ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 300 กม. ใช้เวลาเดินทางด้วยรถจากกรุงเทพฯ ไม่เกิน 3 ชั่วโมงครึ่ง และอยู่ห่างจากท่าเรือแหลมฉบังของไทย 250 กม.</p> <p>- นิคมอุตสาหกรรมฯ ได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่จากรัฐบาลกัมพูชา โดยเฉพาะอย่างยิ่งนายจอม ประสิทธิ์ รัฐมนตรีอาวุโส และรัฐมนตรีการค้าของกัมพูชา</p>

ชื่อเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ของประเทศเพื่อนบ้าน	มีอาณาเขต ติดต่อกับ	รายละเอียด
		<p>- เฟสแรกของนิคมอุตสาหกรรมมีพื้นที่ 386.3 เฮกตาร์ (ประมาณ 2,356 ไร่) มีสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐานครบถ้วน ระบบส่งพลังงาน บำบัดน้ำเสีย พื้นที่สำหรับอยู่อาศัย ฯลฯ และมีมาตรการหลากหลายเพื่อจูงใจนักลงทุนต่างชาติ เช่น การตั้ง One-stop service center การยกเว้นอากรนำเข้าเครื่องจักร วัตถุดิบ การยกเว้นภาษีต่าง ๆ (0% VAT, tax Holiday) ไม่จำกัดการส่งกำไรกลับประเทศ รวมทั้งสามารถรองรับธุรกรรมทางการเงินด้วยสกุลเงินของสหรัฐฯ กัมพูชา และไทย</p> <p>- อุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ อาทิ สิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม และอุตสาหกรรมตัดเย็บ เครื่องจักรกลการเกษตร สินค้าเกษตรแปรรูป ชิ้นส่วนมอเตอร์ไซค์ และอุตสาหกรรมแก้ว-กระจก เป็นต้น</p> <p>- นักลงทุนต่างชาติสามารถเป็นเจ้าของอุตสาหกรรมได้ทั้งหมด (100% ownership) และเช่าที่ดินได้สูงสุด 70 ปี (ต่ออายุได้)</p> <p>- การลงทุนของต่างชาติจะได้รับการคุ้มครองโดยไม่เลือกปฏิบัติ</p> <p>- นักลงทุนไทยสามารถใช้ประโยชน์จากต้นทุนแรงงานของกัมพูชาที่ต่ำกว่าค่าแรงขั้นต่ำของไทยมาก (ผู้บริหารนิคมอุตสาหกรรมฯ ระบุว่า ค่าจ้างแรงงานในนิคมอุตสาหกรรมฯ ไม่เกิน 120 บาท/วัน)</p>
3. กัมพูชา-เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเกาะกง	อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด	<p>ตั้งอยู่ที่จังหวัดเกาะกงเชื่อมโยงกับ SEZ ไทยที่อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด ซึ่งเป็นบริเวณที่เหมาะสมกับการลงทุนในธุรกิจอาหารทะเลและการท่องเที่ยว เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเกาะกง กัมพูชา เป็นโครงการเชื่อมโยงกับเขต SEZ ตราด ซึ่งอาจใช้เป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมเพื่อส่งออก โดยที่ฝั่งไทยอาจไม่ต้องลงทุนสร้างนิคมอุตสาหกรรมชายแดนที่อำเภอคลองใหญ่ เพราะไม่มีพื้นที่ขนาดใหญ่รองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจขนาดใหญ่ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเกาะกง มีพื้นที่ทั้งหมด 2,100 ไร่ เปรียบเสมือนประตูการค้าระหว่างไทย-กัมพูชา เนื่องจากทำเลที่ตั้งอยู่ในจุดศูนย์กลางที่จะเชื่อมโยงกับเมืองสำคัญทั้งของไทยและกัมพูชา โดยตั้งอยู่ห่างจากท่าเรือแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรีเพียง 330 กิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพฯ 400 กิโลเมตร ห่างจากพนมเปญเพียง 297 กิโลเมตร และห่างจากท่าเรือสีหนุวิลล์ 233 กิโลเมตร ปัจจุบันการขนส่งสินค้าทางบกมีความสะดวกรวดเร็ว เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเกาะกงอยู่ภายใต้การบริหารงานของ "ฟัด สุภาภา" สมาชิกวุฒิสภากัมพูชา ในนามบริษัท เกาะกง เซก จำกัด (KOH KONG SEZ CO., LTD.) โดยได้รับสัมปทานจากรัฐบาลกัมพูชา ให้ตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษบริเวณชายแดนด้านจังหวัดเกาะกง ติดกับอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด เมื่อปี 2549 ทั้งนี้ มีการกำหนดอัตราค่าเช่าที่ดินเป็น 2 ระยะ คือ เช่า 30 ปี ค่าเช่า 30 ดอลลาร์สหรัฐต่อ 1 ตารางกิโลเมตร ส่วนการเช่าระยะยาว 50 ปี อยู่ที่ 40 ดอลลาร์สหรัฐต่อ 1 ตร.กม. และเสียค่าไฟฟ้า 6 บาท/กิโลวัตต์ น้ำ 15 บาทต่อ 1 ลูกบาศก์เมตร และเสียภาษีอื่นๆ 1 บาทต่อ 1 ตร.กม./เดือน ปัจจุบันมีกลุ่มทุนเข้าไปตั้งโรงงาน 5 บริษัท ได้แก่</p>

ชื่อเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ของประเทศเพื่อนบ้าน	มีอาณาเขต ติดต่อกับ	รายละเอียด
		<ol style="list-style-type: none"> 1) บริษัท แคมโก มอเตอร์ จำกัด จากเกาหลี เข้าพื้นที่ 165,264 ตร.ม. ผลิตและประกอบอุปกรณ์ไฟฟ้าที่ใช้ในรถยนต์ ฮุนได เข้ามาตั้งเมื่อปี 2551 2) บริษัท ยายากิ จำกัด จากญี่ปุ่น เข้าพื้นที่ 60,900 ตร.ม. ผลิตสายไฟฟ้าเพื่อส่งออก ตั้งเมื่อปี 2555 3) บริษัท มิกาช่า จำกัด จากญี่ปุ่น เข้าพื้นที่ 29,900 ตร.ม. ผลิตลูกฟุตบอล, อุปกรณ์กีฬา ตั้งเมื่อปี 2556 4) บริษัท เคเคเอ็น แอพพาวเรล จำกัด จากไทย ผลิตเสื้อผ้ากีฬาแบรนด์ไนกี้, อาดีดาส ตั้งเมื่อปี 2555 ขณะนี้มีการเช่าพื้นที่ขยายเฟส 2 จะเริ่มดำเนินการปลายปี 2557 5) บริษัท ฮานา ไมโครอิเล็กทรอนิกส์ จำกัด จากไทย ผลิตชิปไฟฟ้าส่งออก เข้ามาตั้งโรงงานปี 2557 โรงงานส่วนใหญ่ จะผลิตสินค้าแล้วขนส่งมาที่ท่าเรือแหลมฉบัง เพื่อส่งออกต่างประเทศ <p>ขณะนี้มีการเช่าที่ดินเพื่อตั้งโรงงานอุตสาหกรรมเพียงร้อยละ 16 เท่านั้น จากพื้นที่รวมทั้งหมด 2,100 ไร่ มีพื้นที่เหลือรองรับการลงทุนได้อีกร้อยละ 84 จุดที่ตั้งจุดศูนย์กลาง คือ มีระบบสาธารณูปโภค มีค่าแรงขั้นต่ำเพียง 4,000 บาท/เดือน หรือเดือนละ 120-130 ดอลลาร์สหรัฐ มีที่พักคนงานจำนวนมากให้เช่าในอัตรา 1,600 บาท/ห้อง/เดือน</p> <p>นอกจากนั้น ยังได้สิทธิประโยชน์หลายด้าน เช่น การยกเว้นภาษี GSP ประเภทสิ่งทอและสินค้าเกษตรบางรายการจากจีนทั้งหมด ยกเว้นภาษีนำเข้าเครื่องจักร วัตถุดิบทั้งในการก่อสร้างและในโรงงาน ยกเว้นภาษีรายได้ 9 ปี จากนั้นเสียภาษีรายได้ร้อยละ 20 ที่สำคัญยังมีสำนักงานศุลกากรบริการส่งออก-นำเข้าแบบจุดเดียวแบบเบ็ดเสร็จ (OSS) ในบริเวณด้านหน้าเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเกาะกง สามารถทำธุรกรรมส่งออก-นำเข้าได้โดยไม่ต้องไปผ่านพิธีการศุลกากรที่พนมเปญคือจุดได้เปรียบของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเกาะกง</p>
4. สปป. ลาว - เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสะหวัน-เซโน	พื้นที่ชายแดน จังหวัด มุกดาหาร	ตั้งอยู่ในแขวงสะหวันนะเขต สามารถเชื่อมโยงการค้าการลงทุนระหว่างไทย สปป. ลาว และเวียดนาม ผ่านถนนหมายเลข 9 ภายใต้ระเบียบเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor) โดยจะเชื่อมโยงกับ SEZ ของไทยที่จังหวัดมุกดาหาร รัฐบาล สปป. ลาว ได้ออกคำสั่งนายกรัฐมนตรี ฉบับที่ 2/นย ลงวันที่ 21 มกราคม 2545 ว่าด้วยการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ สะหวัน-เซโน ซึ่งได้ดำเนินการศึกษาโดย JICA แต่เนื่องจากประกาศฉบับนี้ระบุอำนาจหน้าที่ของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ สะหวัน-เซโนไม่ชัดเจนทำให้มีปัญหาในการบริหารงาน จึงได้มีการออกคำสั่งนายกรัฐมนตรี ฉบับที่ 148/นย ลงวันที่ 29 กันยายน 2546 ว่าด้วยเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ สะหวัน-เซโน มาทดแทนและมีผลบังคับใช้แทนฉบับที่ 2/นย ลงวันที่ 21 มกราคม 2545

ชื่อเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ของประเทศเพื่อนบ้าน	มีอาณาเขต ติดต่อกับ	รายละเอียด
		<p>การจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ สหวัน-เซโน เพื่อให้เป็นศูนย์กลางการค้า การลงทุนและการบริการแห่งหนึ่งในภูมิภาค โดยอาศัยจุดเด่นในด้านที่ตั้งของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ สหวัน-เซโน ซึ่งตั้งอยู่บนเส้นทางหมายเลข 9 อันเป็นส่วนหนึ่งของแนวระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor- EWEC) ในการดึงดูด และส่งเสริมการลงทุน และสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อเอื้ออำนวยให้เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ สหวัน-เซโน เป็นแหล่งอุตสาหกรรมที่ทันสมัยของประเทศ ช่วยสร้างอาชีพและยกระดับความรู้ความสามารถด้านฝีมือแรงงานในอุตสาหกรรมของประเทศ</p> <p>ทั้งนี้ ธุรกิจที่มีศักยภาพ ได้แก่ ธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์ รวมถึงการท่องเที่ยวเนื่องจากมีจุดเด่นที่สามารถเดินทางข้ามไปมาระหว่าง 3 ประเทศได้ภายในวันเดียว</p>
5. มาเลเซีย – เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรัฐเคดาห์	อำเภอสะเดา และด่านสะเดา และด่านปาดังเบซาร์ จังหวัดสงขลา	<p>รัฐเคดาห์ ตั้งอยู่ตรงข้ามกับอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ซึ่งการค้าชายแดนนับเป็นส่วนประกอบหลักในการเพิ่มพูนรายได้ให้กับทั้งประเทศไทยและมาเลเซีย ทางรัฐบาลมาเลเซียยังได้ประกาศนโยบาย พัฒนาโครงการขนาดใหญ่ในพื้นที่ติดต่อชายแดนไทย ซึ่งทางรัฐบาลมาเลเซียมีการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษขึ้นมารองรับการค้า การลงทุน ที่เกิดขึ้น ได้แก่ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ บุกิตฮิตัม (Bukit Kayu Hitam) ซึ่งมาเลเซียกำหนดให้อุตสาหกรรมหลักเป็นยานยนต์ และชิ้นส่วนยานยนต์ นอกจากนี้ ยังมีโครงการพัฒนาให้เมืองโกตา ปูตรา (Kota Putra) เป็นเมืองอุตสาหกรรมเกษตร โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ยาง ซึ่งอาจเชื่อมโยงกับโครงการ Rubber City ในจังหวัดสงขลาได้ ซึ่งมีพื้นที่พัฒนาถึง 2,000 เอเคอร์ ในความร่วมมือครั้งนี้ นับเป็นโอกาสของประเทศไทยที่จะเชื่อมต่อประเทศมาเลเซียเพื่อเป็นประตูการค้า โดยผ่านทางท่าเรือปีนัง</p>

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคเอเชียที่น่าสนใจ

นอกจากเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของประเทศเพื่อนบ้านแล้ว คณะทำงานได้ศึกษาทบทวนเขตพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ ที่น่าสนใจในภูมิภาคเอเชีย ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน – เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเซินเจิ้น และมาเลเซีย – เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอิสกันดาร์ มีรายละเอียด ดังนี้

1. สาธารณรัฐประชาชนจีน – เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเซินเจิ้น

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเซินเจิ้น เปิดดำเนินการเมื่อปี 2523 ครอบคลุมพื้นที่ 1,953 ตร.กม. เป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจแห่งแรกของจีนและประสบความสำเร็จมากที่สุด ซึ่งจะเน้นการส่งเสริมอุตสาหกรรมเทคโนโลยีชีวภาพ การผลิตยา การก่อสร้างและวัสดุก่อสร้าง เคมีภัณฑ์ ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ การประกอบและผลิตอิเล็กทรอนิกส์ การผลิตเครื่องมืออุตสาหกรรมและเครื่องมือวัด อุปกรณ์ทางการแพทย์ การวิจัยและพัฒนา และอุปกรณ์โทรคมนาคม

ทั้งนี้ สิทธิประโยชน์ของผู้ประกอบการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเซินเจิ้น มีดังนี้

- 1) ในการประกอบการ ผู้ประกอบการมีอิสระที่จะประกอบกิจการภายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และในการจ้างชาวต่างประเทศเฉพาะงานด้านเทคนิคและบริหารจัดการ
- 2) เครื่องจักร ชิ้นส่วน วัตถุดิบ และสิ่งอื่นที่นำเข้ามาจากต่างประเทศเพื่อใช้ในการประกอบการภายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษได้รับการยกเว้นอากรขาเข้า
- 3) ภาษีเงินได้ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษคิดในอัตราร้อยละ 15 แต่หากผู้ประกอบการใดประกอบกิจการ ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภายใน 12 ปี นับแต่วันที่กฎหมายมีผลใช้บังคับ หรือมีการลงทุนตั้งแต่ 5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณ 200 ล้านบาท) ขึ้นไป หรือผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีระดับสูง หรือที่มีผลประกอบการดีจะได้รับการพิจารณาลดหย่อนภาษีเป็นกรณีพิเศษ
- 4) ค่าเช่าที่ดินในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษต่ำมาก เมื่อเทียบกับอัตราค่าเช่านอกเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

นอกจากนี้ ยังมีเงื่อนไขในการประกอบการ ดังนี้

- 1) ผลผลิตที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิตในเขตพิเศษต้องส่งออกทั้งหมด ถ้าประสงค์จะขายในประเทศ จีนต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการมณฑลกว่างตุงเพื่อการบริหารจัดการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (Guangdong Province Committee for Administering Special Economic Zones : GPC) และต้องเสียอากร
- 2) การส่งเงินได้หลังหักค่าใช้จ่ายและภาษีออกนอกประเทศต้องกระทำผ่านธนาคารชาติจีน หรือธนาคารที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเท่านั้น
- 3) ผู้ประกอบการต้องทำประกันภัยกับบริษัทประกันภัยแห่งชาติจีนหรือบริษัทที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการในพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเท่านั้น
- 4) การจ้างแรงงานที่มีใช้แรงงานด้านเทคนิคและบริการจัดการ ต้องใช้แรงงานจีนซึ่ง “บริษัทจัดหางานในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ” ที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายนี้เป็นผู้จัดทำมาให้ ในกรณีนี้พนักงานและคนงานชาวจีนทุกคนที่จะทำงานภายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษต้องผ่านการทดสอบจากบริษัทดังกล่าว ก่อนการจ้างงานด้วย สำหรับแบบของสัญญาจ้างงานเป็นไปตามที่คณะกรรมการมณฑลกว่างตุงเพื่อการบริหารจัดการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (Guangdong Province Committee for Administering Special Economic Zones: GPC) กำหนด นอกจากนี้ผู้ประกอบการต้องมีมาตรการคุ้มครองความปลอดภัยในการทำงานและสุขอนามัยของพนักงานและคนงานด้วย
- 5) การเลิกกิจการต้องแจ้งเหตุผลให้คณะกรรมการมณฑลกว่างตุง เพื่อการบริหารจัดการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (Guangdong Province Committee for Administering Special Economic Zones : GPC) ทราบก่อนเข้าสู่กระบวนการเลิกกิจการ

2. มาเลเซีย – เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอิสกันดาร์

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอิสกันดาร์ ตั้งขึ้นในปี 2549 เป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างมาเลเซียและสิงคโปร์ มีเนื้อที่ 2,217 ตารางกิโลเมตร (ใหญ่กว่าประเทศสิงคโปร์ประมาณ 3 เท่า) มีประชากรอาศัยอยู่ 1.4 ล้านคน ตั้งอยู่ในรัฐยะโฮร์ทางตอนใต้ของมาเลเซีย ซึ่งอยู่ตอนใต้สุดของคาบสมุทรอินโดจีนติดกับประเทศสิงคโปร์ ปัจจุบันถือว่าเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจสำคัญและมีแนวโน้มเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยจัดตั้งเป็นพื้นที่แรกในระบียงเศรษฐกิจห้าแห่ง เน้นการพัฒนาการบริการที่ใช้แรงงานวิชาชีพ ได้แก่ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการศึกษา ด้านสุขภาพ ด้านโลจิสติกส์ ด้านการท่องเที่ยวและสันทนาการ และด้านธุรกรรมทางการเงิน และอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานมีทักษะ ได้แก่ ปิโตรเคมีและไบโอดีเซล อิเล็กทรอนิกส์ และการแปรรูปอาหารและวัตถุดิบทางการเกษตร

ภายในโครงการประกอบด้วยเขตอุตสาหกรรม ท่าเรือ สนามบิน โรงพยาบาล ที่อยู่อาศัยและล่าสุดคือ สวนสนุกโลก์แลนด์ (LEGOLAND® Malaysia Resort) โดยมีนักธุรกิจชาวสิงคโปร์เป็นนักลงทุนรายใหญ่ที่สุด แผนในอนาคตจะมีการขยายธุรกิจไปในด้านการบริการมากขึ้น เช่น ศูนย์การแพทย์ สวนสนุก ที่อยู่อาศัย เป็นต้น

ทั้งนี้ นโยบายการพัฒนาของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอิสกันดาร์ มีดังนี้

การวางแผนพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอิสกันดาร์ เกิดจากการวางแผนนโยบายการพัฒนากายภาพในระดับประเทศ (National Physical Plan : NPP) โดยในปี 2549 รัฐบาลกำหนดให้มีการวางแผนเมืองรวม ปี 2568 (Comprehensive Development 2025) ให้สอดคล้องกับนโยบายพัฒนามาเลเซียให้เป็นประเทศรายได้สูง (High-income Developed Nation) ภายในปี 2563 รัฐบาลได้ครอบคลุมพื้นที่อิสกันดาร์ โดยระบุถึงวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ในการพัฒนา ต่อมารัฐบาลท้องถิ่นของรัฐยะโฮร์ได้แปลงแผนดังกล่าวสู่ผังโครงสร้างของรัฐยะโฮร์และพิมพ์เขียวการพัฒนาพื้นที่อิสกันดาร์ ซึ่งนำมาสู่กรอบการวางแผนเฉพาะพื้นที่ (Special Area Plan : SAP) ของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอิสกันดาร์ โดยมีรายละเอียดของแผนดังนี้

- 1) การแบ่งช่วงเวลาการพัฒนา (Development Phases) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอิสกันดาร์ แบ่งช่วงการพัฒนาเป็น 3 ช่วง ได้แก่ ช่วงที่ 1 (ปี 2550 – 2553) เป็นช่วงวางแผน และสร้างรากฐานการพัฒนา ตลอดจนกำหนดกลุ่มเป้าหมายการลงทุนหลัก ช่วงที่ 2 (ปี 2554 – 2558) เป็นช่วงเสริมความแข็งแกร่งและสร้างการเติบโตของเขตพัฒนาเศรษฐกิจ ตลอดจนกำหนดกลุ่มเป้าหมายการลงทุนที่มีความยั่งยืน และช่วงที่ 3 (ปี 2559 – 2568) เป็นช่วงสร้างความยั่งยืนและคิดค้นนวัตกรรม
- 2) วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การพัฒนาวิสัยทัศน์เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอิสกันดาร์ คือ “การเป็นมหานครระดับโลกอย่างยั่งยืน” และได้แปลงวิสัยทัศน์มาสู่ยุทธศาสตร์หลัก 5 ประการ ได้แก่ 1) การเป็นพื้นที่ชายแดนระดับนานาชาติ 2) การขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจและโครงการกระตุ้นเศรษฐกิจ 3) การสร้างความเท่าเทียมทางเศรษฐกิจและสังคม 4) โครงสร้างกลไกการขับเคลื่อน และ 5) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

ทั้งนี้ สิทธิพิเศษสำหรับนักลงทุนของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอิสกันดาร์ คือ ภาคธุรกิจที่ลงทุนภายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอิสกันดาร์ จะได้รับสิทธิพิเศษด้านต่างๆ เช่น ขั้นตอนทางราชการ ศุลกากร เพื่ออำนวยความสะดวกทางธุรกิจ รวมถึงมาตรการลดหย่อนภาษีจากรายได้ ธุรกิจในสาขาอุตสาหกรรมและบริการต่างๆ ที่ให้การสนับสนุน เป็นต้น

บทที่ 3

ภาพรวมสถานการณ์
พื้นที่ชายแดนไทย – ประเทศเพื่อนบ้าน

ภาพรวมสถานการณ์การค้าชายแดนไทย – ประเทศเพื่อนบ้าน

สำหรับภาพรวมการค้าชายแดนของไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ประกอบด้วย มาเลเซีย เมียนมาร์ สปป. ลาว และกัมพูชา จากข้อมูลสถิติการค้าชายแดนและการค้าผ่านแดนของประเทศไทย ของกองความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ พบว่า ในปี 2556 การค้าชายแดนของไทยกับประเทศเพื่อนบ้านนั้น มีมูลค่าการค้ารวม 924,237.06 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ที่มีมูลค่า 910,500.43 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.51 โดยแบ่งเป็นการส่งออก มูลค่า 560,191.71 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.58 (556,975.93 ล้านบาท) และการนำเข้า มูลค่า 364,045.35 ล้านบาท เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.98 (353,524.50 ล้านบาท) ได้ดุลการค้า มีมูลค่า 196,146.36 ล้านบาท

โดยในปี 2557 การค้าชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน มีมูลค่าการค้ารวม 987,572.22 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงระยะเดียวกันของปี 2556 ร้อยละ 6.85 โดยประเทศมาเลเซียมีมูลค่า เป็นอันดับหนึ่ง 507,655.46 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 51.40 ของมูลค่าการค้าชายแดน รวมทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ เมียนมาร์ มีมูลค่า 214,387.23 ล้านบาท สปป. ลาว มูลค่า 151,063.69 ล้านบาท และกัมพูชา มูลค่า 114,465.84 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 21.71, 15.30 และ 11.59 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาการส่งออก พบว่า การส่งออกของชายแดนของไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน มีมูลค่า 589,662.29 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงระยะเดียวกันของปี 2556 ที่มีมูลค่า 560,191.71 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.26 โดยมีมูลค่าการส่งออกไปยังประเทศมาเลเซียสูงสุดที่ 274,992.19 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 46.64 ของการส่งออกชายแดนรวม รองลงมา ได้แก่ สปป. ลาว มูลค่า 123,937.21 ล้านบาท กัมพูชา มูลค่า 96,726.22 ล้านบาท และเมียนมาร์ มูลค่า 94,006.67 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 21.02, 16.40 และ 15.94 ตามลำดับ

ทั้งนี้ สำหรับการนำเข้าทางชายแดนของไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน มีมูลค่า 397,909.93 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงระยะเดียวกันของปี 2556 ที่มีมูลค่า 364,045.35 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ 9.30 โดยมีมูลค่าการนำเข้าจากมาเลเซียเป็นอันดับหนึ่ง 232,663.27 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 58.47 ของการนำเข้าทางชายแดนรวม รองลงมา ได้แก่ เมียนมาร์ มูลค่า 120,380.56 ล้านบาท สปป. ลาว มูลค่า 27,126.48 ล้านบาท และกัมพูชา มูลค่า 17,739.62 ล้านบาท คิดเป็น สัดส่วนร้อยละ 30.25, 6.82 และ 4.46 ตามลำดับ

จากที่กล่าวมา ส่งผลให้ดุลการค้าไทยในปี 2557 ได้เปรียบดุลการค้าชายแดน รวมมูลค่าทั้งสิ้น 191,752.36 ล้านบาท โดยไทยได้ดุลการค้ากับ สปป. ลาว มูลค่า 96,810.73 ล้านบาท กัมพูชา มูลค่า 78,986.60 ล้านบาท มาเลเซีย มูลค่า 42,328.92 ล้านบาท และไทยเสียดุลการค้ากับเมียนมาร์ มูลค่า 26,373.89 ล้านบาท ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 3.1 และ 3.2

ตารางที่ 3.1 มูลค่าการค้าระหว่างประเทศ และการค้าชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน (มาเลเซีย - เมียนมาร์ - สปป. ลาว - กัมพูชา) ปี 2554 - 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

รายการ	มูลค่า (ล้านบาท)				อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)			สัดส่วน (%)			
	2554	2555	2556	2557	55/54	56/55	57/56	2554	2555	2556	2557
การค้าระหว่างประเทศไทย - โลก											
มูลค่ารวม	13,690,717.59	14,895,551.50	14,567,086.76	14,725,203.96	8.80	-2.21	1.09	100	100	100	100
ส่งออก	6,707,989.46	7,082,490.96	6,909,741.17	7,314,700.31	5.58	-2.44	5.86	100	100	100	100
นำเข้า	6,982,728.13	7,813,060.54	7,657,345.59	7,410,503.65	11.89	-1.99	-3.22	100	100	100	100
ดุลการค้า	-274,738.67	-730,569.58	-747,604.42	-95,803.34							
การค้าระหว่างประเทศไทย - ประเทศเพื่อนบ้าน											
มูลค่ารวม	1,146,823.85	1,278,706.71	1,333,155.19	1,428,473.52	11.50	4.26	7.15	100	100	100	100
ส่งออก	624,267.74	707,780.63	750,274.58	821,710.39	13.38	6.00	9.52	100	100	100	100
นำเข้า	522,556.11	570,926.08	582,880.61	606,763.13	9.26	2.09	4.10	100	100	100	100
ดุลการค้า	101,711.63	136,854.55	167,393.97	214,947.26							
การค้าชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน											
มูลค่าการค้ารวม	890,668.83	910,500.43	924,237.06	987,572.22	2.23	1.51	6.85	*77.66	*71.2	*69.33	*69.13
								**6.51	**6.11	**6.34	**6.71
ส่งออก	580,153.52	556,975.93	560,191.71	589,662.29	-4.00	0.58	5.26	*92.93	*78.69	*74.66	*71.76
								**8.65	**7.86	**8.11	**8.06
นำเข้า	310,515.31	353,524.50	364,045.35	397,909.93	13.85	2.98	9.30	*59.42	*61.92	*62.46	*65.58
								**4.45	**4.52	**4.75	**5.37

รายการ	มูลค่า (ล้านบาท)				อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)			สัดส่วน (%)			
	2554	2555	2556	2557	55/54	56/55	57/56	2554	2555	2556	2557
ตุลการค่า	296,638.21	203,451.43	196,146.36	191,752.36							

ที่มา : กองความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ อ้างถึง

1. ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงพาณิชย์
2. ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

หมายเหตุ : * หมายถึง สัดส่วนร้อยละของมูลค่าการค้าชายแดนไทยต่อการค้าระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

** หมายถึง สัดส่วนร้อยละของมูลค่าการค้าชายแดนไทยต่อการค้าระหว่างไทยกับโลก

ตารางที่ 3.2 มูลค่าการค้าระหว่างประเทศ และการค้าชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน (จำแนกรายประเทศ) ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

	2554	2555	2556	2557	△% 57/56	สัดส่วนร้อยละต่อการค้าชายแดนรวม			สัดส่วนต่อการค้า 2 ฝ่าย		
						2555	2556	2557	2555	2556	2557
มาเลเซีย											
มูลค่ารวม	560,655.40	515,932.47	501,402.01	507,655.46	1.25	56.66	54.25	51.40	65.04	62.66	61.55
ไทยส่งออก	379,364.17	303,019.53	288,051.23	274,992.19	-4.53	54.40	51.42	46.64	78.98	73.19	67.02
ไทยนำเข้า	181,291.23	212,903.94	213,350.78	232,663.27	9.05	60.22	58.61	58.47	51.98	52.47	56.14
ดุลการค้า	198,072.94	90,115.59	74,700.45	42,328.92							
เมียนมาร์											
มูลค่ารวม	164,375.26	180,471.53	196,861.58	214,387.23	8.90	19.82	21.30	21.71	85.39	82.64	81.35
ไทยส่งออก	60,599.26	69,975.66	79,447.20	94,006.67	18.33	12.56	14.18	15.94	72.50	69.37	68.99
ไทยนำเข้า	103,776.00	110,495.87	117,414.38	120,380.56	2.53	31.26	32.25	30.25	96.23	94.23	94.58
ดุลการค้า	-43,176.74	-40,520.21	-37,967.18	-26,373.89							
กัมพูชา											
มูลค่ารวม	63,977.38	82,089.07	93,836.31	114,465.84	21.98	9.02	10.15	11.59	65.89	67.24	69.51
ไทยส่งออก	59,065.32	74,921.52	84,087.90	96,726.22	15.03	13.45	15.01	16.40	64.16	65.37	66.48
ไทยนำเข้า	4,912.06	7,167.55	9,748.41	17,739.62	81.97	2.03	2.68	4.46	91.89	89.27	92.49
ดุลการค้า	54,153.26	67,753.97	74,339.49	78,986.60							

	2554	2555	2556	2557	△% 57/56	สัดส่วนร้อยละต่อการค้าชายแดนรวม			สัดส่วนต่อการค้า 2 ฝ่าย		
						2555	2556	2557	2555	2556	2557
สปป. ลาว											
มูลค่ารวม	101,660.79	132,016.36	132,137.16	151,063.69	14.32	14.50	14.30	15.30	88.31	85.12	86.07
ไทยส่งออก	81,124.77	109,059.22	108,605.38	123,937.21	14.12	19.58	19.39	21.02	98.43	95.65	95.58
ไทยนำเข้า	20,536.02	22,957.14	23,531.78	27,126.48	15.28	6.49	6.46	6.82	59.35	56.44	59.17
ดุลการค้า	60,588.75	86,102.08	85,073.60	96,810.73							

หมายเหตุ: △% หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลง

ที่มา: กองความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ, 2557. อ้างถึง ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

ภาพรวมสถานการณ์การค้าชายแดน ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

สำหรับภาพรวมสถานการณ์การค้าชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จากการรวบรวมข้อมูลของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พบว่า ภาพรวมการค้าชายแดนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ปี 2557 มีมูลค่าการส่งออกที่ 227,245.06 ล้านบาท หดตัวร้อยละ 2.98 เมื่อเทียบกับปี 2556 โดยประเทศที่มีมูลค่าการส่งออกผ่านชายแดนสูงสุด คือ ประเทศมาเลเซียมีมูลค่าการส่งออกที่ 76,664.91 ล้านบาท ซึ่งหดตัวร้อยละ 9.59 เมื่อเทียบกับปี 2556 รองลงมา คือ สปป. ลาว มีมูลค่าการส่งออกที่ 71,914.63 ล้านบาท ขยายตัวจากปี 2556 ร้อยละ 10.40 (ตารางที่ 3.3)

สำหรับภาพรวมการค้าชายแดนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในส่วนของมูลค่าการนำเข้านั้น มีมูลค่าอยู่ที่ 99,474.24 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 1.41 เมื่อเทียบกับปี 2556 โดยประเทศที่มีมูลค่าการนำเข้าผ่านชายแดนสูงสุด คือ ประเทศมาเลเซีย มีมูลค่าการนำเข้าที่ 55,095.84 ล้านบาท ขยายตัวจากปี 2556 ร้อยละ 0.71 รองลงมา คือ สปป. ลาว มีมูลค่าการนำเข้าที่ 31,643.36 ล้านบาท ขยายตัวจากปี 2556 ร้อยละ 14.19 (ตารางที่ 3.3)

ตารางที่ 3.3 ภาพรวมการค้าชายแดนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ปี 2556 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

ประเทศ	2555	2556	Growth 56/55	2557	Growth 57/56
มาเลเซีย					
ส่งออก	102,971.03	84,794.09	-17.65%	76,664.91	-9.59%
นำเข้า	62,121.94	54,708.67	-11.93%	55,095.84	0.71%
เมียนมาร์					
ส่งออก	43,862.28	44,855.83	2.27%	43,282.35	-3.51%
นำเข้า	4,790.81	11,589.59	141.91%	7,896.14	-31.87%
กัมพูชา					
ส่งออก	39,621.89	39,446.87	-0.44%	35,383.17	-10.30%
นำเข้า	5,301.22	4,080.48	-23.03%	4,838.90	18.59%

ประเทศ	2555	2556	Growth 56/55	2557	Growth 57/56
สปป. ลาว					
ส่งออก	70,026.80	65,138.02	-6.98%	71,914.63	10.40%
นำเข้า	22,868.36	27,711.99	21.18%	31,643.36	14.19%
รวมการค้าชายแดน					
ส่งออก	256,482.00	234,234.81	-8.67%	227,245.06	-2.98%
นำเข้า	95,082.33	98,090.73	3.16%	99,474.24	1.41%

หมายเหตุ : รวมข้อมูล Re-Export, Re-Import

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2557. อ้างถึง กรมศุลกากร.

3.1 พื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย

3.1.1 ภาพรวมสถานการณ์พื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย

ประเทศไทยมีพรมแดนติดต่อกับประเทศมาเลเซีย เป็นระยะทาง 506 กิโลเมตร โดยไทยมีการติดต่อค้าขายกับประเทศมาเลเซียผ่านจังหวัดที่มีอาณาเขตติดต่อกันรวม 5 จังหวัด ได้แก่ สงขลา นราธิวาส ยะลา สตูล และปัตตานี โดยมีด่านศุลกากรที่ควบคุมดูแลการค้าชายแดนไทยกับประเทศมาเลเซียจำนวน 9 ด่าน ซึ่งด่านที่มีมูลค่าการค้าชายแดนไทย – มาเลเซียมากที่สุดคือ ด่านศุลกากรสะเดา และด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ซึ่งโดยส่วนใหญ่การค้าชายแดนมีสัดส่วนการค้ามากกว่าครึ่งหนึ่งของมูลค่าการค้ารวมระหว่างประเทศทั้งสอง

จุดผ่านแดนระหว่างไทย – มาเลเซีย¹

- 1) จุดผ่านแดนถาวร จำนวนทั้งหมด 9 แห่ง ประกอบด้วย จุดผ่านแดนจังหวัดสงขลา 3 แห่ง จังหวัดนราธิวาส 3 แห่ง จังหวัดสตูล 2 แห่ง และจังหวัดยะลา 1 แห่ง (รายละเอียดตามตารางที่ 3.4)

หมายเหตุ : ประเทศมาเลเซีย มีเพียงจุดผ่านแดนถาวร

ตารางที่ 3.4 จุดการค้าชายแดนระหว่างไทยกับมาเลเซีย ในพื้นที่ต่างๆ

ลำดับที่	พื้นที่ของไทย	พื้นที่ของมาเลเซีย	เวลาทำการ	วันที่เปิดทำการ
จุดผ่านแดนถาวร				
1)	ด่านสะเดา อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา	ด่านบูกิตกาเยอติမ် รัฐเคดาห์	05.00 - 23.00 น. ของทุกวัน	
2)	ด่านปาดังเบซาร์ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา	ด่านปาดังเบซาร์ รัฐเปอร์ลิส	05.00 - 21.00 น. ของทุกวัน	
3)	ด่านบ้านประกอบ อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา	ด่านบ้านดูเรียนบุง รัฐปาดังเตอรัง รัฐเกดะห์	07.00 - 17.00 น. ของทุกวัน	19 ม.ค. 53
4)	ด่านสุโหงโกลก อำเภอสุไหงโกลก จังหวัดนราธิวาส	ด่านรันตูปันยัง รัฐกลันตัน	05.00 - 21.00 น. ของทุกวัน	

¹ ฝ่ายวิจัยธุรกิจ. Exim-Thailand ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าของประเทศไทย. กรกฎาคม 2556.

ลำดับที่	พื้นที่ของไทย	พื้นที่ของมาเลเซีย	เวลาทำการ	วันที่เปิดทำการ
5)	ด่านตากใบ (ท่าเรือ) อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส	ด่านเป็งกอลันกูโบ รัฐกลันตัน	06.00 - 18.00 น. ของทุกวัน	
6)	ด่านบูเกะตา อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส	ด่านบุกิตบุหงา รัฐกลันตา	05.00 - 18.00 น. ของทุกวัน	1 พ.ย. 51
7)	ด่านเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา	ด่านบุกิตปิอูราปิต รัฐเกดะห์	05.00 - 22.00 น. ของทุกวัน	6 ก.พ. 52
8)	ด่านวังประจัน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล	ด่านวังเกลียน รัฐเปอร์ลิส	05.00 - 18.00 น. ของทุกวัน	
9)	ด่านสตูล (ท่าเรือ) อำเภอเมือง สตูล จังหวัดสตูล	ท่าเรือกัวลาเปอร์ลิต รัฐเปอร์ลิส ท่าเรือเจตตี๊กัว ลังกาวิ รัฐเกดะห์ ท่าเรือเทลกือกัว ลังกาวิ รัฐเกดะห์	05.00 - 18.00 น. ของทุกวัน	

ที่มา : สำนักความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ. เมษายน 2556.

ภาพรวมการค้าชายแดนไทย – มาเลเซีย

จากข้อมูลของกองความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ ปี 2557 พบรายละเอียดข้อมูลเกี่ยวกับการค้าชายแดนไทย – มาเลเซีย ดังนี้

ในปี 2557 มูลค่าการค้าชายแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 507,655.46 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก ปี 2556 ซึ่งมีมูลค่า 501,402.01 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 1.25 แบ่งออกเป็นมูลค่าการส่งออกไปยังมาเลเซียที่ 274,992.19 ล้านบาท หดตัวร้อยละ 4.53 ขณะที่มูลค่าการนำเข้าจากมาเลเซียที่ 232,663.27 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 9.05 จากมูลค่าการค้าดังกล่าว ทำให้ไทยได้ดุลการค้าใน ปี 2557 ที่ 42,328.92 ล้านบาท ดังแสดงในตารางที่ 3.5 และ 3.6

ตารางที่ 3.5 มูลค่าการค้าชายแดนไทยกับประเทศมาเลเซียรายปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

	2554	2555	2556	2557	Δ% 57/56	สัดส่วนร้อยละต่อการค้าชายแดนรวม			สัดส่วนต่อการค้า 2 ฝ่าย		
						2555	2556	2557	2555	2556	2557
มูลค่ารวม	560,655.40	515,932.47	501,402.01	507,655.46	1.25	56.66	54.25	51.40	65.04	62.66	61.55
ไทยส่งออก	379,364.17	303,019.53	288,051.23	274,992.19	-4.53	54.40	51.42	46.64	78.98	73.19	67.02
ไทยนำเข้า	181,291.23	212,903.94	213,350.78	232,663.27	9.05	60.22	58.61	58.47	51.98	52.47	56.14
ดุลการค้า	198,072.94	90,115.59	74,700.45	42,328.92							

หมายเหตุ: Δ% หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลง

ที่มา: กองความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ, 2557. อ้างถึง ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

ตารางที่ 3.6 มูลค่าการค้าชายแดนไทยกับประเทศมาเลเซีย (จำแนกตามรายเดือน) ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

เดือน	2554			2555			2556			2557				
	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	ส่งออก	Δ%	นำเข้า	Δ%	ดุลการค้า
มกราคม	30,266.91	15,526.32	14,740.59	23,781.32	14,316.12	9,465.20	25,257.87	19,595.13	5,662.74	23,595.91	-6.58	20,496.58	4.60	3,099.33
กุมภาพันธ์	31,994.31	13,285.90	18,708.41	27,354.72	18,620.50	8,734.22	22,625.65	15,979.64	6,646.01	24,401.53	7.85	17,587.44	10.06	6,814.09
มีนาคม	38,725.06	16,735.47	21,989.59	28,279.89	20,635.07	7,644.82	26,037.32	18,404.06	7,633.27	23,954.80	-8.00	19,981.41	8.57	3,973.39
เมษายน	29,346.05	14,342.24	15,003.81	25,026.10	18,142.66	6,883.44	23,600.50	17,132.83	6,467.68	22,072.75	-6.47	18,918.49	10.42	3,154.26
พฤษภาคม	30,332.83	16,936.50	13,396.33	27,340.58	19,044.51	8,296.07	22,730.82	16,897.91	5,832.91	23,498.55	3.38	20,623.25	22.05	2,875.30
มิถุนายน	30,678.78	17,747.51	12,931.27	25,677.91	18,584.05	7,093.86	22,214.08	17,010.23	5,203.85	21,943.30	-1.22	17,050.27	0.24	4,893.03
กรกฎาคม	33,678.16	17,252.13	16,426.03	26,676.63	18,450.79	8,225.84	24,168.26	19,259.84	4,908.42	21,248.53	-12.08	19,206.48	-0.28	2,042.05
สิงหาคม	32,432.42	16,096.96	16,335.46	25,133.28	17,126.87	8,006.41	22,334.01	17,875.07	4,458.94	22,511.46	0.79	19,527.63	9.25	2,983.83
กันยายน	33,814.18	15,842.65	17,971.53	24,106.11	15,390.76	8,715.35	23,662.21	16,305.24	7,356.97	21,745.76	-8.10	20,360.69	24.87	1,385.07
ตุลาคม	32,441.62	12,698.66	19,742.96	24,324.21	18,658.19	5,666.02	26,108.97	19,240.99	6,867.98	21,933.18	-15.99	19,897.78	3.41	2,035.40
พฤศจิกายน	28,500.91	10,474.66	18,026.25	23,599.63	17,727.11	5,872.52	24,382.91	18,396.33	5,986.58	26,145.47	7.23	19,695.89	7.06	6,449.58
ธันวาคม	27,152.92	14,352.23	12,800.69	21,719.13	16,207.29	5,511.84	24,928.63	17,253.53	7,675.10	21,940.95	-11.98	19,317.35	11.96	2,623.60
รวม	379,364.17	181,291.23	198,072.94	303,019.53	212,903.94	90,115.59	288,051.23	213,350.78	74,700.45	274,992.19	-4.53	232,663.27	9.05	42,328.92

หมายเหตุ: Δ% หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลง

ที่มา: กองความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ, 2557. อ้างถึง ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณามูลค่าการค้าชายแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย ในปี 2554 – 2557 จำแนกตามรายจังหวัด พบว่า ในช่วง 4 ปีดังกล่าว จังหวัดสงขลามีมูลค่าการส่งออกระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซียสูงที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่นๆ โดยในปี 2557 จังหวัดสงขลามีมูลค่าการส่งออกทั้งสิ้น 270,396.39 ล้านบาท หดตัวลงร้อยละ 4.28 เมื่อเทียบกับ ปี 2556 (ซึ่งมีมูลค่า 282,496.45 ล้านบาท) ขณะที่มีมูลค่าการนำเข้า ปี 2557 ที่ 230,314.05 ล้านบาท ขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปี 2556 (ซึ่งมีมูลค่า 210,834.84 ล้านบาท) ร้อยละ 9.24 ดังแสดงในตารางที่ 3.7

จากมูลค่าการค้าชายแดนประเทศไทยกับประเทศมาเลเซียดังกล่าว เมื่อพิจารณามูลค่าจำแนกตามรายด่าน พบว่า ด่านศุลกากรที่มีมูลค่าการส่งออกของชายแดนไทยกับประเทศมาเลเซียสูงสุด ในปี 2556 – 2557 คือ ด่านศุลกากรสะเดา โดยในปี 2557 ด่านศุลกากรสะเดา มีมูลค่าการส่งออก 156,064.95 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 4.71 เมื่อเทียบกับปี 2556 (ซึ่งมีมูลค่า 149,042.72 ล้านบาท) สำหรับมูลค่าการนำเข้าผ่านด่านศุลกากรสะเดา ในปี 2557 มีมูลค่า 192,711.94 ล้านบาท ขยายตัวจากปี 2556 (ซึ่งมีมูลค่า 180,979.96 ล้านบาท) ร้อยละ 6.48 ดังแสดงในตารางที่ 3.8 และ 3.9

ตารางที่ 3.7 มูลค่าการค้าชายแดนไทยกับประเทศมาเลเซีย (จำแนกตามรายจังหวัด) ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

จังหวัด	2554			2555			2556			2557				
	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	ส่งออก	Δ%	นำเข้า	Δ%	ดุลการค้า
สงขลา	371,979.64	177,051.86	194,927.78	296,295.67	208,490.96	87,804.71	282,496.45	210,834.84	71,661.61	270,396.39	-4.28	230,314.05	9.24	40,082.34
ยะลา	5,816.98	163.08	5,653.90	5,251.04	191.16	5,059.89	4,338.51	169.84	4,168.67	3,356.42	-22.64	177.27	4.38	3,179.15
นราธิวาส	1,252.43	2,302.98	-1,050.55	1,193.29	2,426.38	-1,233.09	953.28	2,186.05	-1,232.77	1,069.33	12.17	2,036.81	-6.83	-967.48
สตูล	113.71	276.55	-162.84	68.47	172.50	-104.03	83.93	159.32	-75.39	95.05	13.25	135.05	-15.23	-40.00
ปัตตานี	0.00	0.70	-0.70	0.00	0.05	-0.05	0.00	0.03	-0.03	0.45	0.00	0.09	202.82	0.36
อื่นๆ	201.41	1,496.06	-1,294.65	211.07	1,622.90	-1,411.83	179.07	0.69	178.38	74.55	-58.37	0.00	-99.92	74.55
รวม	379,364.17	181,291.23	198,072.94	303,019.53	212,903.94	90,115.59	288,051.23	213,350.78	74,700.45	274,992.19	-4.53	232,663.27	9.05	42,328.92

หมายเหตุ: Δ% หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลง

ที่มา: กองความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ, 2557. อ้างถึง ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

ตารางที่ 3.8 มูลค่าการค้าการส่งออกของชายแดนไทยกับมาเลเซีย (จำแนกตามรายด้าน) ปี 2554 – 2557
(หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับที่	รายชื่อด้าน	2554	2555	2556	2557	Δ% 57/56
1	ด้านศุลกากรสะเดา	167,679.32	144,236.46	149,042.72	156,064.95	4.71
2	ด้านศุลกากรปางเบงชาร์	204,300.32	152,059.21	133,453.74	114,331.43	-14.33
3	ด้านศุลกากรเบตง	5,816.98	5,251.04	4,338.51	3,356.42	-22.64
4	ด้านศุลกากรสุโขทัย โภ-ลก	1,083.61	1,019.75	767.84	743.51	-3.17
5	ด้านศุลกากรตากใบ	168.81	173.54	185.43	325.82	75.71
6	ด้านศุลกากรสตูล	113.71	68.47	83.93	94.42	12.50
7	ด้านศุลกากรส่วนกลาง	201.41	211.06	179.07	74.55	-58.37
8	ด้านศุลกากรวังประจัน	0.00	0.00	0.00	0.63	N/A
9	ด้านศุลกากรปัตตานี	0.00	0.00	0.00	0.45	N/A
รวม		379,364.17	303,019.53	288,051.23	274,992.19	-4.53

หมายเหตุ: Δ% หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลง

ที่มา: กองความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ, 2557. อ้างถึง ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

ตารางที่ 3.9 มูลค่าการค้าการนำเข้าของชายแดนไทยกับมาเลเซีย (จำแนกตามรายด้าน) ปี 2554 – 2557
(หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับที่	รายชื่อด้าน	2554	2555	2556	2557	Δ% 57/56
1	ด้านศุลกากรสะเดา	139,541.31	165,815.88	180,979.96	192,711.94	6.48
2	ด้านศุลกากรปางเบงชาร์	37,510.55	42,675.08	29,854.88	37,602.10	25.95
3	ด้านศุลกากรเบตง	2,279.00	2,407.79	2,176.60	2,029.62	-6.75
4	ด้านศุลกากรสุโขทัย โภ-ลก	163.08	191.16	169.84	177.27	4.38
5	ด้านศุลกากรตากใบ	198.66	111.93	89.11	96.05	7.78
6	ด้านศุลกากรสตูล	77.89	60.58	70.20	39.00	-44.45
7	ด้านศุลกากรส่วนกลาง	23.98	18.60	9.45	7.19	-23.86
8	ด้านศุลกากรวังประจัน	0.70	0.05	0.03	0.09	202.82
9	ด้านศุลกากรปัตตานี	1,496.06	1,622.90	0.69	0.00	-100.00
รวม		181,291.23	212,903.94	213,350.78	232,663.27	9.05

หมายเหตุ: Δ% หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลง

ที่มา: กองความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ, 2557. อ้างถึง ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

สำหรับสินค้าที่มีการส่งออกระหว่างชายแดนไทยกับมาเลเซียสูงสุด 10 อันดับแรก ในปี 2557 พบว่า ยางพาราเป็นสินค้าที่มีมูลค่าการส่งออกระหว่างชายแดนไทย – มาเลเซียมากที่สุด โดยมีมูลค่าเท่ากับ 91,325.33 ล้านบาท หดตัวจากปี 2556 ร้อยละ 25.78 รองลงมา คือ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ฯ มีมูลค่าการส่งออก 25,851.68 ล้านบาท และผลิตภัณฑ์อื่นๆ มีมูลค่าการส่งออก 16,419.81 ล้านบาท ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 3.10

ตารางที่ 3.10 มูลค่าการค้าการส่งออกชายแดนไทยกับมาเลเซีย (จำแนกตามรายสินค้า) ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับ ที่	รายการสินค้าส่งออก	2554	2555	2556	2557	Δ% 57/56
1	ยางพารา	207,324.41	139,382.45	123,044.69	91,325.33	-25.78
2	เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ฯ	29,780.03	19,373.19	25,669.91	25,851.68	0.71
3	ผลิตภัณฑ์อื่นๆ	25,908.19	26,175.59	20,472.17	16,419.81	-19.79
4	ไม้แปรรูป	12,387.11	12,743.65	15,107.31	14,820.18	-1.90
5	รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	4,948.19	6,807.25	9,469.69	9,381.19	-0.93
6	เครื่องโทรสาร โทรพิมพ์ โทรศัพท์ อุปกรณ์	N/A	N/A	N/A	8,488.65	N/A
7	เครื่องตัดต่อและป้องกัน วงจรไฟฟ้า	1,932.41	2,167.81	2,167.81	7,108.36	227.91
8	มอเตอร์และเครื่องกำเนิดไฟฟ้า	8,104.06	5,489.93	5,489.93	6,332.55	15.35
9	ถักมือยาง	6,117.98	5,693.39	5,693.39	5,881.15	3.30
10	เครื่องยนต์สันดาปภายในลูกสูบฯ	1,598.48	2,129.11	2,129.11	4,809.16	125.88
รวม 10 อันดับ		298,100.86	209,244.01	209,244.01	190,418.06	-9.00
อื่นๆ		81,263.31	78,807.21	78,807.21	84,574.13	7.32
มูลค่ารวม		379,364.17	288,051.23	288,051.23	274,992.19	-4.53

หมายเหตุ: Δ% หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลง

ที่มา: กองความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ, 2557. อ้างถึง ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

ในส่วนของสินค้าที่มีการนำเข้าระหว่างชายแดนไทยกับมาเลเซียสูงสุด 10 อันดับแรก ในปี 2557 พบว่า สื่อบันทึกข้อมูล ภาพ เสียง เป็นสินค้าที่มีมูลค่าการนำเข้าระหว่างชายแดนไทย – มาเลเซียมากที่สุด โดยมีมูลค่าเท่ากับ 23,557.62 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 21.41 เมื่อเทียบกับปี 2556 รองลงมา คือ เทปแม่เหล็ก งานแม่เหล็กสำหรับคอมพิวเตอร์ มีมูลค่าการนำเข้า 22,536.76 ล้านบาท และ เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ มีมูลค่าการนำเข้า 20,280.17 ล้านบาท ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 3.11

ตารางที่ 3.11 มูลค่าการค้าการนำเข้าชายแดนไทยกับมาเลเซีย (จำแนกตามรายสินค้า) ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับ ที่	รายการสินค้านำเข้า	2554	2555	2556	2557	Δ% 57/56
1	สื่อบันทึกข้อมูล ภาพ เสียง	23,473.22	14,124.71	19,403.83	23,557.62	21.41
2	เทปแม่เหล็ก งานแม่เหล็ก สำหรับคอมพิวเตอร์	17,129.33	9,638.35	19,194.83	22,536.76	17.41
3	เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์	20,128.81	N/A	28,365.48	20,280.17	-28.50
4	ส่วนประกอบคอมพิวเตอร์	17,382.39	31,182.09	16,656.09	18,417.58	10.58
5	เครื่องจักรที่ใช้ในอุตสาหกรรม	9,215.44	11,356.00	11,549.11	17,648.56	52.81
6	แผงวงจรไฟฟ้า	6,572.10	8,744.62	10,599.13	12,865.70	21.38
7	วงจรมพิมพ์	1,398.38	1,744.10	5,763.42	9,135.28	58.50
8	เครื่องจักรไฟฟ้าอื่นๆ และ ส่วนประกอบ	5,394.45	33,940.83	4,497.55	8,727.48	94.05
9	เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์ โทรเลข โทรทัศน์	5,358.24	6,981.37	6,879.44	8,171.24	18.78
10	อะลูมิเนียมและผลิตภัณฑ์	2,098.84	2,955.40	4,967.99	5,892.97	18.62
รวม 10 อันดับ		108,151.20	120,667.47	127,876.87	147,233.36	15.14
อื่นๆ		73,140.03	92,236.47	85,473.91	85,429.90	-0.05
มูลค่ารวม		181,291.23	212,903.94	213,350.78	232,663.27	9.05

หมายเหตุ: Δ% หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลง

ที่มา: กองความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ, 2557. อ้างถึง ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

3.1.2 ภาพรวมสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย

สถานการณ์การค้าชายแดนระหว่างไทย – มาเลเซีย ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

สำหรับสถานการณ์การค้าชายแดนไทยกับมาเลเซียของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จากการรวบรวมข้อมูลของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) เกี่ยวกับมูลค่าการค้าการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) พบว่า ในปี 2557 มีมูลค่ารวมอยู่ที่ 131,760.75 ล้านบาท หดตัวร้อยละ 5.55 เมื่อเทียบกับปี 2556 โดยมีการส่งออก อยู่ที่ 76,664.91 ล้านบาท หดตัวร้อยละ 9.59 จากปี 2556 และมีมูลค่าการนำเข้าอยู่ที่ 55,095.84 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 0.71 จากปี 2556 (ตารางที่ 3.12)

ตารางที่ 3.12 ภาพรวมการค้าชายแดนระหว่างไทยกับมาเลเซียของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ปี 2556 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

SMEs	2555	2556	Growth 56/55	2557	Growth 57/56
มูลค่า	165,092.97	139,502.76	-15.50%	131,760.75	-5.55%
ส่งออก	102,971.03	84,794.09	-17.65%	76,664.91	-9.59%
นำเข้า	62,121.94	54,708.67	-11.93%	55,095.84	0.71%

หมายเหตุ : รวมข้อมูล Re-Export, Re-Import

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2557. อ้างถึง กรมศุลกากร.

โดยเมื่อจำแนกตามรายด่าน พบว่า ด่านที่มีมูลค่าการค้าการส่งออกระหว่างชายแดนไทยกับมาเลเซีย ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) 3 อันดับแรก ในปี 2557 ได้แก่ ด่านศุลกากรสะเดา (มูลค่า 39,677.62 ล้านบาท) ด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ (มูลค่า 32,531.51 ล้านบาท) และ ด่านศุลกากรเบตง (มูลค่า 3,081.30 ล้านบาท) ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 3.13 สำหรับด่านที่มีมูลค่าการนำเข้าระหว่างชายแดนไทย – มาเลเซีย ของ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) 3 อันดับแรก ในปี 2557 ได้แก่ ด่านศุลกากรสะเดา (มูลค่า 42,363.05 ล้านบาท) ด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ (มูลค่า 10,619.06 ล้านบาท) และด่านศุลกากรสุโขทัย (มูลค่า 1,883.85 ล้านบาท) ดังแสดงในตารางที่ 3.14

ตารางที่ 3.13 มูลค่าการส่งออกระหว่างชายแดนไทยกับมาเลเซียของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) (จำแนกตามรายด้าน) ปี 2556 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

ด้าน	จังหวัด	2556 (ม.ค. - ธ.ค.)	2557 (ม.ค. - ธ.ค.)	Growth 2557/2556
ด้านศุลกากรสะเดา	สงขลา	39,681.86	39,677.62	-0.01%
ด้านศุลกากรปาดังเบซาร์	สงขลา	40,096.64	32,531.51	-18.87%
ด้านศุลกากรเบตง	ยะลา	3,911.61	3,081.30	-21.23%
ด้านศุลกากรสุโขทัย-ลก	นราธิวาส	681.77	582.67	-14.54%
ด้านศุลกากรบ้านประกอบ	สงขลา	173.39	387.24	123.33%
ด้านศุลกากรตากใบ	นราธิวาส	184.88	323.22	74.83%
ด้านศุลกากรสตูล	สตูล	59.93	81.35	35.74%
ด้านศุลกากรปาดังเบซาร์ ทางบกพรมแดน1	สงขลา	-	-	-
จุดตรวจชายแดนบูเก๊ะตา	นราธิวาส	4.00	-	
ด้านศุลกากรวังประจัน	สตูล	-	-	-
รวม		84,794.09	76,664.91	-9.59%

หมายเหตุ : รวมข้อมูล Re-Export

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2557. อ้างถึง กรมศุลกากร.

ตารางที่ 3.14 มูลค่าการนำเข้าระหว่างชายแดนไทยกับมาเลเซียของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) (จำแนกตามรายด้าน) ปี 2556 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

ด้าน	จังหวัด	2556 (ม.ค. - ธ.ค.)	2557 (ม.ค. - ธ.ค.)	Growth 2557/2556
ด้านศุลกากรสะเดา	สงขลา	42,790.30	42,363.05	-1.00%
ด้านศุลกากรปาดังเบซาร์	สงขลา	9,646.93	10,619.06	10.08%
ด้านศุลกากรสุโขทัย-ลก	นราธิวาส	2,019.77	1,883.85	-6.73%
ด้านศุลกากรเบตง	ยะลา	134.82	146.48	8.65%
ด้านศุลกากรวังประจัน	สตูล	54.46	72.27	32.71%
ด้านศุลกากรสตูล	สตูล	56.33	7.68	-86.36%
ด้านศุลกากรตากใบ	นราธิวาส	6.07	3.44	-43.36%
ด้านศุลกากรบ้านประกอบ	สงขลา	-	-	-
รวม		54,708.67	55,095.84	0.71%

หมายเหตุ : รวมข้อมูล Re-Import

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2557. อ้างถึง กรมศุลกากร.

ทั้งนี้ เมื่อจำแนกตามรายการสินค้า พบว่า สินค้าส่งออกระหว่างชายแดนไทยกับมาเลเซียของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) 10 อันดับแรกของ ปี 2557 มีมูลค่ารวม 68,033.96 ล้านบาท หดตัวร้อยละ 11.55 เมื่อเทียบกับปี 2556 โดยสินค้าส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ผ่านด่านชายแดนมาเลเซียที่มีบทบาทสูงสุด ได้แก่ ยางและของทำด้วยยาง มีมูลค่า 36,626.37 ล้านบาท หดตัวจากปี 2556 ร้อยละ 26.44 ตามมาด้วย ไม้และของทำด้วยไม้ ถ่านไม้ มีมูลค่า 12,985.07 ล้านบาท หดตัวลงร้อยละ 4.36 และอุปกรณ์ไฟฟ้าและส่วนประกอบ มีมูลค่า 8,180.59 ล้านบาท ขยายตัวจากปี 2556 มากถึงร้อยละ 155.37 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 3.15

ตารางที่ 3.15 สินค้าส่งออกระหว่างชายแดนไทยกับมาเลเซียของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) (10 อันดับแรก) ปี 2556 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

รายการสินค้าส่งออก	2556 (ม.ค. - ธ.ค.)		2557 (ม.ค. - ธ.ค.)		Growth 2557/2556	
	SMEs	Total	SMEs	Total	SMEs	Total
ยางและของทำด้วยยาง	49,790.25	152,602.29	36,626.37	116,994.82	-26.44%	-23.33%
ไม้และของทำด้วยไม้ ถ่านไม้	13,576.36	20,971.62	12,985.07	20,940.34	-4.36%	-0.15%
อุปกรณ์ไฟฟ้า และส่วนประกอบ	3,203.37	26,806.01	8,180.59	43,079.77	155.37%	60.71%
เครื่องจักร คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์	4,053.59	36,141.61	3,609.30	41,548.34	-10.96%	14.96%
พลาสติกและของที่ทำด้วย พลาสติก	1,818.97	5,404.81	2,117.94	5,709.84	16.44%	5.64%
ของทำด้วยเหล็กหรือ เหล็กกล้า	1,408.56	4,711.93	1,186.38	4,951.23	-15.77%	5.08%
ปลา สัตว์น้ำจำพวกครัส ตาเซีย	1,152.95	1,195.44	1,032.13	1,068.60	-10.48%	-10.61%
ยานยนต์และส่วนประกอบ	1,149.84	10,186.65	942.84	10,316.64	-18.00%	1.28%
ไขมันและน้ำมันที่ได้จาก สัตว์หรือพืช	552.75	995.91	688.39	1,052.32	24.54%	5.66%
เคมีภัณฑ์เบ็ดเตล็ด	208.31	328.43	664.94	803.76	219.21%	144.73%
รวม 10 อันดับ	76,914.95	259,344.70	68,033.96	246,465.65	-11.55%	-4.97%

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2557. อ้างถึง กรมศุลกากร.

สินค้านำเข้าระหว่างชายแดนไทยกับมาเลเซียของ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) 10 อันดับแรก ของปี 2557 มีมูลค่ารวม 46,907.43 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 1.89 เมื่อเทียบกับปี 2556 โดยสินค้านำเข้าของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ผ่านด่านชายแดนมาเลเซียที่มีบทบาทสูงสุด ได้แก่ เครื่องจักร คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ มีมูลค่า 17,248.17 ล้านบาท หดตัวลงร้อยละ 9.74 เมื่อเทียบกับ ปี 2556 ตามมาด้วย อุปกรณ์ไฟฟ้า และส่วนประกอบ มีมูลค่า 12,561.02 ล้านบาท ขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปี 2556 ร้อยละ 23.02 และพลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก มีมูลค่า 5,488.96 ล้านบาท ขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปี 2556 ร้อยละ 15.66 ดังแสดงในตารางที่ 3.16

ตารางที่ 3.16 สินค้านำเข้าระหว่างชายแดนไทยกับมาเลเซียของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) (10 อันดับแรก) ปี 2556 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

รายการสินค้านำเข้า	2556 (ม.ค. - ธ.ค.)		2557 (ม.ค. - ธ.ค.)		Growth 2557/2556	
	SMEs	Total	SMEs	Total	SMEs	Total
เครื่องจักร คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์	19,109.90	64,999.89	17,248.17	64,596.39	-9.74%	-0.62%
อุปกรณ์ไฟฟ้า และส่วนประกอบ	10,210.65	95,936.20	12,561.02	113,446.21	23.02%	18.25%
พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก	4,745.66	11,777.77	5,488.96	14,121.79	15.66%	19.90%
ยานยนต์และส่วนประกอบ	2,842.20	4,626.27	2,550.02	3,367.23	-10.28%	-27.22%
ไม้และของทำด้วยไม้ ถ่านไม้	2,071.19	2,223.61	2,009.00	2,133.94	-3.00%	-4.03%
ยางและของทำด้วยยาง	2,179.98	5,464.23	1,935.31	5,254.82	-11.22%	-3.83%
ของทำด้วยเหล็กหรือเหล็กกล้า	1,757.86	10,188.58	1,832.71	10,652.95	4.26%	4.56%
ของปรุงแต่งเบ็ดเตล็ดที่บริโภคได้	1,575.90	1,693.74	1,619.17	1,759.22	2.75%	3.87%
เคมีภัณฑ์เบ็ดเตล็ด	870.53	1,685.41	886.43	2,032.66	1.83%	20.60%
กระดาษและกระดาษแข็ง	674.07	1,521.98	776.64	2,332.88	15.22%	53.28%
รวม 10 อันดับ	46,037.94	200,117.68	46,907.43	219,698.07	1.89%	9.78%

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2557. อ้างถึง กรมศุลกากร.

3.2 พื้นที่ชายแดนไทย - เมียนมาร์

3.2.1 ภาพรวมสถานการณ์พื้นที่ชายแดนไทย - เมียนมาร์

ประเทศไทยมีพรมแดนติดต่อกับประเทศเมียนมาร์ เป็นระยะทางกว่า 2,014 กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ 10 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน เชียงราย เชียงใหม่ ตาก กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และระนอง สำหรับจุดผ่านแดนตามชายแดนไทยและเมียนมาร์นั้น จะมีการนำสินค้าผ่านทางจุดการค้าชายแดนต่างๆ แบ่งออกเป็น 3 ประเภทหลักๆ ดังนี้²

จุดผ่านแดนระหว่างไทย - เมียนมาร์

- 1) จุดผ่านแดนถาวร จำนวนทั้งหมด 5 แห่ง ประกอบด้วย จุดผ่านแดนที่จังหวัดเชียงราย 2 แห่ง จังหวัดตาก 1 แห่ง จังหวัดระนอง 1 แห่ง และจังหวัดกาญจนบุรี 1 แห่ง (รายละเอียดตามตารางที่ 3.17)
- 2) จุดผ่านแดนชั่วคราว จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ ด่านเจดีย์สามองค์ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี (รายละเอียดตามตารางที่ 3.17)
- 3) จุดผ่อนปรน จำนวนทั้งหมด 14 แห่ง ประกอบด้วย จุดผ่านแดนที่จังหวัดเชียงราย 5 แห่ง จังหวัดเชียงใหม่ 2 แห่ง จังหวัดแม่ฮ่องสอน 5 แห่ง จังหวัดกาญจนบุรี 1 แห่ง และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 1 แห่ง (รายละเอียดตามตารางที่ 3.17)

ตารางที่ 3.17 จุดผ่านแดนระหว่างไทยกับเมียนมาร์ ในพื้นที่ต่างๆ

ลำดับที่	พื้นที่ของไทย	พื้นที่ของเมียนมาร์	เวลาทำการ	วันที่เปิดทำการ
จุดผ่านแดนถาวร				
1)	สะพานข้ามแม่น้ำสาย เขตเทศบาลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย	เมืองท่าซี้เหล็ก	06.30 - 18.30 น. ของทุกวัน	เปิด 15 ส.ค. 40
2)	สะพานข้ามแม่น้ำสายแห่งที่ 2 ตำบลสันผักฮี้ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย	รัฐฉาน	06.30 - 18.30 น. ของทุกวัน	เปิด 22 ม.ค. 49
3)	บ้านริมเมย หมู่ 2 ตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก	เมืองเมียวดี รัฐกะเหรี่ยง	06.30 - 18.30 น. ของทุกวัน	เปิด 15 ส.ค. 40

² ฝ่ายวิจัยธุรกิจ. Exim-Thailand ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าของประเทศไทย. กรกฎาคม 2556.

ลำดับที่	พื้นที่ของไทย	พื้นที่ของเมียนมาร์	เวลาทำการ	วันที่เปิดทำการ
4)	- ด้านตรวจคนเข้าคนเข้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดระนอง - ท่าเทียบเรือสะพานปลา อำเภอเมือง จังหวัดระนอง - ปากน้ำระนอง อำเภอเมือง จังหวัดระนอง - ท่าเทียบเรือ บริษัท อ้นดามัน คลับ จำกัด อำเภอเมือง จังหวัดระนอง	เมืองเกาะสอง ภาคตะนาวศรี	06.30 – 18.30 น. ของทุกวัน	เปิด 23 ส.ค. 43
5)	บ้านพุร้อน จังหวัดกาญจนบุรี	ด้านทิกิ	-	เปิด 1 ก.ค. 56
จุดผ่านแดนชั่วคราว				
1)	ด่านเจดีย์สามองค์ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี	อำเภอพญาทองอุ จังหวัดคอกกา เล็ก รัฐกะเหรี่ยง ภาคตะนาวศรี	08.30 น. – 18.00 น. 6 ของทุกวัน (ในขณะนี้เมียนมาร์ ปิดด่านตั้งแต่ วันที่ 27 มี.ค.50 เนื่องด้วยสาเหตุ ภายใน)	ประกาศฯ ลว. 27 ส.ค. 41 มีผลบังคับ 9 ก.ย. 41 เพื่อ ผ่อนผันให้ชาว ต่างประเทศเดิน ทางเข้า-ออก ได้ เฉพาะการ ท่องเที่ยว
จุดผ่อนปรน 14 แห่ง				
1)	ท่าบ้านปางห้า ตำบลเกาะช้าง อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย	เมืองท่าซี้เหล็ก รัฐฉาน	06.00 น. – 18.00 น. ของทุกวัน	เปิด 29 มิ.ย. 38
2)	ท่าบ้านสายลมจอย ตำบลเวียง พางคำ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย	เมืองท่าซี้เหล็ก รัฐฉาน	06.00 น. – 18.00 น. ของทุกวัน	เปิด 29 มิ.ย. 38
3)	ท่าบ้านเกาะทราย ตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย	เมืองท่าซี้เหล็ก รัฐฉาน	06.00 น. – 18.00 น. ของทุกวัน	เปิด 29 มิ.ย. 38
4)	ท่าดินดำ ตำบลเกาะช้าง อำเภอ แม่สาย จังหวัดเชียงราย	บ้านดินดำ จังหวัดซี้เหล็ก รัฐฉาน	06.00 น. – 18.00 น. ของทุกวัน	เปิด 4 เม.ย. 48
5)	บ้านสบรวก อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย	บ้านเมืองพง จังหวัดซี้เหล็ก รัฐฉาน	06.00 น. – 18.00 น. ของทุกวัน	เปิด 27 ต.ค. 41
6)	ช่องทางกิวผาวอก อำเภอเชียง ดาว จังหวัดเชียงใหม่	เมืองสาด รัฐฉาน	06.00 น. – 18.00 น. ของทุกวัน	ปิดห้ามมีการ เข้า-ออกโดย

ลำดับที่	พื้นที่ของไทย	พื้นที่ของเมียนมาร์	เวลาทำการ	วันที่เปิดทำการ
7)	ช่องทางหลักแต่ง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่	เมืองเต๊ะ รัฐฉาน	06.00 น. – 18.00 น. ของทุกวัน	กองทัพภาคที่ 3 เนื่องจากเหตุผล ด้านความมั่นคง
8)	ช่องทาง บ้านห้วยต้นนุ่น อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน	อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดดอยก่อ รัฐคะยา	06.00 น. – 18.00 น. ของทุกวัน	เปิด 9 ม.ค. 38
9)	บ้านมะม่วง ตำบลนทรี อำเภอป้อไร่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน	รัฐฉาน	06.00 น. – 18.00 น. ของทุกวัน	เปิด 2 ก.ค. 39
10)	ช่องทาง บ้านเสาหิน อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน	รัฐกอกูแล	06.00 น. – 18.00 น. ของทุกวัน	เปิด 28 ก.ย. 48
11)	บ้านแม่สายแล็บ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน	ผาปูน จังหวัดดอยก่อ	06.00 น. – 18.00 น. ของทุกวัน	เปิด 28 มี.ค. 49
12)	บ้านน้ำเพียงดิน อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน	จังหวัดดอยก่อ	06.00 น. – 18.00 น. ของทุกวัน	เปิด 11 ส.ค. 52
13)	ด่านเจดีย์สามองค์ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี	อำเภอพญาตงอู จังหวัดกอกา เล็ก รัฐกะเหรี่ยง ภาคตะนาวศรี	08.30 น. – 18.00 น.	เปิด 14 พ.ค. 36
14)	อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	อำเภอพญาตงอู จังหวัดมะริด ภาคตะนาวศรี	08.30 น. – 18.00 น.	เปิด 16 มิ.ย. 41

ที่มา : สำนักความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ. เมษายน 2556.

ภาพรวมการค้าชายแดนไทย – เมียนมาร์

ในปี 2557 มูลค่าการค้าชายแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเมียนมาร์ มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 214,387.23 ล้านบาท ขยายตัวจาก ปี 2556 (มูลค่า 196,861.58 ล้านบาท) ร้อยละ 8.90 แบ่งออกเป็นมูลค่าการส่งออกไปยังเมียนมาร์เป็น 94,006.67 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2556 ร้อยละ 18.33 ขณะที่มูลค่าการนำเข้าจากเมียนมาร์เป็น 120,380.56 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2556 ร้อยละ 2.53 จากมูลค่าดังกล่าว ทำให้ไทยเสียดุลการค้าในปี 2557 ที่ 26,373.89 ล้านบาท ดังแสดงในตารางที่ 3.18 และ 3.19

ตารางที่ 3.18 มูลค่าการค้าชายแดนไทยกับประเทศเมียนมาร์ รายปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

	2554	2555	2556	2557	Δ% 57/56	สัดส่วนร้อยละ ต่อการค้าชายแดนรวม			สัดส่วน ต่อการค้า 2 ฝ่าย		
						2555	2556	2557	2555	2556	2557
มูลค่ารวม	164,375.26	180,471.53	196,861.58	214,387.23	8.90	19.82	21.30	21.71	85.39	82.64	81.35
ไทย ส่งออก	60,599.26	69,975.66	79,447.20	94,006.67	18.33	12.56	14.18	15.94	72.50	69.37	68.99
ไทยนำเข้า	103,776.00	110,495.87	117,414.38	120,380.56	2.53	31.26	32.25	30.25	96.23	94.23	94.58
ดุลการค้า	-43,176.74	-40,520.21	-37,967.18	-26,373.89							

หมายเหตุ: Δ% หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลง

ที่มา: กองความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ, 2557. อ้างถึง ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

ตารางที่ 3.19 มูลค่าการค้าชายแดนไทยกับประเทศเมียนมาร์ (จำแนกตามรายเดือน) ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

เดือน	2554			2555			2556			2557				
	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	ส่งออก	Δ%	นำเข้า	Δ%	ดุลการค้า
มกราคม	4,922.95	7,267.66	-2,344.71	5,111.52	318.44	4,793.08	6,125.04	10,602.09	-4,477.05	7,841.65	28.30	9,385.90	-11.47	-1,544.25
กุมภาพันธ์	5,040.26	5,675.29	-635.03	6,119.33	7,321.76	-1,202.43	5,975.22	9,965.14	-3,989.92	7,195.49	20.42	4,379.72	-56.05	2,815.77
มีนาคม	5,916.15	6,632.24	-716.09	7,121.29	9,184.91	-2,063.62	7,988.09	7,983.45	4.64	8,594.57	7.59	8,830.45	10.61	-235.88
เมษายน	5,170.43	7,618.41	-2,447.98	4,749.28	10,870.49	-6,121.21	6,057.99	10,683.89	-4,625.90	7,311.79	20.70	9,903.82	-7.30	-2,592.03
พฤษภาคม	5,263.10	7,949.97	-2,686.87	6,153.52	6,956.67	-803.15	7,273.03	6,802.80	470.23	8,628.01	18.63	9,495.05	39.58	-867.04
มิถุนายน	4,859.81	8,866.88	-4,007.07	5,631.49	10,301.17	-4,669.68	6,060.81	9,733.23	-3,672.42	7,103.47	17.20	10,039.02	3.14	-2,935.55
กรกฎาคม	4,828.63	8,611.42	-3,782.79	5,391.42	11,402.16	-6,010.74	5,858.42	9,267.40	-3,408.98	6,427.81	9.72	9,618.11	3.78	-3,190.30
สิงหาคม	4,557.65	9,753.32	-5,195.67	5,340.99	10,714.37	-5,373.38	6,208.88	9,675.55	-3,466.67	7,904.87	27.32	447.67	-95.37	7,457.20
กันยายน	4,941.01	9,283.75	-4,342.74	5,980.44	11,107.76	-5,127.32	6,406.66	10,281.47	-3,874.81	8,456.80	32.00	21,201.01	106.21	12,744.21
ตุลาคม	5,055.14	9,221.50	-4,166.36	6,463.57	9,644.01	-3,180.44	7,275.24	10,708.44	-3,433.21	8,200.16	12.71	12,682.92	18.44	-4,482.76
พฤศจิกายน	4,445.47	8,143.18	-3,697.71	5,848.96	11,595.20	-5,746.24	7,223.61	10,944.49	-3,720.88	7,650.52	5.91	12,172.56	11.22	-4,522.04
ธันวาคม	5,598.66	14,752.37	-9,153.71	6,063.85	11,078.93	-5,015.08	6,994.22	10,766.45	-3,772.23	8,691.54	24.27	12,224.34	13.54	-3,532.80
รวม	60,599.26	103,766.00	-43,176.74	69,975.66	110,495.87	-40,520.21	79,447.20	117,414.38	-37,967.18	94,006.67	18.33	120,380.56	2.53	-26,373.89

หมายเหตุ: Δ% หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลง

ที่มา: กองความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ, 2557. อ้างถึง ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณามูลค่าการค้าชายแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเมียนมาร์ ปี 2555 – 2557 จำแนกตามรายจังหวัด พบว่า ในช่วง 3 ปีดังกล่าว จังหวัดตากมีมูลค่าการส่งออกระหว่างประเทศไทยกับประเทศเมียนมาร์สูงที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่นๆ โดยในปี 2557 จังหวัดตากมีมูลค่าการส่งออกทั้งสิ้น 59,839.24 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 37.03 เมื่อเทียบกับปี 2556 (ซึ่งมีมูลค่า 43,667.56 ล้านบาท) ขณะที่มูลค่าการนำเข้า ปี 2557 ที่ 2,682.80 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 1.57 เมื่อเทียบกับปี 2556 (ซึ่งมีมูลค่า 2,641.38 ล้านบาท) ดังแสดงในตารางที่ 3.20

จากมูลค่าการค้าชายแดนประเทศไทยกับประเทศเมียนมาร์ดังกล่าว เมื่อพิจารณามูลค่าจำแนกตามรายด่าน พบว่า ด่านศุลกากรที่มีมูลค่าการค้าการส่งออกของชายแดนไทยกับประเทศเมียนมาร์สูงสุดในปี 2555 – 2557 คือ ด่านศุลกากรแม่สอด โดยในปี 2557 ด่านศุลกากรแม่สอดมีมูลค่าการส่งออก 59,839.24 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 37.03 เมื่อเทียบกับปี 2556 (ซึ่งมีมูลค่า 43,667.56 ล้านบาท) สำหรับด่านศุลกากรที่มีมูลค่าการนำเข้าของชายแดนไทยกับประเทศเมียนมาร์สูงสุดในปี 2554 – 2557 คือ ด่านศุลกากรสังขละบุรี โดยในปี 2557 ด่านศุลกากรสังขละบุรี มีมูลค่าการนำเข้า 115,122.33 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 1.89 เมื่อเทียบกับปี 2556 (ซึ่งมีมูลค่า 112,989.28 ล้านบาท) ดังแสดงในตารางที่ 3.21 และ ตารางที่ 3.22

ตารางที่ 3.20 มูลค่าการค้าชายแดนไทยกับประเทศเมียนมาร์ (จำแนกตามรายจังหวัด) ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

จังหวัด	2554			2555			2556			2557				
	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	ส่งออก	Δ%	นำเข้า	Δ%	ดุลการค้า
ตาก	21,216.45	888.70	20,327.75	37,966.31	1,410.58	36,555.73	43,667.56	2,641.38	41,026.18	59,839.24	37.03	2,682.80	1.57	57,156.44
ระนอง	23,331.17	2,002.91	21,328.26	18,195.41	1,801.02	16,394.39	20,618.34	1,335.13	19,283.21	18,495.48	-10.30	1,503.33	12.60	16,992.15
เชียงราย	12,106.80	120.91	11,985.89	11,975.35	116.01	11,859.34	13,235.09	205.60	13,029.49	13,715.30	3.63	532.09	158.80	13,183.21
กาญจนบุรี	3,671.33	100,694.40	-97,023.07	1,619.03	107,092.00	-105,472.97	1,658.01	112,989.28	-111,331.27	1,431.44	-13.67	115,122.33	1.89	-113,690.89
แม่ฮ่องสอน	251.65	47.26	204.39	143.57	48.92	94.65	142.75	175.42	-32.67	428.71	200.32	510.53	191.04	-81.82
ประจวบฯ	19.83	21.82	-1.99	47.36	27.34	20.02	125.45	63.02	62.43	96.36	-23.18	28.97	-54.03	67.40
เชียงใหม่	0.00	0.00	0.00	28.62	0.00	28.62	0.00	0.00	0.00	0.13	0.00	0.00	0.00	0.13
อื่นๆ	2.03	0.00	2.03	0.00	0.00	0.00	0.00	4.55	-4.55	0.00	0.00	0.52	-88.59	-0.52
รวม	60,599.26	103,776.00	-43,176.74	69,975.66	110,495.87	40,520.21	79,447.20	117,414.38	-37,967.18	94,006.67	18.33	120,380.56	2.53	-26,373.89

หมายเหตุ: Δ% หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลง

ที่มา: กองความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ, 2557. อ้างถึง ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

ตารางที่ 3.21 มูลค่าการค้าการส่งออกของชายแดนไทยกับประเทศเมียนมาร์ (จำแนกตามรายด่าน)
ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับที่	รายชื่อด่าน	2554	2555	2556	2557	Δ% 57/56
1	ด่านศุลกากรแม่สอด	21,216.45	37,966.31	43,667.56	59,839.24	37.03
2	ด่านศุลกากรระนอง	23,331.17	18,195.17	20,618.34	18,495.48	-10.3
3	ด่านศุลกากรแม่สาย	9,660.00	9,443.06	11,071.08	10,921.74	-1.35
4	ด่านศุลกากรเชียงใหม่	2,446.80	2,532.30	2,164.01	2,793.57	29.09
5	ด่านศุลกากรสังขละบุรี	3,671.33	39.07	1,658.01	1,431.44	-13.67
6	ด่านศุลกากรแม่สะเรียง	77.84	104.50	57.81	298.07	415.6
7	ด่านศุลกากรแม่ฮ่องสอน	173.81	47.36	84.94	130.65	53.81
8	ด่านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์	19.83	28.62	125.45	96.36	-23.19
9	ด่านศุลกากรเชียงดาว	N/A	N/A	N/A	0.13	N/A
10	ด่านศุลกากรส่วนกลาง	2.03	N/A	N/A	N/A	N/A
รวม		60,599.26	69,975.66	79,447.20	94,006.67	18.33

หมายเหตุ: Δ% หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลง

ที่มา: กองความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ, 2557. อ้างถึง ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

ตารางที่ 3.22 มูลค่าการค้าการนำเข้าของชายแดนไทยกับประเทศเมียนมาร์ (จำแนกตามรายด่าน)
ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับที่	รายชื่อด่าน	2554	2555	2556	2557	Δ% 57/56
1	ด่านศุลกากรสังขละบุรี	100,694.40	107,092.00	112,989.28	115,122.33	1.89
2	ด่านศุลกากรแม่สอด	888.70	1,410.58	2,641.38	2,682.80	1.57
3	ด่านศุลกากรระนอง	2,002.91	1,801.02	1,335.13	1,503.33	12.6
4	ด่านศุลกากรแม่สาย	114.75	115.81	205.22	531.92	159.2
5	ด่านศุลกากรแม่สะเรียง	31.00	27.86	142.79	360.10	152.19
6	ด่านศุลกากรแม่ฮ่องสอน	16.26	21.06	32.63	150.43	361.02
7	ด่านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์	21.82	27.34	63.02	28.97	-54.03
8	ด่านศุลกากรเชียงดาว	0.00	0.00	4.56	0.52	-88.60
9	ด่านศุลกากรส่วนกลาง	6.16	0.20	0.38	0.17	-55.26
รวม		103,776.00	110,495.87	117,414.28	120,380.56	2.53

หมายเหตุ: Δ% หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลงที่มา: กองความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ, 2557. อ้างถึง ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

สำหรับสินค้าที่มีการส่งออกระหว่างชายแดนไทยกับเมียนมาร์สูงสุด 10 อันดับแรก ในปี 2557 พบว่า น้ำมันดีเซลเป็นสินค้าที่มีมูลค่าการส่งออกระหว่างชายแดนไทย – เมียนมาร์มากที่สุด โดยมีมูลค่าเท่ากับ 8,011.68 ล้านบาท ขยายตัวจากปี 2556 ร้อยละ 4.53 รองลงมา คือ เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ มูลค่าการส่งออก 6,874.37 ล้านบาท และน้ำมันเบนซิน 5,524.65 ล้านบาท ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 3.23

ตารางที่ 3.23 มูลค่าการค้าการส่งออกชายแดนไทยกับเมียนมาร์ (จำแนกตามรายสินค้า)
ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับที่	รายการสินค้าส่งออก	2554	2555	2556	2557	$\Delta\%$ 57/56
1	น้ำมันดีเซล	7,360.07	7,191.90	7,664.48	8,011.68	4.53
2	เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์	3,232.62	4,877.81	5,068.58	6,874.37	35.63
3	น้ำมันเบนซิน	3,312.60	5,074.85	4,576.08	5,524.65	20.73
4	เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์	3,631.34	3,993.44	3,736.42	4,445.39	18.97
5	ผ้าฝ้ายและด้าย	2,696.71	3,122.91	3,899.65	4,376.54	12.23
6	เครื่องโทรสาร โทรพิมพ์ โทรศัพท์ อุปกรณ์	176.78	709.82	2,033.78	4,073.70	100.30
7	ผลิตภัณฑ์เหล็กและเหล็กกล้า	1,719.31	1,345.59	3,170.44	2,881.53	-9.11
8	บะหมี่กึ่งสำเร็จรูปและอาหารสำเร็จ	1,504.12	1,899.06	1,942.85	2,729.64	40.50
9	รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	2,926.21	1,519.75	2,543.77	1,926.96	-24.25
10	เครื่องสำอาง เครื่องหอม และสบู	1,521.36	1,801.22	1,631.06	1,897.53	16.34
รวม 10 อันดับ		28,081.12	31,536.65	36,267.11	42,741.99	17.85
อื่นๆ		32,518.14	38,439.31	43,180.08	51,264.69	18.72
มูลค่ารวม		60,599.26	69,975.66	79,447.20	94,006.67	18.33

หมายเหตุ: $\Delta\%$ หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลง

ที่มา: กองความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ, 2557. อ้างถึง ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

ในส่วนของสินค้าที่มีการนำเข้าระหว่างชายแดนไทยกับเมียนมาร์สูงสุด 10 อันดับแรก ในปี 2557 พบว่า ก๊าซธรรมชาติ เป็นสินค้าที่มีมูลค่าการนำเข้าระหว่างชายแดนไทย – เมียนมาร์ มากที่สุด โดยมีมูลค่าเท่ากับ 115,003.52 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 2.08 เมื่อเทียบกับปี 2556 รองลงมา คือ โค กระบือ สุกร แพะ แกะ มูลค่าการนำเข้า 1,671.89 ล้านบาท และสัตว์น้ำ มูลค่าการนำเข้า 603.73 ล้านบาท ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 3.24

ตารางที่ 3.24 มูลค่าการค้าการนำเข้าชายแดนไทยกับเมียนมาร์ (จำแนกตามรายสินค้า) ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับที่	รายการสินค้านำเข้า	2554	2555	2556	2557	Δ% 57/56
1	ก๊าซธรรมชาติ	100,603.27	106,970.14	112,662.47	115,003.52	2.08
2	โค กระบือ สุกร แพะ แกะ	298.65	428.07	979.03	1,671.89	70.77
3	สัตว์น้ำ	1,612.84	1,137.22	710.71	603.73	-15.05
4	ไม้ซุง	2.00	7.49	104.54	439.54	320.45
5	ผลิตภัณฑ์ไม้อื่นๆ	7.02	250.64	963.25	428.99	-56.50
6	พืชน้ำมันและผลิตภัณฑ์	409.26	507.07	492.96	415.27	-15.76
7	ผักและของปรุงแต่งจากผัก	102.68	67.57	107.02	333.31	211.45
8	สินแร่ โลหะอื่นๆ เศษโลหะอื่นๆ และผลิตภัณฑ์	208.90	354.83	343.25	280.99	-18.14
9	เคมีภัณฑ์อินทรีย์	0.00	0.00	59.94	279.53	366.35
10	ผลิตภัณฑ์อื่นๆ จากสัตว์	35.49	55.38	32.94	204.44	525.58
รวม 10 อันดับ		103,280.11	109,778.41	116,455.85	119,651.21	2.74
อื่นๆ		495.89	717.46	958.53	729.35	-23.91
มูลค่ารวม		103,766.00	110,495.87	117,414.38	120,380.56	2.53

หมายเหตุ: Δ% หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลง

ที่มา: กองความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ, 2557. อ้างถึง ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

3.2.2 ภาพรวมสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย – เมียนมาร์

สถานการณ์การค้าชายแดนระหว่างไทย – เมียนมาร์ ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

สำหรับสถานการณ์การค้าชายแดนไทย – เมียนมาร์ ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จากการรวบรวมข้อมูลของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) เกี่ยวกับมูลค่าการค้าการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) พบว่า มีมูลค่ารวมอยู่ที่ 51,178.49 หดตัวร้อยละ 9.33 เมื่อเทียบกับปี 2556 โดยมีการส่งออกอยู่ที่ 43,282.35 ล้านบาท หดตัวร้อยละ 3.51 จากปี 2556 และมีมูลค่าการนำเข้าอยู่ที่ 7,896.14 ล้านบาท หดตัวร้อยละ 31.87 จากปี 2556 (ตารางที่ 3.25)

ตารางที่ 3.25 ภาพรวมการค้าชายแดนระหว่างไทยกับเมียนมาร์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ปี 2556 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

SMEs	2555	2556	Growth 56/55	2557	Growth 57/56
มูลค่า	48,653.09	56,445.42	16.02%	51,178.49	-9.33%
ส่งออก	43,862.28	44,855.83	2.27%	43,282.35	-3.51%
นำเข้า	4,790.81	11,589.59	141.91%	7,896.14	-31.87%

หมายเหตุ : รวมข้อมูล Re-Export, Re-Import

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2557. อ้างถึง กรมศุลกากร.

โดยเมื่อจำแนกตามรายด้าน พบว่า ด้านที่มีมูลค่าการค้าการส่งออกระหว่างชายแดนไทย – เมียนมาร์ ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) 3 อันดับแรก ในปี 2557 ได้แก่ ด้านศุลกากรแม่สอด (มูลค่า 26,969.65 ล้านบาท) ด้านศุลกากรแม่สาย (มูลค่า 8,426.70 ล้านบาท) และด้านศุลกากรระนอง (มูลค่า 6,474.39 ล้านบาท) ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 3.26 สำหรับด้านที่มีมูลค่าการนำเข้าระหว่างชายแดนไทย – เมียนมาร์ ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) 3 อันดับแรก ในปี 2557 ได้แก่ ด้านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์ (มูลค่า 3,864.81 ล้านบาท) ด้านศุลกากรแม่สอด (มูลค่า 2,201.08 ล้านบาท) ด้านศุลกากรระนอง (มูลค่า 1,223.88 ล้านบาท) ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 3.27

ตารางที่ 3.26 มูลค่าการส่งออกระหว่างชายแดนไทยกับเมียนมาร์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) (จำแนกตามรายด้าน) ปี 2556 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

ด้าน	จังหวัด	2556 (ม.ค. - ธ.ค.)	2557 (ม.ค. - ธ.ค.)	Growth 2557/2556
ด้านศุลกากรแม่สอด	ตาก	27,390.61	26,969.65	-1.54%
ด้านศุลกากรแม่สาย	เชียงราย	8,548.84	8,426.70	-1.43%
ด้านศุลกากรระนอง	ระนอง	7,758.90	6,474.39	-16.56%
ด้านศุลกากรสังขละบุรี	กาญจนบุรี	939.15	1,016.30	8.21%
ด้านศุลกากรแม่สะเรียง	แม่ฮ่องสอน	50.84	226.38	345.28%
ด้านศุลกากรกระบี่	ระนอง	52.80	72.35	37.03%
ด้านศุลกากรแม่ฮ่องสอน	แม่ฮ่องสอน	20.99	58.34	177.94%
ด้านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์	ประจวบคีรีขันธ์	93.70	38.10	-59.34%
ด้านศุลกากรเชียงดาว	เชียงใหม่	-	0.13	-
ด้านศุลกากรชุมพร	ชุมพร	-	-	-
รวม		44,855.83	43,282.34	-3.51%

หมายเหตุ : รวมข้อมูล Re-Export

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2557. อ้างถึง กรมศุลกากร.

ตารางที่ 3.27 มูลค่าการนำเข้าระหว่างชายแดนไทยกับเมียนมาร์ ของ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) (จำแนกตามรายด้าน) ปี 2556 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

ด้าน	จังหวัด	2556 (ม.ค. - ธ.ค.)	2557 (ม.ค. - ธ.ค.)	Growth 2557/2556
ด้านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์	ประจวบคีรีขันธ์	8,232.07	3,864.81	-53.05%
ด้านศุลกากรแม่สอด	ตาก	1,787.32	2,201.08	23.15%
ด้านศุลกากรระนอง	ระนอง	1,096.68	1,223.88	11.60%
ด้านศุลกากรแม่สาย	เชียงราย	204.06	531.09	160.26%
ด้านศุลกากรสังขละบุรี	กาญจนบุรี	261.25	72.92	-72.09%
ด้านศุลกากรแม่สะเรียง	แม่ฮ่องสอน	6.72	1.82	-72.92%
ด้านศุลกากรแม่ฮ่องสอน	แม่ฮ่องสอน	1.5	0.54	-64.00%
รวม		11,589.59	7,896.14	-31.87%

หมายเหตุ : รวมข้อมูล Re-Import

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2557. อ้างถึง กรมศุลกากร.

ทั้งนี้ เมื่อจำแนกตามรายการสินค้า พบว่า สินค้าส่งออกระหว่างชายแดนไทย – เมียนมาร์ ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) 10 อันดับแรก ของปี 2557 มีมูลค่ารวม 24,629.77 ล้านบาท หดตัวร้อยละ 1.69 เมื่อเทียบกับปี 2556 โดยสินค้าส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ผ่านด่านชายแดนเมียนมาร์ที่มีบทบาทสูงสุด ได้แก่ เครื่องดื่ม สุรา น้ำส้มสายชู มีมูลค่า 6,234.59 ล้านบาท ขยายตัวจากปี 2556 ร้อยละ 18.20 ตามมาด้วย ของปรุงแต่งเบ็ดเตล็ดที่บริโภคได้ มีมูลค่า 3,530.82 ล้านบาท หดตัวลงจากปี 2556 ร้อยละ 6.07 และเครื่องจักรคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ มีมูลค่า 2,490.95 ล้านบาท ขยายตัวจากปี 2556 ร้อยละ 8.49 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 3.28

ตารางที่ 3.28 สินค้าส่งออกระหว่างชายแดนไทยกับกับเมียนมาร์ ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) (10 อันดับแรก) ปี 2556 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

รายการสินค้าส่งออก	2556 (ม.ค. - ธ.ค.)		2557 (ม.ค. - ธ.ค.)		Growth 2557/2556	
	SMEs	Total	SMEs	Total	SMEs	Total
เครื่องดื่ม สุรา น้ำส้มสายชู	5,274.82	8,020.33	6,234.59	8,973.81	18.20%	11.89%
ของปรุงแต่งเบ็ดเตล็ดที่บริโภคได้	3,758.96	4,690.87	3,530.82	4,436.32	-6.07%	-5.43%
เครื่องจักร คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์	2,296.05	5,398.11	2,490.95	5,035.34	8.49%	-6.72%
ยานยนต์และส่วนประกอบ	3,329.16	3,846.20	2,439.75	3,370.24	-26.72%	-12.37%
น้ำมันปิโตรเลียม ถ่านหิน	2,033.16	13,520.59	2,202.82	13,191.45	8.34%	-2.43%
อุปกรณ์ไฟฟ้า และส่วนประกอบ	2,007.29	5,277.73	2,049.72	5,921.40	2.11%	12.20%
ยางและของทำด้วยยาง	1,712.18	1,914.32	1,583.63	1,808.86	-7.51%	-5.51%
ฝ้าย	1,862.49	1,898.22	1,399.37	1,421.94	-24.87%	-25.09%
ของปรุงแต่งจากธัญพืช แป้ง สตราซ หรือนม	1,613.39	2,033.89	1,364.42	2,047.84	-15.43%	0.69%
เกลือ กำมะถัน ดินและหิน พลาสติก ปูนขาวและซีเมนต์	1,165.89	1,629.41	1,333.70	2,118.38	14.39%	30.01%
รวม 10 อันดับ	25,053.39	48,229.66	24,629.77	48,325.57	-1.69%	0.20%

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2557. อ้างถึง กรมศุลกากร.

สินค้านำเข้าระหว่างชายแดนไทย – เมียนมาร์ ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) 10 อันดับแรก ของปี 2557 มีมูลค่า 7,163.62 ทดตัวลงจากปี 2556 ร้อยละ 33.15 โดยสินค้านำเข้าของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ผ่านด่านชายแดนเมียนมาร์ที่มีบทบาทสูงสุด ได้แก่ เหล็กและเหล็กกล้า มีมูลค่า 3,655.49 ล้านบาท ทดตัวลงจาก ปี 2556 ร้อยละ 54.48 ตามมาด้วย ไม้และของทำด้วยไม้ ถ่านไม้ มีมูลค่า 859.52 ล้านบาท ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 72.83 และสินแร่ ตะกรันและถ่าน มีมูลค่า 521.03 ล้านบาท ทดตัวจากปี 2556 ร้อยละ 13.50 ดังแสดงในตารางที่ 3.29

ตารางที่ 3.29 สินค้านำเข้าระหว่างชายแดนไทยกับเมียนมาร์ ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) (10 อันดับแรก) ปี 2556 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

รายการสินค้านำเข้า	2556 (ม.ค. - ธ.ค.)		2557 (ม.ค. - ธ.ค.)		Growth 2557/2556	
	SMEs	Total	SMEs	Total	SMEs	Total
เหล็กและเหล็กกล้า	8,030.84	44,616.21	3,655.49	35,496.42	-54.48%	-20.44%
ไม้และของทำด้วยไม้ ถ่านไม้	497.32	662.59	859.52	992.57	72.83%	49.80%
สินแร่ ตะกรันและถ่าน	602.35	602.91	521.03	529.30	-13.50%	-12.21%
เมล็ดพืช เมล็ดธัญพืชและผลไม้วีซที่ใช้ในอุตสาหกรรม	863.55	963.67	482.42	540.95	-44.14%	-43.87%
เคมีภัณฑ์อินทรีย์ สารประกอบอินทรีย์หรือสารประกอบอินทรีย์ของโลหะมีค่า	60.79	61.46	408.83	411.96	572.52%	570.24%
พืชผักรวมทั้งรากและหัวที่บริโภคได้	120.08	122.50	379.42	399.70	215.98%	226.28%
ปลา สัตว์น้ำจำพวกครัสตาเซีย	495.03	817.45	299.03	698.82	-39.59%	-14.51%
อุปกรณ์ไฟฟ้า และส่วนประกอบ	10.88	230.49	230.21	446.57	2,016.71%	93.75%
เรือและสิ่งก่อสร้างลอยน้ำ	2.97	9.51	168.70	181.47	5,578.89%	1,808.62%
กากจากอุตสาหกรรมผลิตอาหาร	32.68	32.68	158.97	204.44	386.41%	525.52%
รวม 10 อันดับ	10,716.49	48,119.48	7,163.62	39,902.19	-33.15%	-17.08%

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2557. อ้างถึง กรมศุลกากร.

3.3 สถานการณ์พื้นที่ชายแดนไทย - กัมพูชา

3.3.1 ภาพรวมสถานการณ์พื้นที่ชายแดนไทย - กัมพูชา

ประเทศไทยมีพรมแดนติดต่อกับประเทศกัมพูชาเป็นระยะทาง 725 กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดตราด สระแก้ว สุรินทร์ จันทบุรี ศรีสะเกษ อุบลราชธานี และบุรีรัมย์ สำหรับจุดผ่านแดนตามชายแดนไทยและกัมพูชานั้น จะมีการนำสินค้าผ่านทางจุดการค้าชายแดนต่างๆ แบ่งออกเป็น 4 ประเภทหลักๆ ดังนี้³

จุดผ่านแดนระหว่างไทย - กัมพูชา

- 1) จุดผ่านแดนถาวร จำนวนทั้งหมด 6 แห่ง ประกอบด้วย จุดผ่านแดนที่จังหวัดตราด 1 แห่ง จังหวัดสระแก้ว 1 แห่ง จังหวัดสุรินทร์ 1 แห่ง จังหวัดจันทบุรี 2 แห่ง และจังหวัดศรีสะเกษ 1 แห่ง (รายละเอียดตามตารางที่ 3.30)
- 2) จุดผ่อนปรน จำนวนทั้งหมด 9 แห่ง ประกอบด้วย จุดผ่านแดนที่จังหวัดตราด 2 แห่ง จังหวัดจันทบุรี 3 แห่ง จังหวัดสระแก้ว 3 แห่ง และจังหวัดอุบลราชธานี 1 แห่ง (รายละเอียดตามตารางที่ 3.30)
- 3) จุดผ่อนปรนอื่นๆ ตามแนวชายแดน 4 แห่ง ประกอบด้วย จุดผ่อนปรนที่จังหวัดศรีสะเกษ 1 แห่ง จังหวัดบุรีรัมย์ 1 แห่ง จังหวัดสุรินทร์ 1 แห่ง และจังหวัดสระแก้ว 1 แห่ง (รายละเอียดตามตารางที่ 3.30)
- 4) จุดผ่อนปรนเพื่อการท่องเที่ยว 1 แห่ง ณ ช่องทางขึ้นเขาพระวิหาร (รายละเอียดตามตารางที่ 3.30)

³ ฝ่ายวิจัยธุรกิจ. Exim-Thailand ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าของประเทศไทย. กรกฎาคม 2556.

ตารางที่ 3.30 จุดการค้าชายแดนระหว่างไทยกับกัมพูชา ในพื้นที่ต่างๆ

ลำดับที่	พื้นที่ของไทย	พื้นที่ของกัมพูชา	เวลาทำการ	วันที่เปิดทำการ
จุดผ่านแดนถาวร				
1)	บ้านหาดเล็ก อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด	จามเยียม อำเภอมนทลสีมา จังหวัดเกาะกง	07.00 - 20.00 น. ของทุกวัน	เปิด 20 ก.ย. 40
2)	บ้านคลองลึก อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว	ปอยเปต อำเภอโอโจรว จังหวัดบันเตียเมียนเจย	07.00 - 20.00 น. ของทุกวัน	เปิด 20 ก.ย. 40
3)	ช่องจอม อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์	โอรส์เมียด อำเภอสำโรง จังหวัดอุดรมีชัย	07.00 - 20.00 น. ของทุกวัน	เปิด 1 ก.ย. 45
4)	บ้านผักกาด อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี	บ้านคลองจะกร้อม อำเภอไพลิน จังหวัดพระตะบอง	07.00 - 20.00 น. ของทุกวัน	เปิด 11 พ.ย. 46
5)	บ้านแหลม อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี	บ้านกร้อมเรียง อำเภอกร้อม เรียง จังหวัดพระตะบอง	07.00 - 20.00 น. ของทุกวัน	เปิด 11 พ.ย. 46
6)	ช่องสะง่า อำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ	ช่องจวม อัดลองเวง จังหวัดอุดรมีชัย	07.00 - 20.00 น. ของทุกวัน	เปิด 11 พ.ย. 46
จุดผ่อนปรน 9 แห่ง				
1)	บ้านหมื่นด่าน ตำบลบ่อพลอย อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด	บ้านศาลเจ้า อำเภอสัมรุด จังหวัดพระตะบอง	08.30 น. - 17.00 น. ของทุกวัน	เปิด 16 ธ.ค. 34
2)	บ้านมะม่วง ตำบลนนทรี อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด	บ้านฉอระกา อำเภอสำรุด จังหวัดพระตะบอง	07.00 น. - 18.00 น. ทุกวันอังคาร พุธ และ วันพฤหัสบดี	เปิด 9 มี.ค. 48
3)	บ้านซันตารี อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี	บ้านโกลำตวน อำเภอกร้อม เกรียง จังหวัดพระตะบอง	07.00 น. - 16.00 น. ของทุกวัน	เปิด 17 เม.ย. 40
4)	บ้านสวนส้ม อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี	บ้านโกลัว้อ อำเภอพนมปรีก จังหวัดพระตะบอง	07.00 น. - 16.00 น. ของทุกวัน	เปิด 2 พ.ค. 40
5)	บ้านบึงขิงล่าง อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี	บ้านสวายเวง จังหวัดพระตะบอง	07.00 น. - 16.00 น. ของทุกวัน	เปิด 28 พ.ค. 40
6)	บ้านเขาหิน อำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว	พนมไค (บ้านกิโล 13) จังหวัดพระตะบอง	09.00 น. - 17.00 น. ของทุกวัน	เปิด 15 มิ.ย. 41
7)	บ้านตาพระยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว	บ้านบึงตะกวน จังหวัดบันเตียเมียนเจย	09.00 น. - 17.00 น. ของทุกวัน	เปิด 24 ธ.ค. 41
8)	บ้านหนองปรือ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว	บ้านมัลลย์ จังหวัดบันเตียเมียนเจย	09.00 น. - 17.00 น. ของทุกวัน	เปิด 24 ธ.ค. 41
9)	ช่องอานม้า อำเภอน้ำยี่น จังหวัดอุบลราชธานี	บ้านสะเตียบกวาง อำเภอจอม กระสาน จังหวัดพระวิหาร	09.00 น. - 15.00 น. ทุกวันอังคารและวัน พฤหัสบดี	เปิด 11 พ.ค. 42

ลำดับที่	พื้นที่ของไทย	พื้นที่ของกัมพูชา	เวลาทำการ	วันที่เปิดทำการ
จุดผ่อนปรนอื่นๆ ตามแนวชายแดน ที่ประชาชนมีการติดต่อซื้อขายระหว่างหมู่บ้าน ได้แก่				
1)	ช่องตาเฒ่า อำเภอกันทรลักษณ์ จังหวัดศรีสะเกษ	จังหวัดพระวิหาร		
2)	ช่องสายตะกู อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์	บ้านจูปโก๊ก อำเภอสำโรง จังหวัดอุดรรัมย์		
3)	ช่องกร่าง อำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์	บ้านทะมอโดน อำเภอบันเตีย กัมป็น จังหวัดอุดรรัมย์		
4)	บ้านหนองหญ้าแก้ว กิ่งอำเภอโคก สูง จังหวัดสระแก้ว	บ้านตำบลมุย อำเภอสวายแจก จังหวัดบันเตียเมียนเจย		
จุดผ่อนปรนเพื่อการท่องเที่ยว				
1)	ช่องทางขึ้นเขาพระวิหาร	ปราสาทเขาพระวิหาร อำเภอ จอมกระสาน จังหวัดพระวิหาร	07.00 น. – 16.00 น. ของทุกวัน	เปิด 31 พ.ค. 46

- ที่มา :
- 1) สำนักความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ. เมษายน 2556.
 - 2) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ร่วมกับสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กันยายน 2552.

ภาพรวมการค้าชายแดนไทย – กัมพูชา

จากข้อมูลของกองความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ ปี 2557 พบรายละเอียดข้อมูลเกี่ยวกับการค้าชายแดนไทย – กัมพูชา ดังนี้

ในปี 2557 มูลค่าการค้าชายแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศกัมพูชา มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 114,465.84 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก ปี 2556 ซึ่งมีมูลค่า 93,836.31 ล้านบาท คิดเป็นการขยายตัวที่ร้อยละ 21.98 แบ่งออกเป็นมูลค่าการส่งออกไปยังกัมพูชาที่ 96,726.22 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 15.03 ขณะที่มูลค่าการนำเข้าจากกัมพูชาที่ 17,739.62 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 81.97 จากมูลค่าการค้าดังกล่าว ทำให้ไทยได้ดุลการค้าใน ปี 2557 ที่ 78,986.60 ล้านบาท ดังแสดงในตารางที่ 3.31 และ 3.32

ตารางที่ 3.31 มูลค่าการค้าชายแดนไทยกับประเทศกัมพูชา รายปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

	2554	2555	2556	2557	Δ% 57/56	สัดส่วนร้อยละต่อการค้าชายแดนรวม			สัดส่วนต่อการค้า 2 ฝ่าย		
						2555	2556	2557	2555	2556	2557
มูลค่ารวม	63,977.38	82,089.07	93,836.31	114,465.84	21.98	9.02	10.15	11.59	65.89	67.24	69.51
ไทยส่งออก	59,065.32	74,921.52	84,087.90	96,726.22	15.03	13.45	15.01	16.40	64.16	65.37	66.48
ไทยนำเข้า	4,912.06	7,167.55	9,748.41	17,739.62	81.97	2.03	2.68	4.46	91.89	89.27	92.49
ดุลการค้า	54,153.26	67,753.97	74,339.49	78,986.60							

หมายเหตุ: Δ% หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลง

ที่มา: กองความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ, 2557. อ้างถึง ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

ตารางที่ 3.32 มูลค่าการค้าชายแดนไทยกับประเทศกัมพูชา (จำแนกตามรายเดือน) ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

เดือน	2554			2555			2556			2557				
	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	ส่งออก	Δ%	นำเข้า	Δ%	ดุลการค้า
มกราคม	4,560.41	705.86	3,854.55	5,202.11	852.58	4,349.53	7,724.38	1,120.20	6,604.19	7,928.46	2.64	1,378.47	23.06	6,549.99
กุมภาพันธ์	4,435.04	436.12	3,998.92	6,289.31	950.69	5,338.62	5,795.79	923.14	4,872.65	7,507.86	29.54	1,478.11	60.12	6,029.75
มีนาคม	5,549.87	427.47	5,122.40	6,472.56	756.20	5,716.36	7,674.29	799.08	6,875.20	8,412.75	9.62	1,252.92	56.80	7,159.83
เมษายน	4,241.71	367.98	3,873.73	5,050.53	443.73	4,606.80	6,400.66	474.13	5,926.53	7,508.34	17.31	953.15	101.03	655.19
พฤษภาคม	5,133.99	474.40	4,659.59	6,265.12	566.56	5,698.56	7,311.93	542.61	6,769.32	8,540.05	16.08	1,348.46	148.51	7,191.59
มิถุนายน	5,210.26	388.83	4,821.43	6,092.32	383.54	5,708.78	7,687.01	465.63	7,221.38	7,753.27	0.86	1,363.78	192.86	6,389.49
กรกฎาคม	4,827.16	354.94	4,472.22	6,211.91	498.65	5,713.26	6,586.43	718.83	5,867.61	7,259.33	10.22	1,297.22	80.46	5,962.11
สิงหาคม	5,014.21	367.78	4,646.43	6,580.62	408.44	6,172.18	6,568.41	939.69	5,628.72	7,698.82	17.21	1,407.87	49.82	6,290.95
กันยายน	4,635.10	302.03	4,333.07	6,287.00	431.82	5,855.18	6,473.74	861.72	5,612.02	7,383.62	14.05	1,389.55	61.25	5,994.07
ตุลาคม	4,825.06	257.45	4,567.61	6,490.84	419.73	6,071.11	6,875.93	850.40	6,025.53	8,965.41	30.39	1,890.83	122.35	7,074.58
พฤศจิกายน	4,686.62	319.46	4,367.17	6,883.68	718.59	6,165.09	6,571.96	1,089.06	5,482.90	8,762.10	33.33	2,086.78	91.61	6,675.32
ธันวาคม	5,945.89	509.75	5,436.15	7,095.52	737.02	6,358.50	8,417.36	963.92	7,453.43	9,006.22	7.00	1,892.48	96.33	7,113.74
รวม	59,065.32	4,912.06	54,135.26	74,921.52	7,167.55	67,753.97	84,087.90	9,748.41	74,339.49	96,726.22	15.03	17,739.62	81.97	78,986.60

หมายเหตุ: Δ% หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลง

ที่มา: กองความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ, 2557. อ้างถึง ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณามูลค่าการค้าชายแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศกัมพูชา ปี 2554 – 2557 จำแนกตามรายจังหวัด พบว่า ในช่วง 4 ปี ดังกล่าว จังหวัดสระแก้วมีมูลค่าการส่งออกระหว่างประเทศไทยกับประเทศกัมพูชาสูงที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่นๆ โดยในปี 2557 จังหวัดสระแก้วมีมูลค่าการส่งออกทั้งสิ้น 59,508.78 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2556 (ซึ่งมีมูลค่า 51,625.85 ล้านบาท) เป็นการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.27 ขณะที่มูลค่าการนำเข้า ปี 2557 ที่ 15,262.97 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2556 (ซึ่งมีมูลค่า 8,025.74 ล้านบาท) เป็นการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 90.18 ดังแสดงในตารางที่ 3.33

จากมูลค่าการค้าชายแดนประเทศไทยกับประเทศกัมพูชาดังกล่าว เมื่อพิจารณามูลค่าจำแนกตามรายด่าน พบว่า ด่านศุลกากรที่มีมูลค่าการส่งออกของชายแดนไทยกับประเทศกัมพูชาสูงสุดในปี 2554 – 2557 คือ ด่านศุลกากรอรัญประเทศ โดยในปี 2557 ด่านศุลกากรอรัญประเทศ มีมูลค่าการส่งออก 59,508.78 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2556 (ซึ่งมีมูลค่า 51,625.85 ล้านบาท) เป็นการขยายตัวร้อยละ 15.27 สำหรับมูลค่าการนำเข้าผ่านด่านศุลกากรอรัญประเทศ ในปี 2557 มีมูลค่า 13,092.00 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2556 (ซึ่งมีมูลค่า 6,228.91 ล้านบาท) มากถึงร้อยละ 110.18 ดังแสดงในตารางที่ 3.34 และ 3.35

ตารางที่ 3.33 มูลค่าการค้าชายแดนไทยกับประเทศกัมพูชา (จำแนกตามรายจังหวัด) ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

จังหวัด	2554			2555			2556			2557				
	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	ส่งออก	Δ%	นำเข้า	Δ%	ดุลการค้า
สระแก้ว	33,372.94	4,107.38	29,265.56	44,976.65	5,458.60	39,518.06	51,625.85	8,025.74	43,600.10	59,508.78	15.27	15,262.97	90.18	44,245.80
ตราด	21,761.61	150.08	21,611.52	24,454.14	482.58	23,971.56	25,431.83	1,393.98	24,037.85	27,555.18	8.35	2,081.31	49.31	25,473.87
จันทบุรี	2,772.95	627.81	2,145.13	3,434.28	1,086.64	2,347.63	4,753.48	181.90	4,571.57	6,749.14	41.98	125.78	-30.85	6,623.36
สุรินทร์	804.82	26.79	778.04	1,529.02	137.74	1,389.28	1,851.96	144.99	1,706.97	2,442.40	31.88	269.56	85.92	2,172.84
อุบลราชธานี	353.00	-	353.00	527.43	-	527.43	424.79	-	424.79	470.72	10.81	-	-	470.72
อื่นๆ	-	-	-	-	-	-	-	1.79	-1.79	-	-	-	-100.00	-
รวม	59,065.32	4,912.06	54,153.26	74,921.52	7,165.56	67,753.96	84,087.91	9,748.40	74,339.49	96,726.22	15.03	17,739.62	81.97	78,986.59

หมายเหตุ: Δ% หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลง

ที่มา: กองความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ, 2557. อ้างถึง ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

ตารางที่ 3.34 มูลค่าการค้าการส่งออกของชายแดนไทยกับประเทศกัมพูชา (จำแนกตามรายด่าน)
ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับที่	รายชื่อด่าน	2554	2555	2556	2557	Δ% 57/56
1	ด่านศุลกากรอรัญประเทศ	33,372.94	44,976.38	51,625.85	59,508.78	15.27
2	ด่านศุลกากรคลองใหญ่	21,761.61	24,454.14	25,431.83	27,555.18	8.35
3	ด่านศุลกากรจันทบุรี	2,772.95	3,434.28	4,753.48	6,749.14	41.98
4	ด่านศุลกากรช่องจอม	804.82	1,529.02	1,851.96	2,442.40	31.88
5	ด่านศุลกากรพิบูลมังสาหาร	353.00	527.43	424.79	470.72	10.81
รวม		59,065.32	74,921.25	84,087.91	96,726.22	15.03

หมายเหตุ: Δ% หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลง

ที่มา: กองความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ, 2557. อ้างถึง ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

ตารางที่ 3.35 มูลค่าการค้าการนำเข้าของชายแดนไทยกับประเทศกัมพูชา (จำแนกตามรายด่าน)
ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับที่	รายชื่อด่าน	2554	2555	2556	2557	Δ% 57/56
1	ด่านศุลกากรอรัญประเทศ	3,413.83	3,143.17	6,228.91	13,092.00	110.18
2	จุดผ่อนปรนบ้านเขาคิน	348.14	1,091.24	710.10	742.96	4.63
3	จุดผ่อนปรนบ้านหนองปรือ	168.15	648.47	709.24	883.58	24.58
4	จุดผ่อนปรนบ้านตาพระยา	177.26	575.72	377.50	544.44	44.22
5	ด่านศุลกากรคลองใหญ่	150.08	482.58	1,393.98	2,081.31	49.31
6	ด่านศุลกากรจันทบุรี	627.81	1,086.64	181.90	125.78	-30.85
7	ด่านศุลกากรส่วนกลาง จังหวัดอื่นๆ	-	-	1.79	-	-100.00
8	ด่านศุลกากรช่องจอม	26.79	139.74	144.99	269.56	85.92
รวม		4,912.06	7,167.56	9,748.41	17,739.63	81.97

หมายเหตุ: Δ% หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลง

ที่มา: กองความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ, 2557. อ้างถึง ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

สำหรับสินค้าที่มีการส่งออกระหว่างชายแดนไทย – กัมพูชาสูงสุด 10 อันดับแรก ในปี 2557 พบว่า เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์เป็นสินค้าที่มีมูลค่าการส่งออกระหว่างชายแดนไทย – กัมพูชา มากที่สุด โดยมีมูลค่าเท่ากับ 4,933.18 ล้านบาท คิดเป็นการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปี 2556 ที่ร้อยละ 25.19 รองลงมา คือ ยานพาหนะอื่นๆ และส่วนประกอบ มูลค่าการส่งออก 4,424.06 ล้านบาท และเครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบฯ มูลค่าการส่งออก 4,157.78 ล้านบาท ตามลำดับ ดังแสดง ในตารางที่ 3.36

ตารางที่ 3.36 มูลค่าการค้าการส่งออกชายแดนไทยกับกัมพูชา (จำแนกตามรายสินค้า) ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับ ที่	รายการสินค้าส่งออก	2554	2555	2556	2557	Δ% 57/56
1	เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์	2,310.59	3,203.08	3,940.47	4,933.18	25.19
2	ยานพาหนะอื่นๆ และส่วนประกอบ	1,544.90	2,110.13	2,660.26	4,424.06	66.30
3	เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบฯ	2,375.70	3,602.34	3,686.55	4,157.78	12.78
4	รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	1,936.51	2,557.36	3,388.18	3,967.92	17.11
5	รถจักรยานยนต์ และส่วนประกอบ	1,658.34	2,778.82	2,755.92	3,334.75	21.00
6	น้ำมันเบนซิน	965.66	1,745.76	2,470.60	3,220.51	30.35
7	แผงสวิตช์และแผงควบคุม กระแสไฟฟ้า	N/A	422.76	1,328.70	2,884.95	117.13
8	ยางยานพาหนะ	2,531.28	2,871.83	2,915.54	2,687.54	-7.82
9	เครื่องจักรกลและส่วนประกอบอื่นๆ	1,767.42	2,484.89	2,398.91	2,641.63	10.12
10	เครื่องสำอาง เครื่องหอม และสบู	2,500.06	3,011.13	3,158.19	2,606.41	-17.47
รวม 10 อันดับ		17,590.46	24,788.10	28,703.32	34,858.73	21.44
อื่นๆ		41,474.86	50,133.42	55,384.58	61,867.49	11.71
มูลค่ารวม		59,065.32	74,921.52	84,087.90	96,726.22	15.03

หมายเหตุ: Δ% หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลง

ที่มา: กองความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ, 2557. อ้างถึง ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

ในส่วนของสินค้าที่มีการนำเข้าระหว่างชายแดนไทย – กัมพูชาสูงสุด 10 อันดับแรก ในปี 2557 พบว่า เครื่องรับส่งสัญญาณและอุปกรณ์ติดตั้ง (โทรศัพท์ วิทยุ โทรเลข โทรศัพท์) เป็นสินค้าที่มีมูลค่าการนำเข้าระหว่างชายแดนไทย – กัมพูชามากที่สุด โดยมีมูลค่าเท่ากับ 6,172.65 ล้านบาท คิดเป็นการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปี 2556 มากถึงร้อยละ 329.79 รองลงมา คือ ลวดและสายเคเบิล ที่หุ้มฉนวน มูลค่าการนำเข้า 2,200.87 ล้านบาท และเครื่องจักรกลอื่นๆ และส่วนประกอบ มูลค่าการนำเข้า 2,146.14 ล้านบาท ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 3.37

ตารางที่ 3.37 มูลค่าการค้าการนำเข้าชายแดนไทยกับกัมพูชา (จำแนกตามรายสินค้า) ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับ ที่	รายการสินค้านำเข้า	2554	2555	2556	2557	Δ% 57/56
1	เครื่องรับส่งสัญญาณและอุปกรณ์ติดตั้ง (โทรศัพท์ วิทยุ โทรเลข โทรศัพท์)	N/A	240.22	1,436.21	6,172.65	329.79
2	ลวดและสายเคเบิล ที่หุ้มฉนวน	N/A	3.02	1,206.41	2,200.87	82.43
3	เครื่องจักรกลอื่นๆ และส่วนประกอบ	1.39	292.83	1,650.40	2,146.14	30.04
4	ผักและของปรุงแต่งจากผัก	959.75	2,809.56	1,730.26	2,072.99	19.81
5	อลูมิเนียมและผลิตภัณฑ์	789.28	464.69	481.23	1,069.83	122.31
6	มอเตอร์ไฟฟ้า ชุดเครื่องกำเนิดไฟฟ้า	54.58	309.73	567.48	546.11	-3.77
7	ผลิตภัณฑ์สิ่งทออื่นๆ	44.22	44.41	82.21	521.26	534.06
8	เครื่องจักรที่ใช้ในอุตสาหกรรมฯ	16.87	4.48	194.38	510.85	162.81
9	เสื้อผ้าสำเร็จรูป	132.67	138.82	146.21	345.07	136.01
10	ทองแดงและผลิตภัณฑ์	290.91	397.75	326.30	329.17	0.88
รวม 10 อันดับ		2,289.67	4,705.51	7,821.09	15,914.94	103.49
อื่นๆ		2,622.39	2,462.04	1,927.32	1,824.68	-5.33
มูลค่ารวม		4,912.06	7,167.55	9,748.41	17,739.62	81.97

หมายเหตุ: Δ% หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลง

ที่มา: กองความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ, 2557. อ้างถึง ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

3.3.2 ภาพรวมสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย – กัมพูชา

สถานการณ์การค้าชายแดนระหว่างไทย – กัมพูชา ของ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

สำหรับสถานการณ์การค้าชายแดนไทย – กัมพูชา ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จากการรวบรวมข้อมูลของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) เกี่ยวกับมูลค่าการค้าการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) พบว่า ในปี 2557 มีมูลค่ารวมอยู่ที่ 40,222.07 หดตัวร้อยละ 7.59 เมื่อเทียบกับปี 2556 โดยมีการส่งออกอยู่ที่ 35,383.17 ล้านบาท หดตัวร้อยละ 10.30 จากปี 2556 และมีมูลค่าการนำเข้าอยู่ที่ 4,838.90 ล้านบาท ขยายตัวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 18.59 จากปี 2556 (ตารางที่ 3.38)

ตารางที่ 3.38 ภาพรวมการค้าชายแดนระหว่างไทยกับกัมพูชาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ปี 2556 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

SMEs	2555	2556	Growth 56/55	2557	Growth 57/56
มูลค่า	44,923.11	43,527.35	-3.11%	40,222.07	-7.59%
ส่งออก	39,621.89	39,446.87	-0.44%	35,383.17	-10.30%
นำเข้า	5,301.22	4,080.48	-23.03%	4,838.90	18.59%

หมายเหตุ : รวมข้อมูล Re-Import, Re-Import

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2557. อ้างถึง กรมศุลกากร.

โดยเมื่อจำแนกตามรายด่าน พบว่า ด่านที่มีมูลค่าการค้าการส่งออกระหว่างชายแดนไทย – กัมพูชา ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) 3 อันดับแรก ในปี 2557 ได้แก่ ด่านศุลกากรคลองใหญ่ (มูลค่า 11,432.18 ล้านบาท) จุดตรวจด่านพรมแดนคลองลึก (มูลค่า 9,654.89 ล้านบาท) และด่านศุลกากรอรัญประเทศ (มูลค่า 3,822.34 ล้านบาท) ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 3.39

สำหรับด่านที่มีมูลค่าการนำเข้าระหว่างชายแดนไทย – กัมพูชา ของ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) 3 อันดับแรก ในปี 2557 ได้แก่ ด่านศุลกากรอรัญประเทศ (มูลค่า 2,458.58 ล้านบาท) จุดผ่อนปรนบ้านหนองปรือ (มูลค่า 830.87 ล้านบาท) และจุดผ่อนปรนบ้านเขาดิน (มูลค่า 575.32 ล้านบาท) ดังแสดงในตารางที่ 3.40

ตารางที่ 3.39 มูลค่าการส่งออกระหว่างชายแดนระหว่างไทยกับกัมพูชาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ปี 2556 – 2557 จำแนกตามรายด่าน (หน่วย : ล้านบาท)

ด่าน	จังหวัด	2556 (ม.ค. - ธ.ค.)	2557 (ม.ค. - ธ.ค.)	Growth 2557/2556
ด่านศุลกากรคลองใหญ่	ตราด	12,783.14	11,432.18	-10.57%
จุดตรวจด่านพรมแดนคลองลึก	จันทบุรี	14,430.99	9,654.89	-33.10%
ด่านศุลกากรอรัญประเทศ	สระแก้ว	3,454.66	3,822.34	10.64%
ด่านพรมแดนบ้านหาดเล็ก	ตราด	1,458.08	3,286.95	125.43%
จุดผ่อนปรนบ้านหนองปรือ	สระแก้ว	3,538.50	2,429.80	-31.33%
จุดผ่อนปรนบ้านเขาดิน	สระแก้ว	669.16	1,588.51	240.02%
ด่านพรมแดนบ้านฝักกาด	จันทบุรี	1,031.18	1,334.09	29.38%
ด่านพรมแดนบ้านแหลม	จันทบุรี	630.26	1,006.98	59.77%
ด่านศุลกากรช่องจอม	สุรินทร์	260.20	443.45	70.43%
จุดผ่อนปรนบ้านซันตารี	จันทบุรี	12.42	200.42	1513.42%
จุดผ่อนปรนบ้านสวนส้ม	จันทบุรี	65.51	94.74	44.63%
ด่านพรมแดนช่องสะง่า	ศรีสะเกษ	61.75	61.49	-0.42%
จุดผ่อนปรนบ้านตาพระยา	สระแก้ว	690.26	21.59	-96.87%
ด่านศุลกากรจันทบุรี	จันทบุรี	360.75	5.75	-98.41%
ด่านผ่อนปรนบ้านมะม่วง	ตราด	-	-	
รวม		39,446.87	35,383.17	-10.30%

หมายเหตุ : รวมข้อมูล Re-Export

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2557. อ้างถึง กรมศุลกากร.

ตารางที่ 3.40 มูลค่าการนำเข้าระหว่างชายแดนระหว่างไทยกับกัมพูชาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ปี 2556 – 2557 จำแนกตามรายด่าน (หน่วย : ล้านบาท)

ด่าน	จังหวัด	2556 (ม.ค. - ธ.ค.)	2557 (ม.ค. - ธ.ค.)	Growth 2557/2556
ด่านศุลกากรอรัญประเทศ	สระแก้ว	1,843.68	2,458.58	33.35%
จุดผ่อนปรนบ้านหนองปรือ	สระแก้ว	639.41	830.87	29.94%
จุดผ่อนปรนบ้านเขาติน	สระแก้ว	600.64	575.32	-4.22%
จุดผ่อนปรนบ้านตาพระยา	สระแก้ว	343.12	527.00	53.59%
จุดผ่อนปรนบ้านซับตารี	จันทบุรี	127.48	116.56	-8.57%
ด่านศุลกากรคลองใหญ่	ตราด	211.03	111.20	-47.31%
ด่านพรมแดนบ้านฝักกาด	จันทบุรี	110.23	87.99	-20.17%
ด่านพรมแดนช่องสะง่า	ศรีสะเกษ	14.40	48.11	234.09%
ด่านพรมแดนบ้านแหลม	จันทบุรี	5.72	30.93	440.68%
จุดผ่อนปรนบ้านสวนส้ม	จันทบุรี	60.76	25.17	-58.57%
ด่านพรมแดนบ้านหาดเล็ก	ตราด	23.80	15.58	-34.54%
ด่านศุลกากรช่องจอม	สุรินทร์	11.22	10.58	-5.78%
ด่านศุลกากรจันทบุรี	จันทบุรี	68.75	1.01	-98.53%
ด่านผ่อนปรนบ้านมะม่วง	ตราด	0.21	-	-
รวม		4,080.48	4,838.90	18.59%

หมายเหตุ : รวมข้อมูล Re-Import

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2557. อ้างถึง กรมศุลกากร.

ทั้งนี้ เมื่อจำแนกตามรายการสินค้า พบว่า สินค้าส่งออกระหว่างชายแดนไทย - กัมพูชา ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) 10 อันดับแรกของ ปี 2557 มีมูลค่ารวม 20,535.41 ล้านบาท หดตัวลดลงร้อยละ 9.62 เมื่อเทียบกับปี 2556 โดยสินค้าส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ผ่านด่านชายแดนกัมพูชาที่มีบทบาทสูงสุด ได้แก่ เครื่องดื่ม สุรา น้ำส้มสายชู มีมูลค่า 3,855.31 ล้านบาท หดตัวจากปี 2556 ร้อยละ 21.29 ตามมาด้วย พลาสติกและของที่ทำได้ด้วยพลาสติก มีมูลค่า 2,680.11 ล้านบาท ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.70 และน้ำตาลและขนมทำจากน้ำตาล มีมูลค่า 2,400.02 ล้านบาท หดตัวจากปี 2556 ร้อยละ 26.77 ตามลำดับ (ดังตารางที่ 3.41)

ตารางที่ 3.41 สินค้าส่งออกระหว่างชายแดนไทยกับกัมพูชาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) (10 อันดับแรก) ปี 2556 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

รายการสินค้าส่งออก	2556 (ม.ค. - ธ.ค.)		2557 (ม.ค. - ธ.ค.)		Growth 2557/2556	
	SMEs	Total	SMEs	Total	SMEs	Total
เครื่องดื่ม สุรา น้ำสมสายชู	4,898.25	6,769.70	3,855.31	6,892.75	-21.29%	1.82%
พลาสติกและของที่ทำได้ด้วยพลาสติก	2,336.68	3,998.31	2,680.11	5,465.63	14.70%	36.70%
น้ำตาลและขนมทำจากน้ำตาล	3,277.30	3,317.13	2,400.02	2,427.47	-26.77%	-26.82%
ยานยนต์และส่วนประกอบ	2,028.80	8,505.44	2,374.65	11,454.84	17.05%	34.68%
เครื่องจักร คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์	2,528.90	9,155.82	2,216.50	10,302.16	-12.35%	12.52%
อุปกรณ์ไฟฟ้า และส่วนประกอบ	1,261.40	7,332.63	1,601.61	14,166.27	26.97%	93.19%
ของปรุงแต่งเบ็ดเตล็ดที่บริโภคได้	2,211.43	3,231.81	1,439.93	2,616.27	-34.89%	-19.05%
ยางและของทำด้วยยาง	1,840.51	3,444.88	1,435.04	3,218.46	-22.03%	-6.57%
ของปรุงแต่งจากธัญพืช แป้ง สตาร์ช หรือนม	466.57	545.62	1,271.97	1,549.63	172.62%	184.01%
กากจากอุตสาหกรรมผลิตอาหาร	1,872.11	2,289.95	1,260.27	1,810.83	-32.68%	-20.92%
รวม 10 อันดับ	22,721.95	48,591.29	20,535.41	59,904.32	-9.62%	23.28%

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2557. อ้างถึง กรมศุลกากร.

สำหรับสินค้านำเข้าระหว่างชายแดนไทย - กัมพูชา ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) 10 อันดับแรกของปี 2557 มีมูลค่ารวม 4,504.44 บาท ขยายตัวร้อยละ 22.41 เมื่อเทียบกับปี 2556 โดยสินค้านำเข้าของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ผ่านด่านชายแดนกัมพูชาที่มีบทบาทสูงสุด ได้แก่ พืชผักรวมทั้งรากและหัวที่บริโภคได้ มีมูลค่า 1,902.05 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2556 ร้อยละ 30.96 ตามมาด้วย อะลูมิเนียมและของทำด้วยอะลูมิเนียม มีมูลค่า 939.54 ล้านบาท ขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปี 2556 ร้อยละ 109.90 และกากจากอุตสาหกรรมผลิตอาหาร มีมูลค่า 546.39 ล้านบาท ขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปี 2556 ร้อยละ 27.95 (ดังตารางที่ 3.42)

ตารางที่ 3.42 สินค้านำเข้าระหว่างชายแดนไทยกับกัมพูชาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) (10 อันดับแรก) ปี 2556 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

รายการสินค้านำเข้า	2556 (ม.ค.-ธ.ค.)		2557 (ม.ค.-ธ.ค.)		Growth 2557/2556	
	SMEs	Total	SMEs	Total	SMEs	Total
พืชผักรวมทั้งรากและหัวที่บริโภคได้	1,452.35	1,765.35	1,902.05	2,238.41	30.96%	26.80%
อะลูมิเนียมและของทำด้วยอะลูมิเนียม	447.62	485.59	939.54	1,070.22	109.90%	120.40%
กากจากอุตสาหกรรมผลิตอาหาร	427.03	496.42	546.39	550.29	27.95%	10.85%
ทองแดงและของทำด้วยทองแดง	326.30	326.30	321.40	329.20	-1.50%	0.89%
อุปกรณ์ไฟฟ้า และ ส่วนประกอบ	94.74	3,413.16	319.73	9,065.94	237.48%	165.62%
ธัญพืช	319.29	319.29	122.70	122.70	-61.57%	-61.57%
เมล็ดพืช เมล็ดธัญพืชและผลไม้ พืชที่ใช้ในอุตสาหกรรม	146.40	227.83	99.61	366.95	-31.96%	61.06%
เหล็กและเหล็กกล้า	243.24	243.30	90.16	104.89	-62.94%	-56.89%
น้ำตาลและขนมทำจากน้ำตาล	160.99	160.99	82.34	82.34	-48.86%	-48.86%
ไม้และของทำด้วยไม้ ถ่านไม้	61.70	99.57	80.52	106.51	30.49%	6.97%
รวม 10 อันดับ	3,679.68	7,537.79	4,504.44	14,037.46	22.41%	86.23%

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2557. อ้างถึง กรมศุลกากร.

3.4 พื้นที่ชายแดนไทย – สปป. ลาว

3.4.1. ภาพรวมสถานการณ์พื้นที่ชายแดนไทย – สปป. ลาว

ประเทศไทยมีพรมแดนติดต่อกับ สปป. ลาว เป็นระยะทาง 1,810 กิโลเมตร โดยไทยมีการติดต่อค้าขายกับ สปป. ลาว ผ่านจังหวัดที่มีอาณาเขตติดต่อกันรวม 11 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย พะเยา น่าน อุตรดิตถ์ พิษณุโลก เลย หนองคาย นครพนม อำนาจเจริญ มุกดาหาร และอุบลราชธานี สำหรับจุดผ่านแดนตามชายแดนไทยและ สปป. ลาว นั้น จะมีการนำสินค้าผ่านทางจุดการค้าชายแดนต่างๆ แบ่งออกเป็น 3 ประเภทหลักๆ ดังนี้⁴

จุดผ่านแดนระหว่างไทย – สปป. ลาว

- 1) จุดผ่านแดนถาวร จำนวนทั้งหมด 15 แห่ง ประกอบด้วย จุดผ่านแดนที่จังหวัดเชียงราย 2 แห่ง จังหวัดน่าน 1 แห่ง จังหวัดเลย 4 แห่ง จังหวัดหนองคาย 2 แห่ง จังหวัดบึงกาฬ 1 แห่ง จังหวัดนครพนม 1 แห่ง จังหวัดมุกดาหาร 2 แห่ง และจังหวัดอุบลราชธานี 2 แห่ง (รายละเอียดตามตารางที่ 3.43)
- 2) จุดผ่านแดนชั่วคราว จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ จุดผ่านแดนสะพานมิตรภาพ 3 (นครพนม-คำม่วน) ที่บ้านห้อม จังหวัดนครพนม (รายละเอียดตามตารางที่ 3.43)
- 3) จุดผ่อนปรน จำนวนทั้งหมด 31 แห่ง ประกอบด้วย จุดผ่านแดนที่จังหวัดเชียงราย 6 แห่ง จังหวัดพะเยา 1 แห่ง จังหวัดน่าน 2 แห่ง จังหวัดอุตรดิตถ์ 2 แห่ง จังหวัดเลย 5 แห่ง จังหวัดหนองคาย 4 แห่ง จังหวัดบึงกาฬ 2 แห่ง จังหวัดนครพนม 4 แห่ง จังหวัดอำนาจเจริญ 1 แห่ง และจังหวัดอุบลราชธานี 4 แห่ง (รายละเอียดตามตารางที่ 3.43)

⁴ ฝ่ายวิจัยธุรกิจ. Exim-Thailand ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าของประเทศไทย. กรกฎาคม 2556.

ตารางที่ 3.43 จุดการค้าชายแดนระหว่างไทยกับ สปป. ลาว ในพื้นที่ต่างๆ

ลำดับที่	พื้นที่ของไทย	พื้นที่ของ สปป. ลาว	เวลาทำการ	วันที่เปิดทำการ
จุดผ่านแดนถาวร				
1)	ด่านอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย	เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว	08.00 – 18.00 น.	เปิด 20 ธ.ค. 31
2)	บ้านเชียงแสน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย	ด่านเมืองต้นผึ้ง แขวงบ่อแก้ว	08.00 – 18.00 น.	เปิด 5 ก.พ. 33
3)	ด่านบ้านห้วยโก๋น อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน	บ้านน้ำเงิน เมืองเงิน แขวงไชยบุรี	08.00 – 17.00 น.	เปิด 21 ธ.ค. 51
4)	ด่านบ้านปากห้วย ตำบลหนองผือ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย	เมืองแก่นท้าว แขวงไชยบุรี	08.00 – 18.00 น.	ยกเลิกแล้ว ตั้งแต่เมื่อเปิดใช้สะพานข้ามแม่น้ำเหือง
5)	ด่านสะพานมิตรภาพข้ามแม่น้ำเหือง ตำบลอาฮี อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย	บ้านคอนผึ้ง เมืองแก่นท้าว แขวงไชยบุรี	07.00 – 18.00 น.	
6)	ด่านบ้านเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย	ด่านเมืองसानะคาม นครหลวงเวียงจันทร์	08.00 – 18.00 น.	เปิด 8 เม.ย. 32
7)	ด่านบ้านคกไฟ อำเภอปากชม จังหวัดเลย	ด่านบ้านวัง เมืองसानะคาม นครหลวงเวียงจันทร์	08:00 – 16:00 น.	เปิด 1 ธ.ค. 35
8)	ด่านท่าเสด็จ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย	ด่านท่าเตือ นครหลวงเวียงจันทร์	08.00 – 18.00 น.	เปิดก่อนปี 31
9)	ด่านสะพานมิตรภาพไทย-ลาว บ้านเหล่าจอมมณี อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย	บ้านดงพูลี เมืองหาดทรายฟอง นครหลวงเวียงจันทร์	06.00 – 22.00 น.	เปิด 29 มี.ค. 37
10)	ด่านบึงกาฬ อำเภอบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ	เมืองปากซัน แขวงบอลิคำไซ	08.00 – 18.00 น.	เปิด 1 ธ.ค. 35
11)	ตำบลในเมือง เทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม	เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน	08.00 – 18.00 น.	เปิด 20 ธ.ค. 31
12)	ด่านอำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร	ด่านเมืองโกสอน พมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต	06.00 – 18.00 น.	
13)	ด่านบ้านสงเปลือย ตำบลบางทรายใหญ่ อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร	บ้านนาแก เมืองโกสอน แขวงสะหวันนะเขต	06.00 – 22.00 น.	

ลำดับที่	พื้นที่ของไทย	พื้นที่ของ สปป. สลาว	เวลาทำการ	วันที่เปิดทำการ
14)	ด่านบ้านปากแซง กิ่งอำเภอนาตาล จังหวัดอุบลราชธานี	ด่านบ้านปากตะพาน เมืองละคอนเพ็ง แขวงสาละวัน	08.00 – 18.00 น.	เปิด 11 พ.ค. 42
15)	ด่านช่องเม็ก อำเภอสรินธร จังหวัดอุบลราชธานี	ด่านวังเต่า เมืองโพนทอง แขวงจำปาสัก	06.00 – 20.00 น.	เปิด 20 ธ.ค. 31
จุดผ่านแดนชั่วคราว (จุดผ่านแดนสะพานมิตรภาพ 3 (นครพนม-คำม่วน))				
1)	บ้านห้อม ตำบลอาจสามารถ อำเภอนครพนม จังหวัดนครพนม	บ้านเวินใต้ เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน	เพื่อการก่อสร้าง	เปิด 29 ก.ค.52
จุดผ่อนปรน				
1)	บ้านสบรวก ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย	บ้านก๊วน เมืองต้นผึ้ง แขวงบ่อแก้ว	08.00 – 18.00 น. ของทุกวัน	เปิด 27 ต.ค. 41
2)	บ้านสวนดอก ตำบลบ้านแซว อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย	บ้านสีเมืองงาม เมืองต้นผึ้ง แขวงบ่อแก้ว	08.00 – 18.00 น. ของทุกวัน	เปิด 16 ต.ค. 41
3)	บ้านแจมปอง ตำบลห้วยยาว อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย	บ้านด่าน เมืองต้นผึ้ง แขวงบ่อแก้ว	08.00 – 18.00 น. ของทุกวัน	เปิด 7 ธ.ค. 48
4)	บ้านหาดบ้าย ตำบลริมโขง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย	บ้านดอยแดง เมืองต้นผึ้ง แขวงบ่อแก้ว	06.00 – 18.00 น. ทุกวันพฤหัสบดี และวันศุกร์	เปิด 29 เม.ย. 53
5)	บ้านร่มโพธิ์ทอง ตำบลต๊อบเต่า อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย	บ้านปางไฮ เมืองคอบ แขวงบ่อแก้ว	08.00 – 18.00 น. ทุกวันที่ 5 และ 20 ของเดือน	เปิด 16 ต.ค. 41
6)	บ้านห้วยลึก ตำบลม่วงยาย อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย	บ้านครกหลวง – บ้านปากดิน เมืองห้วยทราย แขวงไชยบุรี	06.00 – 18.00 น. ของทุกวัน	เปิด 7 ธ.ค. 48
7)	บ้านฮวก ตำบลภูซาง กิ่งอำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา	บ้านปางมอน เมืองเชียงฮ่อน แขวงไชยบุรี	06.00 – 18.00 น. ของทุกวัน	เปิด 18 มิ.ย. 51
8)	บ้านห้วยสะแตง ตำบลงอบ อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน	บ้านป่าห้วย เมืองเชียงฮ่อน แขวงไชยบุรี	09.00 – 16.00 น. วันที่ 15,30 ของ ทุกเดือน	เปิด 29 มี.ค. 36
9)	บ้านใหม่ชายแดน ตำบลชนแดน อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน	บ้านเตสอง เมืองเชียงฮ่อน แขวงไชยบุรี	08.00 – 16.00 น. วันที่ 5,10,15,20, 25,30ของทุกเดือน	เปิด 29 ก.ค. 32
10)	บ้านภูตุ้ ตำบลม่วงเจ็ดต้น อำเภออำเภอบ้านโคก จังหวัดอุดรธานี	บ้านผาแก้ว เมืองปากลาย แขวงไชยบุรี	ทุกวันศุกร์และ เสาร์ เฉพาะ กลางวัน	เปิด 21 ก.ย. 42

ลำดับที่	พื้นที่ของไทย	พื้นที่ของ สปป. สลาว	เวลาทำการ	วันที่เปิดทำการ
11)	บ้านห้วยต่า ตำบลบ้านโคก อำเภอบ้านโคก จังหวัดอุดรธานี	บ้านขอนแก่น เมืองบ่อแต่น แขวงไชยะบูลี	ทุกวันอังคารและ พุธเฉพาะกลางวัน	เปิด 21 ก.ย. 43
12)	บ้านเหมืองแพร์ ตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย	บ้านเหมืองแพร์ เมืองบ่อแต่น แขวงไชยะบูลี	08.00 – 18.00 น. ปิดเฉพาะวันพระ	
13)	บ้านนาซ่า ตำบลปากหมัน อำเภอ ด่านซ้าย จังหวัดเลย	บ้านนาซ่า เมืองบ่อแต่น แขวงไชยะบูลี	08.00 – 18.00 น. ในวันอังคารและ วันพฤหัสบดี	เปิด 20 มิ.ย. 51
14)	บ้านนากระเซ็ง ตำบลอาฮี อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย	บ้านเมืองหมอ เมืองแก่นท้าว แขวงไชยะบูลี	07.00 – 18.00 น. ทุก 1 คำ และ 9 คำ	
15)	บ้านหนองผือ ตำบลหนองผือ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย	บ้านแก่นท้าว เมืองแก่นท้าว แขวง ไชยะบูลี	07.00 – 18.00 น. เปิดทุก 3 คำและ 8 คำ	
16)	บ้านอาฮี ตำบลอาฮี อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย	บ้านนาแก่นม้า เมืองแก่นท้าว แขวงไชยะบูลี	07.00 – 18.00 น. เปิดทุก 7 คำ และ 15 คำ	
17)	บ้านเป่งจาน ตำบลโพนแพง กิ่งอำเภอรัตนวาปี จังหวัดหนองคาย	บ้านทวย เมืองท่าพระบาท แขวงบอลิคำไซ	08.00 – 18.00 น. ทุกวันอาทิตย์และ พุธ	
18)	ตำบลจุมพล อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย	บ้านโดนใต้ เมืองปากจิม แขวงนคร หลวงเวียงจันทน์	08.00 – 17.00 น. ทุกวันอังคารและ เสาร์	เปิด 4 มิ.ย.48
19)	บ้านบ้านหม้อ อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย	บ้านด่านดำ เมืองสีโคตตะบอง แขวงนครหลวงเวียงจันทน์	08.00 – 17.00 น. ทุกวันอังคารและ เสาร์	เปิด 20 ธ.ค. 48
20)	บ้านบ้านม่วง อำเภอสังคม จังหวัด หนองคาย	บ้านโคกแท้ เมืองสังทอง แขวงบอ ลิคำไซ	08.00 – 16.00 น. ทุกวันพุธและเสาร์	เปิด 28 เม.ย.49
21)	บ้านบุงคล้า อำเภอบุงคล้า จังหวัด บึงกาฬ	บ้านปากกระดิง เมืองปากกระดิง แขวงนครหลวงเวียงจันทน์	08.00 – 18.00 น. ทุกวันอังคารและ ศุกร์	
22)	บ้านห้วยคาด ตำบลปากคาด จังหวัดบึงกาฬ	บ้านทวย เมืองท่าพระบาท แขวง บอลิคำไซ	08.00 – 16.00 น. ทุกวันจันทร์และ พฤหัสบดี	เปิด 21 มิ.ย.48
23)	บ้านหนาดท่า ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม	บ้านท่าแขก แขวงบอลิคำไซ	ทุกวันอังคารและ พุธ	เปิด 26 มิ.ย.50

ลำดับที่	พื้นที่ของไทย	พื้นที่ของ สปป. ลาว	เวลาทำการ	วันที่เปิดทำการ
24)	บ้านคอนแพง ตำบลบ้านแพง อำเภอบ้านแพง จังหวัดนครพนม	บ้านบุงกวาง เมืองปากกระดิ่ง แขวงบอลิคำไซ	09.00 – 16.00 น. วันจันทร์ พฤหัสบดี 09.00 – 13.00 น. วันอังคาร พุธ และ และศุกร์	
25)	บ้านธาตุพนมสามัคคี อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม	บ้านด่าน เมืองหนองบก แขวงคำ ม่วน, แขวงสะหวันนะเขต	07.00 - 14.00 น. วันจันทร์ และวัน พฤหัสบดี	เปิด 8 เม.ย. 32
26)	บ้านท่าอุเทน ตำบลศุภกากร ตำบล ท่าอุเทน อำเภอท่าอุเทน จังหวัด นครพนม	บ้านหินปูน เมืองหินปูน แขวงคำ ม่วน, แขวงสะหวันนะเขต	08.00 – 16.00 น. วันจันทร์ และวัน พฤหัสบดี	เปิด 8 เม.ย. 32
27)	บ้านยักษ์คุด อำเภอชานุมาน จังหวัดอำนาจเจริญ	บ้านเหล่ามะหุด เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต	06.00 – 18.00 น. วันพุธและวัน อาทิตย์	เปิด 10 เม.ย. 49
28)	หน้าที่ว่าการ เขมราฐ อำเภอหลัง เก่า จังหวัดอุบลราชธานี	บ้านปากซัน เมืองสองคอน แขวง สะหวันนะเขต	08.00 – 15.00 วันจันทร์ – ศุกร์	เปิด 17 มี.ค. 41
29)	บ้านสองคอน ตำบลสองคอน อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี	บ้านหนองแสง เมืองละครเพ็ง แขวงสาละวัน	09.00 – 15.00 น. วันพฤหัสบดี	เปิด 19 ก.ย. 39
30)	บ้านด่านเก่า ตำบลโขงเจียม อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี	บ้านสิงสัมพัน เมืองชนะสมบูน แขวงจำปาสัก	09.00 – 15.00 น. วันพฤหัสบดี วันเสาร์	เปิด 19 ก.ย. 39
31)	บ้านหนองแสน ตำบลโพนงาม อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี	บ้านเที่ยง เมืองสุขุมมา แขวงจำปาสัก	08.00 – 15.00 น. วันจันทร์ พุธ และศุกร์	เปิด 17 มี.ค. 41

ที่มา : สำนักความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ. เมษายน 2556.

ภาพรวมการค้าชายแดนไทย - สปป. ลาว

จากข้อมูลของกองความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ ปี 2557 พบรายละเอียดข้อมูลเกี่ยวกับการค้าชายแดนไทย - สปป. ลาว ดังนี้

ในปี 2557 มูลค่าการค้าชายแดนระหว่างประเทศไทยกับ สปป. ลาว มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 151,063.69 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก ปี 2556 ซึ่งมีมูลค่า 132,137.16 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 14.32 แบ่งออกเป็นมูลค่าการส่งออกไปยัง สปป. ลาว ที่ 123,937.21 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.12 ขณะที่ มีมูลค่าการนำเข้าจาก สปป. ลาว ที่ 27,126.48 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 15.28 จากมูลค่าการค้าดังกล่าว ทำให้ไทยได้ดุลการค้าในปี 2557 ที่ 96,810.73 ล้านบาท ดังแสดงในตารางที่ 3.44 และ 3.45

ตารางที่ 3.44 มูลค่าการค้าชายแดนไทยกับ สปป. ลาว รายปี 2554 - 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

	2554	2555	2556	2557	△% 57/56	สัดส่วนร้อยละ ต่อการค้าชายแดนรวม			สัดส่วนต่อการค้า 2 ฝ่าย		
						2555	2556	2557	2555	2556	2557
มูลค่ารวม	101,660.79	132,016.36	132,137.16	151,063.69	14.32	14.50	14.30	15.30	88.31	85.12	86.07
ไทยส่งออก	81,124.77	109,059.22	108,605.38	123,937.21	14.12	19.58	19.39	21.02	98.43	95.65	95.58
ไทยนำเข้า	20,536.02	22,957.14	23,531.78	27,126.48	15.28	6.49	6.46	6.82	59.35	56.44	59.17
ดุลการค้า	60,588.75	86,102.08	85,073.60	96,810.73							

หมายเหตุ: △% หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลง

ที่มา: กองความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ, 2557. อ้างถึง ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

ตารางที่ 3.45 มูลค่าการค้าชายแดนไทยกับ สปป. ลาว (จำแนกตามรายเดือน) ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

เดือน	2554			2555			2556			2557				
	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	ส่งออก	Δ%	นำเข้า	Δ%	ดุลการค้า
มกราคม	6,184.24	1,322.70	4,861.54	8,516.66	1,646.58	6,870.08	10,156.99	2,187.95	7,969.04	10,793.24	6.26	2,178.09	-0.45	8,615.15
กุมภาพันธ์	6,152.10	1,833.80	10,033.07	10,033.07	1,518.95	8,514.12	8,905.57	1,806.43	7,099.14	9,992.03	12.20	2,008.95	11.21	7,983.08
มีนาคม	7,448.78	1,897.92	10,376.45	10,376.45	2,286.33	8,090.12	10,002.79	1,855.60	8,147.19	10,802.98	8.00	1,852.51	-0.17	8,950.47
เมษายน	6,156.62	1,828.41	8,947.96	8,947.96	2,173.31	6,774.65	8,707.47	1,918.85	6,788.62	9,988.25	14.71	1,796.02	-6.40	8,192.23
พฤษภาคม	6,476.54	1,756.25	10,208.10	10,208.10	2,240.27	7,967.83	9,401.54	1,924.09	7,477.45	10,922.90	16.18	1,913.55	-0.55	9,009.35
มิถุนายน	6,483.47	1,839.13	8,712.60	8,712.60	2,248.25	6,464.35	8,654.55	1,805.43	6,849.12	10,378.62	19.92	2,086.74	15.58	8,291.88
กรกฎาคม	6,091.58	1,655.31	8,442.95	8,442.95	2,180.32	6,262.63	8,048.18	2,020.62	6,027.56	9,762.40	21.30	2,560.62	26.72	7,201.78
สิงหาคม	6,527.25	1,805.79	8,404.91	8,404.91	1,983.84	6,421.07	8,164.75	1,869.54	6,295.21	9,094.94	11.39	2,245.82	20.13	6,849.12
กันยายน	6,559.87	2,091.04	8,173.01	8,173.01	1,370.12	6,802.89	8,005.80	2,368.26	5,637.54	9,620.32	20.17	2,574.51	8.71	7,045.81
ตุลาคม	6,430.33	1,494.45	8,755.48	8,755.48	1,711.97	7,043.51	8,887.71	1,909.79	6,977.92	10,629.46	19.60	2,710.03	41.90	7,919.43
พฤศจิกายน	7,596.98	1,424.91	9,116.96	9,116.96	1,833.43	7,283.53	9,234.92	1,924.60	7,310.32	10,207.06	10.53	2,473.51	28.52	7,733.55
ธันวาคม	9,017.00	1,541.33	9,371.09	9,371.09	1,763.78	7,607.31	10,435.10	1,940.62	8,494.48	11,745.03	12.55	2,726.13	40.48	9,018.90
รวม	81,124.77	20,536.02	109,059.22	109,059.22	22,957.14	86,102.08	108,605.38	25,531.78	85,073.60	123,937.23	14.12	27,126.48	15.28	96,810.73

หมายเหตุ: Δ% หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลง

ที่มา: กองความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ, 2557. อ้างถึง ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณามูลค่าการค้าชายแดนระหว่างประเทศไทยกับ สปป. ลาว ในปี 2554 – 2557 จำแนกตามรายจังหวัด พบว่า ในช่วง 4 ปีดังกล่าว จังหวัดหนองคายมีมูลค่าการส่งออกระหว่างประเทศไทยกับ สปป. ลาว สูงที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่นๆ โดยในปี 2557 มีมูลค่าการส่งออกทั้งสิ้น 58,631.06 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 4.61 เมื่อเทียบกับปี 2556 (ซึ่งมีมูลค่า 56,044.83 ล้านบาท) ขณะที่จังหวัดมุกดาหารมีมูลค่าการนำเข้าสูงสุด โดยในปี 2557 มีมูลค่าการนำเข้าทั้งสิ้น 22,553.70 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 22.16 เมื่อเทียบกับปี 2556 (ซึ่งมีมูลค่า 18,462.75 ล้านบาท) ดังแสดงในตารางที่ 3.46

จากมูลค่าการค้าชายแดนประเทศไทยกับ สปป. ลาว ดังกล่าว เมื่อพิจารณามูลค่าจำแนกตามรายด่าน พบว่า ด่านศุลกากรที่มีมูลค่าการค้าการส่งออกของชายแดนไทยกับ สปป. ลาว สูงสุดในปี 2554 – 2557 คือ ด่านศุลกากรหนองคาย และสำหรับด่านศุลกากรที่มีมูลค่าการนำเข้าสูงสุดคือ ด่านศุลกากรมุกดาหาร ดังแสดงในตารางที่ 3.47 และ 3.48

ตารางที่ 3.46 มูลค่าการค้าชายแดนไทยกับ สปป. ลาว (จำแนกตามรายจังหวัด) ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

จังหวัด	2554			2555			2556			2557				
	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	ส่งออก	Δ%	นำเข้า	Δ%	ดุลการค้า
หนองคาย	43,604.97	978.08	42,626.89	61,349.80	1,998.73	59,351.06	56,044.83	1,198.53	54,846.30	58,631.06	4.61	1,497.30	24.93	57,133.76
อุบลราชธานี	9,592.50	1,151.13	8,441.36	11,154.30	1,651.82	9,502.48	12,890.18	1,569.69	11,320.48	15,180.8	17.77	1,628.63	3.75	13,551.85
มุกดาหาร	9,665.35	15,836.36	-6,171.01	12,006.95	16,670.24	-4,663.30	11,978.75	18,462.75	-6,484.00	16,771.47	40.01	22,553.70	22.16	-5,782.24
เชียงราย	6,807.77	509.02	6,298.75	9,089.81	559.65	8,530.16	10,839.97	460.91	10,379.06	12,947.88	19.45	110.83	-75.95	12,837.05
เลย	2,797.13	986.51	1,810.62	5,190.92	848.51	4,342.42	9,110.92	814.03	8,296.89	8,490.66	-6.81	449.18	-44.82	8,041.48
น่าน	2,592.86	268.12	2,324.74	4,422.27	187.23	4,235.04	4,262.36	131.08	4,131.27	6,326.19	48.42	61.48	-53.10	6,264.72
นครพนม	2,918.00	529.42	2,388.58	3,111.18	510.31	2,600.87	2,413.71	486.85	1,926.86	4,205.92	74.25	219.64	-54.89	3,986.28
บึงกาฬ	3,146.18	277.35	2,868.83	2,734.00	530.65	2,203.34	1,064.67	407.94	656.72	1,383.55	29.95	605.72	48.48	777.83
รวม	81,124.77	20,536.02	60,588.75	109,059.22	22,957.14	86,102.08	108,605.38	23,531.78	85,073.60	123,937.21	14.12	27,126.48	15.28	96,810.73

หมายเหตุ: Δ% หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลง

ที่มา: กองความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ, 2557. อ้างถึง ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

ตารางที่ 3.47 มูลค่าการค้าการส่งออกของชายแดนไทยกับ สปป. ลาว (จำแนกตามรายด้าน)
ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับที่	รายชื่อด้าน	2554	2555	2556	2557	Δ% 57/56
1	ด้านศุลกากรหนองคาย	43,604.97	61,349.80	56,044.83	58,631.06	4.61
2	ด้านศุลกากรมุกดาหาร	9,665.35	12,006.95	11,978.75	16,771.47	40.01
3	ด้านศุลกากรพิบูลมังสาหาร	8,225.50	9,396.45	10,542.76	13,766.97	30.58
4	ด้านศุลกากรท่าลี่	2,205.26	4,507.93	8,613.60	8,067.54	-6.34
5	ด้านศุลกากรเชียงแสน	3,531.06	4,823.87	6,808.94	8,186.22	20.23
6	ด้านศุลกากรทุ่งช้าง	2,592.86	4,422.27	4,262.36	6,326.19	48.42
7	ด้านศุลกากรเชียงของ	3,276.71	4,265.94	4,031.02	4,761.66	18.13
8	ด้านศุลกากรนครพนม	2,918.00	3,111.18	2,413.71	4,205.92	74.25
9	ด้านศุลกากรเขมราฐ	1,367.00	1,757.85	2,347.42	1,413.51	-39.78
10	ด้านศุลกากรบึงกาฬ	3,146.18	2,734.00	1,064.67	1,383.55	29.95
11	ด้านศุลกากรเชียงคาน	591.87	682.99	497.33	423.12	-14.92
รวม		81,124.77	109,059.22	108,605.38	123,937.21	14.12

หมายเหตุ: Δ% หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลง

ที่มา: กองความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ, 2557. อ้างถึง ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

ตารางที่ 3.48 มูลค่าการค้าการนำเข้าของชายแดนไทย กับ สปป. ลาว (จำแนกตามรายด้าน)
ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับ ที่	รายชื่อด้าน	2554	2555	2556	2557	Δ% 57/56
1	ด้านศุลกากรมุกดาหาร	15,836.36	16,670.24	18,462.75	22,553.70	22.16
2	ด้านศุลกากรพิบูลมังสาหาร	1,136.69	1,628.72	1,519.40	1,523.43	0.27
3	ด้านศุลกากรหนองคาย	978.08	1,998.73	1,198.53	1,497.30	24.93
4	ด้านศุลกากรบึงกาฬ	277.35	530.65	407.94	605.72	48.48
5	ด้านศุลกากรนครพนม	529.42	510.31	486.85	219.64	-54.89
6	ด้านศุลกากรเชียงคาน	157.26	126.86	174.11	242.98	39.56
7	ด้านศุลกากรท่าลี่	829.25	721.65	639.93	206.20	-67.78
8	ด้านศุลกากรเขมราฐ	14.44	23.10	50.29	105.20	109.19
9	ด้านศุลกากรเชียงของ	475.44	540.08	446.42	93.40	-79.08
10	ด้านศุลกากรทุ่งช้าง	268.12	187.23	131.08	61.48	-53.10
11	ด้านศุลกากรเชียงแสน	33.58	19.57	14.49	17.43	20.29
รวม		20,536.02	22,957.14	23,531.78	27,126.48	15.28

หมายเหตุ: Δ% หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลง

ที่มา: กองความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ, 2557. อ้างถึง ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

สำหรับสินค้าที่มีการส่งออกระหว่างชายแดนไทย – สปป. ลาว สูงสุด 10 อันดับแรก
ในปี 2557 พบว่า น้ำมันดีเซลเป็นสินค้าที่มีมูลค่าการส่งออกระหว่างชายแดนไทย – สปป. ลาว
มากที่สุด โดยมีมูลค่าเท่ากับ 19,846.03 ล้านบาท ขยายตัวจากปี 2556 ที่ร้อยละ 12.70 รองลงมา
คือ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ มีมูลค่าการส่งออก 15,471.21 ล้านบาท และน้ำมันเบนซิน
มีมูลค่าการส่งออก 6,732.39 ล้านบาท ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 3.49

ตารางที่ 3.49 มูลค่าการค้าการส่งออกชายแดนไทย กับ สปป. ลาว (จำแนกตามรายสินค้า)
ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับ ที่	รายการสินค้าส่งออก	2554	2555	2556	2557	Δ% 57/56
1	น้ำมันดีเซล	13,916.74	17,253.55	17,609.79	19,846.03	12.70
2	รถยนต์ อุปกรณ์ และ ส่วนประกอบ	7,792.76	12,206.01	14,376.82	15,471.21	7.61
3	น้ำมันเบนซิน	4,932.14	5,443.79	6,419.28	6,732.39	4.88
4	ผลิตภัณฑ์เหล็ก และ เหล็กกล้า	2,261.92	2,799.73	3,260.48	6,357.63	94.99
5	เหล็กและเหล็กกล้า	3,029.12	4,282.43	5,479.96	5,330.68	-2.72
6	ไก่	1,960.02	2,271.70	2,941.36	3,711.08	26.17
7	สินค้าปศุสัตว์อื่นๆ	482.22	1,384.83	2,309.80	2,754.12	19.24
8	เครื่องจักรที่ใช้ในการ ก่อสร้างและส่วนประกอบ	3,411.05	4,784.05	4,256.02	2,497.22	-41.32
9	น้ำมันสำเร็จรูปอื่นๆ	N/A	3,054.33	2,378.46	2,481.66	4.34
10	ยานพาหนะอื่นๆ และส่วน พาหนะ	2,518.58	2,307.68	2,395.41	2,129.31	-11.11
รวม 10 อันดับ		40,304.55	55,788.10	61,427.38	67,311.33	9.58
อื่นๆ		40,820.22	53,271.12	47,178.00	56,625.90	20.03
มูลค่ารวม		81,124.77	109,059.22	108,605.38	123,937.21	14.12

หมายเหตุ: Δ% หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลง

ที่มา: กองความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ, 2557. อ้างถึง ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

ในส่วนของสินค้าที่มีการนำเข้าสูงสุดระหว่างชายแดนไทย – สปป. ลาว สูงสุด 10 อันดับแรก ในปี 2557 พบว่า ทองแดงและผลิตภัณฑ์ เป็นสินค้าที่มีมูลค่าการนำเข้าระหว่างชายแดนไทย กับ สปป. ลาว มากที่สุด โดยมีมูลค่าเท่ากับ 16,799.01 ล้านบาท หดตัวลงจากปี 2556 ร้อยละ 2.97 รองลงมา คือ เครื่องรับ – ส่งสัญญาณและอุปกรณ์ติดตั้ง (โทรศัพท์ วิทยุ โทรเลข โทรศัพท์ อุปกรณ์) มีมูลค่าการนำเข้า 4,576.97 ล้านบาท และ ไม้แปรรูป มีมูลค่าการนำเข้า 1,140.61 ล้านบาท ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 3.50

ตารางที่ 3.50 มูลค่าการค้าการนำเข้าชายแดนไทย กับ สปป. ลาว (จำแนกตามรายสินค้า)
ปี 2554 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับ ที่	รายการสินค้านำเข้า	2554	2555	2556	2557	Δ% 57/56
1	ทองแดงและผลิตภัณฑ์	15,117.88	16,015.34	17,312.37	16,799.01	-2.97
2	เครื่องรับ-ส่งสัญญาณและอุปกรณ์ ติดตั้ง (โทรศัพท์ วิทยุ โทรเลข โทรศัพท์น อุปกรณ์)	8.25	44.89	190.86	4,576.97	2,298.08
3	ไม้แปรรูป	1,359.56	1,671.45	1,436.86	1,140.61	-20.62
4	ผักและของปรุงแต่งจากผัก	527.73	857.91	876.27	1,072.53	22.40
5	ปุ๋ย	298.10	226.30	367.79	365.39	-0.65
6	ลวดและสายเคเบิล ที่หุ้มฉนวน	268.35	361.83	392.15	315.07	-19.66
7	ผลิตภัณฑ์ไม้อื่นๆ	146.05	164.94	162.81	261.32	60.51
8	ใบยาสูบ	N/A	N/A	N/A	244.19	N/A
9	พืชน้ำมันและผลิตภัณฑ์	241.67	259.56	215.61	230.15	6.74
10	ผลไม้และของปรุงแต่งจากผลไม้	133.94	284.85	307.23	228.96	-25.48
รวม 10 อันดับ		18,101.53	19,887.07	21,261.95	25,234.20	18.68
อื่นๆ		2,434.49	3,070.07	2,269.83	1,892.27	-16.63
มูลค่ารวม		20,536.02	22,957.14	23,531	27,126.48	15.28

หมายเหตุ: Δ% หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลง

ที่มา: กองความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ, 2557. อ้างถึง ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ
และการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

3.4.2 ภาพรวมสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

ในพื้นที่ชายแดนไทย – สปป. ลาว

สถานการณ์การค้าชายแดนระหว่างไทย – สปป. ลาว ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

สำหรับสถานการณ์การค้าชายแดนไทยกับ สปป. ลาว ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จากการรวบรวมข้อมูลของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) เกี่ยวกับมูลค่าการค้าการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) พบว่า ปี 2557 มีมูลค่ารวมอยู่ที่ 103,557.99 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 11.53 เทียบกับปี 2556 โดยมูลค่าการค้าการส่งออกอยู่ 71,914.63 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 10.40 จากปี 2556 และมูลค่าการนำเข้าอยู่ที่ 31,643.36 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 14.19 จากปี 2556 (ตารางที่ 3.51)

ตารางที่ 3.51 ภาพรวมการค้าชายแดนระหว่างไทยกับ สปป. ลาว ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ปี 2556 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

SMEs	2555	2556	Growth 56/55	2557	Growth 57/56
มูลค่า	92,895.16	92,850.01	-0.05%	103,557.99	11.53%
ส่งออก	70,026.80	65,138.02	-6.98%	71,914.63	10.40%
นำเข้า	22,868.36	27,711.99	21.18%	31,643.36	14.19%

หมายเหตุ : รวมข้อมูล Re-Export, Re-Import

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2557. อ้างถึง กรมศุลกากร.

โดยเมื่อจำแนกตามรายด้าน พบว่า ด้านที่มีมูลค่าการค้าการส่งออกระหว่างชายแดนไทย – สปป. ลาว ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) 3 อันดับแรก ในปี 2557 ได้แก่ ด้านศุลกากรหนองคาย (มูลค่า 18,592.15 ล้านบาท) ด้านศุลกากรนครพนม (มูลค่า 14,538.26 ล้านบาท) และด้านศุลกากรเชียงแสน (มูลค่า 10,932.70 ล้านบาท) ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 3.52 สำหรับด้านที่มีมูลค่าการนำเข้าระหว่างชายแดนไทย – สปป. ลาว ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) 3 อันดับแรก ในปี 2557 ได้แก่ ด้านศุลกากรมุกดาหาร (มูลค่า 13,457.46 ล้านบาท) ด้านศุลกากรนครพนม (มูลค่า 11,896.26 ล้านบาท) และด้านศุลกากรเชียงของ (มูลค่า 2,583.64 ล้านบาท) ดังแสดงในตารางที่ 3.53

ตารางที่ 3.52 มูลค่าการส่งออกระหว่างชายแดนไทย กับ สปป. ลาว ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) (จำแนกตามรายด้าน) ปี 2556 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

ด้าน	จังหวัด	2556 (ม.ค. - ธ.ค.)	2557 (ม.ค. - ธ.ค.)	Growth 2557/2556
ด้านศุลกากรหนองคาย	หนองคาย	19,231.97	18,592.15	-3.33%
ด้านศุลกากรบึงกาฬ	บึงกาฬ	708.58	673.53	-4.95%
ด้านศุลกากรนครพนม	นครพนม	10,905.77	14,538.26	33.31%
ด้านศุลกากรมุกดาหาร	มุกดาหาร	7,799.22	9,484.79	21.61%
ด้านศุลกากรท่าลี่	เลย	3,512.34	3,419.87	-2.63%
ด้านศุลกากรเชียงคาน	เลย	310.23	197.27	-36.41%
ด้านศุลกากรพิบูลมังสาหาร	อุบลราชธานี	3,261.56	4,028.38	23.51%
ด้านศุลกากรเขมราฐ	อุบลราชธานี	1,840.81	940.08	-44.37%
ด้านศุลกากรเชียงแสน	เชียงราย	10,130.94	10,932.70	7.91%
ด้านศุลกากรเชียงของ	เชียงราย	5,930.36	6,379.74	7.58%
ด้านศุลกากรทุ่งช้าง	น่าน	1,506.24	2,727.86	81.10%
รวม		65,138.02	71,914.63	10.40%

หมายเหตุ : รวมข้อมูล Re-Export

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2557. อ้างถึง กรมศุลกากร.

ตารางที่ 3.53 มูลค่าการนำเข้าระหว่างชายแดนไทย กับ สปป. ลาว ของ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) (จำแนกตามรายด้าน) ปี 2556 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

ด้าน	จังหวัด	2556 (ม.ค. - ธ.ค.)	2557 (ม.ค. - ธ.ค.)	Growth 2557/2556
ด้านศุลกากรมุกดาหาร	มุกดาหาร	15,822.55	13,457.46	-14.95%
ด้านศุลกากรนครพนม	นครพนม	5,410.94	11,896.26	119.86%
ด้านศุลกากรเชียงของ	เชียงราย	2,918.80	2,583.64	-11.48%
ด้านศุลกากรหนองคาย	หนองคาย	1,501.69	1,575.92	4.94%
ด้านศุลกากรพิบูลมังสาหาร ช่องเม็ก สิรินคร	อุบลราชธานี	361.76	567.42	56.85%
ด้านศุลกากรบึงกาฬ	บึงกาฬ	416.27	559.54	34.42%
ด้านศุลกากรเชียงแสน	เชียงราย	565.55	494.01	-12.65%
ด้านศุลกากรเชียงคาน	เลย	88.27	160.94	82.33%
ด้านศุลกากรท่าลี่	เลย	420.87	156.85	-62.73%
ด้านศุลกากรทุ่งช้าง	น่าน	162.46	144.16	-11.27%
ด้านศุลกากรเขมราฐ	อุบลราชธานี	42.82	47.15	10.11%
รวม		27,711.99	31,643.36	14.19%

หมายเหตุ : รวมข้อมูล Re-Import

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2557. อ้างถึง กรมศุลกากร.

ทั้งนี้ เมื่อจำแนกตามรายการสินค้า พบว่า สินค้าส่งออกระหว่างชายแดนไทยกับ สปป. ลาว ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) 10 อันดับแรก ของปี 2557 มีมูลค่ารวม 47,935.60 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 13.59 เมื่อเทียบกับปี 2556 โดยสินค้าส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ผ่านด่านชายแดน สปป. ลาว ที่มีบทบาทสูงสุด ได้แก่ เครื่องจักร คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ มีมูลค่า 9,534.21 ล้านบาท หดตัวจากปี 2556 ร้อยละ 22.21 ตามมาด้วย ผลไม้ และลูกไม้ เปลือกส้มหรือเปลือกแตง มีมูลค่า 9,342.29 ล้านบาท ขยายตัวลงร้อยละ 65.48 และเนื้อสัตว์และส่วนอื่นของสัตว์ที่บริโภคได้ มีมูลค่า 4,944.89 ล้านบาท ขยายตัวจากปี 2556 ร้อยละ 8.83 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 3.54

ตารางที่ 3.54 สินค้าส่งออกระหว่างชายแดนไทย กับ สปป. ลาว ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) (10 อันดับแรก) ปี 2556 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

รายการสินค้าส่งออก	2556 (ม.ค. - ธ.ค.)		2557 (ม.ค. - ธ.ค.)		Growth 57/56	
	SMEs	Total	SMEs	Total	SMEs	Total
เครื่องจักร คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์	12,257.10	54,121.22	9,534.21	40,775.72	-22.21%	-24.66%
ผลไม้และลูกนัต เปลือกส้มหรือเปลือกแดง	5,645.53	5,648.19	9,342.29	9,396.08	65.48%	66.36%
เนื้อสัตว์และส่วนอื่นของสัตว์ที่บริโภคได้	4,543.64	4,780.59	4,944.89	5,612.12	8.83%	17.39%
อุปกรณ์ไฟฟ้า และส่วนประกอบ	2,924.04	8,647.36	4,651.99	15,009.51	59.09%	73.57%
ของทำด้วยเหล็กหรือเหล็กกล้า	1,783.09	3,855.09	4,517.85	7,096.17	153.37%	84.07%
ยานยนต์และส่วนประกอบ	4,376.61	18,570.63	4,020.57	19,470.94	-8.14%	4.85%
เหล็กและเหล็กกล้า	3,809.76	5,546.05	3,462.24	5,377.83	-9.12%	-3.03%
น้ำมันปิโตรเลียม ถ่านหิน	2,768.32	29,994.71	2,869.28	33,583.85	3.65%	11.97%
ยานและของทำด้วยยาง	2,409.35	3,019.68	2,551.10	3,204.25	5.88%	6.11%
สัตว์มีชีวิต	1,682.55	2,286.03	2,041.17	2,760.55	21.31%	20.76%
รวม 10 อันดับ	42,199.99	136,469.56	47,935.60	142,287.00	13.59%	4.26%

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2557. อ้างถึง กรมศุลกากร.

สินค้านำเข้าระหว่างชายแดนไทยกับ สปป. ลาว ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) 10 อันดับแรก ของปี 2557 มีมูลค่ารวม 28,628.48 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 18.56 เมื่อเทียบกับปี 2556 โดยสินค้านำเข้าของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ผ่านด่านชายแดน สปป. ลาว ที่มีบทบาทสูงสุด ได้แก่ อุปกรณ์ไฟฟ้า และส่วนประกอบ มีมูลค่า 11,470.73 ล้านบาท ขยายตัวจากปี 2556 ร้อยละ 16.76 ตามมาด้วย ทองแดงและของทำด้วยทองแดง มีมูลค่า 5,397.88 ล้านบาท ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.43 และเครื่องจักร คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ มีมูลค่า 2,989.66 ล้านบาท ขยายตัวจากปี 2556 มากถึงร้อยละ 66.34 ดังแสดงในตารางที่ 3.55

ตารางที่ 3.55 สินค้านำเข้าระหว่างชายแดนไทย กับ สปป. ลาว ของ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) (10 อันดับแรก) ปี 2556 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

รายการสินค้านำเข้า	2556 (ม.ค. - ธ.ค.)		2557 (ม.ค. - ธ.ค.)		Growth 2557/2556	
	SMEs	Total	SMEs	Total	SMEs	Total
อุปกรณ์ไฟฟ้า และส่วนประกอบ	9,824.47	11,843.18	11,470.73	35,630.22	16.76%	200.85%
ทองแดงและของทำด้วยทองแดง	5,270.07	17,313.04	5,397.88	16,799.49	2.43%	-2.97%
เครื่องจักร คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์	1,797.28	9,375.09	2,989.66	18,545.76	66.34%	97.82%
ของทำด้วยเหล็กหรือเหล็กกล้า	623.49	1,330.09	2,882.34	3,708.51	362.29%	178.82%
พืชผักรวมทั้งรากและหัวที่บริโภคได้	1,393.12	2,147.87	1,765.96	2,613.20	26.76%	21.66%
ไม้และของทำด้วยไม้ ถ่านไม้	1,642.52	1,706.73	1,344.90	1,473.78	-18.12%	-13.65%
ยานยนต์และส่วนประกอบ	1,626.90	2,606.85	1,054.77	2,375.89	-35.17%	-8.86%
ผลไม้และลูกไม้ เปลือกส้มหรือเปลือกแตง	1,055.51	1,378.16	815.66	1,203.11	-22.72%	-12.70%
เครื่องแต่งกาย และ ของที่ใช้ประกอบกับเครื่องแต่งกาย	546.41	547.80	535.94	542.80	-1.92%	-0.91%
ปุ๋ย	367.79	367.79	370.64	370.64	0.77%	0.77%
รวม 10 อันดับ	24,147.54	48,616.61	28,628.48	83,263.41	18.56%	71.27%

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2557. อ้างถึง กรมศุลกากร.

3.5 การกำหนดพื้นที่ศักยภาพในการศึกษา

ในการกำหนดกรอบการศึกษา คณะผู้วิจัยได้พิจารณาคัดเลือกพื้นที่ชายแดนศักยภาพ เพื่อเป็นขอบเขตในการศึกษาและดำเนินงานในช่วงการศึกษาที่ 2 ทั้งนี้ จากการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ เบื้องต้น คณะผู้วิจัยพิจารณาหลักเกณฑ์ต่างๆ ได้แก่ มูลค่าการค้า ตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่มีความได้เปรียบทางคมนาคม การผ่านแดน การเข้าถึงปัจจัยทางการผลิต การเป็นพื้นที่ชายแดนที่มีความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานและแรงงาน รวมถึงการสนับสนุนจากภาครัฐเพื่อรองรับการพัฒนาในอนาคต ซึ่งจากหลักเกณฑ์ดังกล่าว คณะผู้วิจัยสามารถกำหนดพื้นที่ชายแดนศักยภาพ ดังนี้

1) การกำหนดพื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย

■ จังหวัดสงขลา (ด้านสะเดา และด้านปาดังเบซาร์)

จากการพิจารณามูลค่าทางการค้าชายแดนไทยกับประเทศมาเลเซีย ในปี 2557 พบว่า จังหวัดสงขลามีมูลค่าการส่งออกสูงที่สุด โดยมีมูลค่าส่งออกทั้งสิ้น 270,396.39 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 98.33 ของการส่งออกทั้งหมดของชายแดนไทย – มาเลเซีย

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาดำเนินการที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ สงขลาเป็นประตูทางใต้ของไทย บนแนวระเบียงเศรษฐกิจแนวเหนือ – ใต้ (North – South Economic Corridor : NSEC) เป็นช่องทางขนส่งหลักทางถนนและราง เชื่อมต่อกับมาเลเซีย สูสิงคโปร์ สามารถเชื่อมต่อไปยังท่าเรือปีนังและท่าเรือกลางของมาเลเซีย อยู่ใกล้พื้นที่อุตสาหกรรมหนัก อุตสาหกรรมยางพารา และอุตสาหกรรมฮาลาลของมาเลเซีย

นอกจากนี้ พื้นที่ชายแดนจังหวัดสงขลา (ด้านสะเดา และด้านปาดังเบซาร์) ยังได้รับพิจารณาเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะที่ 1 โดยรัฐบาลได้มอบหมายให้หน่วยงานต่างๆ สนับสนุนการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งในระยะแรกเริ่มนี้ หน่วยงานต่างๆ ได้มีโครงการเพื่อเตรียมความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานในจังหวัดสงขลา เช่น การปรับปรุงด้านสะเดา เพื่อรองรับการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนที่กำลังจะเกิดขึ้น

2) การกำหนดพื้นที่ชายแดนไทย – เมียนมาร์

■ จังหวัดตาก (อำเภอแม่สอด)

จากการพิจารณามูลค่าทางการค้าชายแดนไทยกับประเทศเมียนมาร์ ในปี 2557 พบว่า จังหวัดตากมีมูลค่าการส่งออกสูงที่สุด โดยมีมูลค่าส่งออกทั้งสิ้น 59,839.24 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 63.65 ของการส่งออกทั้งหมดของชายแดนไทย – เมียนมาร์

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ จังหวัดตากเป็นประตูฝั่งตะวันตกของไทยบนแนวระเบียงเศรษฐกิจแนวตะวันออก – ตะวันตก (East – West Economic Corridor : EWEC) เชื่อมตรงกับเขตเศรษฐกิจชายแดนเมียวดี และสามารถเชื่อมต่อสู่ท่าเรือเมะละแหม่ง และกรุงย่างกุ้งของเมียนมาร์

นอกจากนี้ รัฐบาลได้ประกาศให้จังหวัดตากเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน โดยกำหนดพื้นที่ 14 ตำบล 886,875 ไร่ (1,419 ตร.กม.) ครอบคลุมอำเภอแม่สอด อำเภอพบพระ และอำเภอแม่ระมาด

3) การกำหนดพื้นที่ชายแดนไทย – กัมพูชา

■ พื้นที่ชายแดนจังหวัดสระแก้ว

จากการพิจารณามูลค่าทางการค้าชายแดนไทยกับประเทศกัมพูชา ในปี 2557 พบว่า จังหวัดสระแก้วมีมูลค่าการส่งออกสูงที่สุด โดยมีมูลค่าส่งออกทั้งสิ้น 59,508.78 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 61.52 ของการส่งออกทั้งหมดของชายแดนไทย – กัมพูชา

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ จังหวัดสระแก้วเป็นประตูฝั่งตะวันออกของไทยบนแนวพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจตอนใต้ (Southern Economic Corridor : SEC) เชื่อมต่อกัมพูชา ซึ่งมีเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษปอยเปต – โอนีเยงเสียมเรียบ และเมืองศรีโสภณ โดยสามารถเชื่อมต่อออกสู่ทะเลผ่านท่าเรือของเวียดนาม

นอกจากนี้ รัฐบาลได้ประกาศให้จังหวัดสระแก้วเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนโดยครอบคลุม อำเภออรัญประเทศ และอำเภอวัฒนานคร

■ พื้นที่ชายแดนจังหวัดตราด

จากการพิจารณามูลค่าทางการค้าชายแดนไทยกับประเทศกัมพูชา ในปี 2557 พบว่า จังหวัดตราดมีมูลค่าการส่งออกสูงเป็นอันดับที่สอง รองลงมาจากจังหวัดสระแก้ว โดยจังหวัดตราดมีมูลค่าส่งออกทั้งสิ้น 27,555.18 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 28.49 ของการส่งออกทั้งหมดของชายแดนไทย – กัมพูชา

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ จังหวัดตราดเป็นประตูฝั่งตะวันออกของไทยบนแนว Southern Coastal Road Corridor / SubCorridor เชื่อมต่อเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเกาะกงของกัมพูชา โดยสามารถเชื่อมเข้าถึงท่าเรือสีหนุวิลล์ (233 กม.) และท่าเรือแหลมฉบัง (230 กม.)

นอกจากนี้ รัฐบาลได้ประกาศให้จังหวัดตราดเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน โดยครอบคลุม 3 ตำบล ในอำเภอคลองใหญ่ พื้นที่ 31,375 ไร่ (50.2 ตร.กม.)

4) การกำหนดพื้นที่ชายแดนไทย - สปป. ลาว

- พื้นที่ชายแดนจังหวัดมุกดาหาร

จากการพิจารณามูลค่าทางการค้าชายแดนไทยกับ สปป. ลาว ในปี 2557 พบว่า จังหวัดมุกดาหารมีมูลค่าการส่งออกสูงเป็นอันดับที่สอง รองลงมาจากหนองคาย โดยมุกดาหารมีมูลค่าส่งออกทั้งสิ้น 16,771.47 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 13.53 ของการส่งออกทั้งหมดของชายแดนไทย – สปป. ลาว แต่เมื่อพิจารณามูลค่าการส่งออกของจังหวัดมุกดาหาร ในปี 2557 เปรียบเทียบกับ ปี 2556 พบว่า มีมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นสูงถึง ร้อยละ 40.01

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ จังหวัดมุกดาหารเป็นประตูฝั่งตะวันออกของไทยบนแนวระเบียงเศรษฐกิจแนวตะวันออก – ตะวันตก (East - West Economic Corridor : EWEC) มีสะพานมิตรภาพไทย – ลาว เชื่อมสู่ สปป. ลาว ผ่านเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสะพาน – เซโน สามารถเชื่อมต่อสู่ท่าเรือดานังของเวียดนามหรือขึ้นสู่จีนตอนใต้ (หนานหนิง)

นอกจากนี้ รัฐบาลได้ประกาศให้จังหวัดมุกดาหารเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน โดยครอบคลุม 11 ตำบล ในพื้นที่อำเภอเมือง อำเภอหว้านใหญ่ และอำเภอดอนตาล

3.6 ภาพรวมสถานการณ์ในพื้นที่ศักยภาพ ตามกรอบที่กำหนดในการศึกษา

จากการกำหนดกรอบพื้นที่ศักยภาพที่ทำการศึกษา (ดังแสดงในหัวข้อที่ 3.5) คณะผู้วิจัย ได้ศึกษาถึงภาพรวมสถานการณ์ในพื้นที่ศักยภาพต่างๆ ในแต่ละพื้นที่ชายแดน โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.6.1 พื้นที่ศักยภาพชายแดนจังหวัดสงขลา

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ของจังหวัดสงขลา

สำหรับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ของจังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีด้านการค้า สำคัญ คือ ด้านศุลกากรสะเดา และด้านศุลกากรปาดังเบซาร์นั้น จากข้อมูลของสำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) (ปี 2557) พบว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวม จังหวัด (GPP) ของจังหวัดสงขลา ณ ราคาประจำปี 2555 มีมูลค่าเท่ากับ 202,428.22 ล้านบาท ลดลงจาก 208,362.62 ล้านบาท ในปี 2554 เท่ากับ 5,934.40 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 2.85 โดยผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (GPP per capita) ของจังหวัดสงขลา ในปี 2555 เท่ากับ 134,843.36 บาท ต่อคนต่อปี ลดลงจาก 139,755.32 บาท ต่อคนต่อปี ในปี 2554 หรือลดลง ร้อยละ 3.51 ดังแสดงในตาราง 3.56

ตารางที่ 3.56 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ของจังหวัดสงขลา ณ ราคาประจำปี 2555 (หน่วย : ล้านบาท)

ภาค / สาขา	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555
ภาคเกษตร	35,452.02	41,459.86	38,588.02	37,190.11	30,286.65	40,715.08	49,224.49	42,469.76
สาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์ฯ	21,208.11	27,574.61	28,105.63	28,893.40	22,285.88	33,657.23	42,315.22	35,462.53
สาขาประมง	14,243.91	13,885.25	10,482.38	8,296.71	8,000.77	7,057.85	6,909.27	7,007.23
ภาคการผลิต	40,500.34	43,752.90	44,226.33	45,037.63	43,050.81	53,011.26	63,167.70	62,323.84
สาขาการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	569.10	555.87	510.73	891.26	3,501.23	5,634.14	8,405.96	10,134.98
สาขาอุตสาหกรรม	37,131.79	40,053.21	40,565.64	41,222.14	35,988.84	43,644.28	50,923.34	48,018.55
สาขาไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	2,799.45	3,143.82	3,149.96	2,924.23	3,560.74	3,732.84	3,838.39	4,170.32
ภาคการบริการ	49,493.49	50,703.01	53,849.41	56,302.60	57,032.08	64,599.05	68,824.55	72,968.98
สาขาการก่อสร้าง	6,531.82	5,367.73	6,090.18	6,346.25	5,951.09	9,749.48	9,270.84	10,702.30
สาขาโรงแรมและภัตตาคาร	2,428.28	2,248.06	2,415.74	2,424.14	2,657.16	3,616.69	3,964.82	4,211.02
สาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	7,418.91	7,821.66	8,513.35	8,389.37	7,938.96	8,369.99	8,388.90	7,977.99
สาขาตัวกลางทางการเงิน	4,897.69	5,781.03	6,603.43	6,940.84	7,151.29	7,400.18	8,469.96	9,485.82
สาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ	6,743.13	7,484.15	7,805.24	7,895.75	8,433.43	8,094.53	8,446.12	8,436.54
สาขาการบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	9,294.72	8,846.33	8,392.35	9,165.85	9,666.07	10,888.18	12,316.52	12,424.21

ภาค / สาขา	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555
สาขาการศึกษา	7,708.01	8,547.23	9,322.43	9,981.55	10,293.99	10,954.29	12,024.60	13,206.55
สาขาการบริการด้านสุขภาพและ สังคม	2,778.86	2,976.16	3,190.74	3,495.55	3,336.77	4,032.61	4,376.33	4,669.08
สาขาการให้บริการด้านชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	1,523.86	1,428.74	1,300.02	1,412.17	1,368.56	1,340.81	1,484.41	1,602.27
สาขาถูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	168.20	201.92	215.93	251.12	234.77	152.28	82.04	253.20
ภาคการค้า	20,491.53	22,706.80	22,504.44	22,313.49	21,422.81	25,244.04	27,145.89	24,665.63
สาขาการขนส่ง การขายปลีก การ ซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของ ใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	20,491.53	22,706.80	22,504.44	22,313.49	21,422.81	25,244.04	27,145.89	24,665.63
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP)	145,937.37	158,622.57	159,168.20	160,843.83	151,792.36	183,569.44	208,362.62	202,428.22
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (หน่วย : บาท)	105,345.54	112,892.01	111,737.89	111,428.39	103,823.10	124,024.17	139,755.32	134,843.36
จำนวนประชากร (1,000 คน)	1,385.32	1,405.08	1,424.48	1,443.47	1,462.03	1,480.11	1,490.91	1,501.21

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, เมษายน 2557

จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และการจ้างงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของจังหวัดสงขลา

จากรายงานสถานการณ์เชิงโครงสร้างวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) พบว่า ในปี 2556 จังหวัดสงขลา มีจำนวนวิสาหกิจทุกขนาดรวมกันทั้งสิ้น 50,119 ราย โดยมีจำนวนวิสาหกิจขนาดย่อม (SE) มากที่สุด จำนวน 48,998 ราย รองลงมาเป็นวิสาหกิจขนาดกลาง (ME) จำนวน 205 ราย และวิสาหกิจขนาดใหญ่ (LE) มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 103 ราย ตามลำดับ ทั้งนี้ จากจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ทั้งหมด 49,203 ราย มีลักษณะการกระจายตัวอยู่ในกลุ่มภาคการค้ามากที่สุด จำนวน 25,745 ราย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 52.32 ของจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดสงขลาทั้งหมด รองลงมา กระจายตัวอยู่ในภาคการบริการจำนวน 19,460 ราย คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 39.55 ของจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดสงขลาทั้งหมด และภาคการผลิต จำนวน 3,906 ราย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 7.94 ของจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดสงขลาทั้งหมด ดังแสดงในตารางที่ 3.57

ตารางที่ 3.57 จำนวนวิสาหกิจ จำแนกตามขนาดวิสาหกิจ และกิจกรรมทางเศรษฐกิจ จังหวัดสงขลา ปี 2556

ขนาดธุรกิจ	รวม		ภาคการเกษตร		ภาคการผลิต		ภาคการบริการ		ภาคการค้า		ไม่ระบุ	
	จำนวน (ราย)	สัดส่วน (%)	จำนวน (ราย)	สัดส่วน (%)	จำนวน (ราย)	สัดส่วน (%)	จำนวน (ราย)	สัดส่วน (%)	จำนวน (ราย)	สัดส่วน (%)	จำนวน (ราย)	สัดส่วน (%)
วิสาหกิจขนาดย่อม (SE)	48,998	100	85	0.16	3,837	7.83	19,390	39.69	25,686	52.32	-	-
วิสาหกิจขนาดกลาง (ME)	205	100	7	3.41	69	33.66	70	34.15	59	28.78	-	-
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)	49,203	100	92	0.19	3,906	7.94	19,460	39.55	25,745	52.32	-	-
วิสาหกิจขนาดใหญ่ (LE)	103	100	4	3.89	40	38.83	19	18.45	40	38.83	-	-
ไม่ระบุ	813	100	-	-	-	-	-	-	-	-	813	-
รวม	50,119	100	96	0.19	3,946	7.87	19,479	38.87	25,785	51.45	813	1.62

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ประมวลโดย : สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เมื่อพิจารณาภาพรวมการจ้างงาน พบว่า ในปี 2556 มีการจ้างงานในกิจการทุกขนาดของวิสาหกิจในจังหวัดสงขลา รวมทั้งสิ้น 215,596 คน โดยเป็นการจ้างงานในวิสาหกิจขนาดย่อม (SE) มากที่สุด จำนวน 168,028 คน รองลงมาเป็นการจ้างงานวิสาหกิจขนาดใหญ่ (LE) จำนวน 32,772 คน และเป็นการจ้างงานในวิสาหกิจขนาดกลาง (ME) น้อยที่สุด จำนวน 14,730 คน ตามลำดับ

ทั้งนี้ จากจำนวนการจ้างงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ทั้งหมด 182,758 คน มีลักษณะการกระจายตัวอยู่ในกลุ่มภาคการบริการมากที่สุด จำนวน 82,146 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 44.95 ของจำนวนการจ้างงานจากกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดสงขลาทั้งหมด รองลงมา กระจายตัวอยู่ในภาคการค้าจำนวน 71,323 คน คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 39.02 ของจำนวนการจ้างงานจากกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดสงขลาทั้งหมด ดังแสดงในตารางที่ 3.58

ตารางที่ 3.58 จำนวนการจ้างงานรวมจำแนกตามขนาดวิสาหกิจ และกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ของจังหวัดสงขลา ปี 2556

ขนาดธุรกิจ	รวม		ภาคการเกษตร		ภาคการผลิต		ภาคการบริการ		ภาคการค้า		ไม่ระบุ	
	จำนวน (คน)	สัดส่วน (%)	จำนวน (คน)	สัดส่วน (%)	จำนวน (คน)	สัดส่วน (%)	จำนวน (คน)	สัดส่วน (%)	จำนวน (คน)	สัดส่วน (%)	จำนวน (คน)	สัดส่วน (%)
วิสาหกิจขนาดย่อม (SE)	168,028	100	1,870	1.11	20,700	12.32	75,714	45.06	69,744	41.51	-	-
วิสาหกิจขนาดกลาง (ME)	14,730	100	154	1.04	6,565	44.57	6,432	43.67	1,579	10.72	-	-
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)	182,758	100	2,024	1.11	27,265	14.92	82,146	44.95	71,323	39.02	-	-
วิสาหกิจขนาดใหญ่ (LE)	32,772	100	88	0.27	18,872	57.58	9,162	27.96	4,650	14.19	-	-
ไม่ระบุ	66	100	-	-	-	-	-	-	-	-	66	100
รวม	215,596	100	2,112	0.98	46,137	21.40	91,308	42.35	75,973	35.24	66	0.03

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ประมวลโดย : สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

3.6.2 พื้นที่ศักยภาพชายแดนจังหวัดตาก

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ของจังหวัดตาก

สำหรับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ของจังหวัดตาก ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีด้านการค้าสำคัญ คือ ด้านศุลกากรแม่สอดนั้น จากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ปี 2557 พบว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ของจังหวัดตาก ณ ราคาประจำปี 2555 มีมูลค่าเท่ากับ 38,093.03 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 34,407.35 ล้านบาท ในปี 2554 เท่ากับ 3,685.68 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.71 โดยผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (GPP per capita) ในปี 2555 เท่ากับ 73,430.71 บาทต่อคนต่อปี เพิ่มขึ้นจาก 65,906.69 บาท ในปี 2554 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.42 ดังแสดงในตารางที่ 3.59

ตารางที่ 3.59 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ของจังหวัดตาก ณ ราคาประจำปี 2555 (หน่วย : ล้านบาท)

ภาค / สาขา	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555
ภาคเกษตร	5,718.57	6,144.54	6,906.73	8,100.12	7,243.63	9,236.49	8,336.77	9,610.52
สาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์	5,669.54	6,029.43	6,844.20	8,052.10	7,176.08	9,161.72	8,256.73	9,530.40
สาขาประมง	49.03	115.11	62.53	48.02	67.55	74.77	80.04	80.11
ภาคการผลิต	6,911.83	8,906.46	8,129.69	7,011.44	7,802.35	9,369.90	9,086.24	8,663.64
สาขาการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	2,400.89	4,192.22	3,351.29	1,291.21	1,754.09	1,777.84	1,655.73	1,822.87
สาขาอุตสาหกรรม	3,851.86	3,991.97	4,035.03	4,962.31	5,197.04	6,604.51	6,438.90	5,776.00
สาขาไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	659.08	722.28	743.37	757.91	851.22	987.54	991.61	1,064.77
ภาคการบริการ	9,909.06	10,455.66	10,987.42	11,079.63	11,567.39	12,079.20	12,656.97	14,895.57
สาขาการก่อสร้าง	1,375.35	1,484.74	1,913.41	1,731.15	1,859.55	1,893.05	1,604.70	2,718.81
สาขาโรงแรมและภัตตาคาร	141.31	130.80	131.36	128.38	120.79	127.27	133.86	156.45
สาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	869.91	878.06	906.88	1,026.94	1,068.19	1,030.18	1,130.17	1,259.34
สาขาค้ากลางทางการเงิน	780.48	934.78	1,105.52	1,133.50	1,169.46	1,276.37	1,386.72	1,574.39
สาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ	1,241.30	1,369.29	1,284.79	1,238.38	1,232.12	1,297.77	1,372.17	1,712.16
สาขาการบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการ ประกัน สังคมภาคบังคับ	2,951.63	2,795.16	2,639.59	2,470.79	2,507.76	2,782.32	3,163.92	3,179.07
สาขาการศึกษา	1,531.67	1,835.56	1,972.63	2,174.36	2,250.26	2,443.80	2,513.54	2,815.33
สาขาการบริการด้านสุขภาพและสังคม	614.28	682.96	715.24	763.57	920.25	877.51	937.39	1,012.83
สาขาการให้บริการด้านชุมชน สังคมและบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	257.94	244.26	213.56	225.45	241.13	240.65	267.25	296.18
สาขาถูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	145.20	100.04	104.44	187.11	197.89	110.27	147.24	171.00

ภาค / สาขา	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555
ภาคการค้า	2,684.72	3,111.46	3,272.07	3,430.23	4,114.05	4,527.99	4,327.37	4,923.30
สาขาการขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	2,684.72	3,111.46	3,272.07	3,430.23	4,114.05	4,527.99	4,327.37	4,923.30
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP)	25,224.18	28,618.12	29,295.92	29,621.42	30,727.42	35,213.58	34,407.35	38,093.03
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (หน่วย : บาท)	49,048.25	55,365.78	56,415.56	56,805.50	58,709.53	67,065.62	65,906.69	73,430.71
จำนวนประชากร (1,000 คน)	514.27	516.89	519.29	521.45	523.38	525.06	522.06	518.76

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, เมษายน 2557

จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และการจ้างงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของจังหวัดตาก

จากรายงานสถานการณ์เชิงโครงสร้างวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) พบว่า ในปี 2556 จังหวัดตาก มีจำนวนวิสาหกิจทุกขนาดรวมกันทั้งสิ้น 17,232 ราย โดยมีจำนวนวิสาหกิจขนาดย่อม (SE) มากที่สุด จำนวน 15,769 ราย รองลงมาเป็นวิสาหกิจขนาดกลาง (ME) จำนวน 30 ราย และวิสาหกิจขนาดใหญ่ (LE) มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 11 ราย ตามลำดับ ทั้งนี้ จากจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ทั้งหมด 15,799 ราย มีลักษณะการกระจายตัวอยู่ในกลุ่มภาคการค้ามากที่สุด จำนวน 8,692 ราย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 55.01 ของจำนวน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดตากทั้งหมด รองลงมา กระจายตัวอยู่ในภาคการบริการจำนวน 4,970 ราย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 31.46 ของจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดตากทั้งหมด และภาคการผลิต จำนวน 2,126 ราย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 13.46 ของจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดตากทั้งหมด ตามลำดับ (ตามตารางที่ 3.60)

ตารางที่ 3.60 จำนวนวิสาหกิจ จำแนกตามขนาดวิสาหกิจ และกิจกรรมทางเศรษฐกิจ จังหวัดตาก ปี 2556

ขนาดธุรกิจ	รวม		ภาคการเกษตร		ภาคการผลิต		ภาคการบริการ		ภาคการค้า		ไม่ระบุ	
	จำนวน (ราย)	สัดส่วน (%)	จำนวน (ราย)	สัดส่วน (%)	จำนวน (ราย)	สัดส่วน (%)	จำนวน (ราย)	สัดส่วน (%)	จำนวน (ราย)	สัดส่วน (%)	จำนวน (ราย)	สัดส่วน (%)
วิสาหกิจขนาดย่อม (SE)	15,769	100	11	0.07	2,115	13.41	4,962	31.47	8,681	55.05	-	-
วิสาหกิจขนาดกลาง (ME)	30	100	-	-	11	36.67	8	26.66	11	36.67	-	-
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)	15,799	100	11	0.07	2,126	13.46	4,970	31.46	8,692	55.01	-	-
วิสาหกิจขนาดใหญ่ (LE)	11	100	-	-	7	63.64	1	9.09	3	27.27	-	-
ไม่ระบุ	1,422	100	-	-	-	-	-	-	-	-	1,422	100
รวม	17,232	100	11	0.06	2,133	12.38	4,971	28.85	8,695	50.46	1,422	8.25

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ประมวลโดย : สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เมื่อพิจารณาภาพรวมการจ้างงาน พบว่า ในปี 2556 มีการจ้างงานในกิจการทุกขนาดของจังหวัดตาก รวมทั้งสิ้น 48,582 คน โดยเป็นการจ้างงานในวิสาหกิจขนาดย่อม (SE) มากที่สุดจำนวน 43,948 คน รองลงมาเป็นการจ้างงานวิสาหกิจใหญ่ (LE) จำนวน 2,562 คน และเป็นการจ้างงานในวิสาหกิจขนาดกลาง (ME) น้อยที่สุด จำนวน 2,072 คน

ทั้งนี้ จากจำนวนการจ้างงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ทั้งหมด 46,020 คน มีลักษณะการกระจายตัวอยู่ในกลุ่มภาคการค้ามากที่สุด จำนวน 20,105 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 43.69 ของจำนวนการจ้างงานจากกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดตากทั้งหมด รองลงมากระจายตัวอยู่ในภาคการบริการจำนวน 15,715 ราย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 34.15 ของจำนวนการจ้างงานจากกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดตากทั้งหมด (ตามตารางที่ 3.61)

ตารางที่ 3.61 จำนวนการจ้างงานรวมจำแนกตามขนาดวิสาหกิจ และกิจกรรมทางเศรษฐกิจ จังหวัดตาก ปี 2556

ขนาดธุรกิจ	รวม		ภาคการเกษตร		ภาคการผลิต		ภาคการบริการ		ภาคการค้า	
	จำนวน (คน)	สัดส่วน (%)	จำนวน (คน)	สัดส่วน (%)	จำนวน (คน)	สัดส่วน (%)	จำนวน (คน)	สัดส่วน (%)	จำนวน (คน)	สัดส่วน (%)
วิสาหกิจขนาดย่อม (SE)	43,948	100	242	0.55	8,958	20.38	14,979	34.09	19,769	44.98
วิสาหกิจขนาดกลาง (ME)	2,072	100	-	-	1,000	48.26	736	35.52	336	16.22
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)	46,020	100	242	0.52	9,958	21.64	15,715	34.15	20,105	43.69
วิสาหกิจขนาดใหญ่ (LE)	2,562	100	-	-	1,789	69.83	350	13.66	423	16.51
รวม	48,582	100	242	0.50	11,747	24.18	16,065	33.07	20,528	42.25

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ประมวลโดย : สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

3.6.3 พื้นที่ศักยภาพชายแดนจังหวัดสระแก้ว และจังหวัดตราด

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ของจังหวัดสระแก้ว และจังหวัดตราด

สำหรับผลิตภัณฑ์มวลรวม (GPP) ของจังหวัดสระแก้ว และจังหวัดตราด ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีด้านการค้าสำคัญ คือ ด้านศุลกากรอรัญประเทศ และด้านศุลกากรคลองใหญ่ นั้น จากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ปี 2557) พบว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ของจังหวัดสระแก้ว ณ ราคาประจำปี 2555 มีมูลค่าเท่ากับ 32,295 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 30,500 ล้านบาท ในปี 2554 เท่ากับ 1,795 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.89 โดยผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (GPP per capita) ในปี 2555 เท่ากับ 56,138 บาทต่อคนต่อปี เพิ่มขึ้นจาก 53,937 บาท ในปี 2554 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.08 ในส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ของจังหวัดตราด ณ ราคาประจำปี 2555 มีมูลค่าเท่ากับ 37,122 ล้านบาท ลดลงจาก 38,829 ล้านบาท ในปี 2554 เท่ากับ 1,707 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 4.40 โดยผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (GPP per capita) ในปี 2555 เท่ากับ 145,553 บาทต่อคนต่อปี ลดลงจาก 154,610 บาท ในปี 2554 หรือลดลงร้อยละ 5.86 ดังแสดงในตารางที่ 3.62 และตารางที่ 3.63

ตารางที่ 3.62 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ของจังหวัดสระแก้ว ณ ราคาประจำปี 2555 (หน่วย : ล้านบาท)

ภาค / สาขา	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555
ภาคเกษตร	5,613.76	6,282.95	6,841.40	7,541.23	7,591.25	7,773.84	9,409.63	9,202.72
สาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์ฯ	5,536.60	6,231.71	6,786.64	7,470.94	7,489.00	7,675.20	9,304.04	9,097.02
สาขาประมง	77.17	51.24	54.76	70.29	102.26	98.64	105.59	105.69
ภาคการผลิต	2,672.51	3,445.13	4,484.10	4,226.33	4,607.05	4,695.54	5,330.17	5,759.68
สาขาการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	34.84	46.76	41.85	43.91	47.77	55.13	48.46	76.48
สาขาอุตสาหกรรม	2,239.49	2,953.91	3,971.87	3,721.58	3,978.19	4,034.18	4,663.20	4,977.39
สาขาไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	398.19	444.46	470.39	460.83	581.09	606.23	618.51	705.80
ภาคการบริการ	8,434.00	9,234.77	9,660.46	9,844.48	10,495.44	10,536.20	11,397.98	12,676.80
สาขาการก่อสร้าง	1,488.00	1,324.91	1,061.38	1,247.33	1,673.05	910.62	1,275.65	1,490.44
สาขาโรงแรมและภัตตาคาร	86.71	95.85	156.79	112.51	102.35	100.85	97.57	111.94
สาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	589.55	669.44	722.71	791.65	799.26	846.93	874.37	956.33
สาขาค้ากลางทางการเงิน	689.69	867.66	860.26	986.62	1,019.60	1,130.48	1,192.45	1,364.70
สาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ	1,143.33	1,446.67	1,739.08	1,384.16	1,363.37	1,501.76	1,620.34	2,087.42
สาขาการบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการ ประกัน สังคมภาคบังคับ	2,360.24	2,439.51	2,443.04	2,454.91	2,548.56	2,861.85	3,075.72	3,034.28
สาขาการศึกษา	1,479.35	1,769.10	1,961.19	2,118.45	2,224.96	2,402.25	2,420.71	2,606.38
สาขาการบริการด้านสุขภาพและสังคม	297.75	328.98	349.06	396.10	445.10	460.07	496.80	554.54
สาขาการให้บริการด้านชุมชน สังคมและบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	236.83	226.48	208.25	227.97	246.67	231.69	259.22	278.49
สาขาถูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	62.55	66.17	158.69	124.79	72.52	89.70	85.14	192.29
ภาคการค้า	2,281.11	2,761.97	3,179.45	3,375.48	3,712.81	3,871.53	4,362.15	4,655.44

ภาค / สาขา	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555
สาขาการขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	2,281.11	2,761.97	3,179.45	3,375.48	3,712.81	3,871.53	4,362.15	4,655.44
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP)	19,001	21,725	24,165	24,988	26,407	26,877	30,500	32,295
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (หน่วย : บาท)	35,973	40,679	44,775	45,834	47,974	48,386	53,937	56,138
จำนวนประชากร (1,000 คน)	528.22	534.05	539.71	545.17	550.43	555.47	565.47	575.27

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, เมษายน 2557

ตารางที่ 3.63 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ของจังหวัดตราด ณ ราคาประจำปี 2555 (หน่วย : ล้านบาท)

ภาค / สาขา	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555
ภาคเกษตร	10,966.56	13,231.92	14,993.35	16,142.08	16,642.89	19,645.43	22,254.82	20,139.30
สาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์	6,188.73	8,056.18	10,523.62	11,411.16	11,416.25	14,353.15	17,153.24	14,964.48
สาขาประมง	4,777.82	5,175.75	4,469.73	4,730.92	5,226.64	5,292.28	5,101.58	5,174.82
ภาคการผลิต	1,117.50	1,189.51	1,313.87	1,684.25	1,643.43	1,737.22	1,860.45	1,910.78
สาขาการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	20.55	17.47	20.84	20.63	21.86	22.35	23.93	26.06
สาขาอุตสาหกรรม	739.50	777.37	896.24	1,272.42	1,126.44	1,204.63	1,325.21	1,323.83
สาขาไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	357.46	394.66	396.79	391.20	495.14	510.25	511.31	560.90
ภาคการบริการ	7,092.66	8,896.66	8,962.08	8,818.10	8,090.59	9,551.00	9,511.98	10,077.57
สาขาการก่อสร้าง	469.19	610.52	652.38	694.14	657.79	594.11	572.58	557.38
สาขาโรงแรมและภัตตาคาร	916.80	1,051.52	1,054.21	1,177.33	1,110.87	1,211.29	1,279.22	1,564.64
สาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	1,373.36	2,755.15	2,675.51	2,314.28	1,516.38	2,704.17	2,365.11	2,529.10

ภาค / สาขา	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555
สาขาตัวกลางทางการเงิน	844.61	828.80	830.20	815.24	828.26	881.09	944.53	1,072.85
สาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ	742.49	854.20	837.92	772.65	743.97	789.37	839.65	786.85
สาขาการบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกัน สังคมภาคบังคับ	1,190.37	1,090.83	1,047.54	1,100.49	1,111.17	1,210.21	1,293.08	1,241.43
สาขาการศึกษา	848.59	937.53	1,056.60	1,129.59	1,157.14	1,268.10	1,262.99	1,275.88
สาขาการบริการด้านสุขภาพและสังคม	501.79	560.39	570.50	582.75	714.03	687.60	723.18	749.04
สาขาการให้บริการด้านชุมชน สังคมและบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	170.13	169.85	151.43	166.42	175.84	178.54	195.67	210.05
สาขาลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	35.33	37.88	85.78	65.20	75.14	26.52	35.98	90.35
ภาคการค้า	2,514.94	3,053.22	3,436.76	3,515.39	4,273.13	4,593.88	5,202.00	4,994.66
สาขาการขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	2,514.94	3,053.22	3,436.76	3,515.39	4,273.13	4,593.88	5,202.00	4,994.66
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP)	21,692	26,371	28,706	30,160	30,650	35,528	38,829	37,122
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (หน่วย : บาท)	91,632	110,325	118,987	123,919	124,891	143,636	154,610	145,553
จำนวนประชากร (1,000 คน)	236.73	239.03	241.25	243.38	245.41	247.34	251.14	255.04

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, เมษายน 2557

จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และการจ้างงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของจังหวัดสระแก้ว และตราด

จากรายงานสถานการณ์เชิงโครงสร้างวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) พบว่า ในปี 2556 จังหวัดสระแก้ว มีจำนวนวิสาหกิจทุกขนาด รวมกันทั้งสิ้น 20,932 ราย โดยมีจำนวนวิสาหกิจขนาดย่อม (SE) มากที่สุด จำนวน 20,358 ราย รองลงมาเป็นวิสาหกิจขนาดกลาง (ME) จำนวน 28 ราย และวิสาหกิจขนาดใหญ่ (LE) มีจำนวนน้อยที่สุด ที่จำนวน 16 ราย ตามลำดับ ทั้งนี้ จากจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ทั้งหมด 20,386 ราย มีลักษณะการกระจายตัวอยู่ในกลุ่มภาคการค้ามากที่สุด จำนวน 11,816 ราย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 57.96 ของจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดสระแก้วทั้งหมด รองลงมา กระจายตัวอยู่ในภาคการบริการจำนวน 5,017 ราย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 24.61 ของจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดสระแก้วทั้งหมด และภาคการผลิต จำนวน 3,543 ราย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17.38 ของจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดสระแก้วทั้งหมด ตามลำดับ (ตารางที่ 3.64)

ตารางที่ 3.64 จำนวนวิสาหกิจจำแนกตามขนาดวิสาหกิจ และกิจกรรมทางเศรษฐกิจ จังหวัดสระแก้ว ปี 2556

ขนาดธุรกิจ	รวม		ภาคการเกษตร		ภาคการผลิต		ภาคการบริการ		ภาคการค้า		ไม่ระบุ	
	จำนวน (ราย)	สัดส่วน (%)	จำนวน (ราย)	สัดส่วน (%)	จำนวน (ราย)	สัดส่วน (%)	จำนวน (ราย)	สัดส่วน (%)	จำนวน (ราย)	สัดส่วน (%)	จำนวน (ราย)	สัดส่วน (%)
วิสาหกิจขนาดย่อม (SE)	20,358	100	8	0.04	3,539	17.38	5,009	24.61	11,802	57.97	-	-
วิสาหกิจขนาดกลาง (ME)	28	100	2	7.14	4	14.29	8	28.57	14	50.00	-	-
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)	20,386	100	10	0.05	3,543	17.38	5,017	24.61	11,816	57.96	-	-
วิสาหกิจขนาดใหญ่ (LE)	16	100	-	-	4	25.00	2	12.50	10	62.50	-	-
ไม่ระบุ	530	100	-	-	-	-	-	-	-	-	530	100
รวม	20,932	100	10	0.05	3,547	16.94	5,019	23.98	11,826	56.50	530	2.53

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ประมวลโดย : สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สำหรับจังหวัดตราด พบว่า ในปี 2556 จังหวัดตราดมีจำนวนวิสาหกิจทุกขนาดรวมกันทั้งสิ้น 8,306 ราย โดยมีจำนวนวิสาหกิจขนาดย่อม (SE) มากที่สุด จำนวน 8,093 ราย รองลงมาเป็นวิสาหกิจขนาดกลาง (ME) จำนวน 28 ราย และวิสาหกิจขนาดใหญ่ (LE) มีจำนวนน้อยที่สุด ที่จำนวน 6 ราย ตามลำดับ ทั้งนี้ จากจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ทั้งหมด 8,121 ราย มีลักษณะการกระจายตัวอยู่ในกลุ่มภาคการค้ามากที่สุด จำนวน 4,126 ราย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 50.81 ของจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดตราดทั้งหมด รองลงมากระจายตัวอยู่ในภาคการบริการจำนวน 3,493 ราย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 43.01 ของจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดตราดทั้งหมด และภาคการผลิต จำนวน 492 ราย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 6.06 ของจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดตราดทั้งหมด ตามลำดับ (ดังตารางที่ 3.65)

ตารางที่ 3.65 จำนวนวิสาหกิจจำแนกตามขนาดวิสาหกิจ และกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ของจังหวัดตราด ปี 2556

ขนาดธุรกิจ	รวม		ภาคการเกษตร		ภาคการผลิต		ภาคการบริการ		ภาคการค้า		รวม	
	จำนวน (ราย)	สัดส่วน (%)	จำนวน (ราย)	สัดส่วน (%)	จำนวน (ราย)	สัดส่วน (%)	จำนวน (ราย)	สัดส่วน (%)	จำนวน (ราย)	สัดส่วน (%)	จำนวน (ราย)	สัดส่วน (%)
วิสาหกิจขนาดย่อม (SE)	8,093	100	10	0.12	488	6.03	3,478	42.98	4,117	50.87	-	-
วิสาหกิจขนาดกลาง (ME)	28	100	-	-	4	14.29	15	53.57	9	32.14	-	-
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)	8,121	100	10	0.12	492	6.06	3,493	43.01	4,126	50.81	-	-
วิสาหกิจขนาดใหญ่ (LE)	6	100	-	-	-	-	4	66.67	2	33.33	-	-
ไม่ระบุ	179	100	-	-	-	-	-	-	-	-	179	100
รวม	8,306	100	10	0.12	492	5.93	3,497	42.10	4,128	49.69	179	2.16

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ประมวลโดย : สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เมื่อพิจารณาภาพรวมการจ้างงาน พบว่า ในปี 2556 มีการจ้างงานในกิจการทุกขนาดของวิสาหกิจในจังหวัดสระแก้ว รวมทั้งสิ้น 53,219 คน โดยเป็นการจ้างงานในวิสาหกิจขนาดย่อม (SE) มากที่สุด จำนวน 48,031 คน รองลงมาเป็นการจ้างงานวิสาหกิจใหญ่ (LE) จำนวน 3,892 คน และเป็นการจ้างงานในวิสาหกิจขนาดกลาง (ME) น้อยที่สุด จำนวน 1,296 คน ตามลำดับ ทั้งนี้ จากจำนวนการจ้างงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ทั้งหมด 49,327 คน มีลักษณะการกระจายตัวอยู่ในกลุ่มภาคการค้ามากที่สุด จำนวน 26,051 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 52.81 ของจำนวนการจ้างงานจากกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดสระแก้วทั้งหมด รองลงมากระจายตัวอยู่ในภาคการบริการ จำนวน 14,323 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 29.04 ของจำนวนการจ้างงานจากกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดสระแก้วทั้งหมด

สำหรับจังหวัดตราดนั้น พบว่า ในปี 2556 จังหวัดตราดมีอัตราการจ้างงานในกิจการทุกขนาดของวิสาหกิจในจังหวัดตราด รวมทั้งสิ้น 30,528 คน โดยเป็นการจ้างงานในวิสาหกิจขนาดย่อม (SE) มากที่สุด จำนวน 26,604 คน รองลงมาเป็นการจ้างงานวิสาหกิจกลาง (ME) จำนวน 2,025 คน และเป็นการจ้างงานในวิสาหกิจขนาดใหญ่ (LE) น้อยที่สุด จำนวน 1,897 คน ตามลำดับ ทั้งนี้ จากจำนวนการจ้างงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ทั้งหมด 28,629 คน มีลักษณะการกระจายตัวอยู่ในกลุ่มภาคบริการมากที่สุด จำนวน 15,652 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 54.67 ของจำนวนการจ้างงานจากกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดตราดทั้งหมด รองลงมากระจายตัวอยู่ในภาคการค้า จำนวน 9,918 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 34.64 ของจำนวนการจ้างงานจากกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดตราดทั้งหมด (ดังตารางที่ 3.66 และตารางที่ 3.67)

ตารางที่ 3.66 จำนวนการจ้างงานรวม จำแนกตามขนาดวิสาหกิจ และกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ของจังหวัดสระแก้ว ปี 2556

ขนาดธุรกิจ	รวม		ภาคการเกษตร		ภาคการผลิต		ภาคการบริการ		ภาคการค้า	
	จำนวน (คน)	สัดส่วน (%)	จำนวน (คน)	สัดส่วน (%)	จำนวน (คน)	สัดส่วน (%)	จำนวน (คน)	สัดส่วน (%)	จำนวน (คน)	สัดส่วน (%)
วิสาหกิจขนาดย่อม (SE)	48,031	100	176	0.37	8,239	17.15	13,978	29.1	25,638	53.38
วิสาหกิจขนาดกลาง (ME)	1,296	100	44	3.39	494	38.12	345	26.62	413	31.87
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)	49,327	100	220	0.45	8,733	17.70	14,323	29.04	26,051	52.81
วิสาหกิจขนาดใหญ่ (LE)	3,892	100	-	-	2,020	0.1	945	24.28	927	23.82
รวม	53,219	100	220	0.41	10,753	20.21	15,268	28.69	26,978	50.69

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ประมวลโดย : สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ตารางที่ 3.67 จำนวนการจ้างงานรวม จำแนกตามขนาดวิสาหกิจ และกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ของจังหวัดตราด ปี 2556

ขนาดธุรกิจ	รวม		ภาคการเกษตร		ภาคการผลิต		ภาคการบริการ		ภาคการค้า		ไม่ระบุ	
	จำนวน (คน)	สัดส่วน (%)	จำนวน (คน)	สัดส่วน (%)	จำนวน (คน)	สัดส่วน (%)	จำนวน (คน)	สัดส่วน (%)	จำนวน (คน)	สัดส่วน (%)	จำนวน (คน)	สัดส่วน (%)
วิสาหกิจขนาดย่อม (SE)	26,604	100	220	0.83	2,437	9.16	14,289	53.71	9,658	36.3	-	-
วิสาหกิจขนาดกลาง (ME)	2,025	100	-	-	402	19.85	1,363	67.31	260	12.84	-	-
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)	28,629	100	220	0.77	2,839	9.92	15,652	54.67	9,918	34.64	-	-
วิสาหกิจขนาดใหญ่ (LE)	1,897	100	-	-	-	-	1,730	91.2	167	8.8	-	-
ไม่ระบุ	2	100	-	-	-	-	-	-	-	-	2	100
รวม	30,528	100	220	0.72	2,839	9.3	17,382	56.94	10,085	33.04		0.00

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ประมวลโดย : สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

3.6.4 พื้นที่ศักยภาพชายแดนจังหวัดมุกดาหาร

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ของจังหวัดมุกดาหาร

สำหรับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ของจังหวัดมุกดาหาร ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีด้านการค้าสำคัญ คือ ด้านศุลกากรมุกดาหาร จากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ปี 2557) พบว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ของจังหวัดมุกดาหาร ณ ราคาประจำปี 2555 มีมูลค่าเท่ากับ 18,900.52 ล้านบาท ลดลงจาก 19,161.17 ล้านบาท ในปี 2554 เท่ากับ 260.65 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 1.36 โดยผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (GPP per capita) ในปี 2555 เท่ากับ 53,417.32 บาทต่อคนต่อปี ลดลงจาก 53,864.73 บาทต่อคนต่อปี ในปี 2554 หรือลดลง ร้อยละ 0.83 ดังแสดงในตารางที่ 3.68

ตารางที่ 3.68 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ของจังหวัดมุกดาหาร ณ ราคาประจำปี 2555 (หน่วย : ล้านบาท)

ภาค / สาขา	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555
ภาคเกษตร	2,032.54	2,480.21	2,761.24	3,032.06	3,567.40	4,394.57	5,740.22	5,384.93
สาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์ฯ	1,898.16	2,373.24	2,648.10	2,933.79	3,404.36	4,208.78	5,541.34	5,185.86
สาขาประมง	134.39	106.97	113.14	98.27	163.03	185.79	198.88	199.07
ภาคการผลิต	1,077.99	1,275.46	1,384.13	1,624.85	1,838.74	2,086.89	3,442.98	3,188.50
สาขาการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	39.86	43.69	43.23	49.77	53.19	61.24	70.83	81.11
สาขาอุตสาหกรรม	889.08	1,072.80	1,172.71	1,410.37	1,574.89	1,807.72	3,114.88	2,843.39
สาขาไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	149.05	158.97	168.18	164.70	210.67	217.92	257.27	264.01
ภาคการบริการ	5,471.12	6,089.64	6,293.44	6,306.37	6,945.11	7,291.95	7,858.15	8,107.38
สาขาการก่อสร้าง	670.07	610.01	633.55	660.55	700.57	669.64	865.27	934.04
สาขาโรงแรมและภัตตาคาร	43.95	44.31	47.48	70.08	77.27	88.32	85.81	114.01
สาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าฯ	402.21	407.85	441.92	457.47	493.50	505.68	563.50	632.68
สาขาตัวกลางทางการเงิน	454.19	641.82	632.31	595.37	833.78	848.16	863.68	1,001.82
สาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ฯ	767.22	923.20	928.38	818.78	859.02	855.58	873.17	819.10
สาขาการบริหารราชการฯ	1,139.89	1,163.99	1,090.26	981.00	1,006.09	1,166.33	1,365.62	1,220.23
สาขาการศึกษา	1,391.60	1,640.13	1,843.56	1,991.55	2,172.30	2,364.09	2,401.77	2,508.22
สาขาการบริการด้านสุขภาพฯ	345.09	384.40	400.84	455.20	522.24	488.82	521.83	565.23

ภาค / สาขา	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555
สาขาการให้บริการด้านชุมชนฯ	212.43	220.39	223.62	250.08	266.20	252.28	278.95	296.52
สาขาถูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	44.46	53.53	51.50	26.30	14.14	53.08	38.56	15.53
ภาคการค้า	1,307.24	1,346.42	1,384.77	1,397.59	1,809.83	2,001.24	2,119.81	2,219.71
สาขาการขายส่ง การขายปลีกฯ	1,307.24	1,346.42	1,384.77	1,397.59	1,809.83	2,001.24	2,119.81	2,219.71
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP)	9,888.89	11,191.73	11,823.57	12,360.87	14,161.08	15,774.65	19,161.17	18,900.52
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (หน่วย : บาท)	29,047.14	32,530.81	34,023.96	35,231.04	39,996.17	44,170.91	53,864.73	53,417.32
ประชากร (1,000 คน)	340.44	344.03	347.51	350.85	354.06	357.13	355.73	353.83

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, เมษายน 2557

จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และการจ้างงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของจังหวัดมุกดาหาร

จากรายงานสถานการณ์เชิงโครงสร้างวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) พบว่า ในปี 2556 จังหวัดมุกดาหาร มีจำนวนวิสาหกิจทุกขนาดรวมกันทั้งสิ้น 13,233 ราย โดยมีจำนวนวิสาหกิจขนาดย่อม (SE) มากที่สุด จำนวน 12,305 ราย รองลงมาเป็นวิสาหกิจขนาดกลาง (ME) จำนวน 13 ราย และวิสาหกิจขนาดใหญ่ (LE) มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3 ราย ตามลำดับ ทั้งนี้ จากจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ทั้งหมด 12,318 ราย มีลักษณะการกระจายตัวอยู่ในกลุ่มภาคการค้ามากที่สุด จำนวน 4,642 ราย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 37.68 ของจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดมุกดาหารทั้งหมด รองลงมากระจายตัวอยู่ในภาคการผลิตจำนวน 4,512 ราย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 38.46 ของจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดมุกดาหารทั้งหมด และภาคการบริการจำนวน 3,157 ราย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 25.63 ของจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดมุกดาหารทั้งหมด ดังแสดงในตารางที่ 3.69

ตารางที่ 3.69 จำนวนวิสาหกิจ จำแนกตามขนาดวิสาหกิจ และกิจกรรมทางเศรษฐกิจ จังหวัดมุกดาหาร ปี 2556

ขนาดธุรกิจ	รวม		ภาคการเกษตร		ภาคการผลิต		ภาคการบริการ		ภาคการค้า		ไม่ระบุ	
	จำนวน (ราย)	สัดส่วน (%)	จำนวน (ราย)	สัดส่วน (%)	จำนวน (ราย)	สัดส่วน (%)	จำนวน (ราย)	สัดส่วน (%)	จำนวน (ราย)	สัดส่วน (%)	จำนวน (ราย)	สัดส่วน (%)
วิสาหกิจขนาดย่อม (SE)	12,305	100	7	0.06	4,510	36.65	3,151	25.61	4,637	37.68	-	-
วิสาหกิจขนาดกลาง (ME)	13	100	-	-	2	15.38	6	45.15	5	38.46	-	-
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)	12,318	100	7	0.05	4,512	38.46	3,157	25.63	4,642	37.68	-	-
วิสาหกิจขนาดใหญ่ (LE)	3	100	1	33.33	1	33.33	1	33.33	-	-	-	-
ไม่ระบุ	912	100	-	-	-	-	-	-	-	-	912	100
รวม	13,233	100	8	0.06	4,513	34.11	3,157	23.86	4,642	35.08	912	6.89

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ประมวลโดย : สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เมื่อพิจารณาภาพรวมการจ้างงาน พบว่า ในปี 2556 มีการจ้างงานในกิจการทุกขนาดของวิสาหกิจในจังหวัดมุกดาหาร รวมทั้งสิ้น 31,317 คน โดยเป็นการจ้างงานในวิสาหกิจขนาดย่อม (SE) มากที่สุด จำนวน 29,463 คน รองลงมาเป็นการจ้างงานวิสาหกิจใหญ่ (LE) จำนวน 1,060 คน และเป็นการจ้างงานในวิสาหกิจขนาดกลาง (ME) น้อยที่สุด จำนวน 785 คน ตามลำดับ

ทั้งนี้ จากจำนวนการจ้างงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ทั้งหมด 30,248 คน มีลักษณะการกระจายตัวอยู่ในกลุ่มภาคการค้ามากที่สุด จำนวน 11,039 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 36.49 ของจำนวนการจ้างงานจากกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดมุกดาหารทั้งหมด รองลงมากระจายตัวอยู่ในภาคการบริการจำนวน 10,513 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 34.76 ของจำนวนการจ้างงานจากกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดมุกดาหารทั้งหมด ดังแสดงในตารางที่ 3.70

ตารางที่ 3.70 จำนวนการจ้างงานรวม จำแนกตามขนาดวิสาหกิจ และกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ของจังหวัดมุกดาหารปี 2556

ขนาดธุรกิจ	รวม		ภาคการเกษตร		ภาคการผลิต		ภาคการบริการ		ภาคการค้า		ไม่ระบุ	
	จำนวน (คน)	สัดส่วน (%)	จำนวน (คน)	สัดส่วน (%)	จำนวน (คน)	สัดส่วน (%)	จำนวน (คน)	สัดส่วน (%)	จำนวน (คน)	สัดส่วน (%)	จำนวน (คน)	สัดส่วน (%)
วิสาหกิจขนาดย่อม (SE)	29,463	100	154	0.52	8,363	28.39	9,997	33.93	10,949	37.16	-	-
วิสาหกิจขนาดกลาง (ME)	785	100	-	-	179	22.80	516	65.73	90	11.47	-	-
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)	30,248	100	154	0.51	8,542	28.24	10,513	34.76	11,039	36.49	-	-
วิสาหกิจขนาดใหญ่ (LE)	1,060	100	22	2.08	500	47.17	538	50.75	-	-	-	-
ไม่ระบุ	9	100	-	-	-	-	-	-	-	-	9	100
รวม	31,317	100	176	0.56	9,042	28.87	11,051	35.29	11,039	35.25	9	0.03

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ประมวลโดย : สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

3.7 เกณฑ์การคัดเลือกกรณีศึกษา

ผู้ประกอบการค้าชายแดนที่ประสบความสำเร็จ

3.7.1 สรุปผลการคัดเลือกภาคธุรกิจที่มีศักยภาพ ในพื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย

จากข้อมูลทุติยภูมิทั้งหมดมูลค่าการค้าชายแดน ข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) สถิติการจ้างงาน จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับการสนับสนุนด้านต่างๆ จากภาครัฐ พบว่า ภาคธุรกิจที่มีศักยภาพของประเทศมาเลเซีย นั้น สามารถสรุปผลเบื้องต้น ดังแสดงในตารางที่ 3.71

ตารางที่ 3.71 วิเคราะห์ภาคธุรกิจสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีศักยภาพในพื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย (จังหวัดสงขลา)

ภาคธุรกิจ	ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP)	จำนวนการจ้างงาน	จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)	การสนับสนุนจากภาครัฐ	รวม (เต็ม 20 ★)
ภาคการเกษตร	★★★	★	★	★★★★★	10★
ภาคการผลิต	★★★★	★★	★★	★★★★★	13★
ภาคการบริการ	★★★★★	★★★★	★★★	★★★★★	17★
ภาคการค้า	★★	★★★	★★★★		9★

จากตารางข้างต้น (ตารางที่ 3.71) สามารถสรุปได้ว่า 3 ภาคธุรกิจสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีศักยภาพในพื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย ที่ทางคณะผู้วิจัยจะมุ่งเน้นการศึกษาเป็นภาคธุรกิจหลักนั้น ได้แก่ ภาคการบริการ ภาคการผลิต และภาคการเกษตร โดยสามารถแสดงรายละเอียดได้ ดังนี้

ภาคการบริการ

ภาคการบริการถือเป็นภาคธุรกิจที่ทางคณะผู้วิจัยจะทำการมุ่งเน้นการศึกษาเป็นภาคธุรกิจหลัก เนื่องจากเมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า จังหวัดสงขลา ได้มีแผนแนวทางการพัฒนาตามแผนการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ระยะที่ 1 ที่เกี่ยวกับธุรกิจภาคการบริการ โดยจังหวัดสงขลาจะเน้นภาคการบริการในด้านธุรกิจสาขาการบริการและโลจิสติกส์ การบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ

โดยเมื่อพิจารณาจากจำนวนการจ้างงาน และจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จำแนกตามจังหวัด พบว่า ภาคการบริการในจังหวัดสงขลา มีจำนวนการจ้างงาน และจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ค่อนข้างมาก เมื่อเปรียบเทียบกับภาคธุรกิจอื่นของจังหวัดสงขลา

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) จำแนกตามจังหวัด พบว่า ภาคการบริการของจังหวัดสงขลา มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) สูงที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับภาคธุรกิจอื่นในจังหวัดสงขลา

ภาคการผลิต

ภาคการผลิตเป็นภาคธุรกิจที่ทางคณะผู้วิจัยจะทำการมุ่งเน้นการศึกษาอีกภาคธุรกิจหนึ่ง เนื่องจากเมื่อพิจารณาจากข้อมูล พบว่า จังหวัดสงขลา มีแผนแนวทางการพัฒนาตามแผนการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ระยะที่ 1 ที่เกี่ยวกับธุรกิจภาคการผลิต โดยจะเน้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมยางพารา และผลิตภัณฑ์ครบวงจร และอุตสาหกรรมอาหารฮาลาล ซึ่งเป็นธุรกิจที่มีมูลค่าการส่งออกชายแดนที่สำคัญของไทย

โดยเมื่อพิจารณาจากจำนวนการจ้างงาน และจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จำแนกตามจังหวัด พบว่า ภาคการผลิตในจังหวัดสงขลา มีจำนวนการจ้างงาน และจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนในจังหวัดนั้น

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) จำแนกตามจังหวัด พบว่า ภาคการผลิตของจังหวัดสงขลา มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ค่อนข้างสูง เมื่อเปรียบเทียบกับภาคธุรกิจอื่นๆ ในจังหวัดนั้นๆ

ภาคการเกษตร

ภาคการเกษตรเป็นภาคธุรกิจที่ทางคณะผู้วิจัยจะทำการมุ่งเน้นการศึกษาอีกภาคธุรกิจหนึ่ง จาก 3 ธุรกิจหลัก เนื่องจากเมื่อพิจารณาข้อมูล พบว่า จังหวัดสงขลา มีแผนแนวทางการพัฒนาตามแผนการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ระยะที่ 1 ที่เกี่ยวกับธุรกิจภาคการเกษตร โดยจะเน้นเกี่ยวกับยางพารา และอาหารทะเล ซึ่งเป็นภาคธุรกิจที่มีความสำคัญมากต่อการค้าชายแดน

โดยเมื่อพิจารณาจากจำนวนการจ้างงาน และจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จำแนกตามจังหวัด พบว่า ภาคการเกษตรในจังหวัดสงขลา มีจำนวนการจ้างงาน และจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนในจังหวัดนั้น

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) จำแนกตามจังหวัด พบว่า ภาคการเกษตรของจังหวัดสงขลา มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) สูงปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบกับภาคธุรกิจอื่นๆ ในจังหวัดนั้น

3.7.2 สรุปผลการคัดเลือกภาคธุรกิจที่มีศักยภาพ ในพื้นที่ชายแดนไทย – เมียนมาร์

จากข้อมูลทุติยภูมิที่มูลค่าการค้าชายแดน ข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) สถิติการจ้างงาน รวมถึงแนวทางแผนการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน พบว่า ภาคธุรกิจที่มีศักยภาพในพื้นที่ชายแดนไทย – เมียนมาร์ (จังหวัดตาก) สามารถสรุปผลเบื้องต้น ได้ดังตารางที่ 3.72

ตารางที่ 3.72 วิเคราะห์ภาคธุรกิจสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีศักยภาพในพื้นที่ชายแดนไทย – เมียนมาร์ (จังหวัดตาก)

ภาคธุรกิจ	ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP)	จำนวนการจ้างงาน	จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)	การสนับสนุนจากภาครัฐ	รวม (เต็ม 20 ★)
ภาคการเกษตร	★★★	★	★	★★	7★
ภาคการผลิต	★★★	★★★	★★	★★★★★	13★
ภาคการบริการ	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	18★
ภาคการค้า	★★	★★★★★	★★★★★	★★	14★

จากตารางข้างต้น (ตารางที่ 3.72) สามารถสรุปได้ว่า 3 ภาคธุรกิจสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีศักยภาพในพื้นที่ชายแดนไทย – เมียนมาร์ ที่ทางคณะผู้วิจัยจะมุ่งเน้นการศึกษาเป็นภาคธุรกิจหลักนั้น ได้แก่ ภาคการบริการ ภาคการค้า และภาคการผลิต โดยสามารถแสดงรายละเอียดได้ดังนี้

ภาคการบริการ

ภาคบริการถือเป็นภาคธุรกิจที่ทางคณะผู้วิจัยจะทำการมุ่งเน้นการศึกษาเป็นหลัก เนื่องจากเมื่อพิจารณาจากจำนวนการจ้างงาน จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) พบว่า ภาคการบริการในจังหวัดตาก มีศักยภาพมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อพิจารณาจากตัวเลขผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) จังหวัดตากที่มีมูลค่าสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับภาคธุรกิจอื่น ในขณะที่จำนวนการจ้างงาน และจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีตัวเลขค่อนข้างสูง รองลงมาจากภาคการค้าเท่านั้น

ทั้งนี้ ธุรกิจสาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม ในภาคบริการ เป็นหนึ่งในสาขาธุรกิจที่คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษได้ให้ความสำคัญ โดยมองถึงศักยภาพในการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อจัดตั้งคลังสินค้า พัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรม พื้นที่ศุลกากร และพัฒนาเป็นศูนย์โลจิสติกส์

ภาคการค้า

สำหรับภาคการค้าเป็นภาคที่มีศักยภาพรองลงมาจากภาคบริการ ซึ่งทางคณะผู้วิจัยจะทำการมุ่งเน้นการศึกษาเป็นภาคธุรกิจหลักอีกภาคธุรกิจหนึ่ง เนื่องจากเมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า ภาคการค้าในจังหวัดตาก มีจำนวนการจ้างงาน และจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) สูงที่สุด เป็นอันดับหนึ่ง เมื่อเปรียบเทียบกับภาคธุรกิจอื่นของจังหวัดตาก ในขณะที่ตัวเลขผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) จังหวัดตากในภาคการค้าที่มีมูลค่าค่อนข้างต่ำ

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาจากทำเลที่ตั้งของจังหวัดตากที่มีศักยภาพเอื้อประโยชน์อย่างยิ่งต่อการค้าระหว่างกันตามแนวชายแดน เนื่องจากตั้งอยู่บนระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก – ตะวันตก (East – West Economic Corridor : EWEC) และระเบียงเศรษฐกิจเหนือ – ใต้ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณามูลค่าการค้าชายแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเมียนมาร์ ในปี 2557 จำแนกตามรายจังหวัดพบว่า จังหวัดตากมีมูลค่าการส่งออกสูงสุด เมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่นๆ ในพื้นที่ชายแดนไทย – เมียนมาร์

ภาคการผลิต

ภาคการผลิตเป็นอีกหนึ่งภาคธุรกิจที่ทางคณะผู้วิจัยจะทำการมุ่งเน้นการศึกษาเป็นหลัก เนื่องจากเป็นหนึ่งในสาขาธุรกิจที่คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษได้ให้ความสำคัญ และจากการวิเคราะห์จุดแข็งของจังหวัดตากก็เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ มองว่าจังหวัดตากเป็นจังหวัดที่มีความพร้อมและมีศักยภาพในภาคการผลิตและอุตสาหกรรมที่เน้นการใช้แรงงานสูง (Labor Intensive) ทั้งเพื่อการบริโภคในประเทศและเพื่อการส่งออก เนื่องจากมีฐานการลงทุนเดิมในพื้นที่ และแรงงานที่มีฝีมือพร้อมในอุตสาหกรรมผลิตที่ใช้แรงงานเข้มข้น เช่น สิ่งทออุตสาหกรรมสินค้าเกษตรแปรรูป เฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาถึงจำนวนการจ้างงาน และผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) พบว่า ภาคการผลิตในจังหวัดตาก มีศักยภาพมาเป็นอันดับที่ 3 รองลงมาจากภาคธุรกิจบริการ และภาคธุรกิจการค้า ตามลำดับ

3.7.3 สรุปผลการคัดเลือกภาคธุรกิจที่มีศักยภาพ ในพื้นที่ชายแดนไทย – กัมพูชา

จากข้อมูลทุติยภูมิทั้งมูลค่าการค้าชายแดน ข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) สถิติการจ้างงาน รวมถึงแนวทางแผนการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน พบว่า ภาคธุรกิจที่มีศักยภาพในพื้นที่ชายแดนไทย – กัมพูชา (จังหวัดสระแก้ว และจังหวัดตราด) สามารถสรุปผลเบื้องต้น ได้ดังตาราง 3.73 และตารางที่ 3.74

ตารางที่ 3.73 วิเคราะห์ภาคธุรกิจสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีศักยภาพในพื้นที่ชายแดนไทย – กัมพูชา (จังหวัดสระแก้ว)

ภาคธุรกิจ	ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP)	จำนวนการจ้างงาน	จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)	การสนับสนุนจากภาครัฐ	รวม (เต็ม 20 ★)
ภาคการเกษตร	★★★★	★	★	★★	8★
ภาคการผลิต	★★★	★★	★★	★★★★★	12★
ภาคการบริการ	★★★★★	★★★	★★	★★★★★	15★
ภาคการค้า	★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	17★

ตารางที่ 3.74 วิเคราะห์ภาคธุรกิจสำหรับ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีศักยภาพในพื้นที่ชายแดนไทย – กัมพูชา (จังหวัดตราด)

ภาคธุรกิจ	ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP)	จำนวนการจ้างงาน	จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)	การสนับสนุนจากภาครัฐ	รวม (เต็ม 20 ★)
ภาคการเกษตร	★★★★★	★	★	★★	9★
ภาคการผลิต	★★	★★	★★	★★	8★
ภาคการบริการ	★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	17★
ภาคการค้า	★	★★★	★★★★★	★★★★★	14★

จากตารางข้างต้น (ตารางที่ 3.73 และตารางที่ 3.74) สามารถสรุปได้ว่า 3 ภาคธุรกิจสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีศักยภาพในพื้นที่ชายแดนไทย – กัมพูชา ที่ทางคณะผู้วิจัยจะมุ่งเน้นการศึกษาเป็นภาคธุรกิจหลักนั้น ได้แก่ ภาคการบริการ ภาคการค้า และภาคการผลิต โดยสามารถแสดงรายละเอียดได้ ดังนี้

ภาคการบริการ

ภาคบริการถือเป็นภาคธุรกิจที่ทางคณะผู้วิจัยจะทำการมุ่งเน้นการศึกษาเป็นภาคธุรกิจหลัก เนื่องจากเมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า ทั้งจังหวัดสระแก้ว และจังหวัดตราด ต่างมีแผนแนวทางการพัฒนาตามแผนการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ระยะที่ 1 ที่เกี่ยวกับธุรกิจภาคการบริการ โดยจังหวัดสระแก้วจะเน้นภาคการบริการในด้านธุรกิจสาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม สำหรับจังหวัดตราดนั้น มีแผนการเน้นแนวทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการขนส่งต่อเนื่อง

โดยเมื่อพิจารณาจากจำนวนการจ้างงาน และจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จำแนกตามจังหวัด พบว่า ภาคการบริการในจังหวัดตราด มีจำนวนการจ้างงาน และจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ค่อนข้างมาก เมื่อเปรียบเทียบกับภาคธุรกิจอื่นของจังหวัดตราด ในขณะที่ภาคการบริการในจังหวัดสระแก้ว จะมีจำนวนการจ้างงาน และจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบกับภาคธุรกิจอื่นของจังหวัดสระแก้ว

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) จำแนกตามจังหวัด พบว่า ภาคการบริการของจังหวัดสระแก้ว มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ค่อนข้างสูง เมื่อเปรียบเทียบกับภาคธุรกิจอื่นในจังหวัดสระแก้ว ขณะที่ภาคบริการของจังหวัดตราด มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบกับภาคธุรกิจอื่นในจังหวัดตราด

ภาคการค้า

สำหรับภาคการค้าทางคณะผู้วิจัยจะทำการมุ่งเน้นการศึกษาเป็นภาคธุรกิจหลักอีกภาคธุรกิจหนึ่ง เนื่องจากเมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า ทั้งจังหวัดสระแก้ว และจังหวัดตราด ต่างมีแผนแนวทางการพัฒนาตามแผนการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ระยะที่ 1 ที่เกี่ยวกับธุรกิจภาคการค้า โดยจังหวัดสระแก้วจะเน้นการค้าส่ง การค้าปลีกระหว่างประเทศ สำหรับจังหวัดตราดนั้น มีแผนการเกี่ยวกับการค้าปลอดภาษี นอกจากนี้ ภาคการค้าตลอดระยะเวลาการค้าชายแดนไทย – กัมพูชา ที่ผ่านมา เป็นภาคที่มีความสำคัญต่อการค้าชายแดนไทย – กัมพูชา อีกภาคหนึ่ง เนื่องจากเป็นภาคการค้าเป็นภาคที่เกี่ยวข้องกับสินค้าอุปโภคบริโภค ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน ซึ่งเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญ

โดยเมื่อพิจารณาจากจำนวนการจ้างงาน และจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จำแนกตามจังหวัด พบว่า ภาคการค้าในจังหวัดสระแก้วและจังหวัดตราด มีจำนวนการจ้างงาน และจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ค่อนข้างมาก เมื่อเปรียบเทียบกับภาคธุรกิจอื่นของจังหวัดนั้น แม้ว่าจำนวนการจ้างงานภาคการค้าของจังหวัดตราด เมื่อเปรียบเทียบกับจะน้อยกว่าจังหวัดสระแก้ว แต่ก็ยังมีจำนวนการจ้างงานมากเมื่อเปรียบเทียบ

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) จำแนกตามจังหวัด พบว่า ภาคการค้าของจังหวัดสระแก้ว และจังหวัดตราด ต่างมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ค่อนข้างน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับภาคธุรกิจอื่นในจังหวัดนั้น

ภาคการผลิต

ภาคการผลิตเป็นภาคธุรกิจที่ทางคณะผู้วิจัยจะทำการมุ่งเน้นการศึกษาอีกภาคธุรกิจหนึ่ง จาก 3 ธุรกิจหลัก เนื่องจากเมื่อพิจารณาข้อมูล พบว่า จังหวัดสระแก้ว มีแผนแนวทางการพัฒนาตามแผนการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ระยะที่ 1 ที่เกี่ยวกับธุรกิจภาคการผลิตโดยจะเน้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร ในขณะที่จังหวัดตราด แม้ว่าแผนการพัฒนาจะไม่ค่อยเน้นเกี่ยวกับภาคการผลิตเท่าใดนัก แต่ในปัจจุบันจังหวัดตราดเองก็มีศักยภาพด้านภาคการผลิต กล่าวคือ จังหวัดตราด มีพื้นที่ที่มีการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป นอกจากนี้บางพื้นที่ยังมีการลงทุนตั้งโรงงานแปรรูปผลไม้ส่งออกในเส้นทางเชื่อมต่อกัมพูชา เวียดนาม จีน โดยธุรกิจภาคการผลิตที่มีศักยภาพ เมื่อพิจารณาจากข้อมูลต่างๆ ในภาพรวม พบว่า เป็นธุรกิจเกี่ยวกับการเกษตรและการเกษตรแปรรูป เช่น ธุรกิจโรงงานแปรรูปสินค้าเกษตรตามแนวชายแดน เพื่อรองรับวัตถุดิบจากประเทศกัมพูชา โดยอาจนำวัตถุดิบจากบริเวณจังหวัดพระตะบอง ซึ่งเป็นแถบพื้นที่ทำการเกษตรของกัมพูชา หรือการแปรรูปมันสำปะหลัง ซึ่งสามารถนำเข้ามาแปรรูปเป็นมันเส้นและแป้งมันในไทยเพื่อส่งออกต่อไป

โดยเมื่อพิจารณาจากจำนวนการจ้างงาน และจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จำแนกตามจังหวัด พบว่า ภาคการผลิตในจังหวัดสระแก้วและจังหวัดตราด มีจำนวนการจ้างงาน และจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนในจังหวัดนั้น

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) จำแนกตามจังหวัด พบว่า ภาคการผลิตของจังหวัดสระแก้ว มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) สูงกว่าจังหวัดตราด เมื่อเปรียบเทียบกับภาคธุรกิจอื่นๆ ในจังหวัดนั้นๆ

3.7.4 สรุปผลการคัดเลือกภาคธุรกิจที่มีศักยภาพ ในพื้นที่ชายแดนไทย – สปป. ลาว

จากข้อมูลทุติยภูมิทั้งมูลค่าการค้าชายแดน ข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) สถิติการจ้างงาน จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับการสนับสนุนด้านต่างๆ จากภาครัฐ พบว่า ภาคธุรกิจที่มีศักยภาพของ สปป. ลาว นั้น สามารถสรุปผลเบื้องต้น ได้ดังตารางที่ 3.75

ตาราง 3.75 วิเคราะห์ภาคธุรกิจสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีศักยภาพ ในพื้นที่ชายแดนไทย – สปป. ลาว (จังหวัดมุกดาหาร)

ภาคธุรกิจ	ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP)	จำนวนการจ้างงาน	จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)	การสนับสนุนจากภาครัฐ	รวม (เต็ม 20 ★)
ภาคการเกษตร	★★★★	★	★		6★
ภาคการผลิต	★★★	★★★	★★★★		10★
ภาคการบริการ	★★★★★	★★★★	★★★	★★★★★	17★
ภาคการค้า	★★	★★★★	★★★★	★★★★★	15★

จากตารางข้างต้น (ตารางที่ 3.75) สามารถสรุปได้ว่า 3 ภาคธุรกิจสำหรับ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีศักยภาพในพื้นที่ชายแดนไทย – สปป. ลาว ที่ทางคณะผู้วิจัยจะมุ่งเน้นการศึกษาเป็นภาคธุรกิจหลักนั้น ได้แก่ ภาคการบริการ ภาคการค้า และภาคการผลิต โดยสามารถแสดงรายละเอียดได้ ดังนี้

ภาคการบริการ

ภาคบริการถือเป็นภาคธุรกิจที่ทางคณะผู้วิจัยจะทำการมุ่งเน้นการศึกษาเป็นภาคธุรกิจหลัก เนื่องจากเมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า จังหวัดมุกดาหาร มีแผนแนวทางการพัฒนาตามแผนการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ระยะที่ 1 ที่เกี่ยวกับธุรกิจภาคการบริการ โดยจังหวัดมุกดาหาร จะเน้นภาคการบริการในด้านธุรกิจสาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และคลังสินค้า

โดยเมื่อพิจารณาจากจำนวนการจ้างงาน และจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จำแนกตามจังหวัด พบว่า ภาคการบริการในจังหวัดมุกดาหาร มีจำนวนการจ้างงาน และจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ค่อนข้างมาก เมื่อเปรียบเทียบกับภาคธุรกิจอื่นของจังหวัดมุกดาหาร

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) จำแนกตามจังหวัด พบว่า ภาคการบริการของจังหวัดมุกดาหาร มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) สูงสุด เมื่อเปรียบเทียบกับภาคธุรกิจอื่นในจังหวัดมุกดาหาร

ภาคการค้า

ภาคการค้าถือเป็นภาคธุรกิจที่ทางคณะผู้วิจัยจะทำการมุ่งเน้นการศึกษาเป็นภาคธุรกิจหลัก อีกภาคธุรกิจหนึ่ง เนื่องจากเมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า จังหวัดมุกดาหาร มีแผนแนวทางการพัฒนาตามแผนการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ระยะที่ 1 ที่เกี่ยวกับธุรกิจภาคการค้า โดยจังหวัดมุกดาหาร จะเน้นภาคการค้าในด้านธุรกิจสาขาการค้าส่งและการค้าปลีก

โดยเมื่อพิจารณาจากจำนวนการจ้างงาน และจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จำแนกตามจังหวัด พบว่า ภาคการค้าในจังหวัดมุกดาหาร มีจำนวนการจ้างงาน และจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ค่อนข้างมาก เมื่อเปรียบเทียบกับภาคธุรกิจอื่นของจังหวัดมุกดาหาร

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) จำแนกตามจังหวัด พบว่า ภาคการค้าของจังหวัดมุกดาหาร มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับภาคธุรกิจอื่นในจังหวัดมุกดาหาร

ภาคการผลิต

ภาคการผลิตเป็นภาคธุรกิจที่ทางคณะผู้วิจัยจะทำการมุ่งเน้นการศึกษาอีกภาคธุรกิจหนึ่ง จาก 3 ธุรกิจหลัก เนื่องจากเมื่อพิจารณาจากข้อมูล พบว่า จังหวัดมุกดาหาร มีแผนแนวทางการพัฒนาตามแผนการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ระยะที่ 1 ที่เกี่ยวกับธุรกิจภาคการผลิตโดยจะเน้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นสินค้าที่ส่งออกที่สำคัญของไทยไปยัง สเปน. ลาว

โดยเมื่อพิจารณาจากจำนวนการจ้างงาน และจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จำแนกตามจังหวัด พบว่า ภาคการผลิตในจังหวัดมุกดาหาร มีจำนวนการจ้างงาน และจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) อยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนในจังหวัดนั้น

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) จำแนกตามจังหวัด พบว่า ภาคการผลิตของจังหวัดมุกดาหาร มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ค่อนข้างสูง เมื่อเปรียบเทียบกับภาคธุรกิจอื่นๆ ในจังหวัดนั้นๆ

3.7.5 สรุปเกณฑ์การคัดเลือกกรณีศึกษาผู้ประกอบการค้าชายแดนที่ประสบความสำเร็จ

คณะผู้วิจัยใช้วิธีการคัดเลือกกรณีศึกษาผู้ประกอบการค้าชายแดนที่ประสบความสำเร็จในแต่ละพื้นที่ชายแดน โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในภาคเกษตร ภาคผลิต ภาคการค้า และภาคบริการ

- 1.1 คัดเลือกกลุ่มผู้ประกอบการ จำนวน 5 ราย / พื้นที่ชายแดน
- 1.2 เป็นผู้ประกอบการในแต่ละภาคธุรกิจ โดยการคัดเลือกภาคธุรกิจที่มีศักยภาพ 3 ใน 4 ภาคธุรกิจในแต่ละพื้นที่ ซึ่งพิจารณาจากเกณฑ์การพิจารณาทั้งหมด 4 ด้านประกอบกัน ดังนี้ (ตามตาราง ที่ 3.76)
 - มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP)
 - จำนวนการจ้างงานของ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
 - จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
 - การสนับสนุนจากภาครัฐ ตามแผนการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะที่ 1

ตารางที่ 3.76 สรุปผลการคัดเลือกภาคธุรกิจที่มีศักยภาพสำหรับกรณีศึกษาผู้ประกอบการค้าชายแดนที่ประสบความสำเร็จ (เบื้องต้น)

เขตพื้นที่ชายแดน (Area)	ภาคการเกษตร (Agricultural)	ภาคการผลิต (Manufacturing)	ภาคการค้า (Trade)	ภาคการบริการ (Service)
1. พื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย	✓	✓		✓
2. พื้นที่ชายแดนไทย – เมียนมาร์		✓	✓	✓
3. พื้นที่ชายแดนไทย – กัมพูชา		✓	✓	✓
4. พื้นที่ชายแดนไทย – ลาว		✓	✓	✓
รวมเกณฑ์ศักยภาพ (คัดเลือกกลุ่มผู้ประกอบการจากภาคธุรกิจที่โดดเด่น 3 ใน 4)				

2. หากเป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในภาคการผลิต ภาคการค้า และภาคบริการ จะต้องมีการจดทะเบียนตามกฎหมาย เช่น ทะเบียนนิติบุคคล ทะเบียนการค้า

3. หากเป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในภาคการเกษตร จะต้องผ่านเกณฑ์คุณสมบัติอย่างน้อย 2 จาก 4 ประเด็น ดังนี้

- 3.1 มีการจดทะเบียนตามกฎหมาย เช่น ทะเบียนนิติบุคคล ทะเบียนการค้า ฯลฯ
- 3.2 ใช้เงินทุนในระบบ
- 3.3 มีการจ้างงานอย่างน้อย 1 คน รวมการจ้างงานตนเอง
- 3.4 มีบัญชีรายรับรายจ่ายแยกจากบัญชีส่วนตัว

4. เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีสถานประกอบการตั้งอยู่ในจังหวัดพื้นที่ชายแดนศักยภาพตามกรอบการศึกษาของคณะผู้วิจัย ได้แก่ จังหวัดสงขลา จังหวัดตาก จังหวัดตราด จังหวัดสระแก้ว และจังหวัดมุกดาหาร
5. เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ประกอบกิจการไม่ต่ำกว่า 3 ปี และมีเจ้าของกิจการถือสัญชาติไทย หรือมีสัดส่วนผู้ถือหุ้นที่มีสัญชาติไทยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 51
6. เป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีความมั่นคงและน่าเชื่อถือในการประกอบธุรกิจ มีภาพลักษณ์ของกิจการที่ดี ไม่มีประวัติเสียหาย ไม่มีพฤติกรรมในการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ไม่มีเจตนาหลีกเลี่ยงแบบสินค้าและตราสินค้าของผู้ผลิตรายอื่น
7. เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ประสบความสำเร็จสามารถนำมาเป็นกรณีศึกษา ซึ่งต้องมีคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่ง ตามเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้
 - 7.1 เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่เคยได้รับรางวัลหรือประกาศนียบัตรต่างๆ จากหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน
 - 7.2 เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ได้รับการยอมรับหรือได้รับการแนะนำว่าสามารถเป็นกรณีตัวอย่างผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ด้านศุลกากร ส่วนราชการจังหวัด พาณิชย์จังหวัด หอการค้าจังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด เกษตรจังหวัด เป็นต้น
 - 7.3 เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีตัวเลขส่งออก (มูลค่าการส่งออก) สินค้า สูงเป็นอันดับต้นๆ ของจังหวัดพื้นที่ชายแดนศักยภาพตามกรอบการศึกษา (ดังที่ได้กล่าวไว้ในข้อ 4.)
 - 7.4 เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ก่อให้เกิดการจ้างแรงงานในพื้นที่เข้มข้น
 - 7.5 เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ประสบความสำเร็จในการขยายธุรกิจ จากวิสาหกิจขนาดย่อมเป็นขนาดกลางหรือจากวิสาหกิจขนาดกลางเป็นขนาดใหญ่
 - 7.6 เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่เคยเข้าร่วมโครงการของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) หรือมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ในอนาคต

บทที่ 4

วิเคราะห์ศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลาง
และขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน

คณะผู้วิจัยได้วิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัดซึ่งอยู่ในพื้นที่ชายแดน ได้แก่ พื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย (จังหวัดสงขลา) พื้นที่ชายแดนไทย – เมียนมาร์ (จังหวัดตาก) พื้นที่ชายแดนไทย – กัมพูชา (จังหวัดสระแก้วและตราด) และพื้นที่ชายแดนไทย – สเปน. ลาว (จังหวัดมุกดาหาร) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย

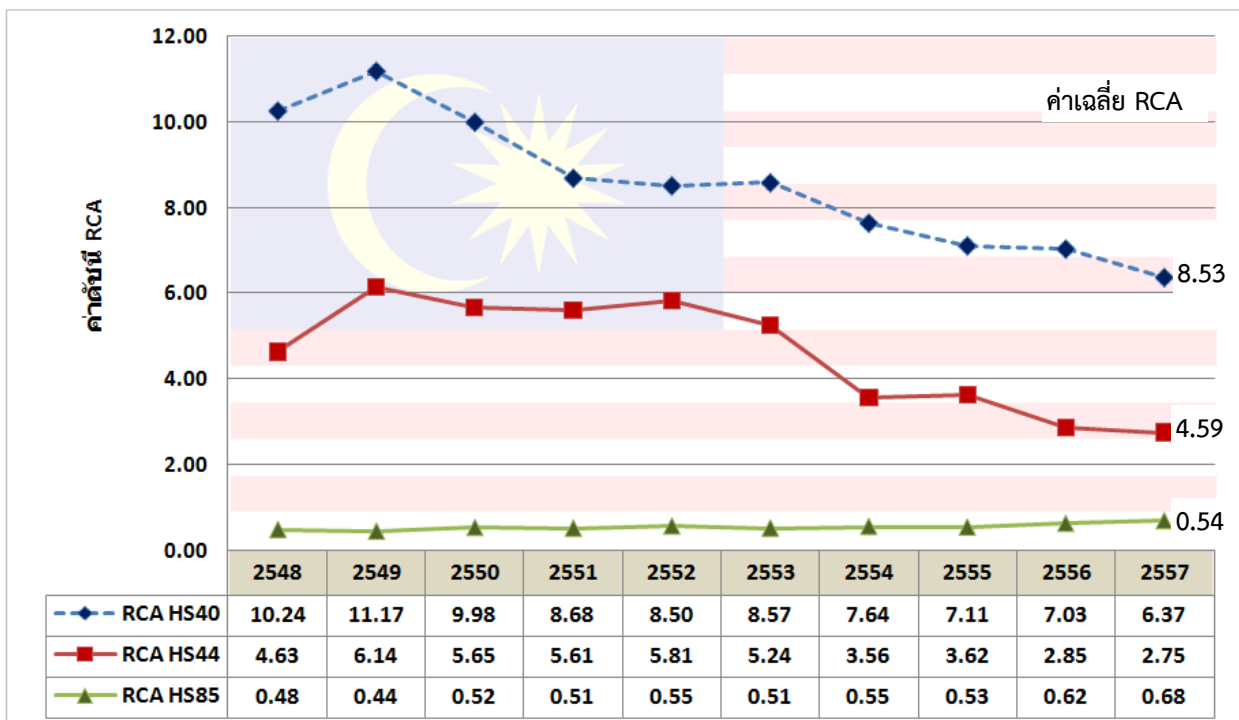
การประเมินศักยภาพการแข่งขันโดยเปรียบเทียบ (Revealed Comparative Advantage : RCA)

คณะผู้วิจัยประเมินศักยภาพสินค้าส่งออกของ SMEs ไทย 3 อันดับแรก ที่มีการส่งออกผ่านชายแดนไทยไปยังมาเลเซียในปี 2557 ซึ่งได้แก่ ยางและของทำด้วยยาง (HS40) ไม้และของทำด้วยไม้ ถ่านไม้ (HS44) อุปกรณ์ไฟฟ้าและส่วนประกอบ (HS85) โดยพิจารณาค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (RCA) ในภาพรวมของการส่งออกสินค้าทั้ง 3 ประเภท พบว่า ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (ปี 2548 – 2557) สินค้ายางและของทำด้วยยาง (HS40) และสินค้าไม้และของทำด้วยไม้ ถ่านไม้ (HS44) เป็นสินค้าไทยที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกไปยังมาเลเซียมาโดยตลอด แต่ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบดังกล่าวมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2550 โดยสินค้ายางและของทำด้วยยาง (HS40) มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบสูงกว่าสินค้าอีก 2 ประเภท ซึ่งสอดคล้องกับมูลค่าการส่งออกที่เป็นอันดับ 1 ขณะที่สินค้าประเภทอุปกรณ์ไฟฟ้าและส่วนประกอบ (HS85) ไม่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบตลอดช่วงระยะ 10 ปี (ค่าดัชนี RCA ต่ำกว่า 1) กล่าวคือ สินค้าอุปกรณ์ไฟฟ้าและส่วนประกอบอาจมีความสำคัญต่อมาเลเซียน้อยกว่า สินค้านำเข้าประเภทอื่นๆ อย่างไรก็ตาม ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของสินค้านี้กลับเริ่มมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2556

โดยในช่วงระยะ 10 ปีที่ผ่านมา (ปี 2548 – 2557) สินค้ายางและของทำด้วยยาง (HS40) มีค่าดัชนี RCA เฉลี่ยอยู่ที่ 8.53 รองลงมา คือ สินค้าไม้และของทำด้วยไม้ ถ่านไม้ (HS44) มีค่าดัชนี RCA เฉลี่ยอยู่ที่ 4.59 และสินค้าประเภทอุปกรณ์ไฟฟ้าและส่วนประกอบ (HS85) มีค่าดัชนี RCA เฉลี่ยอยู่ที่ 0.54 ตามลำดับ

ทั้งนี้ หากพิจารณาอัตราเติบโตในการส่งออกของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ควบคู่กับค่าดัชนี RCA ในภาพรวม จะพบว่า สินค้ายางและของทำด้วยยาง (HS40) มีค่าดัชนี RCA ปี 2557 ที่ 6.37 ลดลงจากปี 2556 ที่มีค่าอยู่ที่ 7.03 ซึ่งสอดคล้องกับอัตราการส่งออกที่ลดลงของกลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) (ลดลง ร้อยละ 26.44) และภาพรวม (ลดลง ร้อยละ 23.33) สำหรับสินค้าไม้และของทำด้วยไม้ ถ่านไม้ (HS44) มีค่าดัชนี RCA ปี 2557 ที่ 2.75 ลดลงจากปี 2556 ที่มีค่าอยู่ที่ 2.85 ซึ่งสอดคล้องกับอัตราการส่งออกที่ลดลงของกลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และภาพรวมเช่นกัน ในขณะที่สินค้าอุปกรณ์ไฟฟ้าและส่วนประกอบ (HS85) มีค่าดัชนี RCA ปี 2557 ที่ 0.68 เพิ่มขึ้นจากปี 2556 ที่มีค่าอยู่ที่ 0.62 ซึ่งสอดคล้องกับอัตราการส่งออกที่เพิ่มขึ้นของกลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และภาพรวม โดยในส่วนของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีอัตราการส่งออกเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 155.37

แผนภาพที่ 4.1 การประเมินเปรียบเทียบศักยภาพสินค้าส่งออก 3 อันดับแรกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ไทยไปมาเลเซีย ในปี 2548 – 2557 (พิจารณาจากค่าดัชนี RCA การส่งออกโดยรวมของประเทศ)

ที่มา : Global Trade Atlas, วันที่สืบค้นข้อมูล 3 กรกฎาคม 2558.

หมายเหตุ : เป็นตัวเลขสถิติโดยรวมจากไทยไปยังมาเลเซีย โดย HS40 หมายถึง ยางและของทำด้วยยาง / HS44 หมายถึง ไม้และของทำด้วยไม้ ถ่านไม้ / HS85 หมายถึง อุปกรณ์ไฟฟ้าและส่วนประกอบ

ตารางที่ 4.1 อันดับแรกของสินค้าส่งออกระหว่างชายแดนไทยไปยังมาเลเซีย ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ปี 2556 – 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

3 อันดับสินค้าส่งออก	2556		2557		อัตราเติบโต 57/56	
	SMEs	ภาพรวม	SMEs	ภาพรวม	SMEs	ภาพรวม
1. HS40 ยางและของทำด้วยยาง	49,790.25	152,602.29	36,626.37	116,994.82	-26.44%	-23.33%
2. HS44 ไม้และของทำด้วยไม้ ถ่านไม้	13,576.36	20,971.62	12,985.07	20,940.34	-4.36%	-0.15%
3. HS85 อุปกรณ์ไฟฟ้าและส่วนประกอบ	3,203.37	26,806.01	8,180.59	43,079.77	155.37%	60.71%

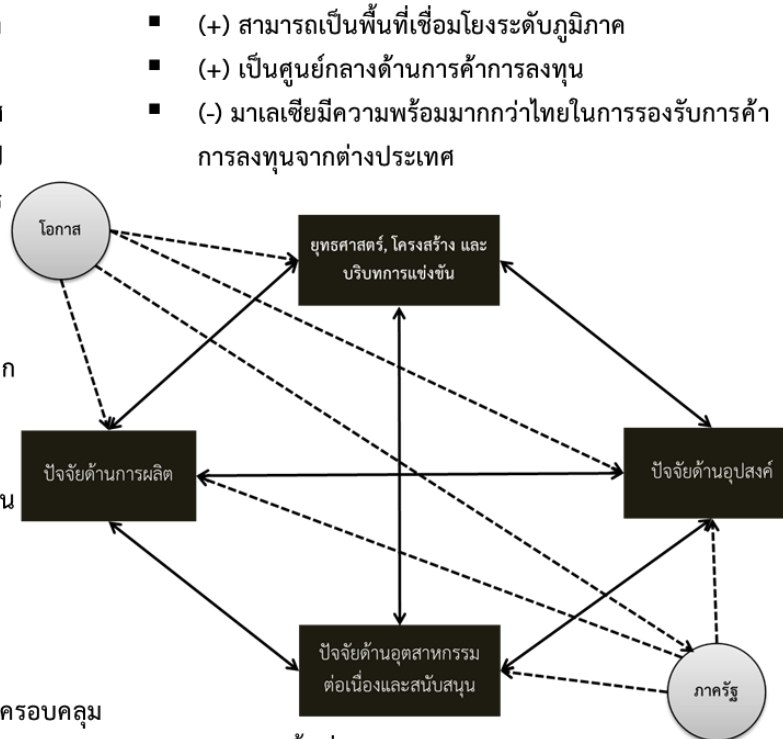
ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2557. อ้างถึง กรมศุลกากร.

การวิเคราะห์ศักยภาพในพื้นที่ชายแดนด้วยแบบจำลองเพชรเชิงพลวัต (Diamond Model)

คณะผู้วิจัยได้นำแบบจำลองเพชรเชิงพลวัต (Diamond Model) เป็นกรอบในการวิเคราะห์ศักยภาพและความได้เปรียบในการแข่งขันของพื้นที่ศักยภาพชายแดนไทย – มาเลเซีย จังหวัดสงขลา ตามแผนภาพที่ 4.2 ดังนี้

แผนภาพที่ 4.2 สรุปการวิเคราะห์ความได้เปรียบของพื้นที่ศักยภาพชายแดนไทย – มาเลเซีย จังหวัดสงขลา ตามกรอบแนวคิดแบบจำลองเพชรเชิงพลวัต (Diamond Model)

- (+) ภาวะเศรษฐกิจของมาเลเซียยังคงขยายตัวสูงอย่างต่อเนื่อง
- (+) มีอุตสาหกรรมของไทยที่มีศักยภาพ และมีโอกาสขยายตัว ได้แก่ ธุรกิจสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูป โดยเฉพาะสินค้าฮาลาล ธุรกิจภัตตาคารและร้านอาหารไทย ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว การก่อสร้าง
- (+) ในแง่วัตถุดิบ จังหวัดสงขลามีวัตถุดิบเป็นจำนวนมาก ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ
- (+) มีแรงงานที่มีฝีมือรวมทั้งความชำนาญที่สะสมมานาน
- (-) ปัญหาขาดแคลนแรงงาน และการลักลอบจ้างแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย
- (+) อุตสาหกรรมในจังหวัดสงขลามีความหลากหลายและครอบคลุม
- (+) มีอุตสาหกรรมต่อเนื่องและสนับสนุนทางการศึกษา การบริการต่างๆ รองรับในพื้นที่
- (-) ขาดการรวมกลุ่มกันระหว่างอุตสาหกรรม เครือข่ายการผลิตไม่เข้มแข็ง

- (+) สามารถเป็นพื้นที่เชื่อมโยงระดับภูมิภาค
- (+) เป็นศูนย์กลางด้านการค้าการลงทุน
- (-) มาเลเซียมีความพร้อมมากกว่าไทยในการรองรับการค้าการลงทุนจากต่างประเทศ

- (+) เป็นศูนย์กลางการค้าชายแดนของภาคใต้ตอนล่าง ซึ่งทำการค้ากับประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์
- (+) เป็นแหล่งรวมศูนย์การค้าขนาดใหญ่ที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียและสิงคโปร์
- (+) เป็นแหล่งศูนย์กลางการค้าชายพาราที่สำคัญของประเทศ

- (+) จังหวัดสงขลา เป็นจังหวัดที่มีการวางยุทธศาสตร์ ให้เป็น “ศูนย์กลางเศรษฐกิจภาคใต้”
- (+) การจัดตั้งเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน
- (-) การสนับสนุนการลงทุนจากภาครัฐในเรื่องเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ยังขาดมิติในการส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) รายเดิมในพื้นที่

ปัจจัยด้านการผลิต (Factor Condition)

ปัจจัยด้านบวก

(+) ในแง่วัตถุดิบ จังหวัดสงขลามีวัตถุดิบเป็นจำนวนมากทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

- จังหวัดสงขลาเป็นแหล่งผลิตพืชผลทางการเกษตรหลาย ชนิด เช่น ข้าว ยางพารา เป็นแหล่งผลิตและแปรรูปอาหารทะเลที่สำคัญของภาคใต้และของประเทศ
- เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับทั้งในและต่างประเทศเรื่องความสวยงามและความหลากหลายทางการท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมบริเวณเมืองเก่าจังหวัดสงขลา การท่องเที่ยวทางธรรมชาติหาดสมิหลา แหล่งท่องเที่ยวทางการค้าตลาดกิมหยง รวมทั้งเป็นสถานที่ที่มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการท่องเที่ยวตลอดปี เช่น สงกรานต์ ลากพระลอยกระทง เป็นต้น

(+) มีแรงงานที่มีฝีมือรวมทั้งความชำนาญที่สะสมมานาน

- เป็นศูนย์กลางการศึกษาของภาคใต้ที่มีการจัดการศึกษาทุกระดับมีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศ มีมหาวิทยาลัยในจังหวัด 5 แห่ง และศูนย์การเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยจากภูมิภาคอื่นๆ อีกมากกว่า 4 แห่ง ซึ่งทำการสอนในระดับปริญญาตรี โทและเอก ทั้งหลักสูตรภาษาไทยและหลักสูตรภาษาอังกฤษ เช่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวิชัย และมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ เป็นต้น สนับสนุนการพัฒนาจังหวัดในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการเกษตร สิ่งแวดล้อม เป็นต้น
- เป็นศูนย์กลางบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขของภาคใต้ มีโรงพยาบาลของรัฐและเอกชน เช่น โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ โรงพยาบาลหาดใหญ่ โรงพยาบาลกรุงเทพหาดใหญ่ โรงพยาบาลราชภัฏรณินดี เป็นต้น

ปัจจัยด้านลบ

(-) ปัญหาขาดแคลนแรงงาน และการลักลอบจ้างแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย

- จังหวัดสงขลาประสบปัญหาการขาดแคลนแรงงานทั้งแรงงานไร้ฝีมือและแรงงานมีฝีมือ ในธุรกิจศักยภาพของพื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย จังหวัดสงขลา ได้แก่ ธุรกิจเรือประมงสัตว์น้ำ ธุรกิจอาหารแช่แข็ง ธุรกิจบริการ เป็นต้น เนื่องจากปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และงานบางประเภทเป็นงานหนักหาแรงงานไทยได้ยาก โดยเฉพาะธุรกิจประมงซึ่งต้องใช้แรงงานหนัก และต้องออกจากฝั่งเป็นเวลานาน ทำให้ผู้ประกอบการส่วนหนึ่งต้องลักลอบใช้แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย

ปัจจัยด้านอุปสงค์ของสินค้า (Demand condition)

ปัจจัยด้านบวก

- (+) เป็นศูนย์กลางการค้าชายแดนของภาคใต้ตอนล่าง ซึ่งทำการค้ากับประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์
 - เป็นศูนย์กลางการค้าชายแดนของภาคใต้ตอนล่าง ซึ่งทำการค้ากับประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์ มีสำนักงานผู้ส่งออก - นำเข้าสินค้า ตั้งอยู่ในอำเภอหาดใหญ่มากกว่าจังหวัดอื่นๆ และมีเส้นทางคมนาคมเชื่อมต่อไปยังชายแดนได้อย่างสะดวก มีด่านสะเดาและด่านปาดังเบซาร์ ซึ่งเป็นด่านทางบกที่มีมูลค่าการค้าสูงสุดอันดับหนึ่งและอันดับสองของไทยตามลำดับ ทั้งสองพื้นที่อยู่ใกล้ท่าเรือปีนังและท่าเรือกลางของมาเลเซีย และมีการเชื่อมโยงทางรถไฟระหว่างไทย - มาเลเซีย ผ่านทางปาดังเบซาร์มีฐานการผลิตในพื้นที่ เช่น อุตสาหกรรมแปรรูปยางพารา อาหารทะเล อีเล็กทรอนิกส์¹
- (+) เป็นแหล่งรวมศูนย์การค้าขนาดใหญ่ที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียและสิงคโปร์
 - มีศูนย์การค้า/ห้างสรรพสินค้า ในอำเภอหาดใหญ่มีศูนย์การค้าและห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่หลายแห่ง เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่ต้องการความสะดวกสบาย และยกระดับการดำรงชีวิตให้ดีขึ้น โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียและสิงคโปร์
- (+) เป็นแหล่งศูนย์กลางการค้ายางพาราที่สำคัญของประเทศ
 - เป็นศูนย์กลางการค้ายางพาราที่สำคัญของประเทศ มีการประกอบธุรกิจการค้ายางพาราครบวงจร ทั้งตลาดกลางยางพารา ร้านค้าปลีก ร้านค้าส่ง ผู้ส่งออกต่างประเทศ
 - ตลาดกลางยางพาราอำเภอหาดใหญ่เป็นศูนย์กลางการค้าที่สำคัญของจังหวัด และภาคใต้ ผู้ประกอบการส่งออกยางพารารายใหญ่ๆ และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับยางพารา ส่วนใหญ่มีสถานที่ประกอบธุรกิจอยู่ในจังหวัดสงขลาด้วย จังหวัดสงขลาเป็นแหล่งเพาะปลูกยางพาราที่ใหญ่ที่สุดในภาคใต้ และอยู่ใกล้ด่านชายแดน ซึ่งสะดวกในการส่งสินค้าออกไปยังต่างประเทศ

ปัจจัยด้านยุทธศาสตร์, โครงสร้าง และบริบทการแข่งขัน (Firm Strategy, Structure, and rivalry)

ปัจจัยด้านบวก

- (+) สามารถเป็นพื้นที่เชื่อมโยงระดับภูมิภาค
 - เป็นประตูเชื่อมโยงเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (Gate Way) โดยเฉพาะการค้าและการขนส่งเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้านด้านใต้และนานาชาติด้วยมีพื้นที่ติดต่อกับประเทศมาเลเซีย สามารถเชื่อมโยงการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว ตามแผนการพัฒนาเศรษฐกิจ
 - เป็นพื้นที่ภายใต้โครงการความร่วมมือเขตเศรษฐกิจสามฝ่ายอินโดนีเซีย - มาเลเซีย - ไทย (IMT - GT) ซึ่งจะช่วยสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจในพื้นที่ให้ขยายออกสู่ประเทศเพื่อนบ้าน

¹ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. คู่มือการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ. 2558

ได้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะโอกาสการพัฒนาเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษร่วมระหว่าง
สะเดากับบูกิตกาเยฮ์ตีตัม (มาเลเซีย) เพื่อการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมและบริการ ซึ่งสามารถ
ขยายความร่วมมือทางการค้าการลงทุนต่อเนื่องในแนวทางด้านเหนือ - ใต้ (North - South
Expressway) ในมาเลเซียเข้าสู่พื้นที่ตอนในของมาเลเซีย

(+) เป็นศูนย์กลางด้านการค้าการลงทุน

- เป็นศูนย์กลางการคมนาคมเชื่อมโยงสู่อาเซียนทั้งทางน้ำ ซึ่งมีท่าเรือท่าลึกสงขลา ทางอากาศ
ที่มีสนามบินนานาชาติขนาดใหญ่ ที่สามารถรองรับเส้นทางบินทั้งในและต่างประเทศ
การขนส่งระบบรางด้วยชุมทางรถไฟขนาดใหญ่ที่เชื่อมต่อไปยังประเทศมาเลเซีย รวมทั้งการขนส่ง
ทางบกที่มีเส้นทางคมนาคมเชื่อมโยงจังหวัดในกลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้ กลุ่มจังหวัดภาคใต้
ฝั่งอ่าวไทย อันดามัน และประเทศเพื่อนบ้าน

ปัจจัยด้านลบ

(-) มาเลเซียมีความพร้อมมากกว่าไทยในการรองรับการค้าการลงทุนจากต่างประเทศ

- จากข้อมูลของ สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ พบว่า สภาวะ
เศรษฐกิจของมาเลเซียมีความแข็งแกร่ง และเสถียรภาพทางการเมืองทำให้มาเลเซียเป็นประเทศ
ที่ต่างชาติให้ความสนใจในการแสวงหาโอกาสด้านการค้าการลงทุนด้วย ประกอบกับมาเลเซีย
มีนโยบายเปิดกว้างด้านการค้าการลงทุนและเปิดรับการลงทุนจากต่างประเทศอย่างมาก
โดยมาเลเซียจะเน้นโครงการลงทุนที่มีคุณภาพ ซึ่งครอบคลุมสาขาที่สร้างมูลค่าเพิ่ม
(high - value added) เทคโนโลยีขั้นสูง (high - technology) ใช้อาศัยความรู้ (knowledge -
intensive) และทักษะฝีมือ (skill - Intensive) โดยให้สิทธิประโยชน์ต่างๆ ด้านการลงทุน
ทั้งในรายภาคอุตสาหกรรมและธุรกิจบริการ
- มาเลเซียยังมีเขตระเบียงเศรษฐกิจอยู่ทั่วประเทศ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของมาเลเซีย
มีการจัดตั้งอย่างเป็นรูปธรรม มีการให้สิทธิประโยชน์มากมายสำหรับการลงทุนในเขตดังกล่าว
โดยเฉพาะเขตเศรษฐกิจทางตอนใต้ที่เรียกว่า Iskandar Malaysia ซึ่งต่างชาตินิยมไปลงทุน
มากที่สุด

ปัจจัยด้านอุตสาหกรรมต่อเนื่องและสนับสนุน (Related and Supporting Industries)

ปัจจัยด้านบวก

(+) อุตสาหกรรมในจังหวัดสงขลามีความหลากหลายและครอบคลุม

- เป็นแหล่งอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตรและประมงที่สำคัญของประเทศ
- เป็นที่ตั้งของอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตรและประมง สามารถผลิตขายทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้แก่ ยางแผ่นรมควัน น้ำยางดิบ ผลิตภัณฑ์ยางพารา ไม้ยางพาราแปรรูป และเฟอร์นิเจอร์ ผลิตภัณฑ์อาหารทะเลบรรจุกระป๋อง อาหารทะเลแช่แข็ง ฯลฯ
- อำเภหาดใหญ่ เป็นศูนย์กลางธุรกิจอุตสาหกรรมของภาคใต้ เป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ๆ หลายแห่ง สินค้าอุตสาหกรรมที่ผลิตได้ในจังหวัดสงขลา ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ยางพาราแปรรูป และผลิตภัณฑ์ไม้ยางพารา อาหารทะเลบรรจุกระป๋องและแช่แข็ง สินค้าเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นสินค้าส่งออก ส่วนสินค้าอื่น ๆ เช่น น้ำมันพืช อาหารสัตว์ ผลิตภัณฑ์พลาสติก และเครื่องดื่ม เป็นสินค้าที่จำหน่ายภายในจังหวัดภาคใต้ และอีกส่วนหนึ่งส่งไปขายยังตลาดกรุงเทพฯ
- พื้นที่สะพานน้อยอยู่ใกล้กับพื้นที่อุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบสำคัญอย่างยางพารา เช่น อุตสาหกรรมผลิตถุงมือยางของมาเลเซีย และระยะทางไม่ไกลจากท่าเรือป็นังและท่าเรือกลางของมาเลเซีย จึงเอื้อต่อการส่งออกยางพาราไปยังต่างประเทศ

(+) มีอุตสาหกรรมต่อเนื่องและสนับสนุนทางการศึกษา และการบริการต่างๆ รองรับในพื้นที่

- เป็นศูนย์กลางการศึกษาของภาคใต้ที่มีการจัดการศึกษาทุกระดับมีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับทั้งใน และต่างประเทศ มีมหาวิทยาลัยในจังหวัด 5 แห่ง และศูนย์การเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยจากภูมิภาคอื่น ๆ อีก มากกว่า 4 แห่ง ซึ่งทำการสอนในระดับปริญญาตรี โทและเอก ทั้งหลักสูตรภาษาไทยและหลักสูตรภาษาอังกฤษ เช่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวิชัย และมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ สนับสนุนการพัฒนาจังหวัดในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการเกษตร สิ่งแวดล้อม เป็นต้น
- เป็นศูนย์กลางบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขของภาคใต้ มีโรงพยาบาลของรัฐและเอกชน เช่น โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ โรงพยาบาลหาดใหญ่ โรงพยาบาลกรุงเทพหาดใหญ่ โรงพยาบาลราษฎร์ยินดี เป็นต้น
- ศูนย์บริการจัดประชุม สัมมนา และนิทรรศการ จังหวัดสงขลา เป็นศูนย์กลางการบริหารราชการ ธุรกิจการค้าและบริการ การท่องเที่ยว การศึกษา ตลอดจนเป็นที่ตั้งของศูนย์ในระดับภูมิภาคขององค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน มีการประชุมสัมมนาทางวิชาการ และการปฏิบัติในระดับท้องถิ่นและภูมิภาค รวมทั้ง ระดับชาติอยู่เป็นประจำ เนื่องจากมีความพร้อมทางด้านสถานที่จัดประชุม มีศูนย์ประชุมนานาชาติ ฉลองสิริราชสมบัติ ครบ 60 ปี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่สามารถรองรับการจัดประชุมสัมมนา งานแสดงสินค้าใหญ่ๆ ได้ตลอดจนที่พักอาศัย รวมถึงการคมนาคม และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ จังหวัดสงขลา จึงถือได้ว่าเป็นศูนย์กลางการประชุมสัมมนาและแสดงสินค้าที่สมบูรณ์ในภาคใต้

ปัจจัยด้านลบ

(-) ขาดการรวมกลุ่มกันระหว่างอุตสาหกรรม เครือข่ายการผลิตไม่เข้มแข็ง

- อุตสาหกรรมในพื้นที่จังหวัดสงขลาค่อนข้างมีความหลากหลาย แต่จุดอ่อนกลับอยู่ที่การรวมตัวของเครือข่ายการผลิตยังไม่เข้มแข็งนัก รวมทั้งผู้ประกอบการรายย่อยที่มีศักยภาพห่างจากผู้ประกอบการรายใหญ่ค่อนข้างมาก
- อุตสาหกรรมยางพารา มีอุตสาหกรรมสนับสนุนในประเทศค่อนข้างน้อย ขาดความต่อเนื่องของสายโซ่อุปทาน

บทบาทของภาครัฐ และ (The Role of Government)

ปัจจัยด้านบวก

(+) จังหวัดสงขลา เป็นจังหวัดที่มีการวางยุทธศาสตร์ให้เป็น “ศูนย์กลางเศรษฐกิจภาคใต้”

(+) การจัดตั้งเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

กิจการที่เข้าไปลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จะได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ เช่น มาตรการสนับสนุนด้านภาษี การอำนวยความสะดวกของหน่วยงานต่างๆ เป็นต้น โดยหากอยู่ในประเภทกิจการที่กำหนดก็จะได้รับสิทธิและประโยชน์ด้านภาษีอากร ได้แก่ มาตรการของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนหรือบีโอไอ (BOI) มาตรการของกระทรวงการคลัง โดยในพื้นที่ปัจจุบันคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ได้กำหนดกิจการเป้าหมายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ 5 พื้นที่แรกแล้ว โดยในแต่ละพื้นที่จะมีกิจการเป้าหมายแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับศักยภาพ ข้อจำกัด และความต้องการของประชาชนในพื้นที่ โดยจัดกลุ่มประเภทกิจการได้เป็น 13 กลุ่ม ทั้งนี้ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดสงขลา มีกิจการเป้าหมายดังนี้

13 กลุ่มอุตสาหกรรม (62 ประเภทย่อย)	จังหวัดสงขลา
1. อุตสาหกรรม การเกษตร ประมง และกิจการที่เกี่ยวข้อง	✓
2. การผลิตผลิตภัณฑ์ เซรามิกส์	
3. อุตสาหกรรมสิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม และ เครื่องหนัง	✓
4. การผลิตเครื่องเรือน	✓
5. อุตสาหกรรมอัญมณี และเครื่องประดับ	
6. การผลิตเครื่องมือ แพทย์	
7. อุตสาหกรรมยานยนต์ เครื่องจักร และชิ้นส่วน	
8. อุตสาหกรรม เครื่องใช้ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์	
9. การผลิตพลาสติก	
10. การผลิตยา	
11. กิจการโลจิสติกส์	✓

13 กลุ่มอุตสาหกรรม (62 ประเภทย่อย)	จังหวัดสงขลา
12. นิคมหรือเขตอุตสาหกรรม	✓
13. กิจการสนับสนุนการท่องเที่ยว	✓

มาตรการสนับสนุนอื่นๆ จากภาครัฐ

แรงงานต่างด้าว

- อนุญาตให้แรงงานต่างด้าวเดินทางเข้ามาทำงานแบบไป – กลับ หรือไม่เกิน 7 วัน
- มีการฝึกอบรมแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว
- สำหรับกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากบีโอไอ (BOI) ในพื้นที่ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อนุญาตให้ใช้แรงงานต่างด้าวที่ ถูกกฎหมาย ทั้งผู้ชำนาญการและแรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือ

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

รัฐบาลจะลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากรตลอดจนสาธารณูปโภค ในปี 2558 – 2559 ในพื้นที่ชายแดนจังหวัดสงขลา (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2558) แบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ (1) ระยะเร่งด่วน ได้แก่ ท่าเรือสงขลาแห่งที่ 2 และ (2) ระยะยาว ได้แก่ ทางหลวงพิเศษหาดใหญ่ – ชายแดนไทย – มาเลเซีย สถานีขนส่งสินค้า จังหวัดสงขลา รถไฟทางคู่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้า (หาดใหญ่ – ปาดังเบซาร์) โครงการสะพานเศรษฐกิจ (Land Bridge)

ปัจจัยด้านลบ

- (-) การสนับสนุนการลงทุนจากภาครัฐในเรื่องเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ยังขาดมิติในการส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) รายเดิมในพื้นที่
- จากมาตรการสนับสนุนจากภาครัฐในเรื่องเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ในเรื่องของมาตรการภาษี จะเห็นได้ว่าจะเอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มนายทุนขนาดใหญ่เข้ามาลงทุนในพื้นที่มากกว่า การส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) รายเดิม ในพื้นที่ชายแดนจังหวัดสงขลา

บทบาทของโอกาส (The Role of Chance)

ปัจจัยด้านบวก

(+) ภาวะเศรษฐกิจของมาเลเซียจะยังคงขยายตัวสูงอย่างต่อเนื่อง

(+) มีอุตสาหกรรมของไทยที่มีศักยภาพ และมีโอกาสที่จะขยายตัว ได้แก่ ธุรกิจสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูป โดยเฉพาะสินค้าฮาลาล ธุรกิจภัตตาคารและร้านอาหารไทย ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว การก่อสร้าง

- ธุรกิจเกี่ยวกับอาหารถือว่าเป็นสินค้าที่ไทยมีศักยภาพสูงในตลาดมาเลเซีย โดยสินค้าไทยมีชื่อเสียงในแง่คุณภาพและราคา ที่สามารถซื้อหากันได้ สินค้าอาหารไทยถือว่ายังมีช่องว่างการตลาดอีกมาก ทั้งในแง่วางจำหน่ายในมาเลเซียหรือส่งออกจากมาเลเซียไปยังประเทศที่สาม แต่ควรจะต้องเป็นสินค้าฮาลาลที่ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย
- อาหารอินทรีย์เป็นเรื่องใหม่สำหรับผู้บริโภคชาวมาเลเซียและผู้บริโภคเริ่มหันมาสนใจ และให้ความสำคัญมากขึ้น อุตสาหกรรมอาหารอินทรีย์จึงมีแนวโน้มที่ดีและลู่ทางเติบโตอย่างมาก มาเลเซียยังไม่มีกฏบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับฉลากอินทรีย์ ผู้ผลิตจึงมีอิสระในการใช้ฉลากและโลโก้อาหารอินทรีย์
- นอกจากนี้ ยังมีสินค้าอื่นๆ ที่ไทยยังมีโอกาสทางการตลาดในมาเลเซีย เช่น สินค้าของขวัญ ของตกแต่งบ้าน ผลิตภัณฑ์สุขภาพและความงาม และธุรกิจบริการร้านอาหาร หรือแฟรนไชส์ร้านอาหาร โดยอาหารไทยเป็นที่นิยมของผู้บริโภคชาวมาเลเซียและชาวมาเลเซีย นิยมรับประทานอาหารนอกบ้าน จึงเป็นโอกาสที่ดีของธุรกิจบริการ

การสรุปผลการวิเคราะห์ SWOT ของพื้นที่ชายแดนจังหวัดสงขลา

คณะผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาวิเคราะห์ถึงศักยภาพของพื้นที่ชายแดนจังหวัดสงขลา โดยมีผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT) ดังนี้

สรุปผลการวิเคราะห์ SWOT ของพื้นที่ชายแดนจังหวัดสงขลา	
จุดแข็ง (Strengths : S)	จุดอ่อน (Weaknesses : W)
<ol style="list-style-type: none"> 1) เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ภูมิศาสตร์เป็นจุดแข็ง ส่งผลให้เป็นจุดที่ถือเป็นแหล่งการค้าชายแดนที่สำคัญระหว่างไทยกับมาเลเซีย และเป็นศูนย์กลางการค้าการขนส่งเชื่อมโยงไปยังประเทศสิงคโปร์ โดยพื้นที่ของจังหวัดสงขลาประกอบด้วยจุดผ่านแดนถาวร 2 จุด ส่งผลให้มีการส่งสินค้าทั้งค้าส่งและค้าปลีกผ่านเข้าสู่กลุ่มประเทศได้ 2) เป็นแหล่งปลูกแปรรูปยางพาราและไม้ยางพาราที่สำคัญของประเทศ รวมถึงปาล์มน้ำมัน 3) เป็นแหล่งผลิตอาหารฮาลาลที่สำคัญแห่งหนึ่งที่มีคุณภาพและมีให้เลือกหลากหลาย 4) มีพื้นที่ติดทะเลทั้งฝั่งอ่าวไทยและอันดามัน มีท่าเรือสำหรับขนส่งสินค้าและเส้นทางคมนาคมขนส่งสร้าง Land Bridge เชื่อมโยนนานาชาติ 5) เป็นย่านการค้า และการบริการที่สำคัญแห่งหนึ่ง ที่ทำให้มีปริมาณประชากรจากมาเลเซียเดินทางมาที่สงขลาเป็นจำนวนมาก 6) เป็นศูนย์รวมของผลไม้ในภาคใต้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1) อุตสาหกรรมต่อเนื่องที่รองรับการผลิตระดับต้นมีน้อย และขาดการรวมกลุ่มเพื่อเชื่อมโยงในด้านการผลิต การแปรรูปและการตลาดโดยเฉพาะในอุตสาหกรรมยางพาราและปาล์มน้ำมัน 2) ขาดการบริหารจัดการตลาดสินค้าเกษตรครบวงจร 3) มาตรฐานการศึกษาของประชากรในพื้นที่ค่อนข้างต่ำ
โอกาส (Opportunities : O)	ข้อจำกัด (Threats : T)
<ol style="list-style-type: none"> 1) เป็นประตูการค้าชายแดนและการค้าผ่านแดนไปยังสิงคโปร์ โดยมีช่องทางขนส่งหลักทางถนนและรางเชื่อมต่อกับมาเลเซียสู่สิงคโปร์ 2) ใกล้ท่าเรือปิ้งงและท่าเรือกลางของมาเลเซีย 3) มาเลเซียเป็นประเทศที่มีจำนวนประชากรค่อนข้างน้อย ทำให้ขาดแคลนแรงงาน โดยเฉพาะระดับล่าง 	<ol style="list-style-type: none"> 1) ปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ 2) มีการกระจายยาเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้าน 3) มีแหล่งอบายมุขและสถานบริการผิดกฎหมายอยู่จำนวนมาก 4) มาเลเซียเป็นประเทศคู่แข่งด้านการผลิตอาหารฮาลาล เนื่องจากได้เปรียบการออกเครื่องหมายฮาลาล ซึ่งได้รับความเชื่อถือจากกลุ่มประเทศมุสลิมมากกว่าไทย 5) การลักลอบขนส่งสินค้าหนีภาษีตามแนวชายแดนส่งผลต่อราคาสินค้าในพื้นที่

การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน – ปัจจัยภายนอก (TOWS Matrix Analysis)

		Strengths	Weaknesses
<p>ภาคการเกษตร พื้นที่ชายแดน ไทย – มาเลเซีย</p>		<ul style="list-style-type: none"> เป็นพื้นที่เพาะปลูกการเกษตรที่สำคัญ เช่น ยางพารา ผลไม้ และการประมงทะเล 	<ul style="list-style-type: none"> ไม่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรอ้างอิงตลาดส่งออกเป็นหลัก มีรายได้ไม่ต่อเนื่อง ขาดความรู้เทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่ ขาดความรู้ทางตลาด/ช่องทางการขาย
<p>Opportunities</p>	<ul style="list-style-type: none"> ใกล้ท่าเรือป็นังและท่าเรือกลางของมาเลเซีย เป็นประตูการค้าชายแดนและการค้าผ่านแดนไปยังสิงคโปร์ โดยมีช่องทางขนส่งหลักทางถนนและรางเชื่อมต่อกับมาเลเซียสู่สิงคโปร์ 	<p>S-O กลยุทธ์เชิงรุก</p> <ul style="list-style-type: none"> การหาช่องทางส่งออกไปยังตลาดใหม่ 	<p>W-O กลยุทธ์เชิงแก้ไข</p> <ul style="list-style-type: none"> พัฒนาความรู้เรื่องเทคโนโลยีการเกษตร เพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าเกษตร
	<ul style="list-style-type: none"> ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำลง เศรษฐกิจโลกตกต่ำลง ทำให้ความต้องการสินค้าเกษตรลดลง 	<p>S-T กลยุทธ์เชิงป้องกัน</p> <ul style="list-style-type: none"> การสร้างเครือข่ายเกษตรกร เพื่อรวมตัวกันเพื่อสร้างอำนาจการต่อรองราคา 	<p>W-T กลยุทธ์เชิงรับ</p> <ul style="list-style-type: none"> หาอาชีพเสริมรายได้ นอกจากรายได้จากการทำการเกษตรและประมง

		Strengths	Weaknesses
<p>ภาคการผลิต พื้นที่ชายแดน ไทย – มาเลเซีย</p>		<ul style="list-style-type: none"> มีฐานการผลิตในพื้นที่ เช่น อุตสาหกรรมแปรรูปยางพารา อาหารทะเล เป็นต้น 	<ul style="list-style-type: none"> ขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะ ขาดความรู้เรื่องกฎระเบียบการส่งออก สินค้ายังไม่มียุทธศาสตร์เพียงพอสำหรับการส่งออก
<p>Opportunities</p>	<ul style="list-style-type: none"> เป็นประตูการค้าชายแดนและการค้าผ่านแดนไปยังสิงคโปร์ โดยมีช่องทางขนส่งหลักทางถนนและรางเชื่อมต่อกับมาเลเซียสู่สิงคโปร์ ใกล้ท่าเรือป็นังและท่าเรือกลางของมาเลเซีย 	<p>S-O กลยุทธ์เชิงรุก</p> <ul style="list-style-type: none"> สนับสนุนให้มีการส่งออกโดยตรงไปยังมาเลเซียและสิงคโปร์ 	<p>W-O กลยุทธ์เชิงแก้ไข</p> <ul style="list-style-type: none"> พัฒนาคุณภาพและลดต้นทุนการผลิตสินค้า นำเทคโนโลยีเข้ามาลดการใช้แรงงาน ยกระดับการผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐานการส่งออก การพัฒนาแรงงานในพื้นที่เพื่อรองรับการผลิต
	<ul style="list-style-type: none"> กฎระเบียบการส่งออกของมาเลเซียมีความเข้มงวด และรายละเอียดเยอะ ปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ การลักลอบส่งสินค้าหนีภาษี 	<p>S-T กลยุทธ์เชิงป้องกัน</p> <ul style="list-style-type: none"> การจับคู่ธุรกิจ (Business Matching) การเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการจัดการสายอุปทาน ประกันภัยเพื่อลดความเสี่ยงในการทำธุรกิจ 	<p>W-T กลยุทธ์เชิงรับ</p>

		Strengths	Weaknesses
<p>ภาคการบริการ พื้นที่ชายแดน ไทย - มาเลเซีย</p>		<ul style="list-style-type: none"> ผู้ประกอบการมีความเข้มแข็ง มีการรวมตัวกันสมาคม 	<ul style="list-style-type: none"> ขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะ แรงงานขาดความรู้ด้านภาษา ขาดมาตรฐานในการบริการ
Opportunities	<ul style="list-style-type: none"> เป็นประตูการค้าชายแดนและการค้าผ่านแดนไปยังสิงคโปร์ โดยมีช่องทางขนส่งหลักทางถนนและรางเชื่อมต่อกับมาเลเซีย สูลิงคโปร์ ใกล้ท่าเรือป็นังและท่าเรือกลางของมาเลเซีย 	<p>S-O กลยุทธ์เชิงรุก</p> <ul style="list-style-type: none"> การสนับสนุนให้เป็นศูนย์การจัดประชุมและการท่องเที่ยว (Mice City) 	<p>W-O กลยุทธ์เชิงแก้ไข</p> <ul style="list-style-type: none"> สร้างแผนการให้บริการต้นแบบที่มีมาตรฐาน การพัฒนาทักษะภาษาและมีมือแรงงานในพื้นที่ แรงงานสัมพันธ์
Treat	<ul style="list-style-type: none"> ปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ โครงสร้างพื้นฐานและแหล่งท่องเที่ยวยังไม่ได้รับพัฒนาอย่างบูรณาการ 	<p>S-T กลยุทธ์เชิงป้องกัน</p> <ul style="list-style-type: none"> การเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการจัดการสายอุปทาน ประกันภัยเพื่อลดความเสี่ยงในการทำธุรกิจ 	<p>W-T กลยุทธ์เชิงรับ</p>

4.2 วิเคราะห์ศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย – เมียนมาร์

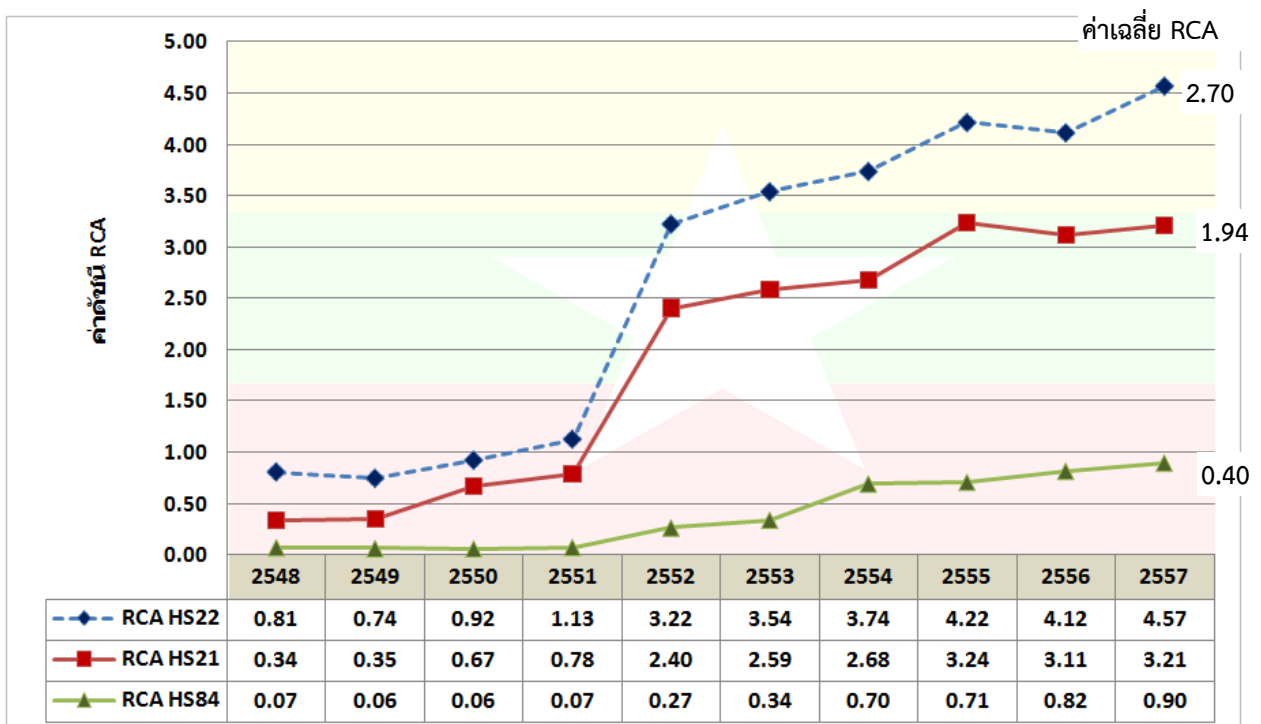
การประเมินศักยภาพการแข่งขันโดยเปรียบเทียบ (Revealed Comparative Advantage : RCA)

คณะผู้วิจัยประเมินศักยภาพสินค้าส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ไทย 3 อันดับแรก ที่มีการส่งออกผ่านชายแดนไทยไปยังเมียนมาร์ในปี 2557 ซึ่งได้แก่ เครื่องดื่ม สุรา น้ำส้มสายชู (HS22) ของปรุงแต่งเบ็ดเตล็ดที่บริโภคได้ (HS21) เครื่องจักร คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ (HS84) โดยพิจารณาค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (RCA) ในภาพรวมของการส่งออกสินค้าทั้ง 3 ประเภท พบว่า ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (ปี 2548 – 2557) สินค้าส่งออกทั้ง 3 ประเภทมีแนวโน้มความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยสินค้าเครื่องดื่ม สุรา น้ำส้มสายชู (HS22) เป็นสินค้าที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกไปยังเมียนมาร์ ตั้งแต่ปี 2551 สูงที่สุดมาโดยตลอด และสอดคล้องกับมูลค่าการส่งออกที่เป็นอันดับ 1 ขณะที่สินค้าประเภทของปรุงแต่งเบ็ดเตล็ดที่บริโภคได้ (HS21) เป็นสินค้าที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบตั้งแต่ปี 2552 รองลงมาจากสินค้าเครื่องดื่ม สุรา น้ำส้มสายชู ในขณะที่ สินค้าเครื่องจักร คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ (HS84) ไม่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบตลอดช่วงระยะ 10 ปี (ค่าดัชนี RCA ต่ำกว่า 1) กล่าวคือ สินค้าเครื่องจักร คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ อาจมีความสำคัญต่อเมียนมาร์น้อยกว่าสินค้านำเข้าประเภทอื่นๆ อย่างไรก็ตาม ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของสินค้าดังกล่าวมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

โดยในช่วงระยะ 10 ปีที่ผ่านมา (ปี 2548 – 2557) สินค้าเครื่องดื่ม สุรา น้ำส้มสายชู (HS22) มีค่าดัชนี RCA เฉลี่ยอยู่ที่ 2.70 รองลงมา คือ สินค้าประเภทของปรุงแต่งเบ็ดเตล็ดที่บริโภคได้ (HS21) มีค่าดัชนี RCA เฉลี่ยอยู่ที่ 1.94 และสินค้าเครื่องจักร คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ (HS84) มีค่าดัชนี RCA เฉลี่ยอยู่ที่ 0.40 ตามลำดับ

ทั้งนี้ หากพิจารณาอัตราเติบโตในการส่งออกของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ควบคู่กับค่าดัชนี RCA ในภาพรวม จะพบว่า สินค้าเครื่องตี๋ม สุรา น้ำส้มสายชู (HS22) มีค่าดัชนี RCA ปี 2557 ที่ 4.57 เพิ่มขึ้นจากปี 2556 ที่มีค่าอยู่ที่ 4.12 ซึ่งสอดคล้องกับอัตราการส่งออกที่เพิ่มขึ้นของกลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และภาพรวม โดยกลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีอัตราการส่งออกเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 18.20 ขณะที่สินค้าประเภทของปรุงแต่งเบ็ดเตล็ดที่บริโภคได้ (HS21) มีค่าดัชนี RCA ปี 2557 ที่ 3.21 เพิ่มขึ้นจากปี 2556 ที่มีค่าอยู่ที่ 3.11 แต่กลับไม่สอดคล้องกับอัตราการส่งออกที่ลดลงของกลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และภาพรวม ซึ่งอาจมีผลมาจากอัตราการนำเข้าโดยรวมของเมียนมาร์ ลดลงมากกว่า อัตราลดลงของการส่งออกไทย สำหรับสินค้าเครื่องจักร คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ (HS84) มีค่าดัชนี RCA ปี 2557 ที่ 0.90 เพิ่มขึ้นจากปี 2556 ที่มีค่าอยู่ที่ 0.82 ซึ่งเป็นผลมาจากมูลค่าการส่งออกของกลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่เพิ่มขึ้นในปี 2557 ถึงร้อยละ 8.49 ในขณะที่ภาพรวมการส่งออกมีอัตราลดลงร้อยละ 6.72

แผนภาพที่ 4.3 การประเมินเปรียบเทียบศักยภาพสินค้าส่งออก 3 อันดับแรกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ไทยไปเมียนมาร์ ในปี 2548 – 2557 (พิจารณาจากค่าดัชนี RCA การส่งออกโดยรวมของประเทศ)

ที่มา : Global Trade Atlas, วันที่สืบค้นข้อมูล 3 กรกฎาคม 2558

หมายเหตุ : เป็นตัวเลขสถิติโดยรวมจากไทยไปยังเมียนมาร์ โดย HS22 หมายถึง เครื่องตี๋ม สุรา น้ำส้มสายชู / HS21 หมายถึง ของปรุงแต่งเบ็ดเตล็ดที่บริโภคได้ / HS84 หมายถึง เครื่องจักร คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์

ตารางที่ 4.2 อันดับแรกของสินค้าส่งออกระหว่างชายแดนไทยไปยังเมียนมาร์ ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ปี 2556 - 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

3 อันดับสินค้าส่งออก	2556		2557		อัตราเติบโต 57/56	
	SMEs	ภาพรวม	SMEs	ภาพรวม	SMEs	ภาพรวม
1. HS22 เครื่องดื่ม สุรา น้ำสมสายชู	5,274.82	8,020.33	6,234.59	8,973.81	18.20%	11.89%
2. HS21 ของปรุงแต่งเบ็ดเตล็ดที่บริโภคได้	3,758.96	4,690.87	3,530.82	4,436.32	-6.07%	-5.43%
3. HS84 เครื่องจักร คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์	2,296.05	5,398.11	2,490.95	5,035.34	8.49%	-6.72%

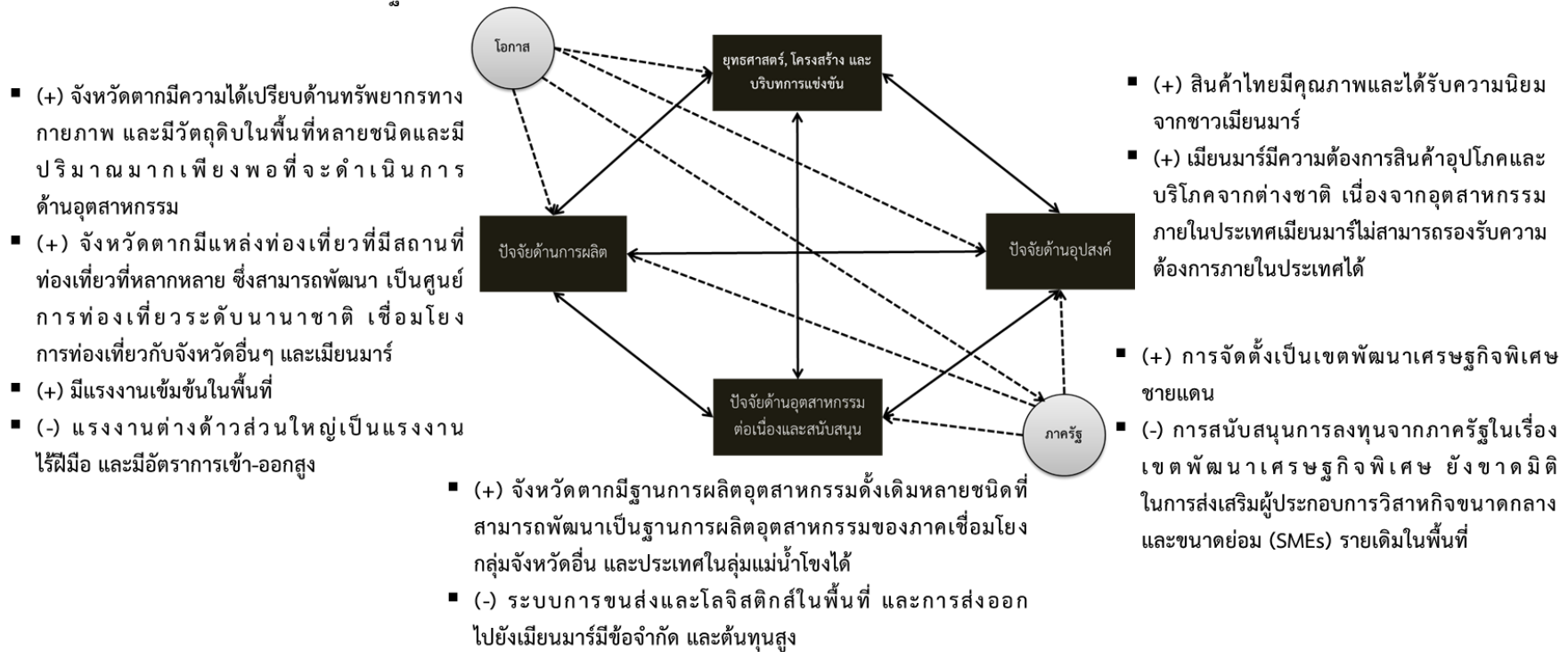
ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2557. อ้างถึง กรมศุลกากร.

การวิเคราะห์ศักยภาพในพื้นที่ชายแดนด้วยแบบจำลองเพชรเชิงพลวัต (Diamond Model)

คณะผู้วิจัยได้นำแบบจำลองเพชรเชิงพลวัต (Diamond Model) เป็นกรอบในการวิเคราะห์ศักยภาพและความได้เปรียบในการแข่งขันของพื้นที่ศักยภาพชายแดนไทย - เมียนมาร์ จังหวัดตาก ตามแผนภาพที่ 4.4 ดังนี้

แผนภาพที่ 4.4 สรุปการวิเคราะห์ความได้เปรียบของพื้นที่ศักยภาพชายแดนไทย – เมียนมาร์ จังหวัดตาก ตามกรอบแนวคิดแบบจำลองเพชรเชิงพลวัต (Diamond Model)

- (+) เมียนมาร์เป็นตลาดขนาดใหญ่ที่มีศักยภาพ
- (+) สามารถร่วมดำเนินกิจการในลักษณะอุตสาหกรรมการผลิตร่วม (co-production) กับนิคมอุตสาหกรรมเมียวดี (เมียนมาร์)
- (-) โครงสร้างพื้นฐานของเมียนมาร์ยังขาดแคลนและไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้เป็นอุปสรรคในการขนส่งสินค้าจากชายแดนไทยไปยังเมียนมาร์ โดยเฉพาะในเมืองชั้นในของเมียนมาร์
- (-) กฎหมาย ระเบียบทางการค้า การลงทุน การเงินการธนาคารของเมียนมาร์ยังไม่เป็นสากล และไม่เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ
- (+) มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นประตูการค้าของไทยสู่เมียนมาร์ เวียดนาม
- (+) การพัฒนาพื้นที่ชายแดนร่วมกัน “แม่สอด-เมียวดี” เมืองคู่แฝดค้าชายแดนไทย-เมียนมาร์

ปัจจัยด้านการผลิต (Factor Condition)

ปัจจัยด้านบวก

(+) จังหวัดตากมีความได้เปรียบด้านทรัพยากรทางกายภาพ และมีวัตถุดิบในพื้นที่หลายชนิดและมีปริมาณมากเพียงพอที่จะดำเนินการด้านอุตสาหกรรม

- จังหวัดตากมีความได้เปรียบด้านทรัพยากรทางกายภาพ และมีวัตถุดิบในพื้นที่หลายชนิดและมีปริมาณมากเพียงพอที่จะดำเนินการด้านอุตสาหกรรม ได้แก่ แร่ธาตุประเภทต่างๆ เช่น แกรนิต หินอ่อน ลิกไนต์ เฟลสปาร์ ฯลฯ และมีผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ เช่น ข้าวโพด ข้าว ถั่วเหลือง ถั่วเขียว มันฝรั่ง ผักต่างๆ สามารถเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมแปรรูปได้ นอกจากนี้ยังมีความเหมาะสมที่จะเป็นฐานการผลิตเพื่อการส่งออกอีกด้วย

(+) จังหวัดตากมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีสถานที่ท่องเที่ยวที่หลากหลาย ซึ่งสามารถพัฒนาเป็นศูนย์การท่องเที่ยวระดับนานาชาติ เชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับจังหวัดอื่นๆ และเมียนมาร์

- จังหวัดตาก มีความได้เปรียบในด้านการท่องเที่ยว ซึ่งสภาพภูมิประเทศโดยทั่วไปของจังหวัดตากนั้น มีลักษณะเป็นภูเขาและป่าไม้ที่มีความอุดมสมบูรณ์ สถานที่ท่องเที่ยวมีความหลากหลายกระจายตัวไปตามสภาพภูมิศาสตร์ของจังหวัด บริเวณฝั่งตะวันตกของจังหวัดตากมีแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติเชิงนิเวศ โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกจำนวนมาก น้ำตกที่มีชื่อเสียง คือ น้ำตกทีลอซู ส่วนฝั่งตะวันออกมีลักษณะเป็นที่ราบเชิงเขามีแม่น้ำแม่ปิงไหลผ่านเมือง มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ เชื้อนภูมิพล อุทยานแห่งชาติลานสาง เป็นต้น และแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ และแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เช่น วัดมณีบรรพตวรวิหาร ศาลสมเด็จพระเจ้าตากสิน เจดีย์ยุทธหัตถี อุทยานแห่งประวัติศาสตร์เมืองตากเก่า ย่านการค้าสะพานมิตรภาพ ไทย – เมียนมาร์ เป็นต้น นับว่าเป็นจังหวัดที่มีสถานที่ท่องเที่ยวที่หลากหลาย ซึ่งสามารถพัฒนาเป็นศูนย์การท่องเที่ยวระดับนานาชาติ เชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับจังหวัดอื่นๆ และเมียนมาร์ ได้อีกด้วย

(+) มีแรงงานเข้มข้นในพื้นที่

- จังหวัดตากมีความได้เปรียบในเรื่องแรงงานเข้มข้นในพื้นที่ เนื่องจากเป็นฐานการผลิตเดิมและอยู่ติดกับเมียนมาร์ ซึ่งเป็นหน้าด่านแรกๆ ของแรงงานเมียนมาร์ที่เข้ามาทำงานในไทย

ปัจจัยด้านลบ

(-) แรงงานต่างด้าวส่วนใหญ่เป็นแรงงานไร้ฝีมือ และมีอัตราการเข้า – ออกสูง

- จังหวัดตากที่อยู่ติดกับชายแดนเมียนมาร์ โดยตั้งอยู่ฝั่งตรงข้ามกับเมียวดี ซึ่งเป็นอำเภอชายแดนที่สำคัญอันดับรองของเมียนมาร์ ทำให้มีแรงงานต่างด้าวจำนวนมากเข้ามาในพื้นที่ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแรงงานไร้ฝีมือ และมีอัตราการเข้า – ออกสูง ทำให้ประสบกับปัญหาแรงงานขาดแคลนฝีมือเนื่องจากแรงงานต่างด้าวส่วนใหญ่เมื่อเข้ามาในพื้นที่และพัฒนาฝีมือแรงงานระดับหนึ่งแล้วก็จะเคลื่อนย้ายไปทำงานในจังหวัดชั้นใน

ปัจจัยด้านอุปสงค์ของสินค้า (Demand condition)

ปัจจัยด้านบวก

- (+) สินค้าไทยมีคุณภาพและได้รับความนิยมจากชาวเมียนมาร์
 - ในสายตาของผู้บริโภคเมียนมาร์ สินค้าไทยมีคุณภาพ รูปลักษณ์สวยงามและทันสมัย เมื่อเปรียบเทียบกับคู่แข่งอย่างจีนและเวียดนาม
- (+) เมียนมาร์มีความต้องการสินค้าอุปโภคบริโภคจากต่างชาติ เนื่องจากอุตสาหกรรมภายในเมียนมาร์ไม่สามารถรองรับความต้องการภายในประเทศได้
 - เนื่องจากตลาดเมียนมาร์มีขนาดใหญ่ มีกำลังซื้อพอ ขณะเดียวกันยังเป็นประเทศที่ต้องพึ่งพาการนำเข้าสินค้าค่อนข้างมาก เนื่องจาก อุตสาหกรรมในประเทศยังไม่พัฒนามากนัก ส่วนใหญ่เป็นสินค้าอุปโภคบริโภค รวมถึงสินค้าทุน เพื่อใช้ในการ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานภายในประเทศ อีกทั้งยังมองว่าสินค้าไทยเป็นสินค้าระดับบน ซึ่งมีส่วนช่วยเสริมสร้างภาพลักษณ์และบุคลิกให้แก่ผู้ใช้ และเมื่อประกอบกับการพัฒนาพื้นที่ชายแดนและพื้นที่ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องแล้ว สินค้าไทยก็ยังมีแนวโน้มที่จะสามารถขยายตลาดในเมียนมาร์ได้เพิ่มขึ้นอีกในระยะยาว ทั้งนี้ สินค้าที่นับว่าเป็นโอกาสในการส่งออกของไทย สินค้าที่มีศักยภาพ ได้แก่ สินค้าอุปโภคบริโภค สินค้าทุน เครื่องจักร และสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้าง ตลาดรถยนต์และชิ้นส่วน เป็นต้น

ปัจจัยด้านยุทธศาสตร์, โครงสร้าง และบริบทการแข่งขัน (Firm Strategy, Structure, and rivalry)

ปัจจัยด้านบวก

- (+) มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นประตูการค้าของไทยสู่เมียนมาร์ เวียดนาม
 - จังหวัดตากมีทำเลที่ตั้งที่มีศักยภาพเป็นประตูเศรษฐกิจสู่เมียนมาร์ เชื่อมต่อตรงกับเขตเศรษฐกิจชายแดนเมียวดี ท่าเรือเมะละแหม่ง และกรุงย่างกุ้งของเมียนมาร์ นอกจากนี้ยังเป็นประตูฝั่งตะวันตกของไทยบนแนวระเบียงเศรษฐกิจแนวตะวันออก – ตะวันตก (East – West Economic Corridor : EWEC) ซึ่งอยู่ภายใต้ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง (GMS) ที่ทอดตัวจากทิศตะวันตกไปสู่ทิศตะวันออก เชื่อมระหว่าง 2 มหาสมุทร ได้แก่ มหาสมุทรอินเดียตะวันตก ณ เมืองมะละแหม่ง เมียนมาร์กับมหาสมุทรแปซิฟิกทางตะวันออก ณ เมืองดานัง ประเทศเวียดนาม
- (+) การพัฒนาพื้นที่ชายแดนร่วมกัน “แม่สอด – เมียวดี ” เมืองคู่แฝดค้าชายแดนไทย – เมียนมาร์
 - นับตั้งแต่รัฐบาลเมียนมาร์ ประกาศเปิดประเทศ จะเห็นได้ว่าเร่งพัฒนาหัวเมืองชายแดนที่เชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างต่อเนื่อง และมีหลายโครงการที่เกิดเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเมียวดี เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเมียวดี นิคมอุตสาหกรรมเมืองพะอัน ซึ่งได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง และเริ่มมีกลุ่มนักลงทุนญี่ปุ่น เกาหลี และไทยได้เข้าไปลงทุน

บางส่วนแล้ว ทั้งนี้ เห็นได้ว่านโยบายภาครัฐของทั้งเมียนมาร์และไทย มีความสอดคล้องกันในการส่งเสริมการค้าชายแดน และการลงทุนระหว่างกัน ซึ่งรัฐบาลไทยได้ให้การสนับสนุนในการก่อสร้างถนนเมืองเมียวดีและเมืองกอกาเล็กในเมียนมาร์ ซึ่งมีกำหนดการจะแล้วเสร็จภายในปี 2558 นอกจากนี้ ที่ผ่านมากกระทรวงพาณิชย์ของทั้งสองประเทศ เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างกัน โดยการเชื่อมโยงการค้าการลงทุนระหว่างกัน ในลักษณะเมืองคู่แฝด (Sister City) ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญในการเชื่อมโยงกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในเมียวดี วัฒน ย่างกุ้งได้ และหากการพัฒนาเมืองคู่แฝดแม่สอด – เมียวดี ประสบความสำเร็จ ก็จะมีส่วนในการช่วยกระตุ้นมูลค่าการค้าระหว่างชายแดนไทย – เมียนมาร์ เพิ่มขึ้นอีกมาก

ปัจจัยด้านอุตสาหกรรมต่อเนื่องและสนับสนุน (Related and Supporting Industries)

ปัจจัยด้านบวก

(+) จังหวัดตากมีฐานการผลิตอุตสาหกรรมดั้งเดิมหลายชนิดที่สามารถพัฒนาเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมของภาคเชื่อมโยงกลุ่มจังหวัดอื่นและประเทศในกลุ่มแม่น้ำโขงได้

- จังหวัดตากเป็นที่ตั้งของอุตสาหกรรมดั้งเดิมหลายชนิด ซึ่งจะเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเป็นหลัก ยกตัวอย่างเช่น อุตสาหกรรมสิ่งทอ อุตสาหกรรมแปรรูปไม้ อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ อุตสาหกรรมอัญมณี เป็นต้น ประกอบกับใกล้แหล่งวัตถุดิบ ทำให้สามารถพัฒนาเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมของภาคเชื่อมโยงกลุ่มจังหวัดอื่นและประเทศในกลุ่มแม่น้ำโขงได้ และเอื้อประโยชน์ต่อธุรกิจการค้าชายแดนไทย – เมียนมาร์

ปัจจัยด้านลบ

(-) ระบบการขนส่งและโลจิสติกส์ในพื้นที่และการส่งออกไปยังเมียนมาร์ มีข้อจำกัดและต้นทุนสูง

- เนื่องด้านปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐานของจังหวัดตากในปัจจุบันไม่สมบูรณ์และขาดประสิทธิภาพการคมนาคมทางบกและทางอากาศ ส่งผลให้การขนส่งไปยังเมียนมาร์มีข้อจำกัด และมีต้นทุนสูง ส่งผลให้อุตสาหกรรมการขนส่งและโลจิสติกส์ในพื้นที่ยังไม่สามารถรองรับการเติบโตของการค้าชายแดนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ เช่น ปัญหาของสะพานมิตรภาพไทย – เมียนมาร์ แห่งที่ 1 บริเวณบ้านริมเมย ตำบลท่าสายลวด รั้งน้ำหนักได้เพียง 25 ตัน ต่อ 1 คันรถบรรทุกสินค้าจากสภาพของสะพานที่ชำรุด ทำให้เสียค่าใช้จ่ายสูง และขนส่งล่าช้า ทั้งนี้ ธุรกิจขนส่งส่วนใหญ่จึงเป็นผู้ประกอบการในพื้นที่ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะ อย่างไรก็ตาม หลังจากที่อำเภอแม่สอดถูกจัดตั้งเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จากการประชุมคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ครั้งที่ 1/2558 เห็นชอบให้มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด่านศุลกากร (ปี 2558 – 2563) เพื่อรองรับการเติบโตที่กำลังจะเกิดขึ้น (กระทรวงคมนาคม, 2558)

บทบาทของภาครัฐ และ (The Role of Government)

ปัจจัยด้านบวก

(+) การจัดตั้งเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

กิจการที่เข้าไปลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จะได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ เช่น มาตรการสนับสนุนด้านภาษี การอำนวยความสะดวกของหน่วยงานต่างๆ เป็นต้น โดยหากอยู่ในประเภทกิจการที่กำหนด ก็จะได้รับสิทธิและประโยชน์ด้านภาษีอากร ได้แก่ มาตรการของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนหรือบีโอไอ (BOI) มาตรการของกระทรวงการคลัง โดยในพื้นที่ปัจจุบันคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ได้กำหนดกิจการเป้าหมายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ 5 พื้นที่แรกแล้ว โดยในแต่ละพื้นที่จะมีกิจการเป้าหมายแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับศักยภาพ ข้อจำกัด และความต้องการของประชาชนในพื้นที่ โดยจัดกลุ่มประเภทกิจการได้เป็น 13 กลุ่ม ทั้งนี้ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสงขลา มีกิจการเป้าหมายดังนี้

13 กลุ่มอุตสาหกรรม (62 ประเภทย่อย)	จังหวัดตาก
1. อุตสาหกรรม การเกษตร ประมง และกิจการที่เกี่ยวข้อง	✓
2. การผลิตผลิตภัณฑ์ เซรามิกส์	✓
3. อุตสาหกรรมสิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม และ เครื่องหนัง	✓
4. การผลิตเครื่องเรือน	✓
5. อุตสาหกรรมอัญมณี และเครื่องประดับ	✓
6. การผลิตเครื่องมือ แพทย์	✓
7. อุตสาหกรรมยานยนต์ เครื่องจักร และชิ้นส่วน	✓
8. อุตสาหกรรม เครื่องใช้ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์	✓
9. การผลิตพลาสติก	✓
10. การผลิตยา	✓
11. กิจการโลจิสติกส์	✓
12. นิคมหรือเขตอุตสาหกรรม	✓
13. กิจการสนับสนุนการท่องเที่ยว	✓

มาตรการสนับสนุนอื่นๆ จากภาครัฐ

แรงงานต่างด้าว

- อนุญาตให้แรงงานต่างด้าวเดินทางเข้ามาทำงานแบบไป – กลับ หรือไม่เกิน 7 วัน
- มีการฝึกอบรมแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว
- สำหรับกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากบีโอไอ (BOI) ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อนุญาตให้ใช้แรงงานต่างด้าวที่ถูกต้องกฎหมาย ทั้งผู้ชำนาญการและแรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือ

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

- รัฐบาลจะลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากรตลอดจนสาธารณูปโภค ในปี 2558 – 2559 ในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2558) แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ (1) อยู่ในระหว่างการก่อสร้าง ได้แก่ ถนนตะนาวศรี – กอกะเร็ก ทางหลวงหมายเลข 12 ตอนที่ 2 – 3 (2) ระยะเร่งด่วน ได้แก่ สะพานมิตรภาพไทย – เมียนมาร์ แห่งที่ 2 และด่านชายแดนบริเวณบ้านริมเมย อำเภอแม่สอด ทางหลวงหมายเลข 12 ตอนที่ 4 พัฒนาและขยายท่าอากาศยานแม่สอด และ (3) ระยะยาว ได้แก่ ถนนผังเมือง สถานีขนส่งสินค้า

ปัจจัยด้านลบ

(-) การสนับสนุนการลงทุนจากภาครัฐ ในเรื่องเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ยังขาดมิติในการส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) รายเดิมในพื้นที่

- จากมาตรการสนับสนุนจากภาครัฐในเรื่องเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ในเรื่องของมาตรการภาษี จะเห็นได้ว่าเอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มนายทุนขนาดใหญ่เข้ามาลงทุนในพื้นที่ มากกว่าการส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) รายเดิม ในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก

บทบาทของโอกาส (The Role of Chance)

ปัจจัยด้านบวก

(+) เมียนมาร์เป็นตลาดขนาดใหญ่ที่มีศักยภาพ

- เนื่องจากตลาดเมียนมาร์มีขนาดใหญ่ มีกำลังซื้อพอ และเป็นประเทศที่ต้องพึ่งพาการนำเข้าสินค้าค่อนข้างมาก เนื่องจากอุตสาหกรรมในประเทศยังไม่พัฒนามากนัก ส่วนใหญ่เป็นสินค้าอุปโภคบริโภค รวมถึงสินค้าทุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเมียนมาร์มีการเปิดประเทศ

(+) สามารถร่วมดำเนินกิจการในลักษณะอุตสาหกรรมการผลิตร่วม (co-production) กับนิคมอุตสาหกรรมเมียวดี (เมียนมาร์)

- เนื่องจากตั้งอยู่บนแนวระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก – ตะวันตก (East – West Economic Corridor : EWEC) ฝั่งตะวันตกสามารถเป็นประตูเชื่อมโยงไปยังย่างกุ้ง ซึ่งเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของเมียนมาร์และมีความได้เปรียบในเรื่องแรงงานและวัตถุดิบจากเมียนมาร์พร้อมรองรับการพัฒนาที่แม่สอด รวมทั้งสามารถร่วมดำเนินกิจการในลักษณะอุตสาหกรรมการผลิตร่วม (co-production) กับนิคมอุตสาหกรรมเมียวดี (เมียนมาร์)

ปัจจัยด้านลบ

- (-) โครงสร้างพื้นฐานของเมียนมาร์ยังขาดแคลนและไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้เป็นอุปสรรคในการขนส่งสินค้าจากชายแดนไทยไปยังเมียนมาร์ โดยเฉพาะในเมืองชั้นในของเมียนมาร์
- (-) กฎหมาย ระเบียบทางการค้า การลงทุน การเงินการธนาคารของเมียนมาร์ยังไม่เป็นสากล และไม่เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ
 - กฎหมาย ระเบียบทางการค้า การลงทุน การเงินการธนาคารของเมียนมาร์ ยังไม่เป็นสากลและไม่เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ ทำให้ไม่เป็นที่ยอมรับของนักลงทุน ซึ่งแต่ละพื้นที่อาจจะมีกฎระเบียบต่างกันไปขึ้นอยู่กับว่าเป็นพื้นที่ที่อยู่ภายใต้การปกครองของรัฐบาลกลาง รัฐบาลท้องถิ่น หรือชนกลุ่มน้อย นอกจากนี้ อาจจะมีการเก็บค่าใช้จ่ายนอกระบบ หรือการเรียกเก็บภาษีที่ไม่มีมาตรฐาน

การสรุปผลการวิเคราะห์ SWOT ของพื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก

คณะผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาวิเคราะห์ถึงศักยภาพของพื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก โดยมีผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT) ดังนี้

สรุปผลการวิเคราะห์ SWOT ของพื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก	
จุดแข็ง (Strengths : S)	จุดอ่อน (Weaknesses : W)
<ol style="list-style-type: none"> 1) มีความพร้อมของทรัพยากรธรรมชาติ แรงงานสำหรับอุตสาหกรรมการผลิต และมีฐานการผลิตอุตสาหกรรมดั้งเดิมหลายชนิดในพื้นที่ 2) ผู้ประกอบการค้าชายแดนของทั้งสองประเทศมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันมาอย่างยาวนาน 3) มีศักยภาพในการพัฒนาการประกอบอุตสาหกรรมที่เน้นการใช้แรงงานสูง (Labor Intensive) ทั้งเพื่อการบริโภคในประเทศและเพื่อการส่งออก 	<ol style="list-style-type: none"> 1) ขาดแคลนแรงงานฝีมือที่มีทักษะรวมถึงปัญหาแรงงานผิดกฎหมาย ซึ่งเป็นแรงงานหลักในพื้นที่ 2) โครงสร้างพื้นฐานของพื้นที่ยังไม่ได้มาตรฐาน ได้แก่ (1) การพัฒนาเส้นทางคมนาคมทั้งในไทยและเมียนมาร์ยังไม่ได้มาตรฐานและบางจุดไม่ปลอดภัย ได้แก่ ช่วงแม่สอด-ตาก ช่วงแม่สอด-อุ้มผาง และเส้นทางส่วนใหญ่ในพื้นที่เมียนมาร์ โดยเฉพาะช่วงเมียวดี-กอกะเร็กบนเขาตะนาวศรี (2) สภาพการจราจรพื้นที่บริเวณด่านพรมแดนเชิงสะพานมิตรภาพไทย-เมียนมาร์ แห่งที่ 1 แออัดมาก ในขณะที่สะพานมิตรภาพฯ แห่งที่ 2 ยังอยู่ระหว่างการออกแบบรายละเอียดโดยกระทรวงคมนาคม
โอกาส (Opportunities : O)	ข้อจำกัด (Threats : T)
<ol style="list-style-type: none"> 1) ท่าเลที่ตั้งมีศักยภาพ ซึ่งตั้งอยู่บนระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor : EWEC) และระเบียงเศรษฐกิจเหนือ-ใต้ ภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Greater Mekong Subregion: GMS) สามารถเชื่อมโยงกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ และ ต่ไปยังภูมิภาคเอเชียใต้ได้ 2) เชื่อมตรงกับเขตเศรษฐกิจชายแดนเมียวดี สามารถเชื่อมต่อสู่ท่าเรือมาละและแหลม และกรุงย่างกุ้งของเมียนมาร์ 3) ความร่วมมือที่ดีขึ้นในกลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขงทั้ง 6 ประเทศ จะส่งผลให้นโยบายความสัมพันธ์ระหว่างไทย-เมียนมาร์ พัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น สามารถสถาปนาความสัมพันธ์เป็นเมืองพี่เมืองน้อง เพื่อแลกเปลี่ยนความร่วมมือด้านการลงทุน การท่องเที่ยว ฯลฯ 	<ol style="list-style-type: none"> 1) หน่วยงานภาครัฐของทั้งสองประเทศ ยังไม่มีการประสานงานอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมชัดเจน ในขณะที่ภาคเอกชนก็ยังไม่มีความสัมพันธ์ที่เป็นทางการ มีเพียงกลุ่มพ่อค้าที่มีความสัมพันธ์แบบไม่เป็นทางการเท่านั้น อาทิเช่น พ่อค้าการค้าเมียวดีของเมียนมาร์กับพ่อค้าจังหวัดตากของไทย 2) การลักลอบเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย เนื่องจากระดับการพัฒนาประเทศและความมั่นคงภายในประเทศที่แตกต่างกันมากระหว่างไทยและเมียนมาร์ 3) ปัญหาความไม่สงบภายในเมียนมาร์ เช่น ปัญหาความขัดแย้งของชนกลุ่มน้อย ทำให้เกิดการปิดด่านการค้าชายแดนที่ติดต่อกับไทยบ่อยครั้ง ทำให้สินค้าไทยไม่สามารถขนส่งเข้าไปยังเมียนมาร์ได้ต่อเนื่อง จึงเกิดการขาดแคลนสินค้าและเสียเปรียบจากประเทศคู่แข่งอื่นๆ

สรุปผลการวิเคราะห์ SWOT ของพื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก	
โอกาส (Opportunities : O)	ข้อจำกัด (Threats : T)
	<p>4) ไทยต้องเผชิญกับการแข่งขันที่รุนแรงกับประเทศคู่แข่ง ได้แก่ จีน และเวียดนาม ซึ่งต้นทุนสินค้าไทยที่เพิ่มสูงขึ้น ทำให้ขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าไทย ลดลง เมื่อเทียบกับสินค้าที่มาจากประเทศจีนและเวียดนาม ซึ่งมีราคาต่ำกว่า</p> <p>5) การค้าชายชายแดนระหว่างไทย-เมียนมาร์ ส่วนใหญ่ เป็นการค้ารายย่อยระบบเงินสด เนื่องจากธนาคารพาณิชย์ในเมียนมาร์ ผูกขาดโดยรัฐบาล และฐานะของรัฐบาลเมียนมาร์ไม่เป็นที่ยอมรับของนานาชาติ ระบบการเงินไม่มีเสถียรภาพ</p>

การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน – ปัจจัยภายนอก (TOWS Matrix Analysis)

		Strengths	Weaknesses
<p>ภาคการผลิต พื้นที่ชายแดน ไทย – เมียนมาร์</p>		<ul style="list-style-type: none"> มีต้นทุนผลิตต่ำ นำเข้าวัตถุดิบราคาถูกและใช้แรงงานต่างด้าว สินค้าไทยได้รับความนิยมและความเชื่อถือ 	<ul style="list-style-type: none"> ขาดแคลนเงินทุนสำหรับขยายกิจการ ปัญหาด้านแรงงาน ได้แก่ ขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะ อัตราการเข้า-ออกของแรงงานสูง
<p>Opportunities</p>	<ul style="list-style-type: none"> เชื่อมตรงกับเขตเศรษฐกิจชายแดนเมียวดี สามารถเชื่อมต่อสู่ท่าเรือมะละละหม่งและกรุงย่างกุ้งของเมียนมาร์ ตั้งอยู่ท่าเลศักยภาพบนระเบียงเศรษฐกิจ GMS 	<p>S-O กลยุทธ์เชิงรุก</p> <ul style="list-style-type: none"> กลยุทธ์เชิงรุกในการเป็นผู้ส่งออกโดยตรงไม่ผ่านตัวแทน สนับสนุนการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพและสร้างความเข้มแข็งให้ตราสัญลักษณ์สินค้าไทย 	<p>W-O กลยุทธ์เชิงแก้ไข</p> <ul style="list-style-type: none"> พัฒนาความรู้เรื่องการตลาด/การบริหารจัดการ การพัฒนาทักษะแรงงานไทยและต่างด้าวในพื้นที่ แรงงานสัมพันธ์
	<ul style="list-style-type: none"> สินค้าแบรนด์จีนเข้ามาตีตลาด ปัญหามั่นคงทางการเมืองของเมียนมาร์ ปัญหาการขาดแคลนแรงงาน วัตถุดิบที่นำเข้ามาจากเมียนมาร์มีราคาสูงขึ้น 	<p>S-T กลยุทธ์เชิงป้องกัน</p> <ul style="list-style-type: none"> พัฒนาคุณภาพและลดต้นทุน นำเทคโนโลยีเข้ามาเพื่อลดการใช้แรงงาน การจัดคู่ธุรกิจ (Business Matching) สร้างความเข้มแข็งด้านการจัดการสายอุปทาน การทำแผนสำรอง การประกันภัยความเสี่ยง 	<p>W-T กลยุทธ์เชิงรับ</p>

		Strengths	Weaknesses
<p>ภาคการบริการ พื้นที่ชายแดน ไทย – เมียนมาร์</p>		<ul style="list-style-type: none"> มีความรู้เข้าใจต่อตลาดกลุ่มเป้าหมาย มีความชำนาญพิเศษเฉพาะในสาขาอาชีพ และลักษณะเฉพาะของพื้นที่ Service mind 	<ul style="list-style-type: none"> ขาดแคลนแรงงานทักษะ/อัตราการเข้า-ออกของแรงงานสูง ไม่สามารถควบคุมมาตรฐานการบริการ
<p>Opportunities</p>	<ul style="list-style-type: none"> ตั้งอยู่บนแนวระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (EWEC) เป็นประตูเชื่อมโยงไปยังย่างกุ้งซึ่งเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของเมียนมาร์ และไปยังอินเดียและจีนตอนใต้ พื้นที่ชายแดนฝั่งเมียนมาร์มีแรงงานจำนวนมากพร้อมรองรับ 	<p>S-O กลยุทธ์เชิงรุก</p> <ul style="list-style-type: none"> สนับสนุนการเติบโตของ SMEs และการขยายธุรกิจให้สามารถความต้องการใหม่ๆ ของตลาด สนับสนุนแหล่งเงินทุนในการขยายธุรกิจ 	<p>W-O กลยุทธ์เชิงแก้ไข</p> <ul style="list-style-type: none"> สร้างแผนการให้บริการต้นแบบที่มีมาตรฐาน นำ IT มาช่วยในการลดต้นทุนการจัดการ การพัฒนาทักษะภาษาและฝีมือแรงงานในพื้นที่ แรงงานสัมพันธ์ เช่น ระบบสวัสดิการ
	<p>Treat</p>	<p>S-T กลยุทธ์เชิงป้องกัน</p> <ul style="list-style-type: none"> การจัดคู่ธุรกิจ ประกันภัยเพื่อลดความเสี่ยงในการทำธุรกิจ 	<p>W-T กลยุทธ์เชิงรับ</p>

		Strengths		Weaknesses	
		S-O กลยุทธ์เชิงรุก		W-O กลยุทธ์เชิงแก้ไข	
Opportunities	ภาคการค้า พื้นที่ชายแดน ไทย – เมียนมาร์	<ul style="list-style-type: none"> • มีความรู้ความเข้าใจกลุ่มลูกค้าชายแดน • ผู้ประกอบการค้าชายแดนของทั้งสองประเทศมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน • สินค้าไทยได้รับความนิยม 		<ul style="list-style-type: none"> • ระบบการจัดการร้านรูปแบบไม่ทันสมัย เช่นการวางสินค้า ระบบสินค้าคงคลัง • รูปแบบการจัดการแบบธุรกิจครอบครัว ทำให้ขยายธุรกิจได้ยาก • ไม่ได้เป็นผู้ส่งออกเองโดยตรง 	
	<ul style="list-style-type: none"> • มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคมสะดวกขึ้น • ตั้งอยู่บนแนวระเบียงเศรษฐกิจ ตะวันออก-ตะวันตก (EWEC) เป็นประตูการค้าเชื่อมโยงไปยังย่างกุ้ง ซึ่งเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของ เมียนมาร์ อินเดีย และจีนตอนใต้ 	<ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนการจำหน่ายสินค้าที่มีคุณภาพ และผลิตในประเทศไทย - สนับสนุนแหล่งเงินทุนในการขยายธุรกิจ - ปรับปรุงธุรกิจให้ตอบสนองความต้องการลูกค้าอย่างครบวงจร 		<ul style="list-style-type: none"> - การปรับกลยุทธ์เชิงรุกในการส่งออกไปเมียนมาร์ - ปรับเปลี่ยนระบบการจัดการร้านค้าให้ทันสมัย เช่น การนำ IT มาช่วยบริหารสินค้าคงคลัง พัฒนารูปแบบการจัดหน้าร้าน 	
Treat	<ul style="list-style-type: none"> • การเข้ามาของนายทุนขนาดใหญ่ • การเข้ามาตีตลาดของสินค้าจีน • ปัญหามั่นคงทางการเมืองของเมียนมาร์ • การค้าชายกับเมียนมาร์ มีความเสี่ยงสูงจำเป็นต้องมีความรู้และความชำนาญเฉพาะ 	<p style="text-align: center;">S-T กลยุทธ์เชิงป้องกัน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การจัดเวทีแลกเปลี่ยนปัญหาในการค้าชายแดน - การสร้างพันธมิตรธุรกิจทั้งในและต่างประเทศ - ประกันภัยเพื่อลดความเสี่ยงในการทำธุรกิจ - กองทุนเงินช่วยเหลือเงินหมุนเวียนสำรอง 		<p style="text-align: center;">W-T กลยุทธ์เชิงรับ</p>	

4.3 วิเคราะห์ศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย – กัมพูชา

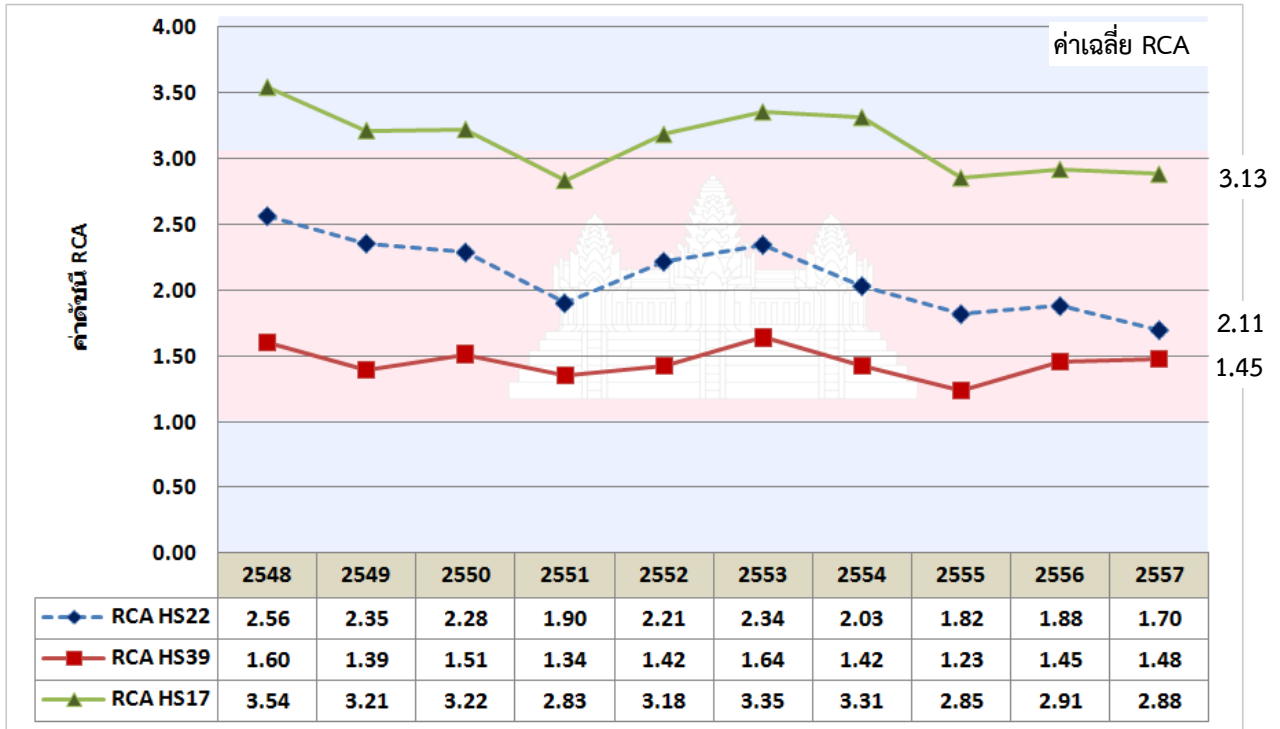
การประเมินศักยภาพการแข่งขันโดยเปรียบเทียบ (Revealed Comparative Advantage : RCA)

คณะผู้วิจัยประเมินศักยภาพสินค้าส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ไทย 3 อันดับแรก ที่มีการส่งออกผ่านชายแดนไทยไปยังกัมพูชาในปี 2557 ซึ่งได้แก่ เครื่องดื่มสุรา น้ำส้มสายชู (HS22) พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก (HS39) น้ำตาลและขนมทำจากน้ำตาล (HS17) โดยพิจารณา ค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (RCA) ในภาพรวมของการส่งออกสินค้าทั้ง 3 ประเภท พบว่า ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (ปี 2548 – 2557) สินค้าประเภทน้ำตาลและขนมทำจากน้ำตาล เป็นสินค้าไทย ที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกไปยังกัมพูชาสูงที่สุดมาโดยตลอด (แม้เป็นสินค้าส่งออกอันดับที่ 3 ในปี 2557) ขณะที่สินค้าประเภทเครื่องดื่ม สุรา น้ำส้มสายชู ที่มีมูลค่าการส่งออกเป็นอันดับที่ 1 ในปี 2557 กลับมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกเป็นอันดับรองลงมา และสินค้าประเภท พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกเป็นอันดับที่ 3 ตามลำดับ

โดยในช่วงระยะ 10 ปีที่ผ่านมา (ปี 2548 – 2557) สินค้าน้ำตาลและขนมทำจากน้ำตาล (HS17) มีค่าดัชนี RCA เฉลี่ยอยู่ที่ 3.13 รองลงมา คือ สินค้าเครื่องดื่ม สุรา น้ำส้มสายชู (HS22) มีค่าดัชนี RCA เฉลี่ยอยู่ที่ 2.11 และสินค้าพลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก (HS39) มีค่าดัชนี RCA เฉลี่ยอยู่ที่ 1.45 ตามลำดับ

ทั้งนี้ หากพิจารณาอัตราเติบโตในการส่งออกของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ควบคู่กับค่าดัชนี RCA ในภาพรวม จะพบว่า สินค้าเครื่องดื่ม สุรา น้ำส้มสายชู (HS22) มีค่าดัชนี RCA ปี 2557 ที่ 1.70 ลดลงจากปี 2556 ที่มีค่าอยู่ที่ 1.88 ซึ่งเป็นผลมาจากมูลค่าการส่งออกของกลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ลดลงในปี 2557 ถึงร้อยละ 21.29 ในขณะที่ภาพรวมการส่งออกยังคงมีอัตราการส่งออกเป็นบวกที่ร้อยละ 1.82 ขณะที่สินค้าพลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก (HS39) มีค่าดัชนีปี 2557 เพิ่มสูงขึ้นจากปี 2556 ซึ่งสอดคล้องกับอัตราการส่งออกที่เพิ่มขึ้นของกลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และภาพรวม สำหรับสินค้าน้ำตาล และขนมทำจากน้ำตาล (HS17) มีค่าดัชนีปี 2557 ลดลงจากปี 2556 ซึ่งสอดคล้องกับอัตราการส่งออกที่ลดลงของกลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และภาพรวมเช่นกัน

แผนภาพที่ 4.5 การประเมินเปรียบเทียบศักยภาพสินค้าส่งออก 3 อันดับแรกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ไทยไปยังกัมพูชา ในปี 2548 - 2557 (พิจารณาจากค่าดัชนี RCA การส่งออกโดยรวมของประเทศ)

ที่มา : Global Trade Atlas, วันที่สืบค้นข้อมูล 3 กรกฎาคม 2558

หมายเหตุ : เป็นตัวเลขสถิติโดยรวมจากไทยไปยังกัมพูชา โดย HS22 หมายถึง เครื่องดื่ม สุรา น้ำส้มสายชู / HS39 หมายถึง พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก / HS17 หมายถึง น้ำตาลและขนมทำจากน้ำตาล

ตารางที่ 4.3 : อันดับแรกของสินค้าส่งออกระหว่างชายแดนไทยไปยังกัมพูชา ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ปี 2556 - 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

3 อันดับสินค้าส่งออก	2556		2557		อัตราเติบโต 57/56	
	SMEs	ภาพรวม	SMEs	ภาพรวม	SMEs	ภาพรวม
1. HS22 เครื่องดื่ม สุรา น้ำส้มสายชู	4,898.25	6,769.70	3,855.31	6,892.75	-21.29%	1.82%
2. HS39 พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก	2,336.68	3,998.31	2,680.11	5,465.63	14.70%	36.70%
3. HS17 น้ำตาลและขนมทำจากน้ำตาล	3,277.30	3,317.13	2,400.02	2,427.47	-26.77%	-26.82%

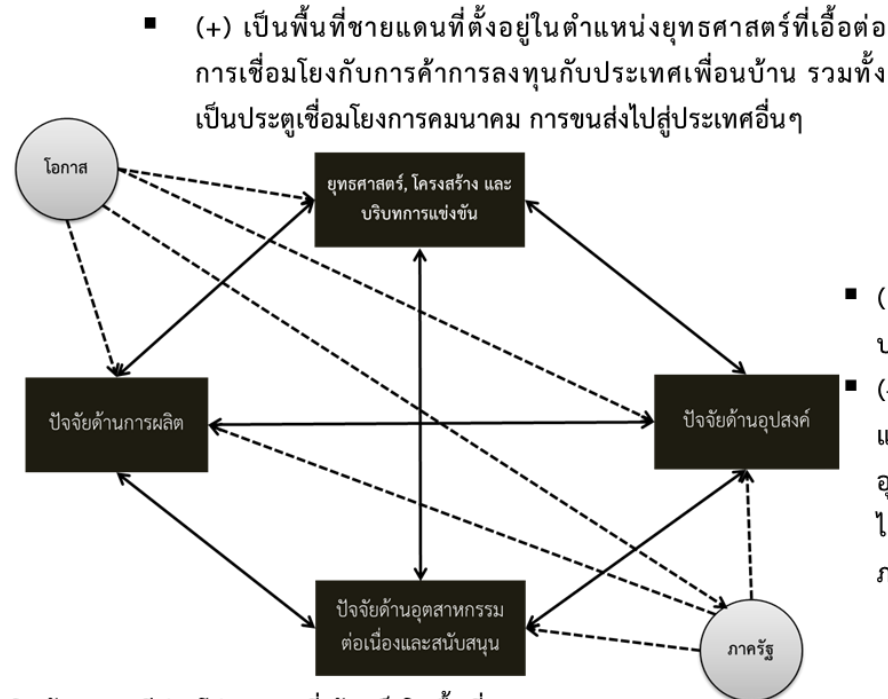
ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2557. อ้างถึง กรมศุลกากร.

การวิเคราะห์ศักยภาพในพื้นที่ชายแดนด้วยแบบจำลองเพชรเชิงพลวัต (Diamond Model)

คณะผู้วิจัยได้นำแบบจำลองเพชรเชิงพลวัต (Diamond Model) เป็นกรอบในการวิเคราะห์ศักยภาพและความได้เปรียบในการแข่งขันของพื้นที่ศักยภาพชายแดนไทย - กัมพูชา จังหวัดสระแก้วและตราด ตามแผนภาพที่ 4.6 ดังนี้

แผนภาพที่ 4.6 สรุปการวิเคราะห์ความได้เปรียบของพื้นที่ศักยภาพชายแดนไทย – กัมพูชา จังหวัดสระแก้ว และตราด ตามกรอบแนวคิดแบบจำลองเพชรเชิงพลวัต (Diamond Model)

- (+) พัฒนาเป็นศูนย์อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตรและการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ
- (+) สินค้าเครื่องจักรกลการเกษตร เป็นสินค้าที่มีศักยภาพและมีแนวโน้มเติบโต
- (+) เป็นแหล่งวัตถุดิบทางการเกษตรที่สำคัญพืชเศรษฐกิจ แหล่งแปรรูปเป็นพลังงานทดแทน และผลไม้ที่มีชื่อเสียงของไทย รวมถึงยังเป็นแหล่งผลิตอาหารทะเลขนาดใหญ่
- (+) มีทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวที่หลากหลาย และมีศักยภาพในการเป็นเมืองท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน
- (-) ขาดแคลนแรงงานด้านการเกษตร

- (+) ประเทศกัมพูชานิยมสินค้าอุปโภคบริโภคของไทย
- (+) เมียนมาร์มีความต้องการสินค้าอุปโภคและบริโภคจากต่างชาติ เนื่องจากอุตสาหกรรมภายในประเทศเมียนมาร์ไม่สามารถรองรับความต้องการภายในประเทศได้

- (+) อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตรมีห่วงโซ่อุปทานที่เข้มแข็งในพื้นที่
- (-) ระบบการศึกษาในพื้นที่ไม่สอดคล้องกับตลาดแรงงาน และมีปัญหาการขาดแรงงานในทุกระดับ
- (-) โครงข่ายคมนาคมขนส่ง ยังไม่สามารถรองรับความต้องการได้เพียงพอทำให้เกิดปัญหาการจราจรในตัวเมืองและเส้นทางท่องเที่ยวเกิดความสูญเสียค่าใช้จ่ายและเวลาในการเดินทางมาก

- (+) การจัดตั้งเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน
- (-) การสนับสนุนการลงทุนจากภาครัฐในเรื่องเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ยังขาดมิติในการส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) รายเดิมในพื้นที่

ปัจจัยด้านการผลิต (Factor Condition)

ปัจจัยด้านบวก

(+) เป็นแหล่งวัตถุดิบทางการเกษตรที่สำคัญ พืชเศรษฐกิจ แหล่งแปรรูปเป็นพลังงานทดแทน และผลไม้ที่มีชื่อเสียงของไทย รวมถึงรวมทั้งเป็นแหล่งผลิตอาหารทะเลขนาดใหญ่

- จังหวัดสระแก้วเป็นแหล่งปลูกพืชพลังงานที่สำคัญของประเทศ เช่น ข้าว ข้าวโพด มันสำปะหลัง
- จังหวัดตราดเป็นแหล่งผลิตผลไม้ที่มีชื่อเสียง เช่น ทุเรียน มังคุด เงาะ ลองกอง และผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่เป็นพืชหลักทางเศรษฐกิจ เช่น ยางพารา ปาล์มน้ำมัน นอกจากนี้ จังหวัดตราดเป็นเมืองชายทะเล มีอาณาเขตติดต่อกับแนวชายทะเลยาวกว่า 165 กิโลเมตร ทำให้ประชากรชาวจังหวัดตราดส่วนหนึ่ง ได้ยึดถืออาชีพทำการประมง และยังมีการแปรรูปจากผลิตภัณฑ์จากสัตว์ทะเลจำนวนมาก อาทิ กะปิ กุ้งแห้ง ปลาเค็ม ฯลฯ

(+) มีทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวที่หลากหลาย และมีศักยภาพในการเป็นเมืองท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน

- จังหวัดตราดมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวสูง เนื่องจากมีทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ สถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะการท่องเที่ยวทาง ทะเลมีหมู่เกาะน้อยใหญ่ 52 เกาะ เป็นการท่องเที่ยวที่ชาวไทยและชาวต่างประเทศนิยมเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ตลอดจนมีศักยภาพในการเป็นเมืองท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งประเทศกัมพูชา และประเทศเวียดนาม

ปัจจัยด้านลบ

(-) ขาดแคลนแรงงานด้านการเกษตร

- ขาดแรงงานด้านการเกษตรเนื่องจากประชาชนผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่เข้าไปทำงานในเมืองใหญ่ด้านอุตสาหกรรมหรือด้านบริการ จึงทำให้มีการใช้แรงงานอพยพที่เคลื่อนย้ายเข้ามาเป็นประชากรแฝง ทำให้เกิดปัญหาสังคมและอาชญากรรมในชุมชนเมือง เช่น ปัญหาโรคติดต่อ ยาเสพติด เป็นต้น

ปัจจัยด้านอุปสงค์ของสินค้า (Demand condition)

ปัจจัยด้านบวก

(+) ประเทศกัมพูชานิยมสินค้าอุปโภคบริโภคของไทย

- ชาวกัมพูชายังคุ้นเคยกับสินค้าอุปโภคและบริโภคของไทยเป็นอย่างดีเพราะเคยเข้ามาทำงานเยี่ยงญาติ หรือติดต่อค้าขายตามแนวชายแดนไทย – กัมพูชา อีกทั้งชาวกัมพูชาเห็นว่าสินค้าไทยมีคุณภาพดี ราคาสมเหตุสมผลและมีอายุการใช้งานนานกว่าสินค้าจีนและเวียดนาม จึงง่ายที่ผู้บริโภคชาวกัมพูชาจะตัดสินใจซื้อสินค้าไทยซ้ำ

ปัจจัยด้านยุทธศาสตร์, โครงสร้าง และบริบทการแข่งขัน (Firm Strategy, Structure, and rivalry)

ปัจจัยด้านบวก

- (+) เป็นพื้นที่ชายแดนที่ตั้งอยู่ในตำแหน่งยุทธศาสตร์ที่เอื้อต่อการเชื่อมโยงกับการค้าการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งเป็นประตูเชื่อมโยงการคมนาคมขนส่งไปสู่ประเทศอื่นๆ
 - จังหวัดสระแก้วและตราดเป็นพื้นที่ชายแดนตั้งอยู่ในตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ที่เอื้อต่อการเชื่อมโยงกิจกรรมทางเศรษฐกิจกับกัมพูชาและเวียดนามตามเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจตอนใต้ เป็นพื้นที่ค้าส่งระหว่างประเทศและค้าปลีกที่มีศักยภาพสูง เนื่องจากตั้งอยู่ใกล้ท่าเรือแหลมฉบังและกรุงเทพฯ และมีมูลค่าการค้าระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีความสะดวกในการเดินทางทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ
 - อยู่ในแนวระเบียงเศรษฐกิจตอนใต้ (GMS Southern Economic Corridor) ซึ่งเป็นช่องทางสำคัญของไทยในการขนส่งสินค้าไปยังพม่าและเวียดนามตอนใต้ รวมทั้งสามารถร่วมดำเนินกิจการในลักษณะอุตสาหกรรมการผลิตร่วม (co-production) กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษปอยเปต – โอนีเยง (กัมพูชา)

ปัจจัยด้านอุตสาหกรรมต่อเนื่องและสนับสนุน (Related and Supporting Industries)

ปัจจัยด้านบวก

- (+) อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตรมีห่วงโซ่อุปทานที่เข้มแข็งในพื้นที่
 - เนื่องจากมีแหล่งเพาะปลูกสินค้าทางการเกษตรที่สำคัญ พืชเศรษฐกิจ แหล่งแปรรูปเป็นพลังงานทดแทน และผลไม้ที่มีชื่อเสียงของไทย รวมถึงรวมทั้งเป็นแหล่งผลิตอาหารทะเลขนาดใหญ่ และไม้ไกลจากฐานอุตสาหกรรมผลิตสินค้าเกษตรแปรรูป

ปัจจัยด้านลบ

- (-) ระบบการศึกษาในพื้นที่ไม่สอดคล้องกับตลาดแรงงาน และมีปัญหาการขาดแรงงานในทุกกระดับ
 - ระบบการศึกษาในพื้นที่ไม่สอดคล้องกับตลาดแรงงาน และคุณภาพการศึกษาของแรงงานค่อนข้างต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และมีปัญหาขาดแคลนแรงงานในทุกกระดับ
- (-) โครงข่ายคมนาคมขนส่ง ยังไม่สามารถรองรับความต้องการได้เพียงพอ ทำให้เกิดปัญหาการจราจรในตัวเมืองและเส้นทางท่องเที่ยวเกิดความสูญเสียค่าใช้จ่ายและเวลาในการเดินทางมาก

บทบาทของภาครัฐ และ (The Role of Government)

ปัจจัยด้านบวก

(+) การจัดตั้งเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

กิจการที่เข้าไปลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จะได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ เช่น มาตรการสนับสนุนด้านภาษี การอำนวยความสะดวกของหน่วยงานต่างๆ เป็นต้น โดยหากอยู่ในประเภทกิจการที่กำหนด ก็จะได้รับสิทธิและประโยชน์ด้านภาษีอากร ได้แก่ มาตรการของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนหรือบีโอไอ (BOI) มาตรการของกระทรวงการคลัง โดยในพื้นที่ปัจจุบันคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ได้กำหนดกิจการเป้าหมายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ 5 พื้นที่แรกแล้ว โดยในแต่ละพื้นที่จะมีกิจการเป้าหมายแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับศักยภาพ ข้อจำกัด และความต้องการของประชาชนในพื้นที่ โดยจัดกลุ่มประเภทกิจการได้เป็น 13 กลุ่ม ทั้งนี้ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้วและตราด มีกิจการเป้าหมายดังนี้

13 กลุ่มอุตสาหกรรม (62 ประเภทย่อย)	จังหวัดสระแก้ว	จังหวัดตราด
1. อุตสาหกรรม การเกษตร ประมง และกิจการที่เกี่ยวข้อง	✓	✓
2. การผลิตผลิตภัณฑ์ เซรามิกส์		
3. อุตสาหกรรมสิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม และ เครื่องหนัง	✓	
4. การผลิตเครื่องเรือน	✓	
5. อุตสาหกรรมอัญมณี และเครื่องประดับ	✓	
6. การผลิตเครื่องมือ แพทย์	✓	
7. อุตสาหกรรมยานยนต์ เครื่องจักร และชิ้นส่วน	✓	
8. อุตสาหกรรม เครื่องใช้ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์	✓	
9. การผลิตพลาสติก	✓	
10. การผลิตยา	✓	
11. กิจการโลจิสติกส์	✓	✓
12. นิคมหรือเขตอุตสาหกรรม	✓	✓
13. กิจการสนับสนุนการท่องเที่ยว	✓	✓

มาตรการสนับสนุนอื่นๆ จากภาครัฐ

แรงงานต่างด้าว

- อนุญาตให้แรงงานต่างด้าวเดินทางเข้ามาทำงานแบบไป – กลับ หรือไม่เกิน 7 วัน
- มีการฝึกอบรมแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว
- สำหรับกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากบีโอไอ (BOI) ในพื้นที่ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอนุญาตให้ ใช้แรงงานต่างด้าวที่ ถูกกฎหมาย ทั้งผู้ชำนาญการและแรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือ

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

จังหวัดสระแก้ว

- รัฐบาลจะลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากรตลอดจนสาธารณูปโภค ในปี 2558 – 2559 ในพื้นที่ชายแดนจังหวัดสระแก้ว (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2558) แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ (1) อยู่ในระหว่างการก่อสร้าง ได้แก่ ทางหลวงหมายเลข 359 แยกทางหลวงหมายเลข 304 (พนมสารคาม) – บรรจบ ทางหลวงหมายเลข 3 (สระแก้ว) ทางรถไฟแก่งคอย – คลองสิบก้า – สุดสะพานคลองลึก (2) ระยะเร่งด่วน ได้แก่ ทางหลวง อรัญประเทศ – ชายแดนไทย – กัมพูชา (บ้านหนองเอี่ยน – สตีงบท) ระยะทาง 22 กม. ทางหลวงหมายเลข 3366 และหมายเลข 3586 แยกทางหลวงหมายเลข 33 (ท่าข้าม) – บรรจบ ทางหลวงหมายเลข 3511 (หนองเอี่ยน) และ (3) ระยะยาว ได้แก่ ถนนแยก ทางหลวงหมายเลข 33 – ตำบลบ้านคลองลึก สถานีขนส่งจังหวัด สระแก้ว

จังหวัดตราด

- รัฐบาลจะลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากรตลอดจนสาธารณูปโภค ในปี 2558 – 2559 ในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตราด (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2558) แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ (1) อยู่ในระหว่างการก่อสร้าง ได้แก่ ท่าเรือคลองใหญ่ (2) ระยะเร่งด่วน ได้แก่ ขยายทางหลวงหมายเลข 3 (ตราด – บ้านหาดเล็ก) ตอนที่ 3 และ (3) ระยะยาว ได้แก่ ถนนผังเมืองรวม สาย ก1 ข และ ค

ปัจจัยด้านลบ

(-) การสนับสนุนการลงทุนจากภาครัฐในเรื่องเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ยังขาดมิติในการส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) รายเดิมในพื้นที่

- จากมาตรการสนับสนุนจากภาครัฐในเรื่องเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ในเรื่องของมาตรการภาษี จะเห็นได้ว่าจะเอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มนายทุนขนาดใหญ่เข้ามาลงทุนในพื้นที่มากกว่าการส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) รายเดิม ในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก

บทบาทของโอกาส (The Role of Chance)

ปัจจัยด้านบวก

(+) พัฒนาเป็นศูนย์อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตรและการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ

- จังหวัดสระแก้ว อุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ ได้แก่ อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป (มันสำปะหลัง) อุตสาหกรรมอาหาร และอุตสาหกรรมพลังงานทดแทน สำหรับจังหวัดตราด มีกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ เช่น อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป (ปาล์ม ผลไม้ ประมง) และอุตสาหกรรมแปรรูปยางพารา ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของจังหวัด ด้วยศักยภาพดังกล่าวเป็นโอกาสในการพัฒนาเป็นศูนย์อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร

(+) สินค้าเครื่องจักรกลการเกษตร เป็นสินค้าที่มีศักยภาพและมีแนวโน้มเติบโต

- เนื่องจากแรงงานหนุ่มสาวรุ่นใหม่จำนวนมากนิยมหันมาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมมากขึ้น แรงงานน้อยลง ด้วยรายได้ดีและงานเบากว่าภาคเกษตรกรรม ความต้องการเครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตรเพื่อใช้ทดแทนแรงงานจึงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น อาทิ รถไถนาเดินตาม รถเกี่ยวข้าว เครื่องสีข้าวขนาดเล็ก เครื่องสูบน้ำ และเครื่องพ่นยาฆ่าแมลงสินค้า นอกจากนี้ สินค้าที่มีความต้องการเพิ่มมากขึ้นตามฐานะและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ได้แก่ รถยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้า และเครื่องสำอาง

การสรุปผลการวิเคราะห์ SWOT ของพื้นที่ชายแดนจังหวัดสระแก้ว และจังหวัดตราด

คณะผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลทุกข้อมูติจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาวิเคราะห์ถึงศักยภาพของพื้นที่ชายแดนจังหวัดสระแก้ว และจังหวัดตราด โดยมีผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT) ดังนี้

สรุปผลการวิเคราะห์ SWOT ของพื้นที่ชายแดนจังหวัดสระแก้ว	
จุดแข็ง (Strengths : S)	จุดอ่อน (Weaknesses : W)
<p>1) เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ภูมิศาสตร์เป็นจุดแข็ง ส่งผลให้เป็นจุดที่ถือเป็นแหล่งการค้าชายแดนที่สำคัญ และเป็นศูนย์กลางการค้าการขนส่งเชื่อมโยงภูมิภาคและประเทศอินโดจีน โดยพื้นที่ของจังหวัดสระแก้วประกอบด้วยจุดผ่านแดนถาวร 1 จุด จุดผ่อนปรน 3 จุด และจุดผ่อนปรนอื่นๆ ตามแนวชายแดน 1 จุด จึงนับว่าเป็นจุดพักสินค้าที่สำคัญ ที่จะเป็นจุดส่งให้สินค้าทั้งค้าส่งและค้าปลีก ผ่านเข้าสู่กลุ่มประเทศอินโดจีนได้</p> <p>2) มีย่านการค้าชายแดน คือ ตลาดโรงเกลือ อำเภออรัญประเทศ ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญที่นักท่องเที่ยวรู้จักกันดี</p> <p>3) ท่าเลที่ตั้งมีศักยภาพ กล่าวคือ มีเส้นทางคมนาคมติดต่อกับกรุงเทพฯ จังหวัดใกล้เคียงในภาคกลาง และจังหวัดชายฝั่งทะเลตะวันออก เชื่อมโยงไทย - กัมพูชา ตลอดจนเส้นทางเข้าสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบกับการมีสนามบินของกองทัพอากาศ 206 วัฒนานคร ที่มีศักยภาพเพื่อใช้เป็นเส้นทางบินติดต่อภายในประเทศ สู่นครวัดนครธมและกรุงพนมเปญได้</p>	<p>1) ปัญหาด้านทรัพยากร ได้แก่ การขาดแหล่งน้ำธรรมชาติในการกักเก็บน้ำ ส่งผลให้ขาดแคลนแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร</p> <p>2) การขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตร เนื่องจากประชาชนผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่เข้าไปทำงานในเมือง หรือใช้แรงงานประเภทภาคการผลิตและการบริการ</p> <p>3) ปัญหาการจัดการแรงงานต่างด้าว</p> <p>4) การคมนาคมขนส่งระหว่างจังหวัด และระหว่างประเทศยังไม่สะดวกเท่าที่ควร</p>

สรุปผลการวิเคราะห์ SWOT ของพื้นที่ชายแดนจังหวัดสระแก้ว	
โอกาส (Opportunities : O)	ข้อจำกัด (Threats : T)
<ol style="list-style-type: none"> 1) เป็นหนึ่งในจังหวัดติดพื้นที่ชายแดน ที่อยู่ในแผนการพัฒนาระบบ Logistic ในอนาคต และมีโอกาสเป็นศูนย์กลางด้าน Logistic และพัฒนาเป็นศูนย์รวมการกระจายสินค้าเข้าสู่กลุ่มประเทศอินโดจีนที่สำคัญ 2) เป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยว ที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวตามแนวชายแดนได้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1) ปัญหาแรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมือง มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากแรงงานภาคการเกษตรมีน้อย (สอดคล้องกับจุดอ่อน) ส่งผลให้มีแรงงานต่างด้าวลักลอบหนีเข้ามารับจ้างเก็บผลผลิตทางการเกษตรเป็นประจำทุกปี 2) ความไม่แน่นอนของการเมืองประเทศเพื่อนบ้าน 3) มีการกระจายยาเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้าน 4) มีมาตรฐานหรือข้อกำหนดด้านกฎหมายที่แตกต่างกัน

สรุปผลการวิเคราะห์ SWOT ของพื้นที่ชายแดนจังหวัดตราด	
จุดแข็ง (Strengths : S)	จุดอ่อน (Weaknesses : W)
<ol style="list-style-type: none"> 1) เป็นจังหวัดชายแดนที่มีพรมแดนติดกับ 3 จังหวัดของประเทศกัมพูชา และมีน่านน้ำติดกับประเทศเวียดนามตอนใต้ สามารถพัฒนาเป็นแหล่งการค้าชายแดนเพื่อการส่งออกได้ จึงได้รับการคัดเลือกให้เป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ 2) เป็นศูนย์กลางเครือข่ายเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคม ปัจจุบันจังหวัดตราดมีศักยภาพสำคัญทางด้านคมนาคมและขนส่ง ทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศที่สามารถเชื่อมโยงภายในประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน 3) เป็นเมืองท่าชายฝั่งทะเลตะวันออกที่เป็นจุดยุทธศาสตร์เหมาะสมกับการแวะจอดเรือเพื่อขนถ่ายแลกเปลี่ยนสินค้า 4) มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวสูง เนื่องจากมีทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวที่หลากหลายไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ สถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และทางวัฒนธรรม 5) มีทรัพยากรทางทะเลที่อุดมสมบูรณ์ ทำให้เกิดประมงชายฝั่ง ประมงน้ำลึก 	<ol style="list-style-type: none"> 1) ระบบการศึกษาในพื้นที่ไม่สอดคล้องกับตลาดแรงงานและคุณภาพการศึกษาของแรงงานค่อนข้างต่ำ 2) โครงข่ายคมนาคมขนส่ง ยังไม่สามารถรองรับความต้องการได้เพียงพอ ทำให้เกิดปัญหาการจราจรในตัวเมืองและเส้นทางท่องเที่ยวเกิดความสูญเสียค่าใช้จ่ายและเวลาในการเดินทางมาก 3) การผลิตสินค้าเกษตรในเชิงพาณิชย์ ยังมีการใช้สารเคมีในการผลิตจำนวนมาก มีผลต่อการส่งออกสินค้าจากมาตรการกีดกันทางการค้า 4) การเปลี่ยนแปลงจากสังคมเกษตรเป็นสังคมเมือง จากการขยายตัวของอุตสาหกรรมแหล่งทรัพยากรธรรมชาติเริ่มเสื่อมโทรม

สรุปผลการวิเคราะห์ SWOT ของพื้นที่ชายแดนจังหวัดตราด	
โอกาส (Opportunities : O)	ข้อจำกัด (Threats : T)
1) มีการเชื่อมโยงการค้า การลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งการค้าโดยระบบ Account Trade และ Barter trade 2) รัฐบาลตระหนักถึงการเร่งฟื้นฟูและส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน จึงเป็นโอกาสในการเชื่อมโยงเส้นทางการค้าชายแดน และการท่องเที่ยวในภูมิภาค	1) แรงงานต่างด้าวและแรงงานที่อพยพหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่ขาดทักษะและก่อปัญหาหลายด้าน อาจส่งผลกระทบต่อขยายตัวทางเศรษฐกิจในระยะยาว 2) พื้นที่ชายแดนทางทะเลและทางบก ไม่มีแนวเขตอย่างชัดเจน เกิดปัญหาการบุกรุก ยึดครอง และการปะทะต่อสู้กันระหว่างกองกำลังตามแนวชายแดน

การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน – ปัจจัยภายนอก (TOWS Matrix Analysis)

		Strengths	Weaknesses
ภาคการค้า พื้นที่ชายแดน ไทย – สปป. ลาว		<ul style="list-style-type: none"> สินค้าของไทยได้รับความนิยม และความเชื่อมั่นจากประชากรชาวลาว มีความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า คู่ค้าของ สปป. ลาว 	<ul style="list-style-type: none"> การเติบโตทางเศรษฐกิจจะกระจุกตัวอยู่ในเฉพาะพื้นที่เมือง ผู้ประกอบการ SMEs ขาดเงินทุนในการดำเนินการและขยายกิจการ การค้าชายแดนส่วนใหญ่เป็นการค้าออกระบบ
Opportunities	<ul style="list-style-type: none"> เป็นประตูการค้าสู่กลุ่มประเทศอินโดจีน ระบบโครงสร้างพื้นฐานของ สปป. ลาว ยังด้อยกว่าไทย สปป. ลาว มีพื้นที่เกษตรกรรมจำนวนมาก 	S-O กลยุทธ์เชิงรุก <ul style="list-style-type: none"> สนับสนุนการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นสินค้าแบรนด์ไทย การรุกเข้าสู่ตลาดกลุ่มใหม่ กลุ่มอินโดจีน ปรับปรุงธุรกิจให้ตอบสนองความต้องการทางด้านสินค้าเกษตรอย่างครบวงจร 	W-O กลยุทธ์เชิงแก้ไข <ul style="list-style-type: none"> ปรับเปลี่ยนระบบการจัดการร้านค้าให้ทันสมัย เช่น การนำ IT มาช่วยบริหารสินค้าคงคลัง พัฒนารูปแบบการจัดหน้าร้าน
	<ul style="list-style-type: none"> ระบบการค้ากับ สปป. ลาว มีข้อจำกัดบางอย่าง และขั้นตอนการนำเข้า-ส่งออก มีความยุ่งยาก 	S-T กลยุทธ์เชิงป้องกัน <ul style="list-style-type: none"> การสร้างพันธมิตรธุรกิจ การจับคู่ธุรกิจ ประกันภัยเพื่อลดความเสี่ยงในการทำธุรกิจ กองทุนเงินช่วยเหลือ เงินทุนหมุนเวียนสำรอง 	W-T กลยุทธ์เชิงรับ
Treat			

		Strengths	Weaknesses
<p>ภาคการผลิต พื้นที่ชายแดน ไทย – สปป. ลาว</p>		<ul style="list-style-type: none"> สินค้าของไทยได้รับความนิยม และความเชื่อมั่นจากประชากรชาวลาว มีความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า คู่ค้า ของ สปป. ลาว 	<ul style="list-style-type: none"> ขาดการรวมกลุ่มเพื่อเชื่อมโยงในด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด ขาดแคลนแรงงานฝีมือในพื้นที่
<p>Opportunities</p>	<ul style="list-style-type: none"> เป็นประตูสู่กลุ่มประเทศอินโดจีน ระบบโครงสร้างพื้นฐานของ สปป. ลาว ยังด้อยกว่าไทย สปป. ลาว มีพื้นที่เกษตรกรรมจำนวนมาก 	<p>S-O กลยุทธ์เชิงรุก</p> <ul style="list-style-type: none"> กลยุทธ์เชิงรุกในการเป็นผู้ส่งออก โดยตรงไม่ผ่านตัวแทน สนับสนุนการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ และสร้างความเข้มแข็งให้ตราสัญลักษณ์สินค้าไทย 	<p>W-O กลยุทธ์เชิงแก้ไข</p> <ul style="list-style-type: none"> การจัดเวทีแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ การสร้างเครือข่ายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ การจับคู่ธุรกิจ (Business Matching) สร้างความเข้มแข็งด้านการจัดการสายอุปทาน การพัฒนาทักษะแรงงานไทยและต่างด้าวในพื้นที่
	<p>Treat</p> <ul style="list-style-type: none"> การเข้ามาตลาดของสินค้าจีน ซึ่งมีราคาถูก การลงทุนของกลุ่มนายทุนต่างประเทศ มีอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่รองรับการผลิตมีน้อย 	<p>S-T กลยุทธ์เชิงป้องกัน</p> <ul style="list-style-type: none"> พัฒนาคุณภาพและลดต้นทุนการผลิตสินค้า นำเทคโนโลยีเข้ามาเพื่อลดการใช้แรงงาน 	<p>W-T กลยุทธ์เชิงรับ</p>

		Strengths	Weaknesses
<p>ภาคการบริการ พื้นที่ชายแดน ไทย – สปป. ลาว</p>		<ul style="list-style-type: none"> สินค้าของไทยได้รับความนิยม และความเชื่อมั่นจากประชากรชาวลาว ภาษาและวัฒนธรรมของสองประเทศมีความใกล้เคียงกัน ทำให้มีความรู้ความเข้าใจในพฤติกรรมของกลุ่มลูกค้า 	<ul style="list-style-type: none"> การเติบโตทางเศรษฐกิจจะกระจุกตัวอยู่ในเฉพาะพื้นที่เมือง ธุรกิจบริการส่วนใหญ่ไม่มีมาตรฐานและไม่อยู่ในระบบ ขาดแคลนแรงงานฝีมือ
<p>Opportunities</p>	<ul style="list-style-type: none"> เป็นประตูสู่กลุ่มประเทศอินโดจีน มีผู้คนจำนวนมาก จึงเป็นโอกาสที่ดีในการเติบโตของธุรกิจบริการ มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทั้งทางด้านธรรมชาติวัฒนธรรม และศาสนา 	<p>S-O กลยุทธ์เชิงรุก</p> <ul style="list-style-type: none"> การสนับสนุนการขยายธุรกิจการท่องเที่ยวและธุรกิจต่อเนื่องเพื่อพัฒนาให้เป็นประตูการท่องเที่ยวในกลุ่มประเทศอินโดจีน 	<p>W-O กลยุทธ์เชิงแก้ไข</p> <ul style="list-style-type: none"> สร้างแผนการให้บริการต้นแบบที่มีมาตรฐาน นำ IT มาช่วยในการลดต้นทุนการจัดการ การพัฒนาทักษะภาษาและฝีมือแรงงานในพื้นที่ แรงงานสัมพันธ์ เช่น ระบบสวัสดิการ
	<p>Treat</p> <ul style="list-style-type: none"> มีอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่รองรับสนับสนุนธุรกิจบริการมีจำกัด เช่น การขนส่งโลจิสติกส์ ระเบียบและกฎหมายของ สปป. ลาว มีความไม่แน่นอน 	<p>S-T กลยุทธ์เชิงป้องกัน</p> <ul style="list-style-type: none"> การสร้างเครือข่ายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ การจับคู่ธุรกิจ (Business Matching) สร้างความเข้มแข็งด้านการจัดการสายอุปทาน 	<p>W-T กลยุทธ์เชิงรับ</p>

4.4 วิเคราะห์ศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย – สปป. ลาว

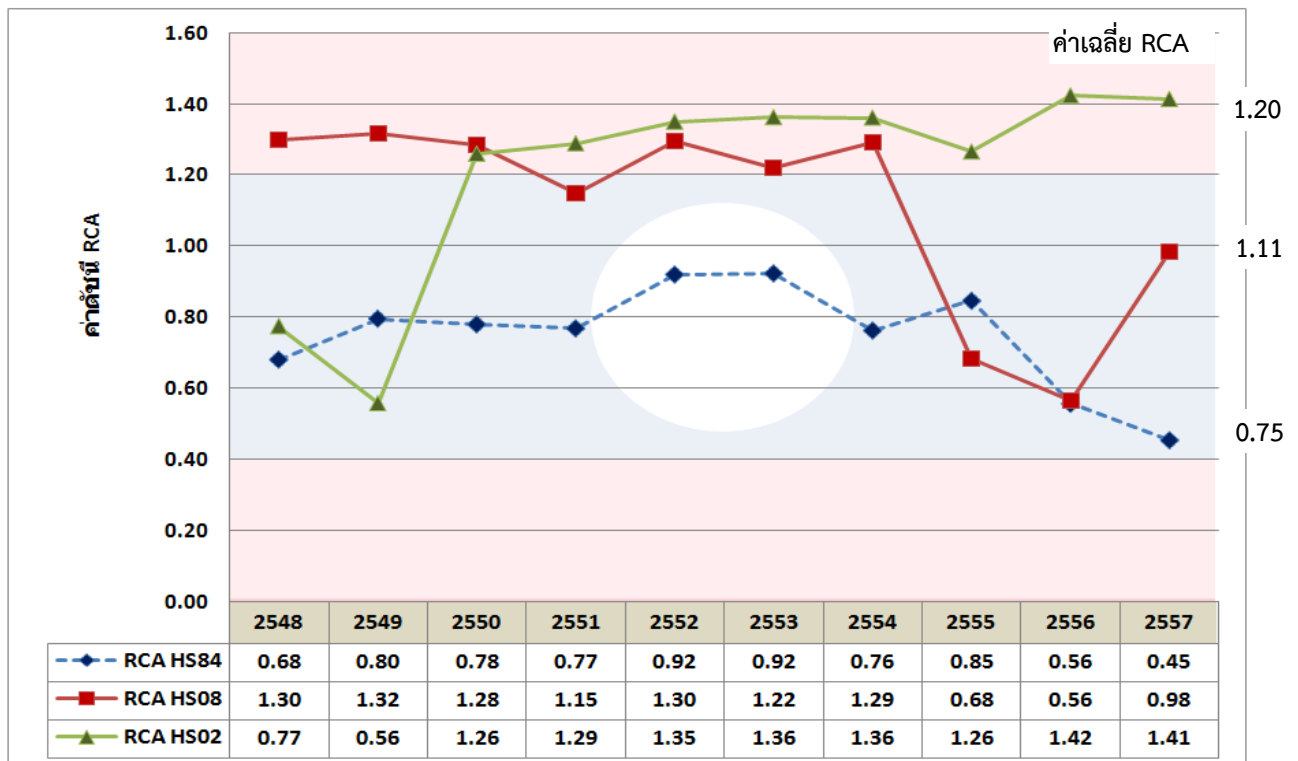
การประเมินศักยภาพการแข่งขันโดยเปรียบเทียบ (Revealed Comparative Advantage : RCA)

คณะผู้วิจัยประเมินศักยภาพสินค้าส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ไทย 3 อันดับแรก ที่มีการส่งออกผ่านชายแดนไทยไปยัง สปป. ลาว ในปี 2557 ซึ่งได้แก่ เครื่องจักร คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ (HS84) ผลไม้และลูกนัต เปลือกส้มหรือเปลือกแตง (HS08) เนื้อสัตว์ และส่วนอื่นของสัตว์ที่บริโภคได้ (HS02) โดยพิจารณาค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (RCA) ในภาพรวมของการส่งออกสินค้าทั้ง 3 ประเภท พบว่า ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (ปี 2548 – 2557) สินค้าประเภทเครื่องจักร คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ (HS84) ซึ่งมีมูลค่าการส่งออกเป็นอันดับ 1 ในปี 2557 กลับไม่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในตลอดระยะเวลา 10 ปี (ค่าดัชนี RCA ต่ำกว่า 1) กล่าวคือ สินค้าเครื่องจักร คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ อาจมีความสำคัญต่อ สปป. ลาว น้อยกว่าสินค้านำเข้าประเภทอื่นๆ ขณะที่สินค้าประเภทผลไม้และลูกนัต เปลือกส้มหรือเปลือกแตง (HS08) และสินค้าประเภทเนื้อสัตว์และส่วนอื่นของสัตว์ที่บริโภคได้ (HS02) ก่อนข้างมีความผันผวนในค่าดัชนี RCA โดยในปี 2548 – 2550 สินค้าประเภทผลไม้และลูกนัต เปลือกส้ม หรือเปลือกแตง (HS08) มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบสูงกว่าสินค้าประเภทอื่นๆ ก่อนที่จะลดลงในปี 2551 และในปี 2555 เป็นต้นมา สินค้าประเภทนี้สูญเสียความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (ค่าดัชนี RCA ต่ำกว่า 1) สำหรับสินค้าประเภทเนื้อสัตว์และส่วนอื่นของสัตว์ที่บริโภคได้ (HS02) มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ ตั้งแต่ปี 2550 เป็นต้นมา

โดยในช่วงระยะ 10 ปีที่ผ่านมา (ปี 2548–2557) สินค้าเนื้อสัตว์และส่วนอื่นของสัตว์ที่บริโภคได้ (HS02) มีค่าดัชนี RCA เฉลี่ยอยู่ที่ 1.20 รองลงมา คือ สินค้าประเภทผลไม้และลูกนัต เปลือกส้มหรือเปลือกแตง (HS08) มีค่าดัชนี RCA เฉลี่ยอยู่ที่ 1.11 และสินค้าเครื่องจักร คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ (HS84) มีค่าดัชนี RCA เฉลี่ยอยู่ที่ 0.75 ตามลำดับ

ทั้งนี้ หากพิจารณาอัตราเติบโตในการส่งออกของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ควบคู่กับค่าดัชนี RCA ในภาพรวม จะพบว่า สินค้าเครื่องจักร คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ (HS84) มีค่าดัชนี RCA ปี 2557 ที่ 0.45 ลดลงจากปี 2556 ที่มีค่าอยู่ที่ 0.56 ซึ่งสอดคล้องกับอัตราการส่งออกที่ลดลงของกลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และภาพรวม ส่วนสินค้าผลไม้และลูกนัต เปลือกส้มหรือเปลือกแตง (HS08) มีค่าดัชนี RCA ปี 2557 ที่ 0.98 เพิ่มสูงขึ้นจากปี 2556 ที่มีค่าอยู่ที่ 0.56 ซึ่งสอดคล้องกับอัตราการส่งออกที่เพิ่มขึ้นของกลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และภาพรวมเช่นกัน อย่างไรก็ตาม สำหรับสินค้าเนื้อสัตว์และส่วนอื่นของสัตว์ที่บริโภคได้ (HS02) มีค่าดัชนี RCA ปี 2557 ที่ 1.41 ลดลงเล็กน้อยจากปี 2556 ที่มีค่าอยู่ที่ 1.42 แต่กลับไม่สอดคล้องกับอัตราการส่งออกที่เพิ่มขึ้นของกลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และภาพรวม ซึ่งอาจมีผลมาจากการเติบโตของการส่งออกไทย น้อยกว่าการเติบโตของการนำเข้าโดยรวมของ สปป. ลาว

แผนภาพที่ 4.7 การประเมินเปรียบเทียบศักยภาพสินค้าส่งออก 3 อันดับแรกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ไทยไปยัง สปป. ลาว ในปี 2548 – 2557 (พิจารณาจากค่าดัชนี RCA การส่งออกโดยรวมของประเทศ)

ที่มา : Global Trade Atlas, วันที่สืบค้นข้อมูล 3 กรกฎาคม 2558

หมายเหตุ : เป็นตัวเลขสถิติโดยรวมจากไทยไปยัง สปป. ลาว โดย HS84 หมายถึง เครื่องจักร คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ / HS08 หมายถึง ผลไม้และลูกนัต เปลือกส้มหรือเปลือกแตง / HS02 หมายถึง เนื้อสัตว์และส่วนอื่นของสัตว์ที่บริโภคได้

ตารางที่ 4.4 : อันดับแรกของสินค้าส่งออกระหว่างชายแดนไทยไปยัง สปป. ลาว ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ปี 2556 - 2557 (หน่วย : ล้านบาท)

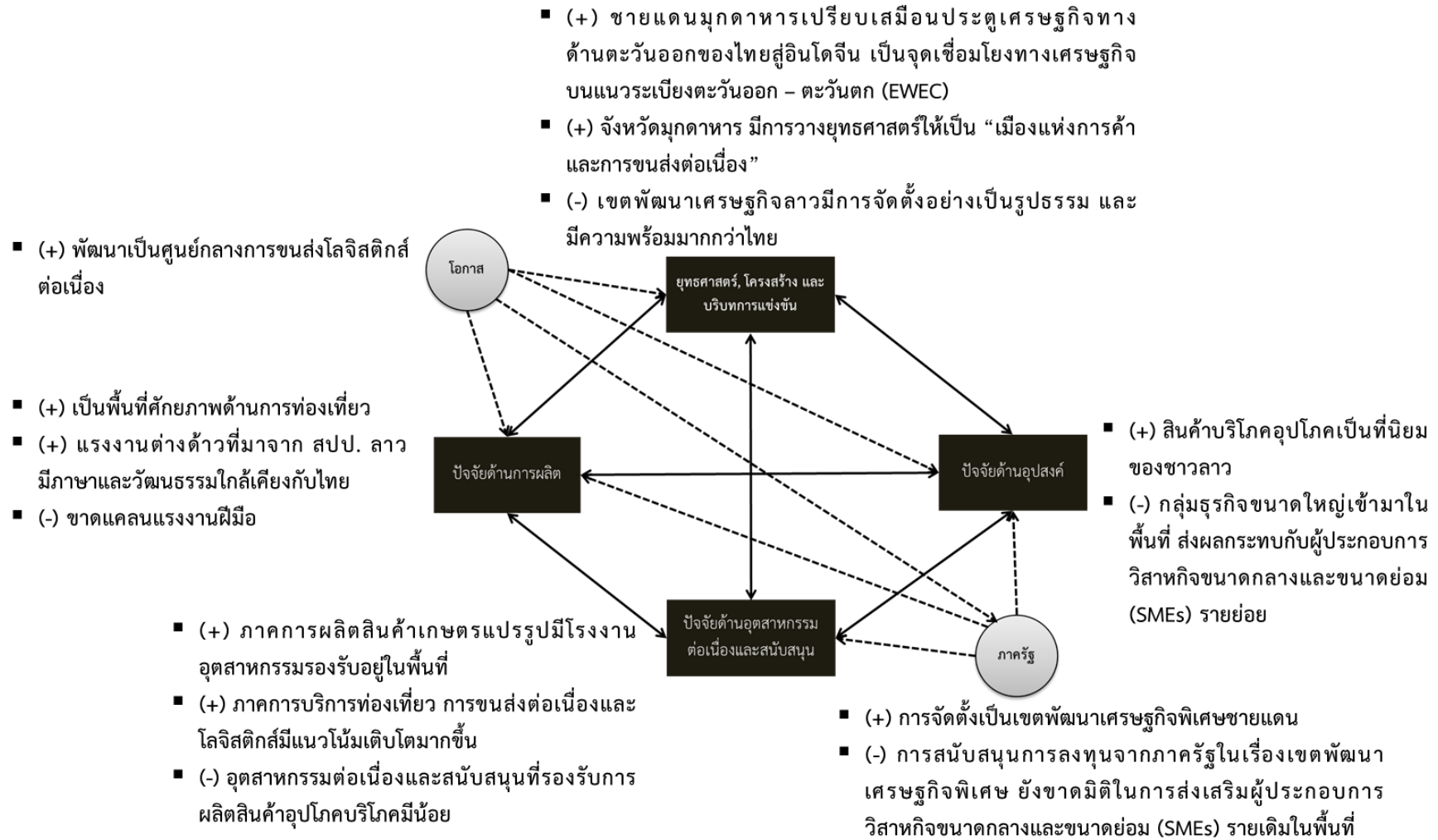
3 อันดับสินค้าส่งออก	2556		2557		อัตราเติบโต 57/56	
	SMEs	ภาพรวม	SMEs	ภาพรวม	SMEs	ภาพรวม
1. HS84 เครื่องจักร คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์	12,257.10	54,121.22	9,534.21	40,775.72	-22.21%	-24.66%
2. HS08 ผลไม้และลูกไม้ เปลือกส้มหรือเปลือกแตง	5,645.53	5,648.19	9,342.29	9,396.08	65.48%	66.36%
3. HS02 เนื้อสัตว์และส่วนอื่นของสัตว์ที่บริโภคได้	4,543.64	4,780.59	4,944.89	5,612.12	8.83%	17.39%

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2557. อ้างถึง กรมศุลกากร.

การวิเคราะห์ศักยภาพในพื้นที่ชายแดนด้วยแบบจำลองเพชรเชิงพลวัต (Diamond Model)

คณะผู้วิจัยได้นำแบบจำลองเพชรเชิงพลวัต (Diamond Model) เป็นกรอบในการวิเคราะห์ศักยภาพและความได้เปรียบในการแข่งขันของพื้นที่ศักยภาพชายแดนไทย – สปป. ลาว จังหวัดมุกดาหาร ตามแผนภาพที่ 4.4 ดังนี้

แผนภาพที่ 4.8 สรุปการวิเคราะห์ความได้เปรียบของพื้นที่ศักยภาพชายแดนไทย – สปป. ลาว จังหวัดมุกดาหาร ตามกรอบแนวคิดแบบจำลองเพชรเชิงพลวัต (Diamond Model)

ปัจจัยด้านการผลิต (Factor Condition)

ปัจจัยด้านบวก

(+) เป็นพื้นที่ศักยภาพด้านการท่องเที่ยว

- ศักยภาพด้านการท่องเที่ยว จังหวัดมุกดาหารเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยว อยู่ในอันดับต้นของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยนักท่องเที่ยวสนใจเที่ยวในจังหวัด อาทิ ตลาดอินโดจีน หอแก้ว ภูผาเทิบ แก่งกะเบา ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีการท่องเที่ยวงานประเพณี ตามเทศกาลต่างๆ รวมทั้งการไปท่องเที่ยวต่อยังประเทศเพื่อนบ้าน สปป. ลาว เวียดนาม จีน เป็นต้น จากข้อมูลการท่องเที่ยว ในปี 2556 มีจำนวนนักท่องเที่ยวมาเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารประมาณ 474,410 คน รายได้จากการท่องเที่ยว 1,811.59 ล้านบาท

(+) แรงงานต่างด้าวที่มาจาก สปป. ลาว มีภาษาและวัฒนธรรมใกล้เคียงกับไทย

- แรงงานในพื้นที่ชายแดนมุกดาหารส่วนใหญ่เป็นแรงงานต่างด้าวที่มาจาก สปป. ลาว ซึ่งมีภาษาและวัฒนธรรมใกล้เคียงกับไทย ทำให้มีปัญหาเรื่องการสื่อสารน้อยกว่าแรงงานต่างด้าวประเทศอื่นๆ

ปัจจัยด้านลบ

(-) ขาดแคลนแรงงานฝีมือ

- มุกดาหารเป็นจังหวัดเล็กมีประชากรน้อย และงานบางประเภทที่คนไทยไม่ทำ จึงต้องอาศัยแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีการประกาศเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และเมื่อมีการลงทุนมากขึ้น จะส่งผลกระทบต่อปัญหาการขาดแคลนแรงงานฝีมือ โดยเฉพาะด้านบริการ การท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมต่อเนื่องเกี่ยวกับกิจการเกษตร

ปัจจัยด้านอุปสงค์ของสินค้า (Demand condition)

ปัจจัยด้านบวก

(+) สินค้าบริโภคอุปโภคเป็นที่นิยมของชาวลาว

- จากรายงานการศึกษาของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย เรื่องพฤติกรรมผู้บริโภค และเกร็ดการติดต่อธุรกิจกับ สปป. ลาว พบว่า ผู้บริโภคชาวลาวส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มที่อาศัยกระจุกตัวในเขตเมือง 4 เมืองสำคัญที่เป็นเมืองศูนย์กลางรวมหน่วยงานราชการ ย่านธุรกิจ และแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ ได้แก่ นครหลวงเวียงจันทน์ สะหวันนะเขต หลวงพระบาง และจำปาสัก ซึ่งผู้บริโภคกลุ่มนี้คุ้นเคยและนิยมสินค้าอุปโภคบริโภคของไทยเป็นอย่างดี เพราะเคยทดลองใช้สินค้านี้มาก่อนและนิยมสินค้าอุปโภคบริโภคของไทยเป็นอย่างดี ทำให้ง่ายต่อการตัดสินใจซื้อซ้ำ ทั้งนี้ ชาวลาวมีการพึ่งพาการนำเข้าสินค้าอุปโภคบริโภคแทบทุกประเภท โดยสินค้าที่นับว่าเป็นโอกาสในการส่งออกของไทย ได้แก่ สินค้าที่ใช้ในชีวิตประจำวันผลิตภัณฑ์เสริมความงาม รถยนต์และชิ้นส่วนรถยนต์ เครื่องจักรกลทางการเกษตร ตลาดสินค้าที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจท่องเที่ยว

ปัจจัยด้านลบ

(-) กลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่เข้ามาในพื้นที่ ส่งผลกระทบกับผู้ประกอบการรายย่อย

- หลังจากประกาศเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เริ่มมีกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่เข้ามาในจังหวัดมุกดาหารมากมาย เช่น ห้างค้าปลีก ค้าวัสดุก่อสร้าง ซึ่งทำให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ท้องถิ่นหลายรายประสบปัญหาในการแข่งขัน และต้องมีการปรับตัวเพื่อรองรับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้น

ปัจจัยด้านยุทธศาสตร์, โครงสร้าง และบริบทการแข่งขัน (Firm Strategy, Structure, and rivalry)

ปัจจัยด้านบวก

(+) ชายแดนมุกดาหารเปรียบเสมือนประตูเศรษฐกิจทางด้านตะวันออกของไทยสู่อินโดจีน เป็นจุดเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ บนแนวระเบียงตะวันออก – ตะวันตก (East – West Economic Corridor : EWEC)

- เนื่องด้วยจังหวัดมุกดาหารเป็นจังหวัดชายแดน และเป็นประตูสู่อินโดจีน นอกจากนี้ยังมีสะพานเชื่อมเส้นทางขนส่งทางบกตามโครงการพัฒนาเส้นทางเชื่อมโยงเศรษฐกิจ ตามแนวชายแดน ตะวันออก – ตะวันตก หรือ East West Economic Corridor (EWEC) เพื่อการเป็นศูนย์กลางการกระจายสินค้านานาชาติ (ศูนย์ DC) ส่งผลให้จังหวัดมุกดาหารมีโอกาสในการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุน จากการที่จังหวัดมุกดาหารมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ทำให้ภาวะการค้าชายแดนกับ สปป. ลาว มีอัตราการเติบโตที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

(+) จังหวัดมุกดาหาร มีการวางยุทธศาสตร์ให้เป็น “เมืองแห่งการค้า และการขนส่งต่อเนื่อง”

- จังหวัดมุกดาหารมีแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาที่สอดคล้องกับการพัฒนาการค้าชายแดน ซึ่งในยุทธศาสตร์ที่ 2 จะเกี่ยวกับเรื่องการเป็นประตูการค้าเชื่อมโยงอาเซียนสู่สากล นอกจากนี้ยังมีแผนในการพัฒนาเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเกษตรและการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

ปัจจัยด้านลบ

(-) เขตพัฒนาเศรษฐกิจ สปป. ลาว มีการจัดตั้งอย่างเป็นรูปธรรม และมีความพร้อมมากกว่าไทย

- สำหรับปัจจัยด้านบริบทการแข่งขัน (Rivalry) เมื่อเปรียบเทียบกับเขตเศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้าน – เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสะพานนะเขต สปป. ลาว พบว่า ถึงแม้จะมีการจัดตั้งเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดมุกดาหารก็ยังไม่มีการพัฒนาที่โดดเด่นอย่างเป็นรูปธรรม ในขณะที่ สปป. ลาว สะหวันนะเขต มีการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสะพาน – เซโน เป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยเฉพาะบริเวณพื้นที่ที่ติดกับสะพานมิตรภาพแห่งชาติ 2 ที่เริ่มมีการก่อสร้างร้านค้าและอาคารพาณิชย์ ในขณะที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสะพาน – เซโน มีความคืบหน้าอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะในพื้นที่โซนซี และสะพานพาร์ค ที่เป็น

เขตอุตสาหกรรมการค้าและมีพื้นที่ใหญ่ที่สุด โดยมีประเทศมาเลเซียเข้ามาลงทุน กับ สปป. ลาว ในการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานประมาณ 4,000 ไร่ ขณะเดียวกัน ในปัจจุบันยังพบว่า มีนักลงทุนเข้ามาลงทุนในโครงการแล้วจำนวน 32 บริษัท

ปัจจัยด้านอุตสาหกรรมต่อเนื่องและสนับสนุน (Related and Supporting Industries)

ปัจจัยด้านบวก

- (+) ภาคการผลิตสินค้าเกษตรแปรรูปมีโรงงานอุตสาหกรรมรองรับอยู่ในพื้นที่
 - สินค้าเกษตรแปรรูป มีโรงงานรองรับปัจจัยการผลิตทางการเกษตรที่สามารถผลิตขึ้นได้ในพื้นที่ชายแดนจังหวัดมุกดาหาร เช่น โรงสีข้าว โรงงานน้ำตาล เป็นต้น
- (+) ภาคบริการท่องเที่ยว และขนส่งต่อเนื่องและโลจิสติกส์มีแนวโน้มเติบโตมากขึ้น
 - พื้นที่ชายแดนเป็นช่องทางที่สำคัญในการขนส่งสินค้า เช่น เครื่องดื่ม ผลไม้ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ไปยังเวียดนามและจีน

ปัจจัยด้านลบ

- (-) อุตสาหกรรมต่อเนื่องและสนับสนุนที่รองรับการผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคมีน้อย
 - จังหวัดมุกดาหารไม่เหมาะต่อการเป็นเขตนิคมอุตสาหกรรม เนื่องจากมีข้อจำกัดทางด้านวัตถุดิบและอุตสาหกรรมที่เหมาะสม ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมเกี่ยวกับผลผลิตทางด้านเกษตร เช่น อ้อย มันสำปะหลัง และยางพารา รวมถึงอุตสาหกรรมบริการ การท่องเที่ยว อุตสาหกรรมต่อเนื่องจากกิจการเกษตร เช่น การแปรรูปเพื่อส่งออก

บทบาทของภาครัฐ และ (The Role of Government)

ปัจจัยด้านบวก

- (+) การจัดตั้งเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน
 - กิจการที่เข้าไปลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จะได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ เช่น มาตรการสนับสนุนด้านภาษี การอำนวยความสะดวกของหน่วยงานต่างๆ เป็นต้น โดยหากอยู่ในประเภทกิจการที่กำหนด ก็จะได้รับสิทธิและประโยชน์ด้านภาษีอากร ได้แก่ มาตรการของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนหรือบีโอไอ (BOI) มาตรการของกระทรวงการคลัง โดยในพื้นที่ปัจจุบันคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษได้กำหนดกิจการเป้าหมายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ 5 พื้นที่แรกแล้ว โดยในแต่ละพื้นที่จะมีกิจการเป้าหมายแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับศักยภาพ ข้อจำกัด และความต้องการของประชาชนในพื้นที่ โดยจัดกลุ่มประเภทกิจการได้เป็น 13 กลุ่ม ทั้งนี้ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดมุกดาหารมีกิจการเป้าหมายดังนี้

13 กลุ่มอุตสาหกรรม (62 ประเภทย่อย)	จังหวัดมุกดาหาร
1. อุตสาหกรรม การเกษตร ประมง และกิจการที่เกี่ยวข้อง	✓
2. การผลิตผลิตภัณฑ์ เซรามิกส์	
3. อุตสาหกรรมสิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม และ เครื่องหนัง	
4. การผลิตเครื่องเรือน	
5. อุตสาหกรรมอัญมณี และเครื่องประดับ	
6. การผลิตเครื่องมือ แพทย์	
7. อุตสาหกรรมยานยนต์ เครื่องจักร และชิ้นส่วน	
8. อุตสาหกรรม เครื่องใช้ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์	✓
9. การผลิตพลาสติก	
10. การผลิตยา	
11. กิจการโลจิสติกส์	✓
12. นิคมหรือเขตอุตสาหกรรม	✓
13. กิจการสนับสนุนการท่องเที่ยว	✓

มาตรการสนับสนุนอื่นๆ จากภาครัฐ

แรงงานต่างด้าว

- อนุญาตให้แรงงานต่างด้าวเดินทางเข้ามาทำงานแบบไป – กลับ หรือไม่เกิน 7 วัน
- มีการฝึกอบรมแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว
- สำหรับกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากบีโอไอ (BOI) ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อนุญาตให้ ใช้แรงงานต่างด้าวที่ถูกต้องกฎหมาย ทั้งผู้ชำนาญการและแรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือ

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

- รัฐบาลจะลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากรตลอดจนสาธารณูปโภค ในปี 2558 – 2559 ในพื้นที่ชายแดนจังหวัดมุกดาหาร (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2558) แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ (1) อยู่ในระหว่างการก่อสร้าง/ศึกษา ได้แก่ ทางหลวงหมายเลข 12 กาฬสินธุ์ – บรจวบ ทางหลวงหมายเลข 12 กาฬสินธุ์ – อำเภอสมเด็จ ศึกษาออกแบบเส้นทางรถไฟบ้านไผ่ – มหาสารคาม – ร้อยเอ็ด – มุกดาหาร – นครพนม (2) ระยะเร่งด่วน ได้แก่ ทางหลวงหมายเลข 12 กาฬสินธุ์ – นาไคร้ – อำเภอดำชะอี ตอนที่ 1 ทางหลวงหมายเลข 12 กาฬสินธุ์ – นาไคร้ – อำเภอดำชะอี ตอนที่ 2 และ (3) ระยะยาว ได้แก่ ทางหลวงหมายเลข 121 ห้วยน้ำใหญ่ – ชาติพนม ถนนผังเมืองรวมมุกดาหาร สาย ง2 และ ง3 สถานีขนส่งมุกดาหาร

ปัจจัยด้านลบ

(-) การสนับสนุนการลงทุนจากภาครัฐในเรื่องเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ยังขาดมิติในการส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) รายเดิมในพื้นที่

- จากมาตรการสนับสนุนจากภาครัฐในเรื่องเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ในเรื่องของมาตรการภาษี จะเห็นได้ว่าจะเอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มนายทุนขนาดใหญ่เข้ามาลงทุนในพื้นที่ มากกว่าการส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) รายเดิม ในพื้นที่ชายแดน จังหวัดมุกดาหาร

บทบาทของโอกาส (The Role of Change)

ปัจจัยด้านบวก

(+) พัฒนาเป็นศูนย์กลางการขนส่งต่อเนื่องโลจิสติกส์

- ปัจจุบันจังหวัดมุกดาหารเป็นเสมือนศูนย์กลางโลจิสติกส์ของภาคอีสานตอนกลาง เนื่องด้วยศักยภาพของจังหวัดที่สามารถเชื่อมโยงได้หลายประเทศ ตั้งอยู่บนแนวระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก สามารถเชื่อมโยงเข้าสู่ สปป. ลาว และเวียดนาม และต่อเนื่องไปยังประเทศในแถบตะวันออกไกล (ญี่ปุ่น เกาหลี ไต้หวัน) จึงเป็นช่องทางที่สำคัญในการขนส่งสินค้า เช่น เครื่องดื่ม ผลไม้ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ไปยังเวียดนามและจีนตอนใต้ ถือเป็นโอกาสในการพัฒนารูฏกิจการขนส่งเดบโต และกลายเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์เชื่อมไปยังจีนตอนใต้

การสรุปผลการวิเคราะห์ SWOT ของพื้นที่ชายแดนจังหวัดมุกดาหาร

คณะผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาวิเคราะห์ถึงศักยภาพของพื้นที่ชายแดนจังหวัดมุกดาหาร โดยมีผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT) ดังนี้

สรุปผลการวิเคราะห์ SWOT ของพื้นที่ชายแดนจังหวัดมุกดาหาร	
จุดแข็ง (Strengths : S)	จุดอ่อน (Weaknesses : W)
<ol style="list-style-type: none"> 1) สินค้าไทยได้รับการยอมรับจากประชาชนชาวลาวว่ามีคุณภาพดี และได้รับความนิยมาอย่างต่อเนื่อง และมีการรับรู้ต่อตราสินค้า (Brand recognition) ของไทยค่อนข้างสูง 2) มุกดาหารพื้นที่อำเภอที่มีอาณาเขตติดชายแดนทั้งที่เป็นจุดผ่านแดนถาวร และจุดผ่อนปรนชั่วคราวใน 3 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอหว้านใหญ่ และอำเภอดอนตาล ซึ่งจะส่งผลดีต่อกลุ่มโรงงานแปรรูปสินค้าทางการเกษตร เพราะทั้ง 3 อำเภอมีศักยภาพทางการเกษตร 3) โครงข่ายการคมนาคมขนส่งที่เหมาะสมสามารถเชื่อมโยงทั้งภายในและภายนอกประเทศในกลุ่มอาเซียน และกลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขง (Greater Mekong Subregion : GMS) ได้สะดวก ทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ 4) มีโรงงานอุตสาหกรรมรองรับปัจจัยการผลิตทางการเกษตร (การผลิตระดับต้น) เช่น โรงงานยางพารา โรงงานมะเขือเทศ โรงงานน้ำตาล โรงสีข้าว เป็นต้น 5) มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทั้งทาง ด้านธรรมชาติวัฒนธรรม และศาสนา 	<ol style="list-style-type: none"> 1) การเติบโตทางเศรษฐกิจกระจุกตัวอยู่ในเฉพาะในอำเภอเมืองมุกดาหาร 2) ขาดแคลนแรงงานมีฝีมือ 3) โครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งทางถนน รถไฟขาดการพัฒนาและปรับปรุงให้ทันสมัยและครอบคลุมทุกพื้นที่ 4) อุตสาหกรรมต่อเนื่องที่รองรับการผลิตระดับต้นมีน้อย และขาดการรวมกลุ่มเพื่อเชื่อมโยงในด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด

สรุปผลการวิเคราะห์ SWOT ของพื้นที่ชายแดนจังหวัดมุกดาหาร

โอกาส (Opportunities : O)	ข้อจำกัด (Threats : T)
<p>1) เป็นประตูการค้าชายแดนและการค้าผ่านแดนไปยัง เวียดนามและจีนตอนใต้ มุกดาหารมีศักยภาพในการเชื่อมโยงกิจกรรมทางเศรษฐกิจกับ สปป. ลาว และเวียดนามตามแนวระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก และเป็นประตูการค้าที่สำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีมูลค่าการค้าสูงเป็นอันดับสองรองจากหนองคาย โดยเฉพาะเป็นเส้นทางขนส่งสินค้าจำพวกชิ้นส่วนประกอบในฮาร์ดดิสก์และคอมพิวเตอร์ ชิ้นส่วนประกอบกล่องดิจิตอลและผลไม้ ไปยังประเทศเพื่อนบ้าน โดยการขนส่งตามเส้นทางถนนไปถึงจีนโดยใช้เวลาประมาณ 4 วัน</p> <p>2) วิถีชีวิตและการใช้จ่ายของประชาชนลาวที่กำลังเริ่มเปลี่ยนแปลงไปสู่ความทันสมัยและมีความเป็นสังคมเมืองมากขึ้น ซึ่งคงปฏิเสธไม่ได้ว่าส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลมาจากการรับรู้ข่าวสารต่างๆ ผ่านสื่อไทย ทั้งโทรทัศน์ วิทยุ และสิ่งพิมพ์ จึงทำให้ประชาชนชาวลาวมีค่านิยมในการบริโภคสินค้าและบริการที่คล้ายคลึงกับคนไทย และช่วยให้ผู้ประกอบการไทยสามารถทำการค้ากับ สปป. ลาว ได้ง่ายมากยิ่งขึ้น</p>	<p>1) สปป. ลาว มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายหรือกฎระเบียบทางการค้าบ่อยครั้ง โดยไม่แจ้งให้ทราบล่วงหน้าทำให้บางครั้งผู้ส่งออกไทยไม่สามารถส่งออกสินค้าไป สปป. ลาว ได้ตามสัญญาซื้อขายที่ตกลงกันได้</p> <p>2) เนื่องจากไทยและ สปป. ลาว มีชายแดนยาวติดต่อกัน ทำให้มีช่องทางผ่านแดนธรรมชาติประมาณ 700 ช่องทางที่ประชาชน สามารถเดินทางเข้า - ออก และมีการลักลอบนำสินค้าข้ามแดน ซึ่งมีมูลค่าเกือบเท่ากับการค้าปกติ ส่งผลกระทบต่อผู้ที่เป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้าไทยที่อยู่ใน สปป. ลาว เนื่องจากสินค้าที่ลักลอบนำเข้ามาต้นทุนต่ำกว่า ตัวแทนจำหน่ายที่ถูกต้องจึงไม่สามารถแข่งขันได้ ส่งผลให้ผู้ทำการค้า สปป. ลาว ไม่สนใจที่จะเป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้าที่มาจากประเทศไทย เว้นแต่สินค้าที่มีข้อจำกัดไม่สามารถขนถ่ายโดยใช้เรือเล็ก</p> <p>3) การลดและจำกัดจำนวนบริษัทผู้นำเข้า-ส่งออกของ สปป. ลาว ทำให้มีผู้ค้าขายลดลง โดยใน สปป. ลาว มีบริษัทที่จดทะเบียนเป็นผู้นำเข้าและส่งออกประมาณ 150 บริษัท</p> <p>4) ปัญหาด้านการถูกลอกเลียนแบบสินค้าไทยจากจีน โดยสินค้าที่ลอกเลียนจะนำเข้ามาขายราคาต่ำกว่าสินค้าไทยซึ่งส่งผลกระทบต่อการแข่งขันทางด้านราคา</p>

การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน – ปัจจัยภายนอก (TOWS Matrix Analysis)

		Strengths	Weaknesses
<p>ภาคการค้า พื้นที่ชายแดน ไทย – สปป. ลาว</p>		<ul style="list-style-type: none"> สินค้าของไทยได้รับความนิยม และความเชื่อมั่นจากประชากรชาวลาว มีความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า คู่ค้าของ สปป. ลาว 	<ul style="list-style-type: none"> การเติบโตทางเศรษฐกิจจะกระจุกตัวอยู่ในเฉพาะพื้นที่เมือง ผู้ประกอบการ SMEs ขาดเงินทุนในการดำเนินการและขยายกิจการ การค้าชายแดนส่วนใหญ่เป็นการค้าออกระบบ
		<p>S-O กลยุทธ์เชิงรุก</p> <ul style="list-style-type: none"> สนับสนุนการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นสินค้าแบรนด์ไทย การรุกเข้าสู่ตลาดกลุ่มใหม่ กลุ่มอินโดจีน ปรับปรุงธุรกิจให้ตอบสนองความต้องการทางด้านสินค้าเกษตรอย่างครบวงจร 	<p>W-O กลยุทธ์เชิงแก้ไข</p> <ul style="list-style-type: none"> ปรับเปลี่ยนระบบการจัดการร้านค้าให้ทันสมัย เช่น การนำ IT มาช่วยบริหารสินค้าคงคลัง พัฒนารูปแบบการจัดหน้าร้าน
<p>Opportunities</p> <ul style="list-style-type: none"> เป็นประตูการค้าสู่กลุ่มประเทศอินโดจีน ระบบโครงสร้างพื้นฐานของ สปป. ลาว ยังด้อยกว่าไทย สปป. ลาว มีพื้นที่เกษตรกรรมจำนวนมาก 	<p>S-T กลยุทธ์เชิงป้องกัน</p> <ul style="list-style-type: none"> การสร้างพันธมิตรธุรกิจ การจัดคู่ธุรกิจ ประกันภัยเพื่อลดความเสี่ยงในการทำธุรกิจ กองทุนเงินช่วยเหลือ เงินทุนหมุนเวียนสำรอง 	<p>W-T กลยุทธ์เชิงรับ</p>	
<p>Treat</p> <ul style="list-style-type: none"> ระบบการค้ากับ สปป. ลาว มีข้อจำกัดบางอย่าง และขั้นตอนการนำเข้า-ส่งออก มีความยุ่งยาก 			
		Strengths	Weaknesses
<p>ภาคการผลิต พื้นที่ชายแดน ไทย – สปป. ลาว</p>		<ul style="list-style-type: none"> สินค้าของไทยได้รับความนิยม และความเชื่อมั่นจากประชากรชาวลาว มีความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า คู่ค้าของ สปป. ลาว 	<ul style="list-style-type: none"> ขาดการรวมกลุ่มเพื่อเชื่อมโยงในด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด ขาดแคลนแรงงานฝีมือในพื้นที่
		<p>S-O กลยุทธ์เชิงรุก</p> <ul style="list-style-type: none"> กลยุทธ์เชิงรุกในการเป็นผู้ส่งออกโดยตรงไม่ผ่านตัวแทน สนับสนุนการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ และสร้างความเข้มแข็งให้ตราสัญลักษณ์สินค้าไทย 	<p>W-O กลยุทธ์เชิงแก้ไข</p> <ul style="list-style-type: none"> การจัดเวทีแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ การสร้างเครือข่ายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ การจัดคู่ธุรกิจ (Business Matching) สร้างความเข้มแข็งด้านการจัดการสายอุปทาน การพัฒนาทักษะแรงงานไทยและต่างด้าวในพื้นที่
<p>Opportunities</p> <ul style="list-style-type: none"> เป็นประตูสู่กลุ่มประเทศอินโดจีน ระบบโครงสร้างพื้นฐานของ สปป. ลาว ยังด้อยกว่าไทย สปป. ลาว มีพื้นที่เกษตรกรรมจำนวนมาก 	<p>S-T กลยุทธ์เชิงป้องกัน</p> <ul style="list-style-type: none"> พัฒนาคุณภาพและลดต้นทุนการผลิตสินค้า นำเทคโนโลยีเข้ามาเพื่อลดการใช้แรงงาน 	<p>W-T กลยุทธ์เชิงรับ</p>	
<p>Treat</p> <ul style="list-style-type: none"> การเข้ามาตลาดของสินค้าจีน ซึ่งมีราคาถูก การลงทุนของกลุ่มนายทุนต่างประเทศ มีอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่รองรับการผลิตมีน้อย 			

บทที่ 5

มาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพ
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
(SMEs) ในพื้นที่ชายแดน

5.1 การวิเคราะห์เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์และมาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน

จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิของพื้นที่ชายแดนที่มีศักยภาพทั้ง 4 พื้นที่ ได้แก่ พื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย (จังหวัดสงขลา) พื้นที่ชายแดนไทย – เมียนมาร์ (จังหวัดตาก) พื้นที่ชายแดนไทย – กัมพูชา (จังหวัดสระแก้วและตราด) พื้นที่ชายแดนไทย – สปป. ลาว (จังหวัดมุกดาหาร) โดยวิเคราะห์หลังจากที่มีการประเมินสภาพแวดล้อมโดยการวิเคราะห์ให้เห็นถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัดแล้ว คณะผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ในรูปแบบความสัมพันธ์แบบแมทริกซ์โดยใช้ตาราง TOWS Matrix เพื่อกำหนดออกเป็นยุทธศาสตร์และมาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน ดังนี้ (ตามตารางที่ 5.1)

ตารางที่ 5.1 การวิเคราะห์ TOWS Matrix เพื่อกำหนดเป็นมาตรการการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน

		Strengths	Weaknesses
		<p>S1 สินค้าและบริการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ไทยได้รับความนิยมและความเชื่อมั่นจากประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะใน CLMV คือ ประเทศกัมพูชา สปป. ลาว เมียนมาร์ เวียดนาม</p> <p>S2 ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนมีความเข้าใจและมีความสัมพันธ์อันดีกับคู่ค้าในประเทศเพื่อนบ้าน</p>	<p>W1 ไม่สามารถยกระดับศักยภาพด้วยตนเองและไม่ทราบวิธีการเข้าถึงความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ</p> <p>W2 เครือข่าย SMEs ในพื้นที่ ขาดความเข้มแข็ง</p> <p>W3 ขาดความรู้ในการพัฒนาพนักงานและแรงงานสัมพันธ์</p>
Opportunities	O1 ตั้งอยู่ในพื้นที่การค้าและการลงทุนที่มีศักยภาพในการเติบโตสูง และมีโอกาสในการขยายสู่การค้าไปยังประเทศเพื่อนบ้าน รวมถึงประเทศอื่นๆ ในภูมิภาค	<p>S-O กลยุทธ์เชิงรุก</p> <p>1. เสริมสร้างศักยภาพด้านการตลาดเชิงรุกให้กับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน</p>	<p>W-O กลยุทธ์เชิงแก้ไข</p> <p>4. เสริมสร้างการยกระดับมาตรฐานแรงงานในพื้นที่ชายแดน</p> <p>5. เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน</p>
	O2 อยู่ใกล้กับประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้มีโอกาสร่วมเรื่องของแรงงานต่างด้าว และวัตถุดิบ ราคาถูกจากประเทศเพื่อนบ้าน		
Treat	T1 ความไม่แน่นอนของการเมืองประเทศเพื่อนบ้าน และกฎระเบียบการค้าต่างๆ รวมถึงปัญหาความขัดแย้งเรื่องเขตแดน	<p>S-T กลยุทธ์เชิงป้องกัน</p> <p>2. สนับสนุนการยกระดับมาตรฐานคุณภาพสินค้าและบริการในพื้นที่ชายแดน</p> <p>3. สร้างเสริมศักยภาพทางด้านการจัดการความเสี่ยงให้กับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน</p>	<p>W-T กลยุทธ์เชิงรับ</p>
	T2 การเข้ามาของนายทุนขนาดใหญ่ (Modern Trade) ในพื้นที่ชายแดน และการเข้าไปลงทุนของนายทุนต่างประเทศ		

มาตรการในเชิงรุก (SO Strategy)

กลยุทธ์ที่ 1 เสริมสร้างศักยภาพด้านการตลาดเชิงรุกให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน

จากการวิเคราะห์จุดแข็งของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน พบว่าสินค้าและบริการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย ได้รับความนิยมและความเชื่อมั่นจากประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะใน CLMV คือ ประเทศ กัมพูชา สปป. ลาว เมียนมาร์ เวียดนาม ประกอบกับโอกาสในเรื่องของที่ตั้งของพื้นที่ชายแดน ซึ่งเป็นพื้นที่การค้าและการลงทุนที่มีศักยภาพในการเติบโตสูง และมีโอกาสในการขยายสู่การค้าไปยังประเทศเพื่อนบ้าน รวมถึงประเทศอื่นๆ ในภูมิภาค จากศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และโอกาสในเรื่องของทำเลที่ตั้งดังกล่าว หากมีการสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในการขยายศักยภาพทางการตลาดเชิงรุกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน และประเทศอื่นๆ โดยเฉพาะในการสนับสนุนในเรื่องความรู้ทางการตลาด เพื่อแสวงหาโอกาสทางธุรกิจใหม่ๆ การพัฒนาช่องทางการตลาด การสนับสนุนการสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจ การขยายการเติบโตของธุรกิจให้สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงศักยภาพทางการตลาดอื่นๆ เช่น ในเรื่องของการพัฒนาตราสัญลักษณ์สินค้า ซึ่งจะเป็นการต่อยอดและรักษาความเชื่อมั่นในสินค้าไทยของประเทศเพื่อนบ้านได้ยั่งยืน เพื่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขันท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและนอกประเทศ

มาตรการในเชิงป้องกัน (ST Strategy)

กลยุทธ์ที่ 2 สนับสนุนการยกระดับมาตรฐานคุณภาพสินค้าและบริการในพื้นที่ชายแดน

จากการวิเคราะห์จุดแข็งของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน พบว่าผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนมีความสัมพันธ์อันดีกับคู่ค้าในประเทศเพื่อนบ้าน และมีความเข้าใจถึงลักษณะพิเศษของการค้าชายแดนรวมถึงความต้องการของประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากมีความใกล้ชิด และมีดำเนินธุรกิจร่วมกันมาอย่างยาวนาน แต่ปัจจุบันสภาพแวดล้อมการแข่งขันทวีความรุนแรงมากขึ้น โดยเฉพาะการเข้ามาของนายทุนขนาดใหญ่ ทั้งไทยและต่างชาติเข้ามา เนื่องจากเห็นโอกาสทางธุรกิจในพื้นที่ชายแดน รวมถึงการเข้าไปลงทุนของนายทุนต่างชาติในประเทศเพื่อนบ้าน จากภัยคุกคามต่างๆ หากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไม่สามารถรักษาขีดความสามารถเดิมเอาไว้ ก็จะทำให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไม่สามารถยืนหยัดได้อย่างยั่งยืน ภาครัฐจึงควรมีมาตรการในเชิงป้องกัน ในการสนับสนุนให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนยกระดับมาตรฐานคุณภาพสินค้าและบริการของตนเอง ให้สามารถแข่งขันกับผู้ประกอบการรายใหญ่ได้ โดยการส่งเสริมในการเข้าถึงงานวิจัยต่างๆ และสร้างแรงจูงใจให้นำเทคโนโลยีและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ เช่น การเพิ่มผลผลิต การลดต้นทุน การบริหารและจัดการร้านให้ทันสมัย เป็นต้น

กลยุทธ์ที่ 3 สร้างเสริมศักยภาพทางด้านการจัดการความเสี่ยงให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน

ถึงแม้ว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนจะมีจุดแข็งทั้งในเรื่องของสินค้าและบริการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ไทยได้รับความนิยม และความเชื่อมั่นจากประเทศเพื่อนบ้าน และมีความสัมพันธ์อันดีกับคู่ค้าในประเทศเพื่อนบ้าน รวมถึงเข้าใจลักษณะพิเศษเฉพาะของการค้าชายแดน แต่จะเห็นได้ว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนจะต้องเผชิญกับความเสี่ยงมากกว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่อื่นๆ จากภัยคุกคามในเรื่องความไม่แน่นอนของการเมืองประเทศเพื่อนบ้านและกฎระเบียบการค้าต่างๆ รวมถึงปัญหาความขัดแย้งเรื่องเขตแดนในพื้นที่ชายแดนบางแห่ง ทำให้การดำเนินธุรกิจและการเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนต้องหยุดชะงักจากปัญหาเหล่านี้ ทั้งนี้ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนเองก็ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการจัดการความเสี่ยงภาครัฐควรมีมาตรการในการสร้างเสริมศักยภาพทางด้านการจัดการความเสี่ยงให้กับผู้ประกอบการในพื้นที่ชายแดน โดยการให้ความรู้ สร้างแรงจูงใจและอำนวยความสะดวกให้มีการจัดทำแผนสำรองธุรกิจ การพัฒนาระบบประกันภัยความเสี่ยงการลงทุนและการค้าชายแดน รวมถึงอำนวยความสะดวกให้เข้าถึงแหล่งเงินทุนสำรอง เพื่อให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) สามารถเติบโตได้อย่างต่อเนื่อง

มาตรการในเชิงแก้ไข (WO Strategy)

กลยุทธ์ที่ 4 สร้างเสริมการยกระดับมาตรฐานแรงงานในพื้นที่ชายแดน

จะเห็นได้ว่าในพื้นที่ชายแดนไทย - เมียนมาร์ พื้นที่ชายแดนไทย - สปป. ลาว และพื้นที่ชายแดนไทย - กัมพูชา จะมีความได้เปรียบในเรื่องของโอกาสจากการหาแรงงานต่างด้าว และวัตถุดิบ จากประเทศเพื่อนบ้านราคาถูก ในขณะที่เดียวกันถึงแม้จะมีความได้เปรียบในเรื่องของแรงงานต่างด้าว กลับประสบปัญหาในเรื่องของการพัฒนาฝีมือแรงงาน และการเข้า-ออกบ่อยของแรงงาน ทำให้เป็นอุปสรรคขัดขวางในการดำเนินธุรกิจ เนื่องจากขาดความรู้ในเรื่องการพัฒนาทักษะแรงงานและการจัดการเรื่องแรงงานสัมพันธ์ รวมถึงปัญหาเรื่องภาษาในการสื่อสารและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ภาครัฐควรมีมาตรการในการส่งเสริมการยกระดับมาตรฐานแรงงานในพื้นที่ชายแดน โดยเฉพาะแรงงานต่างด้าว ซึ่งเป็นกำลังหลักการขับเคลื่อนธุรกิจในพื้นที่ชายแดน โดยการส่งเสริมการจัดทำทะเบียนข้อมูลแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว โดยแบ่งตามระดับทักษะฝีมือและภาษาในพื้นที่ การพัฒนาทักษะฝีมือ-ภาษาแรงงานในพื้นที่ รวมถึงการจัดการแรงงานสัมพันธ์ในสถานประกอบการ เพื่อเป็นเพื่อรองรับการเจริญเติบโตของภาคธุรกิจต่างๆ ในพื้นที่ชายแดนในอนาคต

กลยุทธ์ที่ 5 สร้างเสริมความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน

จากการวิเคราะห์จุดอ่อนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน โดยเฉพาะในผู้ประกอบการขนาดเล็กและไม่มี ความเข้มแข็ง จะพบว่าขาดศักยภาพในการยกระดับความสามารถของตนเองขึ้นมาโดยขาดความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ และยังขาดความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการขอการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐนอกจากนี้ยังขาดการรวมกลุ่มกันอย่างเข้มแข็ง จึงทำให้ภาครัฐสามารถเข้าถึงและช่วยเหลือผู้ประกอบการในพื้นที่ชายแดนได้ยาก ทั้งนี้ เพื่อให้การส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภาครัฐควรสร้างเสริมความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายการส่งเสริมให้สามารถเข้าถึงและเข้าใจปัญหาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ได้อย่างตรงจุด โดยผ่านการบูรณาการองค์ความรู้และการส่งเสริมระหว่างหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชน การสร้างเครือข่ายหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานเอกชน รวมถึงหน่วยงานระดับพื้นที่ในการเข้าถึงการสนับสนุนผู้ประกอบการ และพัฒนาเทคโนโลยีและเครื่องมือทางด้านเทคโนโลยีในการทำงานร่วมกัน (Collaborative Technology) ของหน่วยงานภาครัฐ รวมถึงการพัฒนาประสิทธิภาพในการติดตามประเมินผลโครงการต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพ

5.2 ยุทธศาสตร์การส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน

ความสำคัญของการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน

จากมูลค่าการส่งออกที่เป็นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ส่วนใหญ่จะมาจากการส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้านผ่านช่องทางการค้าตามแนวชายแดน ประกอบกับนโยบายของรัฐบาลซึ่งให้ความสำคัญกับการส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยเร่งสร้างความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน การเสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการและพัฒนาฝีมือแรงงาน นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับการค้าชายแดน โดยมีนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เริ่มจากการพัฒนาด่านการค้าชายแดน และโครงข่ายการคมนาคมขนส่งบริเวณประตูการค้าหลักของประเทศ เพื่อรองรับการเชื่อมโยงกระบวนการผลิตและการลงทุนข้ามแดน

ทั้งนี้ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่มีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ได้ตระหนักถึงบทบาทความสำคัญของพื้นที่ชายแดนต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ รวมถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนต่อการดำเนินธุรกิจทั้งด้านการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว เพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกประเทศจึงเห็นควรจัดทำมาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) รวมทั้งแรงงานในพื้นที่ชายแดนเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนต่อไป

เป้าประสงค์

1. เพื่อสร้างเสริมศักยภาพทางการตลาดของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) พื้นที่ชายแดน ให้สามารถก้าวสู่ตลาดการค้า การลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน
2. เพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพสินค้าและบริการ ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนให้สามารถแข่งขันในระดับสากล
3. เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินงานของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน ให้เป็นภูมิคุ้มกันจากปัจจัยเสี่ยงและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกประเทศ
4. เพื่อยกระดับมาตรฐานแรงงานทั้งไทยและต่างด้าวในพื้นที่ชายแดน
5. เพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมถึงหน่วยงานในพื้นที่ในการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการในพื้นที่ชายแดน

ตัวชี้วัด

1. การเพิ่มขึ้นของมูลค่าการส่งออกสินค้าของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในแต่ละพื้นที่ชายแดนไปยังประเทศเพื่อนบ้าน
2. การเพิ่มขึ้นของจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีการส่งออกหรือเข้าไปลงทุนยังประเทศเพื่อนบ้าน
3. การเพิ่มขึ้นของจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีการนำเทคโนโลยีมาใช้พัฒนาสินค้าและบริการ
4. การเพิ่มขึ้นของจำนวนแรงงานไทยและต่างด้าวในพื้นที่ชายแดนที่ได้รับการพัฒนาทักษะฝีมือ
5. การเพิ่มขึ้นของจำนวนเครือข่ายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ได้รับการพัฒนาให้มีความเข้มแข็ง
6. การเพิ่มขึ้นของจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ได้รับการสนับสนุนหรือส่งเสริมจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน
7. การเพิ่มของระดับความพึงพอใจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนในการได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐ

ตารางที่ 5.2 ยุทธศาสตร์การส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน

กลยุทธ์	แผนงาน
<p>เสริมสร้างศักยภาพทางการตลาดเชิงรุกของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ เสริมสร้างความรู้และทักษะด้านการค้าและการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน ■ เสริมสร้างโอกาสทางการตลาดเชิงรุกสู่ตลาดต่างประเทศ ■ สนับสนุนการสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ■ ยกระดับศักยภาพในการเติบโตทางธุรกิจแบบครบวงจร โดยพัฒนาตามขนาดและวงจรธุรกิจ ■ สนับสนุนการพัฒนาตราสัญลักษณ์สินค้าของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
<p>สนับสนุนการยกระดับมาตรฐานและคุณภาพสินค้าและบริการในพื้นที่ชายแดนมาเลเซีย เมียนมาร์ กัมพูชา และสปป. ลาว</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ สร้างเสริมความรู้ด้านเทคโนโลยีในการเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน ■ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเพิ่มประสิทธิภาพในดำเนินธุรกิจ ■ สนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในการเข้าถึงบริการ งานวิจัย ด้านเทคโนโลยีของสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต่างๆ ■ สร้างแรงจูงใจให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและเครื่องจักรกล เพื่อลดการใช้แรงงาน ■ สร้างแรงจูงใจและผลักดันให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จำหน่าย/ผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน
<p>สร้างเสริมศักยภาพทางการจัดการความเสี่ยงผู้ประกอบการในพื้นที่ชายแดน</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ เสริมสร้างความรู้ในการจัดการความเสี่ยง ■ สร้างแรงจูงใจและอำนวยความสะดวกในการจัดทำแผนสำรอง/ฉุกเฉินในการดำเนินธุรกิจ และแผนการฟื้นฟูธุรกิจหลังวิกฤติ ■ สร้างแรงจูงใจให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในการทำประกันภัยความเสี่ยงการลงทุน ■ สร้างโอกาสและอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนสำรองธุรกิจในยามวิกฤติ

กลยุทธ์	แผนงาน
ส่งเสริมการยกระดับมาตรฐานแรงงานในพื้นที่ชายแดน	<ul style="list-style-type: none"> ■ ส่งเสริมการจัดทำทะเบียนข้อมูลแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าวโดยแบ่งตามระดับทักษะฝีมือและภาษาในพื้นที่ ■ ส่งเสริมการพัฒนาทักษะฝีมือ-ภาษาแรงงานในพื้นที่ ■ ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจในการสร้างแรงงานสัมพันธ์ในสถานประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
เสริมสร้างความเข้มแข็งให้เครือข่ายการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการในพื้นที่ชายแดน	<ul style="list-style-type: none"> ■ บูรณาการองค์ความรู้และการส่งเสริมระหว่างหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชนในการบริการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน ■ สนับสนุนการสร้างเครือข่ายหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานเอกชน รวมถึงผู้นำในท้องถิ่น ในการเข้าถึงการสนับสนุนผู้ประกอบการ ■ พัฒนากลไกและเครื่องมือทางด้านเทคโนโลยีในการทำงานร่วมกัน (Collaborative Technology) ของหน่วยงานภาครัฐ ■ พัฒนาประสิทธิภาพในการติดตามประเมินผลการส่งเสริมผู้ประกอบการ

5.2.1 เสริมสร้างศักยภาพทางการตลาดผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน

กลยุทธ์ที่ 1 เสริมสร้างศักยภาพทางการตลาดผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน

เป็นมาตรการที่มุ่งเน้นการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนทางการตลาด โดยการเสริมสร้างศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ทั้งในเรื่ององค์ความรู้และพัฒนาช่องทางการตลาดในรูปแบบใหม่ๆ เสริมสร้างโอกาสทางการตลาดเชิงรุก โดยเฉพาะการขยายสู่ตลาดประเทศเพื่อนบ้าน การสร้างเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจ และยกระดับศักยภาพในการเติบโตทางธุรกิจแบบครบวงจร โดยพัฒนาตามขนาดและวงจรธุรกิจ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการผลักดันให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนมีการเติบโตและขยายตัวในเชิงรุก เพื่อรองรับสภาพการแข่งขันที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยมีแผนงานในการสนับสนุนมาตรการ ดังนี้

- แผนงานที่ 1 เสริมสร้างความรู้และทักษะด้านการค้าและการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน
- แผนงานที่ 2 เสริมสร้างโอกาสทางการตลาดเชิงรุกสู่ตลาดต่างประเทศ
- แผนงานที่ 3 สนับสนุนการสร้าง ความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ
- แผนงานที่ 4 ยกระดับศักยภาพในการเติบโตทางธุรกิจแบบครบวงจร
- แผนงานที่ 5 สนับสนุนการพัฒนาตราสัญลักษณ์สินค้าของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

5.2.2 สนับสนุนการยกระดับมาตรฐานและคุณภาพสินค้าและบริการ

กลยุทธ์ที่ 2 การสนับสนุนการยกระดับมาตรฐานและคุณภาพสินค้าและบริการ

เป็นมาตรการที่มุ่งเน้นการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน ด้านการพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการ โดยการปรับปรุงกระบวนการผลิตและระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและได้มาตรฐานระดับสากล ทั้งภาคการเกษตร การผลิต การค้า และการบริการ ประกอบไปด้วย การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ การสนับสนุนการขอรับรองมาตรฐานสากล เพื่อเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการรองรับการแข่งขันในระดับสากลและสามารถเติบโตอย่างยั่งยืน โดยมีแผนงานในการสนับสนุนมาตรการ ดังนี้

- แผนงานที่ 1 สร้างเสริมความรู้ด้านเทคโนโลยีในการเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน และเพิ่มประสิทธิภาพในดำเนินธุรกิจ
- แผนงานที่ 2 สนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในการเข้าถึงบริการงานวิจัยด้านเทคโนโลยีของสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต่างๆ
- แผนงานที่ 3 สร้างแรงจูงใจให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและเครื่องจักรกลเพื่อลดการใช้แรงงาน
- แผนงานที่ 4 สร้างแรงจูงใจและผลักดันให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จำหน่าย/ผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

5.2.3 สร้างเสริมศักยภาพทางการจัดการความเสี่ยงผู้ประกอบการในพื้นที่ชายแดน

กลยุทธ์ที่ 3 สร้างเสริมศักยภาพทางการจัดการความเสี่ยงผู้ประกอบการในพื้นที่ชายแดน

เป็นมาตรการที่มุ่งเน้นการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน ด้านการจัดการความเสี่ยงของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน โดยเฉพาะการค้าชายแดนซึ่งไม่แน่นอนในการดำเนินธุรกิจสูง จำเป็นต้องมีการประเมิน การบริหารความเสี่ยง และการจัดทำแผนฉุกเฉิน ทั้งความเสี่ยงทางการเงิน ความเสี่ยงในการดำเนินงาน ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ รวมถึงสนับสนุนแหล่งเงินทุนสำรองในธุรกิจ เพื่อให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) สามารถเติบโตได้อย่างต่อเนื่อง โดยมีแผนงานในการสนับสนุนมาตรการ ดังนี้

- แผนงานที่ 1 เสริมสร้างความรู้ในการจัดการความเสี่ยง
- แผนงานที่ 2 สร้างแรงจูงใจและอำนวยความสะดวกในการจัดทำแผนสำรอง/ฉุกเฉินในการดำเนินธุรกิจ และแผนการฟื้นฟูธุรกิจหลังวิกฤติ
- แผนงานที่ 3 สร้างแรงจูงใจให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในการทำประกันภัยความเสี่ยงการลงทุน

5.2.4 ส่งเสริมการยกระดับมาตรฐานแรงงานในพื้นที่ทั้งแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว

กลยุทธ์ที่ 4 การส่งเสริมการยกระดับมาตรฐานแรงงานในพื้นที่ทั้งแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว

เป็นมาตรการที่มุ่งเน้น การส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน ด้านแรงงานในพื้นที่ชายแดน ซึ่งมีความแตกต่าง โดยการยกระดับมาตรฐานทั้งทักษะฝีมือ และภาษา ทั้งนี้ จะเน้นการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงานทั้งแรงงานไทย รวมถึงแรงงานต่างด้าว ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการผลักดันเศรษฐกิจในพื้นที่ชายแดน เพื่อรองรับการเจริญเติบโตของภาคธุรกิจต่างๆ โดยมีแผนงานในการสนับสนุนมาตรการ ดังนี้

- แผนงานที่ 1 ส่งเสริมการจัดทำทะเบียนข้อมูลแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าวโดยแบ่งตามระดับทักษะฝีมือและภาษาในพื้นที่
- แผนงานที่ 2 ส่งเสริมการพัฒนาทักษะฝีมือ-ภาษาแรงงานในพื้นที่ชายแดน
- แผนงานที่ 3 ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจในการสร้างแรงงานสัมพันธ์ในสถานประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ชายแดน

5.2.5 เสริมสร้างความเข้มแข็งให้เครือข่ายการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการในพื้นที่ชายแดน

กลยุทธ์ที่ 5 เสริมสร้างความเข้มแข็งให้เครือข่ายการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการในพื้นที่ชายแดน

เป็นมาตรการที่มุ่งเน้นการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน ด้านกระบวนการบูรณาการการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน ซึ่งจะประกอบไปด้วย การเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกัน การสร้างเครือข่ายในการสนับสนุนและส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน ทั้งภายในประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน โดยมีแผนงานในการสนับสนุนมาตรการ ดังนี้

- แผนงานที่ 1 บูรณาการองค์ความรู้และการส่งเสริมระหว่างหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชนในการบริการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน
- แผนงานที่ 2 สนับสนุนการสร้างเครือข่ายหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานเอกชน รวมถึงผู้นำในท้องถิ่นในการเข้าถึงการสนับสนุนผู้ประกอบการ
- แผนงานที่ 3 พัฒนากลไกและเครื่องมือทางด้านเทคโนโลยีในการทำงานร่วมกัน (Collaborative Technology) ของหน่วยงานภาครัฐ
- แผนงานที่ 4 พัฒนาประสิทธิภาพในการติดตามประเมินผลการส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

5.3 มาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย

คณะผู้วิจัยได้กำหนดมาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพเฉพาะพื้นที่ โดยวิเคราะห์จากผลการศึกษาในเรื่องของศักยภาพและปัญหาเร่งด่วนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้มุ่งเน้นการศึกษาใน 3 ภาคธุรกิจ ได้แก่ ภาคการเกษตร ภาคการผลิต และภาคการบริการ ซึ่งจากผลวิเคราะห์ถือเป็นภาคธุรกิจที่มีศักยภาพในพื้นที่ โดยมีการกำหนดมาตรการหรือกลยุทธ์เร่งด่วนในการส่งเสริมพื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย ดังนี้

ตารางที่ 5.3 มาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพพื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย

กลยุทธ์/มาตรการส่งเสริม	แผนงาน	ตัวอย่างโครงการ
กลยุทธ์ที่ 1 เสริมสร้างศักยภาพด้านการตลาดเชิงรุกให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน	<ul style="list-style-type: none"> ▪ เสริมสร้างความรู้และทักษะด้านการค้าและการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน ▪ เสริมสร้างโอกาสทางการตลาดเชิงรุกสู่ตลาดต่างประเทศ ▪ ยกระดับศักยภาพในการเติบโตทางธุรกิจแบบครบวงจรโดยพัฒนาตามขนาดและวงจรธุรกิจ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ โครงการห้องความรู้ชายแดนผ่านระบบเทคโนโลยีการเรียนรู้ (Learning Technology) ▪ โครงการพัฒนาศักยภาพทางการตลาดเชิงรุกสู่ตลาดต่างประเทศ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ฮาลาลไทย ▪ โครงการยกระดับศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในการเติบโตทางธุรกิจแบบครบวงจร ▪ โครงการสร้างมูลค่าเพิ่มในห่วงโซ่อุปทานต่อยอดการแปรรูปสินค้าเกษตร
กลยุทธ์ที่ 3 สร้างเสริมศักยภาพทางด้านการจัดการความเสี่ยงผู้ประกอบการในพื้นที่ชายแดน	<ul style="list-style-type: none"> ▪ สร้างแรงจูงใจให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในการทำประกันภัยความเสี่ยงการลงทุน 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ โครงการประกันภัยความเสี่ยงการค้าชายแดนใต้
กลยุทธ์ที่ 4 การส่งเสริมการยกระดับมาตรฐานแรงงานในพื้นที่ทั้งแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ส่งเสริมการจัดทำทะเบียนข้อมูลแรงงานไทยและต่างด้าวโดยแบ่งตามระดับทักษะฝีมือและภาษา 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ โครงการจัดทำทะเบียนข้อมูลแรงงานไทยและต่างด้าวในพื้นที่

กลยุทธ์ที่ 1 เสริมสร้างศักยภาพด้านการตลาดเชิงรุกให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน

แผนงานเสริมสร้างความรู้และทักษะด้านการค้าและการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน

จากกลยุทธ์การเสริมสร้างศักยภาพด้านการตลาดเชิงรุกให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน การสนับสนุนการสร้างเสริมสร้างความรู้และทักษะด้านการค้าและการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ ข้อมูลกฎระเบียบและขั้นตอนในการส่งออกสินค้า กฎหมายที่เกี่ยวข้องการค้าของประเทศมาเลเซีย รวมถึงความรู้ทางการตลาดต่างๆ เช่น พฤติกรรมผู้บริโภคประเทศมาเลเซีย ธุรกิจศักยภาพ เป็นต้น

โครงการห้องความรู้ชายแดน ผ่านระบบเทคโนโลยีการเรียนรู้ (Learning Technology)

กลุ่มเป้าหมายโครงการ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคการเกษตร การผลิต และการบริการ ในพื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย

รายละเอียดโครงการ

เป็นโครงการที่พัฒนาองค์ความรู้สำหรับการพัฒนาศักยภาพทางการตลาดเชิงรุกให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย-มาเลเซีย ซึ่งจะเป็นการรวบรวมองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในการรุกเข้าสู่ตลาดประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ข้อมูลกฎระเบียบและขั้นตอนในการส่งออกสินค้า กฎหมายที่เกี่ยวข้องการค้าของประเทศมาเลเซีย รวมถึงความรู้ทางการตลาดต่างๆ โดยผ่านห้องความรู้ชายแดนผ่านระบบเทคโนโลยีการเรียนรู้ (Learning Technology)

แผนงานเสริมสร้างโอกาสทางการตลาดเชิงรุกสู่ตลาดต่างประเทศ

จากผลการวิเคราะห์โอกาสในพื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย พบว่า ธุรกิจเกี่ยวกับอาหารถือว่าเป็นสินค้าที่ไทยมีศักยภาพสูงในตลาดมาเลเซีย โดยสินค้าไทยมีชื่อเสียงและมีของคุณภาพ ถือว่ายังมีช่องว่างการตลาดอีกมากในโอกาสที่ส่งออกไปยังประเทศมาเลเซีย หรือส่งออกจากมาเลเซียไปยังประเทศที่สาม

นอกจากนี้ ตลาดฮาลาลโลกถือเป็นตลาดที่น่าสนใจ เนื่องจากจำนวนประชากรมุสลิมที่มีอยู่ถึงกว่า 1,700 ล้านคนในปัจจุบัน การพัฒนาศักยภาพด้านการตลาดเชิงรุกให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยการเสริมสร้างโอกาสทางการตลาด ถือเป็นมาตรการที่สำคัญในการผลักดันเศรษฐกิจการค้าชายแดนไทย – มาเลเซีย

โครงการพัฒนาศักยภาพทางการตลาดเชิงรุกผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

ฮาลาลไทย

กลุ่มเป้าหมายโครงการ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคการผลิต ซึ่งทำธุรกิจเกี่ยวเนื่องกับสินค้าฮาลาล
ในพื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย

รายละเอียดโครงการ

เป็นโครงการที่จะเข้าไปสนับสนุนศักยภาพทางการตลาดเชิงรุกในการส่งออกสินค้าฮาลาลไปยัง
ต่างประเทศ โดยการคัดเลือกวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ผู้ผลิตสินค้าฮาลาลที่มีศักยภาพ
เพื่อพัฒนาต่อยอดให้สามารถส่งออกสินค้าไปยังประเทศเพื่อนบ้าน และประเทศอื่นๆ ซึ่งจะแบ่งออก
เป็น 2 ช่วง

ช่วงที่ 1 จัดสัมมนาให้ความรู้ในเรื่องการส่งออกสินค้าฮาลาล โดยให้ความรู้ในเรื่องกฎระเบียบ
การส่งออก การพัฒนาสินค้าให้ได้มาตรฐานฮาลาลในระดับสากล

ช่วงที่ 2 คัดเลือกวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ผู้ผลิตสินค้าฮาลาลที่มีศักยภาพ เข้าร่วม
โครงการในช่วงที่ 2 โดยจัดผู้เชี่ยวชาญในการให้คำปรึกษารายธุรกิจ เพื่อพัฒนาสินค้าและกลยุทธ์
ทางการตลาดให้สามารถส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ

แผนงานยกระดับศักยภาพในการเติบโตทางธุรกิจแบบครบวงจร โดยพัฒนาตามขนาดและวงจรธุรกิจ

จากโอกาสในเรื่องศักยภาพของที่ตั้งของชายแดนไทย – มาเลเซีย ซึ่งเป็นประตูเชื่อมโยงเศรษฐกิจ
กับประเทศเพื่อนบ้าน (Gate Way) โดยเฉพาะการค้าและการขนส่งเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้านที่มีพื้นที่ติดต่อ
กับประเทศมาเลเซีย สามารถเชื่อมโยงการค้า การลงทุน โดยเฉพาะในเรื่องของธุรกิจบริการและการท่องเที่ยว
ซึ่งเป็นธุรกิจที่มีศักยภาพในการเติบโต ทั้งนี้ ในปัจจุบันการแข่งขันทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น จำเป็นที่วิสาหกิจ
ขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จะต้องมีการพัฒนาและเติบโตอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการส่งเสริมศักยภาพ
ด้านการตลาดเชิงรุกให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคบริการ ในพื้นที่ชายแดน
ไทย – มาเลเซีย ให้สามารถเติบโตแบบครบวงจร จะเป็นตอบสนองความต้องการของคนเข้ามาในไทย
และประเทศเพื่อนบ้าน และเป็นการพัฒนาขีดความสามารถการแข่งขันให้กับวิสาหกิจขนาดกลาง
และขนาดย่อม (SMEs)

โครงการยกระดับศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในการเติบโตทางธุรกิจ

แบบครบวงจร

กลุ่มเป้าหมายโครงการ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคการบริการในพื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย

รายละเอียดโครงการ

เป็นโครงการที่จะเข้าไปสนับสนุนศักยภาพทางการตลาดเชิงรุกในการพัฒนาธุรกิจให้เติบโตแบบครบวงจร โดยการขยายธุรกิจและบริการให้สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายทั้งในและนอกประเทศได้อย่างรอบด้าน โดยการพัฒนาความรู้ทางตลาดการค้าที่จำเป็นต่อการขยายธุรกิจทั้งในเรื่องของข้อมูลเชิงลึกของกลุ่มเป้าหมาย โอกาสใหม่ๆ ในตลาด โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จัดทำแผนและกลยุทธ์ในการขยายธุรกิจ

โครงการสร้างมูลค่าเพิ่มในห่วงโซ่อุปทานต่อยอดการแปรรูปสินค้าเกษตร

กลุ่มเป้าหมายโครงการ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคการเกษตร ในพื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย

รายละเอียดโครงการ

เป็นโครงการที่จะส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซียที่มีศักยภาพรวมตัวกันเป็นกลุ่มในการต่อยอดการแปรรูปสินค้าเกษตร เช่น ยางพารา เพื่อให้เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร และสร้างความมั่นคงทางรายได้ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย

กลยุทธ์ที่ 3 สร้างเสริมศักยภาพทางด้านการจัดการความเสี่ยงผู้ประกอบการในพื้นที่ชายแดน แผนงาน สร้างแรงจูงใจให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในการทำประกันภัยความเสี่ยงการ ลงทุน

ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย นอกจากจะต้องแบกรับความเสี่ยงจากดำเนินธุรกิจต่างๆ แล้วยังต้องประสบปัญหาจากความไม่สงบของชายแดนไทย ซึ่งทำให้การเติบโตของธุรกิจต้องหยุดชะงักการให้ความรู้และสร้างแรงจูงใจให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในการทำประกันภัยความเสี่ยงการลงทุน ถือเป็นจัดการด้านความเสี่ยงอย่างหนึ่งและทำให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน เติบโตได้อย่างต่อเนื่อง

โครงการประกันภัยความเสี่ยงการค้าชายแดนใต้

กลุ่มเป้าหมายโครงการ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย

รายละเอียดโครงการ

เป็นโครงการที่ร่วมกับธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (EXIM BANK) ในการให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยง และส่งเสริมให้ผู้ประกอบการค้าชายแดนไทย – มาเลเซีย ทำประกันการลงทุน โดยให้สิทธิพิเศษต่างๆ เช่น อัตราค่าประกันภัยลดหย่อนพิเศษ ฟรีค่าตรวจสอบผู้ซื้อ เป็นต้น

กลยุทธ์ที่ 4 สร้างเสริมการยกระดับมาตรฐานแรงงานในพื้นที่ชายแดน

พื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย ประสบปัญหาการขาดแคลนแรงงานทั้งแรงงานไร้ฝีมือและแรงงานมีฝีมือ ในธุรกิจศักยภาพของพื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย จังหวัดสงขลา ได้แก่ ธุรกิจเรือประมงสัตว์น้ำ ธุรกิจอาหารแช่แข็ง ธุรกิจบริการ เป็นต้น ซึ่งการยกระดับมาตรฐานแรงงานจะช่วยเพิ่มศักยภาพให้กับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน

แผนงาน ส่งเสริมการจัดทำทะเบียนข้อมูลแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าวโดยแบ่งตามระดับทักษะฝีมือและภาษาในพื้นที่

โครงการจัดทำทะเบียนข้อมูลแรงงานไทยและต่างด้าวในพื้นที่

กลุ่มเป้าหมายโครงการ

แรงงานไทยและต่างด้าวในพื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย

รายละเอียดโครงการ

เป็นโครงการในการจัดทำทะเบียนข้อมูลแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าวแบ่งตามระดับทักษะฝีมือและภาษาในพื้นที่ โดยจะขึ้นทะเบียนในพื้นที่ชายแดน และสอบวัดระดับทักษะฝีมือและภาษา เพื่อเป็นฐานข้อมูลให้กับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ และง่ายต่อการเข้าไปสนับสนุนในการพัฒนาแรงงานในพื้นที่ชายแดน

5.4 มาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย – เมียนมาร์

คณะผู้วิจัยได้กำหนดมาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพเฉพาะพื้นที่ โดยวิเคราะห์จากผลการศึกษาในเรื่องของศักยภาพและปัญหาเร่งด่วนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย – เมียนมาร์ ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้มุ่งเน้นการศึกษาใน 3 ภาคธุรกิจ ได้แก่ ภาคการค้า ภาคการผลิต และภาคการบริการ ซึ่งจากผลวิเคราะห์ถือเป็นภาคธุรกิจที่มีศักยภาพในพื้นที่ โดยมีการกำหนดมาตรการหรือกลยุทธ์เร่งด่วนในการส่งเสริมพื้นที่ชายแดนไทย – เมียนมาร์ ดังนี้

ตารางที่ 5.4 มาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพพื้นที่ชายแดนไทย – เมียนมาร์

กลยุทธ์/มาตรการส่งเสริม	แผนงาน	ตัวอย่างโครงการ
กลยุทธ์ที่ 1 เสริมสร้างศักยภาพด้านการตลาดเชิงรุกให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน	<ul style="list-style-type: none"> ■ เสริมสร้างความรู้และทักษะด้านการค้าและการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน ■ เสริมสร้างโอกาสทางการตลาดเชิงรุกสู่ตลาดต่างประเทศ ■ สนับสนุนการสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ■ สนับสนุนการพัฒนาตราสัญลักษณ์สินค้าของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) 	<ul style="list-style-type: none"> ■ โครงการห้องความรู้ชายแดนผ่านระบบเทคโนโลยีการเรียนรู้ (Learning Technology) ■ โครงการพัฒนาศักยภาพทางการตลาดเชิงรุกสู่ตลาดเมียนมาร์ ■ โครงการพัฒนาความรู้ความร่วมมือระหว่างทายาทธุรกิจไทย – เมียนมาร์ ■ โครงการพัฒนาผู้รับจ้างผลิตสู่เจ้าของแบรนด์ไทย
กลยุทธ์ที่ 2 สนับสนุนการยกระดับมาตรฐานและคุณภาพสินค้าและบริการในพื้นที่ชายแดน	<ul style="list-style-type: none"> ■ สร้างเสริมความรู้ด้านเทคโนโลยีในการเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน 	<ul style="list-style-type: none"> ■ โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเทคโนโลยีการลดต้นทุน
กลยุทธ์ที่ 3 สร้างเสริมศักยภาพทางด้านการจัดการความเสี่ยงผู้ประกอบการในพื้นที่ชายแดน	<ul style="list-style-type: none"> ■ สร้างแรงจูงใจและอำนวยความสะดวกในการจัดทำแผนสำรอง/ฉุกเฉินในการดำเนินธุรกิจ และแผนการฟื้นฟูธุรกิจหลังวิกฤติ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ โครงการให้ความรู้การจัดทำแผนสำรองธุรกิจ
กลยุทธ์ที่ 4 การส่งเสริมการยกระดับมาตรฐานแรงงานในพื้นที่ทั้งแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว	<ul style="list-style-type: none"> ■ ส่งเสริมการจัดทำทะเบียนข้อมูลแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว โดยแบ่งตามระดับทักษะฝีมือและภาษาในพื้นที่ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ โครงการจัดทำทะเบียนข้อมูลแรงงานไทยและต่างด้าวในพื้นที่ชายแดนไทย-เมียนมาร์ ■ โครงการพัฒนาทักษะฝีมือ

กลยุทธ์/มาตรการส่งเสริม	แผนงาน	ตัวอย่างโครงการ
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ส่งเสริมการพัฒนาทักษะฝีมือ-ภาษาแรงงานในพื้นที่ ▪ ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจในการสร้างแรงงานสัมพันธ์ในสถานประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ โครงการอบรมให้ความรู้การเสริมสร้างแรงงานสัมพันธ์ในสถานประกอบการกิจการแก่ผู้ประกอบการในพื้นที่ชายแดนไทย-เมียนมาร์

กลยุทธ์ที่ 1 เสริมสร้างศักยภาพด้านการตลาดเชิงรุกให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน

แผนงาน เสริมสร้างความรู้และทักษะด้านการค้าและการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน

จากกลยุทธ์การเสริมสร้างศักยภาพด้านการตลาดเชิงรุกให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน การสนับสนุนการสร้างเสริมสร้างความรู้และทักษะด้านการค้าและการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ ข้อมูลกฎระเบียบและขั้นตอนในการส่งออกสินค้า กฎหมายที่เกี่ยวข้องการค้าของประเทศเมียนมาร์ รวมถึงความรู้ทางด้านการตลาดต่างๆ เช่น พฤติกรรมผู้บริโภคประเทศเมียนมาร์ ธุรกิจศักยภาพ เป็นต้น

โครงการห้องความรู้ชายแดน ผ่านระบบเทคโนโลยีการเรียนรู้ (Learning Technology)

กลุ่มเป้าหมายโครงการ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคการค้า การผลิต และการบริการ

รายละเอียดโครงการ

เป็นโครงการที่พัฒนาองค์ความรู้สำหรับการพัฒนาศักยภาพทางการตลาดเชิงรุกให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย – เมียนมาร์ ซึ่งจะเป็นการรวบรวมองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในการรุกเข้าสู่ตลาดประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ข้อมูลกฎระเบียบและขั้นตอน ในการส่งออกสินค้า กฎหมายที่เกี่ยวข้องการค้าของประเทศเมียนมาร์ รวมถึงความรู้ทางด้านการตลาดต่างๆ โดยผ่านห้องความรู้ชายแดนผ่านระบบเทคโนโลยีการเรียนรู้ (Learning Technology)

แผนงาน เสริมสร้างโอกาสทางการตลาดเชิงรุกสู่ตลาดต่างประเทศ

จากผลการวิเคราะห์โอกาสในพื้นที่ชายแดนไทย – เมียนมาร์ พบว่า ในสายตาของผู้บริโภคเมียนมาร์ สินค้าไทยมีคุณภาพ รูปลักษณ์สวยงามและทันสมัย เมื่อเปรียบเทียบกับคู่แข่งอย่างจีนและเวียดนาม ประกอบกับโอกาสทางด้านทำเลที่ตั้งซึ่งอยู่ในพื้นที่การค้าและการลงทุนที่มีศักยภาพในการเติบโตสูง

และมีโอกาสในการขยายสู่การค้าไปยังประเทศเพื่อนบ้าน รวมถึงประเทศอื่นๆ ในภูมิภาค และการที่อยู่ใกล้กับประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้มีโอกาสในเรื่องของแรงงานต่างด้าว และวัตถุดิบ ราคาถูกจากเมียนมาร์ ซึ่งถือว่ายังมีช่องว่างการตลาดอีกมากในโอกาสทั้งส่งออกไปยังประเทศ การพัฒนาศักยภาพด้านการตลาดเชิงรุกให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยการเสริมสร้างโอกาสทางการตลาดถือเป็นมาตรการที่สำคัญในการผลักดันเศรษฐกิจการค้าชายแดนไทย – เมียนมาร์

โครงการพัฒนาศักยภาพทางการตลาดเชิงรุกผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) สู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

กลุ่มเป้าหมายโครงการ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคการผลิต ภาคการค้า ในพื้นที่ชายแดนไทย – เมียนมาร์

รายละเอียดโครงการ

เป็นโครงการที่จะเข้าไปสนับสนุนศักยภาพทางการตลาดเชิงรุกในการส่งออกสินค้าไปยังต่างประเทศ โดยการคัดเลือกวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ผู้ผลิตหรือจำหน่ายสินค้าที่มีศักยภาพ เพื่อพัฒนาต่อยอดให้สามารถส่งออกสินค้าไปยังประเทศเพื่อนบ้าน และประเทศอื่นๆ ซึ่งจะแบ่งออกเป็น 2 ช่วง

ช่วงที่ 1 จัดสัมมนาให้ความรู้ในเรื่องการส่งออกสินค้าไปยังประเทศเมียนมาร์

ช่วงที่ 2 คัดเลือกวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ผู้ผลิตหรือจำหน่ายสินค้าที่มีศักยภาพ เข้าร่วมโครงการในช่วงที่ 2 โดยจัดผู้เชี่ยวชาญในการให้คำปรึกษารายธุรกิจ เพื่อพัฒนาสินค้าและกลยุทธ์ทางการตลาดให้สามารถส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ

แผนงาน สนับสนุนการสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

จากกลยุทธ์เชิงรุกในการเสริมสร้างศักยภาพด้านการตลาดให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน ส่วนหนึ่งที่จะช่วยสนับสนุน คือ การสนับสนุนการเชื่อมโยงธุรกิจของผู้ประกอบการในลักษณะเครือข่าย และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายพันธมิตร ซึ่งจะทำให้เกิดการต่อยอดการดำเนินงานร่วมกันเพื่อสร้างความได้เปรียบเชิงการแข่งขันของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย – เมียนมาร์

โครงการพัฒนาความรู้ความร่วมมือระหว่างทนายธุรกิจไทย – เมียนมาร์

กลุ่มเป้าหมายโครงการ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคการผลิต ภาคการค้า และภาคการบริการ ในพื้นที่ชายแดนไทย – เมียนมาร์

รายละเอียดโครงการ

เป็นโครงการพัฒนาความรู้ความร่วมมือระหว่างทนายธุรกิจของไทยและเมียนมาร์ ซึ่งเป็นการจัดอบรมหลักสูตรพัฒนาความรู้การค้าชายแดนของทั้งสองประเทศร่วมกัน โดยมีการศึกษาดูงานทั้งสองประเทศ เพื่อเป็นโอกาสในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกัน

แผนงาน สนับสนุนการพัฒนาตราสัญลักษณ์สินค้าของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

โครงการพัฒนาผู้รับจ้างผลิตสู่เจ้าของแบรนด์ไทย

กลุ่มเป้าหมายโครงการ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคการผลิต ในพื้นที่ชายแดนไทย – เมียนมาร์

รายละเอียดโครงการ

เป็นโครงการพัฒนาความรู้ตราสัญลักษณ์สินค้าของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย – เมียนมาร์ โดยการยกระดับผู้รับจ้างผลิตเป็นเจ้าของแบรนด์สินค้าไทย โดยสนับสนุนการให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาตราสัญลักษณ์ให้สามารถมีตราสัญลักษณ์เป็นของตนเอง และพัฒนาให้เป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับในตลาดต่างประเทศ

กลยุทธ์ที่ 2 สนับสนุนการยกระดับมาตรฐานและคุณภาพสินค้าและบริการในพื้นที่ชายแดน

จากการวิเคราะห์จุดแข็งของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย – เมียนมาร์ พบว่า ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนมีความสัมพันธ์ อันดีกับคู่ค้าในประเทศเมียนมาร์อย่างยาวนาน และมีความเข้าใจถึงลักษณะความต้องการของกลุ่มลูกค้า เนื่องจากมีความใกล้ชิดและดำเนินธุรกิจร่วมกันมาอย่างยาวนาน แต่ด้วยการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมการแข่งขันที่รุนแรงมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการเข้ามาของนายทุนขนาดใหญ่ทั้งไทยและต่างชาติเข้ามาในพื้นที่ รวมถึงการเปิดประเทศของเมียนมาร์ ทำให้มีต่างชาติเข้าไปลงทุนการสนับสนุนการยกระดับมาตรฐานและคุณภาพสินค้าและบริการในพื้นที่ชายแดนจะเป็นการเพิ่มศักยภาพในการป้องกันภัยคุกคามจากนายทุนขนาดใหญ่ในพื้นที่

แผนงาน สร้างเสริมความรู้ด้านเทคโนโลยีในการเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน

โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเทคโนโลยีการผลิตลดต้นทุน

กลุ่มเป้าหมายโครงการ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคการผลิต ในพื้นที่ชายแดนไทย – เมียนมาร์

รายละเอียดโครงการ

ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อประเมินหาจุดบกพร่องในกระบวนการการผลิตและระบบการบริหารจัดการอย่างครอบคลุม และนำมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงโรงงานโดยนำเทคโนโลยีเข้ามาลดต้นทุนการผลิต

แผนงาน ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเพิ่มประสิทธิภาพในดำเนิน

กลุ่มเป้าหมายโครงการ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคการค้าและบริการ ในพื้นที่ชายแดนไทย – เมียนมาร์

รายละเอียดโครงการ

เป็นโครงการให้ความรู้ให้กับผู้ประกอบการภาคการค้า และบริการ ในการจัดการร้านสมัยใหม่ เพื่อให้สามารถแข่งขันกับผู้ประกอบการรายใหญ่ โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเพื่อลดเวลาการทำงาน และกำลังคนในการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ 3 สร้างเสริมศักยภาพทางด้านการจัดการความเสี่ยงผู้ประกอบการในพื้นที่ชายแดน

แผนงาน สร้างแรงจูงใจและอำนวยความสะดวกในการจัดทำแผนสำรอง/ฉุกเฉินในการดำเนินธุรกิจ และแผนการฟื้นฟูธุรกิจหลังวิกฤติ

ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย – เมียนมาร์ นอกจากจะต้องแบกรับจากดำเนินธุรกิจต่างๆ แล้ว ยังต้องประสบปัญหาจากความไม่แน่นอนจากการเมืองของเมียนมาร์ และการปิด – เปิดด่านการค้า ซึ่งทำให้ ธุรกิจต้องหยุดชะงัก การให้ความรู้ด้านการจัดการด้านความเสี่ยงจะทำให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนเติบโตได้อย่างต่อเนื่อง

โครงการให้ความรู้การทำแผนสำรองธุรกิจ

กลุ่มเป้าหมายโครงการ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย – เมียนมาร์

รายละเอียดโครงการ

เป็นโครงการจัดอบรมให้ความรู้ให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย – เมียนมาร์

กลยุทธ์ที่ 4 สร้างเสริมการยกระดับมาตรฐานแรงงานในพื้นที่ชายแดน

แผนงาน ส่งเสริมการจัดทำทะเบียนข้อมูลแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าวโดยแบ่งตามระดับทักษะฝีมือและภาษาในพื้นที่

พื้นที่ชายแดนไทย - เมียนมาร์ ถึงแม้จะมีความได้เปรียบจากอยู่ใกล้แหล่งแรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้าน แต่ในอีกด้านหนึ่งก็ประสบปัญหาในเรื่องแรงงานฝีมือ และอัตราการเข้า - ออกของแรงงานสูง การพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานทั้งแรงงานไทยและต่างด้าวจะช่วยเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน

โครงการจัดทำทะเบียนข้อมูลแรงงานไทยและต่างด้าวในพื้นที่

กลุ่มเป้าหมายโครงการ

แรงงานไทยและต่างด้าวในพื้นที่ชายแดนไทย - เมียนมาร์

รายละเอียดโครงการ

เป็นโครงการในการจัดทำทะเบียนข้อมูลแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าวแบ่งตามระดับทักษะฝีมือและภาษาในพื้นที่ โดยจะขึ้นทะเบียนในพื้นที่ชายแดน และสอบวัดระดับทักษะฝีมือและภาษาเพื่อเป็นฐานข้อมูลให้กับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ และง่ายต่อการเข้าไปสนับสนุนในการพัฒนาแรงงานในพื้นที่ชายแดน

แผนงาน ส่งเสริมการพัฒนาทักษะฝีมือ - ภาษาแรงงานในพื้นที่

โครงการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานไทยและต่างด้าวในพื้นที่ชายแดนไทย - เมียนมาร์

กลุ่มเป้าหมายโครงการ

แรงงานไทยและต่างด้าวในพื้นที่ชายแดนไทย - เมียนมาร์

รายละเอียดโครงการ

เป็นโครงการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานไทยและต่างด้าวในพื้นที่ชายแดน โดยคัดเลือกรายชื่อลูกจ้างจากสถานประกอบการต่างๆ ในพื้นที่ชายแดนไทย - เมียนมาร์ เพื่อเข้าอบรมพัฒนาทักษะฝีมือพื้นฐาน

แผนงาน ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจในการสร้างแรงงานสัมพันธ์ในสถานประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

โครงการอบรมให้ความรู้การเสริมสร้างแรงงานสัมพันธ์ในสถานประกอบการแก่ผู้ประกอบการในพื้นที่ชายแดนไทย-เมียนมาร์

กลุ่มเป้าหมายโครงการ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย - เมียนมาร์

รายละเอียดโครงการ

เป็นโครงการเพื่อให้ผู้ประกอบการได้รับความรู้ และมีความเข้าใจเกี่ยวกับการเสริมสร้างแรงงานสัมพันธ์และความร่วมมือที่ดีต่อกันระหว่างนายจ้าง ลูกจ้าง ที่ทำงาน ในพื้นที่ชายแดนไทย - เมียนมาร์

เป็นการป้องกันปัญหาข้อพิพาทแรงงานหรือข้อขัดแย้งด้านแรงงานที่อาจจะเกิดขึ้น รวมทั้งเป็นการส่งเสริมแรงงานสัมพันธ์ที่ดีในสถานประกอบการ

5.5 มาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย – กัมพูชา

คณะผู้วิจัยได้กำหนดมาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพเฉพาะพื้นที่ โดยวิเคราะห์จากผลการศึกษาในเรื่องของศักยภาพและปัญหาเร่งด่วนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย – กัมพูชา ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้มุ่งเน้นการศึกษาใน 3 ภาคธุรกิจ ได้แก่ ภาคการค้า ภาคการผลิต ภาคการบริการ ซึ่งจากผลวิเคราะห์ถือเป็นภาคธุรกิจที่มีศักยภาพในพื้นที่ โดยมีการกำหนดมาตรการหรือกลยุทธ์เร่งด่วนในการส่งเสริมพื้นที่ชายแดนไทย – กัมพูชา ดังนี้

ตารางที่ 5.5 มาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพพื้นที่ชายแดนไทย – กัมพูชา

กลยุทธ์/มาตรการส่งเสริม	แผนงาน	ตัวอย่างโครงการ
กลยุทธ์ที่ 1 เสริมสร้างศักยภาพด้านการตลาดเชิงรุกให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน	<ul style="list-style-type: none"> ■ เสริมสร้างความรู้และทักษะด้านการค้าและการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน ■ เสริมสร้างโอกาสทางการตลาดเชิงรุกสู่ตลาดต่างประเทศ ■ สนับสนุนการสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ โครงการห้องความรู้ชายแดนผ่านระบบเทคโนโลยีการเรียนรู้ (Learning Technology) ■ โครงการพัฒนาศักยภาพทางการตลาดเชิงรุกสู่ตลาดกัมพูชา ■ โครงการเจรจาจับคู่ธุรกิจระหว่างประเทศไทย – กัมพูชา
กลยุทธ์ที่ 2 สนับสนุนการยกระดับมาตรฐานและคุณภาพสินค้าและบริการในพื้นที่ชายแดน	<ul style="list-style-type: none"> ■ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเพิ่มประสิทธิภาพในดำเนินธุรกิจ ■ สร้างเสริมความรู้ด้านเทคโนโลยีในการเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน 	<ul style="list-style-type: none"> ■ โครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการธุรกิจการค้าชายแดน ■ โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเทคโนโลยีการลดต้นทุน
กลยุทธ์ที่ 3 สร้างเสริมศักยภาพทางด้านการจัดการความเสี่ยงผู้ประกอบการในพื้นที่ชายแดน	<ul style="list-style-type: none"> ■ สร้างแรงจูงใจและอำนวยความสะดวกในการจัดทำแผนสำรอง/ฉุกเฉินในการดำเนินธุรกิจและแผนการฟื้นฟูธุรกิจหลังวิกฤติ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ โครงการให้ความรู้การจัดทำแผนสำรองธุรกิจ

กลยุทธ์/มาตรการส่งเสริม	แผนงาน	ตัวอย่างโครงการ
กลยุทธ์ที่ 4 การส่งเสริมการยกระดับมาตรฐานแรงงานในพื้นที่ทั้งแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว	<ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมการจัดทำทะเบียนข้อมูลแรงงานไทยและต่างด้าวโดยแบ่งตามระดับทักษะฝีมือและภาษา ส่งเสริมการพัฒนาทักษะฝีมือ-ภาษาแรงงานในพื้นที่ 	<ul style="list-style-type: none"> โครงการจัดทำทะเบียนข้อมูลแรงงานไทยและต่างด้าวในพื้นที่ พัฒนาทักษะฝีมือ-ภาษาแรงงานในพื้นที่ชายแดนไทย – กัมพูชา

กลยุทธ์ที่ 1 เสริมสร้างศักยภาพด้านการตลาดเชิงรุกให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน

แผนงาน เสริมสร้างความรู้และทักษะด้านการค้าและการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน

จากกลยุทธ์การเสริมสร้างศักยภาพด้านการตลาดเชิงรุกให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน การสนับสนุนการสร้างเสริมสร้างความรู้และทักษะด้านการค้าและการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ ข้อมูลกฎระเบียบและขั้นตอนในการส่งออกสินค้า กฎหมายที่เกี่ยวข้องการค้าของกัมพูชา รวมถึงความรู้ทางด้านการตลาดต่างๆ เช่น พฤติกรรมผู้บริโภคประเทศกัมพูชา ธุรกิจศักยภาพ เป็นต้น

โครงการห้องความรู้ชายแดน ผ่านระบบเทคโนโลยีการเรียนรู้ (Learning Technology)

กลุ่มเป้าหมายโครงการ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคการค้า การผลิต และการบริการ

รายละเอียดโครงการ

เป็นโครงการที่พัฒนาองค์ความรู้สำหรับการพัฒนาศักยภาพทางการตลาดเชิงรุกให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย – กัมพูชา ซึ่งจะเป็นการรวบรวมองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในการรุกเข้าสู่ตลาดประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ข้อมูลกฎระเบียบและขั้นตอนในการส่งออกสินค้า กฎหมายที่เกี่ยวข้องการค้าของประเทศกัมพูชา รวมถึงความรู้ทางด้านการตลาดต่างๆ โดยผ่านห้องความรู้ชายแดนผ่านระบบเทคโนโลยีการเรียนรู้ (Learning Technology)

แผนงาน เสริมสร้างโอกาสทางการตลาดเชิงรุกสู่ตลาดต่างประเทศ

จากผลการวิเคราะห์โอกาสในพื้นที่ชายแดนไทย – กัมพูชา พบว่า สินค้าและบริการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ไทยได้รับความนิยม และความเชื่อมั่นจากประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะใน CLMV คือประเทศ กัมพูชา สปป.ลาว เมียนมาร์ เวียดนาม ในสายตาของผู้บริโภคกัมพูชา สินค้าไทยเป็นสินค้านิยม นอกจากนั้น ด้วยศักยภาพของชายแดนไทย – กัมพูชาเป็นตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ที่เอื้อต่อการเชื่อมโยงกิจกรรมทางเศรษฐกิจกับกัมพูชาและเวียดนามตามเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจตอนใต้ เป็นพื้นที่

ค้าส่งระหว่างประเทศและค้าปลีกที่มีศักยภาพสูง เนื่องจากตั้งอยู่ใกล้ท่าเรือแหลมฉบัง และกรุงเทพฯ และมีมูลค่าการค้าระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีความสะดวกในการเดินทางทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ ด้านทำเลที่ตั้งซึ่งอยู่ในพื้นที่การค้า และการลงทุนที่มีศักยภาพในการเติบโตสูง และมีช่องว่างทางการตลาดอีกมาก การพัฒนาศักยภาพด้านการตลาดเชิงรุกให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยการเสริมสร้างโอกาสทางการตลาด ถือเป็นมาตรการที่สำคัญในการผลักดันเศรษฐกิจการค้าชายแดนไทย – กัมพูชา

โครงการพัฒนาศักยภาพทางการตลาดเชิงรุกผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) สู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

กลุ่มเป้าหมายโครงการ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคการค้า ภาคการผลิต และภาคบริการ ในพื้นที่ชายแดนไทย – กัมพูชา

รายละเอียดโครงการ

เป็นโครงการที่จะเข้าไปสนับสนุนศักยภาพทางการตลาดเชิงรุกในการส่งออกสินค้าไปยังต่างประเทศ โดยการคัดเลือกวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่เป็นผู้ผลิตหรือจำหน่ายสินค้าที่มีศักยภาพ เพื่อพัฒนาต่อยอดให้สามารถส่งออกสินค้าไปยังประเทศเพื่อนบ้าน และประเทศอื่นๆ ซึ่งจะแบ่งออกเป็น 2 ช่วง

ช่วงที่ 1 จัดสัมมนาให้ความรู้ในเรื่องการส่งออกสินค้าไปยังประเทศกัมพูชา

ช่วงที่ 2 คัดเลือกวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่เป็นผู้ผลิตหรือจำหน่ายสินค้าที่มีศักยภาพ เข้าร่วมโครงการในช่วงที่ 2 โดยจัดผู้เชี่ยวชาญในการให้คำปรึกษารายธุรกิจ เพื่อพัฒนาสินค้าและ กลยุทธ์ทางการตลาดให้สามารถส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ

แผนงาน สนับสนุนการสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

โครงการเจรจาจับคู่ธุรกิจระหว่างประเทศไทย - กัมพูชา

กลุ่มเป้าหมายโครงการ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคการผลิต ภาคการค้า และบริการ ในพื้นที่ชายแดนไทย – กัมพูชา

รายละเอียดโครงการ

เป็นโครงการเจรจาจับคู่ธุรกิจระหว่างประเทศไทย – กัมพูชา โดยแบ่งออกเป็น 3 ช่วง ดังนี้

ช่วงที่ 1 จัดอบรมเบื้องต้นให้ความรู้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่สนใจส่งออกสินค้าไปยังกัมพูชา

ช่วงที่ 2 คัดเลือกผู้ที่สนใจจะไปเจรจาจับคู่ธุรกิจระหว่างประเทศไทย – กัมพูชา โดยอบรมให้ความรู้ เรื่องต่างๆ เช่น ภาษา วัฒนธรรม การจัดเตรียมเอกสารและข้อมูลในการเจรจาจับคู่ธุรกิจ

ช่วงที่ 3 คัดเลือกวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีความพร้อมในการเดินทางไปเจรจา จับคู่ธุรกิจระหว่างประเทศไทย – กัมพูชา

กลยุทธ์ที่ 2 สนับสนุนการยกระดับมาตรฐานและคุณภาพสินค้าและบริการในพื้นที่ชายแดน

จากการวิเคราะห์จุดแข็งของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน ไทย – กัมพูชา พบว่า สินค้าและบริการไทยเป็นที่นิยมของคนกัมพูชา แต่ด้วยการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมการแข่งขันที่รุนแรงมากยิ่งขึ้น การสนับสนุนการยกระดับมาตรฐานและคุณภาพสินค้าและบริการในพื้นที่ชายแดน ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มศักยภาพในการป้องกันภัยคุกคาม จากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งในและนอกประเทศ

แผนงาน สร้างเสริมความรู้ด้านเทคโนโลยีในการเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน

โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเทคโนโลยีการผลิตลดต้นทุน

กลุ่มเป้าหมายโครงการ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคการผลิต ในพื้นที่ชายแดนไทย – กัมพูชา

รายละเอียดโครงการ

ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อประเมินหาจุดบกพร่องในกระบวนการการผลิตและระบบการบริหารจัดการอย่างครอบคลุม และนำมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงโรงงานโดยนำเทคโนโลยีเข้ามาลดต้นทุนการผลิต

แผนงาน ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเพิ่มประสิทธิภาพในดำเนินงาน

โครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการธุรกิจการค้าชายแดน

กลุ่มเป้าหมายโครงการ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคการค้าและบริการ ในพื้นที่ชายแดนไทย – กัมพูชา

รายละเอียดโครงการ

เป็นโครงการให้ความรู้ให้กับผู้ประกอบการภาคการค้า และบริการ ในการจัดการร้านสมัยใหม่ เพื่อให้สามารถแข่งขันกับผู้ประกอบการรายใหญ่ โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการ เพื่อลดเวลาการทำงาน และกำลังคนในการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ 4 สร้างเสริมการยกระดับมาตรฐานแรงงานในพื้นที่ชายแดน

พื้นที่ชายแดนไทย – กัมพูชา ถึงแม้จะมีความได้เปรียบจากอยู่ใกล้แหล่งแรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้าน แต่ในอีกด้านหนึ่งก็ประสบปัญหาในเรื่องแรงงานฝีมือ และอัตราการเข้า – ออก ของแรงงานสูง การพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานทั้งแรงงานไทยและต่างด้าวจะช่วยเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน

แผนงาน ส่งเสริมการจัดทำทะเบียนข้อมูลแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าวโดยแบ่งตามระดับทักษะฝีมือและภาษาในพื้นที่

โครงการจัดทำทะเบียนข้อมูลแรงงานไทยและต่างด้าวในพื้นที่

กลุ่มเป้าหมายโครงการ

แรงงานไทยและต่างด้าวในพื้นที่ชายแดนไทย - กัมพูชา

รายละเอียดโครงการ

เป็นโครงการในการจัดทำทะเบียนข้อมูลแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าวแบ่งตามระดับทักษะฝีมือและภาษาในพื้นที่ โดยจะขึ้นทะเบียนในพื้นที่ชายแดน และสอบวัดระดับทักษะฝีมือและภาษาเพื่อเป็นฐานข้อมูลให้กับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ และง่ายต่อการเข้าไปสนับสนุนในการพัฒนาแรงงานในพื้นที่ชายแดน

แผนงาน ส่งเสริมการพัฒนาทักษะฝีมือ-ภาษาแรงงานในพื้นที่

กลุ่มเป้าหมายโครงการ

แรงงานไทยและต่างด้าวในพื้นที่ชายแดนไทย - กัมพูชา

รายละเอียดโครงการ

เป็นโครงการฝึกอบรมพัฒนาทักษะทั้งฝีมือและภาษา ให้กับแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าวในพื้นที่ เพื่อเป็นการยกระดับฝีมือ

5.6 มาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย – สปป.ลาว

คณะผู้วิจัยได้กำหนดมาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพเฉพาะพื้นที่ โดยวิเคราะห์จากผลการศึกษาในเรื่องของศักยภาพและปัญหาเร่งด่วนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย – สปป. ลาว ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้มุ่งเน้นการศึกษาใน 3 ภาคธุรกิจ ได้แก่ ภาคการค้า ภาคการผลิต ภาคการบริการ ซึ่งจากผลวิเคราะห์ถือเป็นภาคธุรกิจที่มีศักยภาพในพื้นที่ โดยมีการกำหนดมาตรการหรือกลยุทธ์เร่งด่วนในการส่งเสริมพื้นที่ชายแดน ไทย – สปป. ลาว ดังนี้

ตารางที่ 5.6 มาตรการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพพื้นที่ชายแดนไทย – สปป. ลาว

กลยุทธ์/มาตรการส่งเสริม	แผนงาน	ตัวอย่างโครงการ
กลยุทธ์ที่ 1 เสริมสร้างศักยภาพด้านการตลาดเชิงรุกให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน	<ul style="list-style-type: none"> ▪ เสริมสร้างความรู้และทักษะด้านการค้าและการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน ▪ เสริมสร้างโอกาสทางการตลาดเชิงรุกสู่ตลาดต่างประเทศ ▪ สนับสนุนการสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ โครงการห้องความรู้ชายแดนผ่านระบบเทคโนโลยีการเรียนรู้ (Learning Technology) ▪ โครงการพัฒนาศักยภาพทางการตลาดเชิงรุกสู่ตลาด สปป. ลาว ▪ โครงการเจรจาจับคู่ธุรกิจระหว่างประเทศไทย – สปป. ลาว
กลยุทธ์ที่ 2 สนับสนุนการยกระดับมาตรฐานและคุณภาพสินค้าและบริการในพื้นที่ชายแดน	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเพิ่มประสิทธิภาพในดำเนินธุรกิจ ▪ สร้างแรงจูงใจและผลักดันให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จำหน่าย/ผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ โครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการธุรกิจการค้าชายแดน
กลยุทธ์ที่ 4 การส่งเสริมการยกระดับมาตรฐานแรงงานในพื้นที่ทั้งแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ส่งเสริมการจัดทำทะเบียนข้อมูลแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าวโดยแบ่งตามระดับทักษะฝีมือและภาษาในพื้นที่ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ โครงการจัดทำทะเบียนข้อมูลแรงงานไทยและต่างด้าวในพื้นที่

กลยุทธ์ที่ 1 เสริมสร้างศักยภาพด้านการตลาดเชิงรุกให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน

แผนงาน เสริมสร้างความรู้และทักษะด้านการค้าและการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน

จากกลยุทธ์การเสริมสร้างศักยภาพด้านการตลาดเชิงรุกให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน การสนับสนุนการสร้างเสริมสร้างความรู้และทักษะด้านการค้าและการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ ข้อมูลกฎระเบียบและขั้นตอนในการส่งออกสินค้า กฎหมายที่เกี่ยวข้องการค้าของ สปป. ลาว รวมถึงความรู้ทางการตลาดต่างๆ เช่น พฤติกรรมผู้บริโภคชาวลาว ธุรกิจศักยภาพ เป็นต้น

โครงการห้องความรู้ชายแดน ผ่านระบบเทคโนโลยีการเรียนรู้ (Learning Technology)

กลุ่มเป้าหมายโครงการ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคการค้า การผลิต และการบริการ

รายละเอียดโครงการ

เป็นโครงการที่พัฒนาองค์ความรู้สำหรับการพัฒนาศักยภาพทางการตลาดเชิงรุกให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย – สปป. ลาว ซึ่งจะเป็นการรวบรวมองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในการรุกเข้าสู่ตลาดประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ข้อมูลกฎระเบียบและขั้นตอนในการส่งออกสินค้า กฎหมายที่เกี่ยวข้องการค้าของ สปป. ลาว รวมถึงความรู้ทางการตลาดต่างๆ โดยผ่านห้องความรู้ชายแดนผ่านระบบเทคโนโลยีการเรียนรู้ (Learning Technology)

แผนงาน เสริมสร้างโอกาสทางการตลาดเชิงรุกสู่ตลาดต่างประเทศ

จากผลการวิเคราะห์โอกาสในพื้นที่ชายแดนไทย – สปป. ลาว พบว่า สินค้าและบริการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ไทยได้รับความนิยม และความเชื่อมั่นจากประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะใน CLMV คือประเทศ กัมพูชา สปป. ลาว เมียนมาร์ เวียดนาม ในสายตาของผู้บริโภคลาว มองสินค้าไทยว่าเป็นสินค้านี้มีคุณภาพ นอกจากนี้ ด้วยศักยภาพของพื้นที่ชายแดนไทย – สปป. ลาว ซึ่งเป็นประตูสู่กลุ่มประเทศอินโดจีน ทำให้มีผู้คนจำนวนมากในพื้นที่ชายแดนจึงเป็นโอกาสที่ดีในการเติบโตของธุรกิจการค้าและบริการ การพัฒนาศักยภาพด้านการตลาดเชิงรุกให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยการเสริมสร้างโอกาสทางการตลาด ถือเป็นมาตรการที่สำคัญในการผลักดันเศรษฐกิจการค้าชายแดนไทย – สปป. ลาว

โครงการพัฒนาศักยภาพทางการตลาดเชิงรุกผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) สู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

กลุ่มเป้าหมายโครงการ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคการค้า ภาคการผลิต และภาคบริการ ในพื้นที่ชายแดนไทย – สปป. ลาว

รายละเอียดโครงการ

เป็นโครงการที่จะเข้าไปสนับสนุนศักยภาพทางการตลาดเชิงรุกในการส่งออกสินค้าไปยังต่างประเทศ โดยการคัดเลือกวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ผู้ผลิตหรือจำหน่ายสินค้าที่มีศักยภาพ เพื่อพัฒนาต่อยอดให้สามารถส่งออกสินค้าไปยังประเทศเพื่อนบ้าน และประเทศอื่นๆ ซึ่งจะแบ่งออกเป็น 2 ช่วง

ช่วงที่ 1 จัดสัมมนาให้ความรู้ในเรื่องการส่งออกสินค้าไปยัง สปป. ลาว

ช่วงที่ 2 คัดเลือกวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่เป็นผู้ผลิตหรือจำหน่ายสินค้าที่มีศักยภาพ เข้าร่วมโครงการในช่วงที่ 2 โดยจัดผู้เชี่ยวชาญในการให้คำปรึกษารายธุรกิจ เพื่อพัฒนาสินค้าและกลยุทธ์ทางการตลาดให้สามารถส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ

แผนงาน สนับสนุนการสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

โครงการเจรจาจับคู่ธุรกิจระหว่างประเทศไทย – สปป.ลาว

กลุ่มเป้าหมายโครงการ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคการผลิต ภาคการค้า และบริการ ในพื้นที่ชายแดนไทย – สปป. ลาว

รายละเอียดโครงการ

เป็นโครงการเจรจาจับคู่ธุรกิจระหว่างประเทศไทย – สปป. ลาว โดยแบ่งออกเป็น 3 ช่วง ดังนี้

ช่วงที่ 1 จัดอบรมเบื้องต้นให้ความรู้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่สนใจส่งออกสินค้าไปยังกัมพูชา

ช่วงที่ 2 คัดเลือกผู้ที่สนใจจะไปเจรจาจับคู่ธุรกิจระหว่างประเทศไทย – สปป. ลาว โดยอบรมให้ความรู้เรื่องต่างๆ เช่น ภาษา วัฒนธรรม การจัดเตรียมเอกสารและข้อมูลในการเจรจาจับคู่ธุรกิจ

ช่วงที่ 3 คัดเลือกวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีความพร้อมในการเดินทางไปเจรจาจับคู่ธุรกิจระหว่างประเทศไทย – สปป. ลาว

กลยุทธ์ที่ 2 สนับสนุนการยกระดับมาตรฐานและคุณภาพสินค้าและบริการในพื้นที่ชายแดน

จากการวิเคราะห์จุดแข็งของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดนไทย - สปป. ลาว พบว่า สินค้าและบริการไทยเป็นที่นิยมของชาวลาว แต่ด้วยการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมการแข่งขันที่รุนแรงมากยิ่งขึ้น การสนับสนุนการยกระดับมาตรฐานและคุณภาพสินค้าและบริการในพื้นที่ชายแดนจะเป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มศักยภาพในการป้องกันภัยคุกคามจากในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งในและนอกประเทศ

แผนงาน ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเพิ่มประสิทธิภาพในดำเนิน

โครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการธุรกิจการค้าชายแดน

กลุ่มเป้าหมายโครงการ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคการค้าและบริการ ในพื้นที่ชายแดนไทย - สปป. ลาว

รายละเอียดโครงการ

เป็นโครงการให้ความรู้ให้กับผู้ประกอบการภาคการค้า และบริการ ในการจัดการร้านสมัยใหม่ เพื่อให้สามารถแข่งขันกับผู้ประกอบการรายใหญ่ โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเพื่อลดเวลาการทำงาน และกำลังคนในการดำเนินงาน

แผนงาน สร้างแรงจูงใจและผลักดันให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จำหน่าย/ผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

กลยุทธ์ที่ 4 สร้างเสริมการยกระดับมาตรฐานแรงงานในพื้นที่ชายแดน

พื้นที่ชายแดนไทย - สปป. ลาว แม้จะมีความได้เปรียบจากอยู่ใกล้แหล่งแรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้าน และวัฒนธรรมและภาษามีความใกล้เคียงกัน แต่ในอีกด้านหนึ่งกับประสบปัญหาในเรื่องการพัฒนาแรงงานฝีมือ ซึ่งพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานจะช่วยเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ชายแดน

แผนงาน ส่งเสริมการจัดทำทะเบียนข้อมูลแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าวโดยแบ่งตามระดับทักษะฝีมือและภาษาในพื้นที่

โครงการจัดทำทะเบียนข้อมูลแรงงานไทยและต่างด้าวในพื้นที่

กลุ่มเป้าหมายโครงการ

แรงงานไทยและต่างด้าวในพื้นที่ชายแดนไทย - สปป. ลาว

รายละเอียดโครงการ

เป็นโครงการในการจัดทำทะเบียนข้อมูลแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าวแบ่งตามระดับทักษะฝีมือและภาษาในพื้นที่ โดยจะขึ้นทะเบียนในพื้นที่ชายแดน และสอบวัดระดับทักษะฝีมือและภาษา เพื่อเป็นฐานข้อมูลให้กับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในพื้นที่ และง่ายต่อการเข้าไปสนับสนุนในการพัฒนาแรงงานในพื้นที่ชายแดน

แผนงาน ส่งเสริมการพัฒนาทักษะฝีมือ-ภาษาแรงงานในพื้นที่

กลุ่มเป้าหมายโครงการ

แรงงานไทยและต่างด้าวในพื้นที่ชายแดนไทย – สปป. ลาว

รายละเอียดโครงการ

เป็นโครงการฝึกอบรมพัฒนาทักษะทั้งฝีมือและภาษา ให้กับแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าวในพื้นที่ เพื่อเป็นการยกระดับฝีมือ

บรรณานุกรม

กรกรัณย์ ชีวะตระกูลพงษ์ และคณะ. 2556. แนวทางและมาตรการเพื่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ บริเวณพื้นที่แนวชายแดนของไทย. งานวิจัยสถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา.

กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์. 2554. คู่มือการค้าและการลงทุนราชอาณาจักรกัมพูชา. กรุงเทพมหานคร : สำนักข่าวพาณิชย์ กรมส่งเสริมการส่งออก.

กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์. 2555. คู่มือการค้าและการลงทุนสหพันธรัฐมาเลเซีย. กรุงเทพมหานคร : สำนักข่าวพาณิชย์ กรมส่งเสริมการส่งออก.

กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์. 2554 . คู่มือการค้าและการลงทุนสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. กรุงเทพมหานคร : สำนักข่าวพาณิชย์ กรมส่งเสริมการส่งออก.

กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์. 2555. คู่มือการค้าและการลงทุนสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์. กรุงเทพมหานคร : สำนักข่าวพาณิชย์ กรมส่งเสริมการส่งออก.

ผุสดี พลสารัมย์ ฐะปะณี มะลิซ้อน และเต็มธรรม สิทธิเลิศ. 2555. การค้าระหว่างประเทศทางบกด้านตะวันตก. งานวิจัยสถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา.

ฝ่ายวิจัยธุรกิจ. ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าของประเทศไทย (Exim-Thailand). กรกฎาคม 2556. วิธีเตรียมตัวก่อนเข้าตลาดชายแดน. ออนไลน์ : <http://www.exim.go.th/doc/newsCenter/42894.pdf>. (วันที่สืบค้นข้อมูล : 6 กุมภาพันธ์ 2558).

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. 2554. AEC Plus Your Business to The New Frontier. ออนไลน์ : <http://www.askkbank.com/WhatsHot/Documents/Cambodia.pdf>. (วันที่สืบค้นข้อมูล : 9 กุมภาพันธ์ 2558).

สถาบันวิจัยและพัฒนาโลจิสติกส์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. 2557. การพัฒนาระบบการจัดการโลจิสติกส์ อุตสาหกรรมในเขตเศรษฐกิจชายแดน. งานวิจัยสถาบันวิจัยและพัฒนาโลจิสติกส์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

สายฝน แผล่งหล้า. สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสระแก้ว. กันยายน 2557. เอกสารการจัดการความรู้ (Knowledge Management) การพัฒนาเศรษฐกิจการค้าชายแดนไทย – กัมพูชา จังหวัดสระแก้ว. ออนไลน์
http://www.km.moc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=931&filename=index_design8.
(วันที่สืบค้นข้อมูล : 9 กุมภาพันธ์ 2558).

สมชาย ศักดาเวคีอิศร. 2557. เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน. ออนไลน์:
<http://www.nesdb.go.th/esdps/Power%20point%20เขตเศรษฐกิจพิเศษในประเทศไทย.pdf> (วันที่สืบค้นข้อมูล : 7 กุมภาพันธ์ 2558).

สำนักความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ. เมษายน 2556. จุดผ่านแดนบริเวณชายแดนไทย – กัมพูชา. ออนไลน์ :
http://bts.dft.go.th/btsc/files/Border_crossing/Border_crossingCambodia010556.pdf. (วันที่สืบค้นข้อมูล : 6 กุมภาพันธ์ 2558).

สำนักความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ. เมษายน 2556. จุดผ่านแดนบริเวณชายแดนไทย – ลาว. ออนไลน์ :
http://bts.dft.go.th/btsc/files/Border_crossing/Border_crossingPDRLaos010556.pdf (วันที่สืบค้นข้อมูล : 6 กุมภาพันธ์ 2558).

สำนักความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ. เมษายน 2556. จุดผ่านแดนบริเวณชายแดนไทย – เมียนมาร์. ออนไลน์ :
http://bts.dft.go.th/btsc/files/Border_crossing/Border_crossingMyanmar010556.pdf (วันที่สืบค้นข้อมูล : 6 กุมภาพันธ์ 2558).

สำนักความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ. 2557. แนวทางและมาตรการเพื่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ บริเวณพื้นที่แนวชายแดนของไทย.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2557. ประกาศคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษครั้งที่ 1/2558 เรื่อง กำหนดพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ. ออนไลน์ : http://www.nesdb.go.th/esdps/ประกาศ_กนพ1-2558.pdf.
(วันที่สืบค้นข้อมูล : 7 กุมภาพันธ์ 2558).

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ร่วมกับมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. เมษายน 2556. คู่มือการประกอบธุรกิจราชอาณาจักรกัมพูชา. ออนไลน์ : http://toi.boi.go.th/bpanel/upload/country_content_pdf/2013/07/_Investment%20Manual-Cambodia.pdf. (วันที่สืบค้นข้อมูล : 9 กุมภาพันธ์ 2558).

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ร่วมกับสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กันยายน 2552. Country Profile. ออนไลน์ : http://www.boi.go.th/thai/clmv/Back_up/2010_cambodia/2010_cambodia_pdf/cambodia_pdf_full_3.pdf. (วันที่สืบค้นข้อมูล : 6 กุมภาพันธ์ 2558).

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. 2554. แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่3 พ.ศ. 2555 – 2559. กรุงเทพมหานคร.

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (ม.ป.ป.). แผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2555 – 2559. ออนไลน์ : <http://www.sme.go.th/th/index.php/about-osmep/promote/plan2>. (วันที่สืบค้นข้อมูล : 15 กุมภาพันธ์ 2558)

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. 2557. รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมปี 2557. กรุงเทพมหานคร.

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. ธันวาคม 2557. สถานการณ์การค้าชายแดนของ SMEs ประจำเดือนธันวาคม 2557. ออนไลน์ : <http://www.sme.go.th/th/images/data/SR/download/2014/border/สถานการณ์การค้าชายแดนของ%20SMEs%20ธันวาคม%202557.pdf>. (วันที่สืบค้นข้อมูล : 9 กุมภาพันธ์ 2558).

สำนักอาเซียน กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. 2557. ข้อมูลการค้าไทย – กัมพูชา. ออนไลน์ : http://www.thaifita.com/trade/aec/tradedata_th-msfeb57.pdf. (วันที่สืบค้นข้อมูล : 9 กุมภาพันธ์ 2558).

สำนักอาเซียน กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. 2557. ข้อมูลการค้าไทย – มาเลเซีย. ออนไลน์ : http://www.thaifita.com/trade/aec/tradedata_th-khfeb57.pdf. (วันที่สืบค้นข้อมูล : 9 กุมภาพันธ์ 2558).

สำนักอาเซียน กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. 2557. ข้อมูลการค้าไทย – เมียนมาร์. ออนไลน์:
http://www.thaifita.com/trade/aec/tradedata_th-mmfeb57.pdf. (วันที่สืบค้นข้อมูล :
9 กุมภาพันธ์ 2558).

สำนักอาเซียน กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. 2557. ข้อมูลการค้าไทย – สปป.ลาว. ออนไลน์:
http://www.thaifita.com/trade/aec/tradedata_th-lamar57.pdf. (วันที่สืบค้นข้อมูล :
9 กุมภาพันธ์ 2558).

THAMMASAT UNIVERSITY RESEARCH AND CONSULTANCY INSTITUTE

7th Floor, Anekprasong Building Thammasat University 2 Phrachan Road,
Phranakorn, Bangkok 10200, Thailand